

Hasan Biber, 1958 yılında Mersin'in Kazanlı ilçesinde doğdu. İlkokulu burada bitirdi. 1972 yılında Kültür Bakanlığı bünyesinde sanat musikisi çalışmalarına başladı. Mersin'deki Gediz Sineması'nda ilk konserini verdiğiğinde henüz 16 yaşındaydı.

1980 yılında Mersin Liman İşletme Müdürlüğü'nde yükleme-boşaltma (tahmil-tahliye) işçisi olarak çalışmaya başladı. Yine bu tarihlerde yerel gazetelerde köşe yazarlığı ve muhabirlik yaptı. 1989 yılında Liman-İş (Likat-İş) Sendikası Mersin Şube Başkanlığı'na, 1992 yılında Liman-İş Sendikası Genel Başkanlığı'na, 1993 yılında ITF (Dünya Ulaştırma İşçileri Sendikası) Adil Uygulamalar Komitesine Seçildi.

Grup Yorum, Ercan Aydın ve Ergün Gedik gibi sanatçılar tarafından şiirleri bestelenerek seslendirildi.

Yayınlanmış Kitapları:

- * Umut Kavgada Büyür - Tavır Yayınları (1996-Şiir)
- * Sürgün – İlke Yayınları (2000-Şiir)
- * Düşleride Yakarlar – Anadolu Kültür Yayınları (2002-Şiir)
- * Kurşun Yangını Hasretin – Tavır Yayınları (2004- Şiir)
- * Merhaba Yoldaş – Boran Yayınları (2008- Şiir)

Hasan Biber

İşığI Görmek

İŞİĞI GÖRMEK

Statükoları Kıran Liman İşçilerinin Mücadelesi

Hasan Biber

Boran

Boran

İşığı Görmek

(Statükoları Kır n Liman İ  ilerinin Mücadelesi)

Hasan B BER

BORAN YAYINEVİ

IşığI Görmek

Hasan BİBER

Birinci Basım: Şubat 2008

Baskı: Barış Matbaacılık
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok
No: 291 Topkapı-İSTANBUL

Boran Yayınevi:
Katip Mustafa Çelebi Mah.
Billircu Sok. No: 20/2
Beyoğlu/ İST.

ISBN: 978-9944-0324-0-7

ÖNSÖZ

Bu kitap yaşanmış bir deneyimi aktarıyor. Devrimci sendikal anlayışa sahip olunduğunda işçi sınıfının basitten karmaşığa ekonomik haklardan siyasal haklara neler kazanabileceğini gösteriyor.

Yaşanan bu deneyimin de gösterdiği gibi devrimci sendikal anlayış; işçilerin siyasal eğitimi, işçilerle içiçelik, işçilerin birliği, örgütlenme, haklılık, sınıf bakış açısından ayrı şeyler değildir.

İşçi sınıfı büyük bir potansiyeldir. Ülkemiz işçi sınıfı tarihi devrimci anlayışa sahip olunduğunda bu potansiyelin neler yaratacağını da göstermiştir, tersine reformist, uzlaşıcı, icazetçi anlayışla bu potansiyelin nasıl eritildiğini de pratik de göstermiştir. Tıpkı bu kitapta yaşadığı gibi.

H. Biber'in bizzat kendi pratiğini anlattığı Mersin Likat-iş (Liman-İş) Sendikası deneyimi ders çıkarmak isteyenler açısından öğreticidir. Bu öğretici deneyimi okurlarımızla paylaşıyoruz.

Boran Yayınevi

BÖLÜM 1

ARKADAŞLAR MERHABA

Dünyada ilkel komünal toplumdan sonraki tüm toplumsal düzenler sınıfsal temel üzerine oturmuşlardır. Sınıfsal temel üzerine oturduğunu, toplumun yöneten ve yönetilenler şeklinde ayrılmasından ve yöneten sınıfın varlıklarını sürdürmek için devlet mekanizmasını oluşturmamasından anlıyoruz.

Köleci düzen ile başlayan sınıflı toplumlar, feodal toplum, kapitalist toplum olarak sınıfsal gelişmelere koşut olarak gelişmişlerdir. Tabii bu gelişme dünyanın her ülkesinde ve her yöresinde aynı zamanda aynı şekilde gerçekleşmemiştir.

Bu toplumsal düzenlerde genel anlamda sınıflar şu isimler altında toplanmaktadır:

Köleci toplumda köleler ve köle sahipleri,

Feodal toplumda toprak sahibi feodal bey ve toprak ağaları ile serfler ya da köylüler,

Kapitalist toplumda burjuva sınıfı ve işçi sınıfıdır.

Kapitalist toplumun emekçi sınıfının diğer toplumsal düzenlerdeki emekçi sınıflardan farkı, ücretli ve bireysel olarak “özgür” olmasıdır.

Kapitalist toplumdan önceki emekçi sınıflar örgütlü değildi. Kapitalist toplumun emekçilerini oluşturan işçi sınıfının ilk kitlesel örgütleri sendikalar oldu.

Kapitalist düzenin egemen sınıfları, işçi sınıfının örgütlenmesi karşısında çeşitli taktiklere başvurmuşlar ve onları zayıf düşürmenin yollarını aramışlardır.

Ülkemizde 1980’den önce Türk-İş’in (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu) icazetçi ve işbirlikçi tavrına karşı, emekten ve özgürlüklerden yana olan birkaç sendikacı Türk-İş’ten ayrılarak DİSK’i (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) kurmuşlardır.

DİSK çok kısa sürede milyonlara varan üye sayısına ulaşmıştır.

İşçi sınıfında hak arama bilinci geliştikçe toplu sözleşmeler uyumsuzlukla sonuçlanmış, grev dalgaları ve işyeri işgal-

leri ülkemizin her yerinde boy göstermiştir.

İşbirlikçi tekelci sermaye işçi sınıfının birliğini bölmek için kendilerine güdümlü sendikalar kurdurmışlar, işçilerin din, dil, ırk ve ideolojik olarak bölünmelerine etkin çaba sarfetmişlerdir. MİSK (Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu), HAK-İŞ (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu) bunun örnekleridir. Buradaki amaç işçileri orman özelliğinden çıkarıp tek tek ağaçlara çevirmek ve birbirleri arasında din, dil, ırk ve ideolojik ayrılıklar yaratarak çatıştırıp güçsüzleştirmektir.

Devalüasyon, KİT zamları ve fiyat denetimlerinin kaldırılması, gelir dağılımının çalışanlardan yana bozulmasını, iç ve dış karşı piyasa serbestisi ile uluslararası ve yerli sermayenin emeğe karşı güçlendirilmesini amaçlayan yapısal değişimleri içeren 24 OCAK KARARLARI'nın uygulanabilmesi için uluslararası tekelci sermaye, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşlar askeri darbenin şart olduğunu dayatmışlardır.

İşbirlikçi tekelci sermaye için demokrasıcılık oyunu bitmişti.

İşten atmalar, gözaltında kayıplar, işkenceler ve katliamlar günlük yaşamımızın bir parçası haline gelmişti. Tüm bu baskı politikalarına rağmen işçi sınıfı ve emekçi halklarımızın yükselen muhalefetini engelleyemeyen iktidar Amerika'nın desteği ile faşist askeri cunta 12 Eylül 1980'de ülke yönetimine el koymuştu.

Ülkemiz askeri cuntalar ülkesidir. 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 faşist cuntaları ülkemizin tarihine kara bir leke olarak yazılmıştır.

Faşist askeri cuntanın ilk işi DİSK'i ve memur hareketinin sendikal örgütlenmesi TÖB-DER (Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği) gibi bütün demokratik kurumlar kapatılmış, yöneticileri gözaltına alınıp tutuklanmıştı.

12 Eylül Anayasası, 24 Ocak Kararları doğrultusunda hazırlanmıştır. Türk-İş, DİSK'in ve diğer demokratik kurumların kapatılmasına alkış tutmuş ve darbecilere övgüler yağdır-

mıştır.

“Hepimiz Türk silahlı kuvvetlerine yardımla mükellefiz. 12 Eylül lüzumluydu, gerekliydi ve zamanında gerçekleştirildi. Türk milletinin bağrından çıkan TSK’nın kendi emir ve kumanda zinciri altında ve emirle gerçekleştirdiği 12 Eylül hareketi sorumsuz politikacılara olduğu kadar sınır tanımayan, ölçü kavramını bilmeyen, davranışlarını Türkiye’nin gerçeklerine göre ayarlamayan sendikacılara bir derstir” (Türk-İş Dergisi Ocak 1981)

Türk-İş’in cunta destekçiliği 12 Eylül askeri faşist cuntasına övgüler, açıklamalarla sınırlı kalmamış 12. genel kurul çalışma raporlarında yer verdiği gibi cunta hükümetine de Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide’yi bakan olarak vermiştir. Burada şu gerçek yatmaktadır; Türk-İş kurulduğu günden bugüne kadar işçi sınıfının ekonomik, sosyal ve demokratik taleplerinin karşılanması için mücadele eden değil işbirlikçi tekelci sermayenin bir kurumu gibi hareket etmiştir. Ve yine kurulduğu günden bugüne kadar CIA’nın yan kurumlarından mali yardımlar almış ve hala almaya devam etmektedir.

Bugün 12 Eylül faşizmi kurumsallaşmış haliyle devam etmektedir. Anayasa, siyasi partiler yasası, çalışma yasası gibi bir yığın yasa ve kararname o dönemin damgasını taşımaktadır. Kaldı ki sonraki iktidarlar açık kaldığını düşündükleri kapıları ihtiyaç duydukça kapattılar. Anti-terör yasası bunun bir örneğidir.

Burada; anayasa ve yasalardan bahsederken, “Hukuk, Neye gerekmiştir acaba? İnsanların davranışlarına yasak koymak zorunluluğu nerden doğmuştur? Haklı, haksız sözcükleri neden türetilmiştir? Bizce asıl cevaplanması gereken sorunlar bunlardır. Bakınız yasaklardan söz ediyoruz. Hukukun ana kuralı budur. Yasaklar... Ne gereği vardır yasakların? İşte burdan başlayalım. Kutsal kitapların bildirdiğine, bilimsel kitapların ortaya çıkardığına göre, yeryüzü insanlara ortak verilmiştir...

Soruna nereden bakarsanız bakınız, insanlar eşittir... Kut-

sal kitaplar açısından bakarsanız ilk insan Âdem'in ve O'nun kürek kemiğinden yaratılmış olan Havva'nın çocuklarıyız hepimiz... Yani yeryüzü Âdem'in sayılırsa, biz hepimiz O'nun mirasçılarıyız... Bir anadan bir babadan gelen insanların payları da eşit olur... O zaman herkes yarınından güvenli, ürettiğinden inançlıdır...

Bilirsiniz ki, harcadığınız emek, nice olursa olsun sizin öz malınız haline gelmektedir... Dünyanın gerçek düzeni bu biçimde kurulmuştur. Ama insanoğlunun zorbası, hayini vardır.

Tarihin çok eski dönemlerinde bir açık göz çıkıp öteki insanların emeklerini sömürerek kendisinin onlardan daha az çalışıp daha iyi yaşayacağını düşünmüştür. Düşündükten sonra da bunu uygulama alanına koymuştur. Onlardan önce silah yapmış, onlardan daha güçlü duruma gelmiştir. Sömürü böyle başlamıştır...

Akşehir'in Sivrihisarlı olduğu söylenen bir Nasreddin Hoca'sı vardır... Öykülerini anlatırlar... Bu adam bir gün kafasına koymuştur. Merkebinin, ağır ağır açığa alıştırarak hiç arpa vermeden yük taşıtacaktır. Yani, sömürüyü son kertesine götürecektir. Bir gün bakar ki, merkep ölmüş... İşte, o zorba insanlar üzerinde egemenlik kurduğu anda, hukuk doğmuştur, neden mi? Haksızlığın olmadığı yerde, haklar da olmaz. O zaman, hukukun bir gereği yoktur.

Herkes eşit, herkes ürettiğinin tam karşılığını alsa haksızlık sözkonusu olamaz. Olmayanda, haksız-haklıyı ayırmanın gereği duyulmaz. Böyle sözcükler bile olmaz o dilde... Öyleyse, ilk hukukun başlangıcı, ilk sömürgecinin ortaya çıkmasıdır...

Demek ki, hukuk ilk haksızlıkla birlikte kendinin gerekli olduğunu duyurmuştur. Öyleyse gelişmesi nice olmaktadır? Haksızlıkların artması, çeşitlenmesi, çoğalması ve sömürünün durmaksızın işlemesi ile... O zaman, her dalda, sömürünün girdiği her noktada bir haksızlık belirmektedir (günümüzde var olan iş hukuku, işletme hukuku, aile hukuku... vs) ve dahi hukuk, bu haksızlığı insanların kabul edebileceği bir

düzeye indirgemek için var olmaktadır. Nasıl mı? Hoca'nın eşeğini ele alalım... Eğer arpayı tümünden kesmeseydi hoca, merkep bir süre daha yaşar sömürü bir süre daha sürerdi. İşte hukuk da, bu akıl ödevini yürütmektedir... Sömürünün egemen adına işlemesi ve mümkün olduğunca çoğalmasını sağlayan bir kurallar toplamıdır... Açıkça bellidir ki, ilk hukuk, sömürgecinin sömürüsünü daha sağlam sürdürmesini sağlamak için konulmuştur.

Çünkü ilk kurallardan biri, efendiye kayıtsız uyulması gereğini savunur. Kayıtsız uymak köleliğin kabul edilmesini zorunlu kılar. Ondan sonraki gelişmeler, yeni yasak gerektirmiştir. Köle düzeni kabul ettirilince, bu kez efendi-köle ilişkileri konusunda yasaklar başlamıştır. Örneğin tarihin ilk çağlarında Hitit'ler diye bir kavim yaşamıştır Anadolu'da... Bu kavimde, Herodot'un dediğine göre, kölesi ile evlenen bir kadın toplumdan çıkarılmakta. Efendisi ile evlenen bir cariye ise, köle olarak kalmakta, çocuğun köle olmaması için kralın hazinesine dört at vermek gerekmektedir... Bu bir hukuk kuralıdır. Toplum, önce yapısını kurar, egemenler belirir, hukuk ondan sonra bu egemenlerin haksız isteklerini kurala bağlayarak haklı gösterir.

Daha açık söylemek gerekirse, hukuk; egemenin haksızlıklarını haklı göstermek aracıdır.

Örneğin, bir insanın ötekini öldürmesi insanlığa aykırıdır... Ama egemenin isteği ile hukuk, iki insandan birini efendi, ötekini köle saymaktadır. Efendinin köleyi öldürmesi hukuka aykırı olmamaktadır. Eski Yunan'da bu bir hukuk kuralıdır. Yine eski Yunan'dan bir örnek verelim; Ispartalı çocuklar, usta hırsızlar olarak yetiştirilirdi. Hem de devlet tarafından. Şimdi bir düşünün... Hırsızlığın hukuk kuralı olması aklınıza yatar mı?

Örnekleri çoğaltmak mümkündür ama örnek bizi asıl sorundan uzaklaştırabilir. Burada açıklamak istediğimiz, hukukun yapısıdır.

Yapanın durumu saptayan bir niteliğin, niceliği biçimine

dönüşmesidir.

Hitit’lerde, hukuk salt kralın egemenliğini perçinleyen bir düzenleme içindedir. Eski Yunan’la, Roma’da ise salt efendilerin egemenliğini sağlamlaştıran bir kuralların tümüdür.” (Azap Ortakları, Cilt 2, Erol Toy)

Bugün Türkiye’yi yönetenler bu tür yasalarla baskı ve şiddet yolu ile ayakta kalmaya çalışmaktadırlar. 12 Eylül darbeleri demokrasi güçlerine nasıl saldırdılsa, darbecilerden sonra iş başına gelen “sivil” yöneticiler de, darbecileri aratmayacak derecede saldırmışlardır. Ve hala saldırmaktadırlar.

Düşündüğünü söylediği için yargılanan aydın, yazar, sendikacı ve diğer toplum kesimlerinin durumu Türkiye’de demokrasi olmadığının kanıtıdır. Bu uygulamaların örneklerini ancak, ya Ortaçağ Avrupa’sında ya da çağ dışı ülkelerde görmek mümkündür.

Gün geçmiyor ki insanlar öldürülmesin, gün geçmiyor ki insanlar kaybedilmesin, gün geçmiyor ki işçiler işten atılmasın, gün geçmiyor ki işçilerin kazanılmış haklarına saldırı olmasın. Öyle bir ülke durumuna geldik ki, gözetim altında insan kayıplarında birinciyiz. İnsan öldürülmesini kanıksayan toplumların başında geliyoruz. İşçi kıyımının en yoğun olduğu ülke biziz. Yaşam standartları ile kıyaslandığında asgari ücretin en düşük olduğu ülke biziz. Anti-demokratik uygulamaların, insan hak ve ihlallerinin süreklilik kazandığı ülke yine biziz. Ülkemizde bu koşulların yarattığı ahlaki çöküntüyü, hırsızlığı, üçkâğıtçılığı, kapkaççılığı, yolsuzlukları, fahişeliği ancak ve ancak mücadele ile aşabiliriz.

Bize dayatılan bu koşullar bizim kaderimiz değildir. Eğer istersek bu kadere değıştirebiliriz. Faşist cuntanın emekçi halklarımıza dayattığı bu anayasa anti-demokratiktir. Bu anayasaya karşı vereceğimiz mücadele meşrudur. Ve bizler bu meşruluğu haklılığımızdan alıyoruz. Unutmayalım ki hak, onu almak için mücadele edenlere layıktır.

Birliğimiz, Zaferimizdir!

İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız!

Salonda derin bir sessizlik hâkimdi. Bini aşkın insan can kulağı ile dinlemişlerdi. Kimileri şaşkın, kimilerinin gözleri alev alev! Ortak coşkular yaşıyordu. Bugüne kadar gasp edilen hakların yeniden kazanılması için gereken mesajdı bu.

Bir işçinin el çırpmasıyla bir alkış tufanı salona hâkim oldu.

Kalabalığın içinden M. Aslan(*) arkadaşım koşarak yanıma geldi.

M. ASLAN:

—İstanbul'dan bir misafirin gelecekti onu unutmayalım, terminalden mi alacaktık?

H. BİBER:

—Hayır, köye gelecek. Misafirimizi evimde ağırlayacağım. Arkadaşlara haber verip gidelim.

Liman iâşe (yemekhane) merkezinden ayrılırken işçilerden kalabalık bir grup yanımıza geldiler.

İşçiler:

—Başkan! Yapacağımız eylemlerde bundan sonra işbirlikçilere ve eylem kırıcılarına dikkat edelim. Hatta gerekirse hadlerini bildirelim.

H. BİBER:

—Arkadaşlar! Bundan sonra bütün kararlarımızı sizlerle birlikte ortak alacağız. Hangi yönetime başvuracağımızı da

(*) Mehmet Aslan: 19 Eylül 200'de kanserle hayatını kaybetti.

birlikte belirleyeceğiz.

Necdet Atmaca, Yüksel Huddamoğlu, Basri Yiğit, Muharrem Taşkiran(*), Mustafa Bekler, Burhan Çiçekoğlu, Mehmet Aslan, Özcan Atmaca, Ali Taş, Mustafa Demir, Bedii Yorulmaz ve Kerim Necefoğlu(**) ile köye gitmek için otobüs durağına yürüdük.

Köy kahvesinde arkadaşlarla sohbet ederken; limandan arkadaşımız İ. Olgaç, Hacı Demir’le birlikte geldi.

İ. OLGAC:

—Merhaba arkadaşlar, misafirimizi getirdim.

H. DEMİR:

—Merhaba arkadaşlar, nasılsınız?

Hepimiz sevinçle ayağa kalkıp kucaklaştık, kısa bir sohbetten sonra hep birlikte bizim eve gittik.

Eşim Mihriban bizi kapıda karşıladı. Misafirimizin geleceğinden onun da haberi vardı.

Mihriban:

—Hoş geldiniz, nasılsınız?

H. DEMİR:

—Hoş bulduk. Sizler nasılsınız?

M. ASLAN:

—Mihriban yenge, ne yemek hazırladın?

Mihriban:

—Bizim Arap halkımızın geleneksel kültür yemeği olan

(*) Muharrem Taşkiran: 2004 yılında işyerinde iş kazası sonucu hayatını kaybetti.

(**) Kerim Necefoğlu: 30 Aralık 2000’de polis panzeri tarafından ezilerek katledildi.

içli köfte hazırladım. Misafirimiz uzun yoldan geldi aç olabilir, buyurun sofraya geçelim.

Mihriban:

—Hacı ağabey ne işle meşgulsün?

H. DEMİR:

—Askeri darbeden önce DİSK’e bağlı Kimya-İş Sendikası’nda, sendika uzmanı olarak çalışıyordum.

Mihriban:

—DİSK nedir?

H. DEMİR:

—Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, askeri darbenin ilk işi DİSK’i, DİSK’e bağlı sendikaları, devrimci nite-likteki dernek ve kurumların hepsini kapattı.

Mihriban:

—Hasan sen sendika başkanısın, peki sizin sendikanızı ni-ye kapatmadılar? Sizde devrimcisiniz ve sürekli gözaltına alı-nıp işkence görüyorsunuz. Peki, sizin sendikanız ne?

H. DEMİR:

—Hasan arkadaşımız Türk-İş’e bağlı Likat-İş Sendikası’nın Mersin Şube Başkanı. Türk-İş icazetçi ve işbirlikçi, Amerikancı bir sendika dersek yanlış olmaz. Bu yapısından dolayı darbeciler görüntü olarak onu açık bıraktılar. Bu süreç-te oligarşinin önemli temsilcilerinden Halit Narin “bundan sonra gülme sırası bizde” diyerek işçileri kuşatma altına al-dıklarını kanıtlıyordu.

M. TAŞKIRAN:

—Hacı, oligarşi nedir?

H. DEMİR:

—Banka ve sanayi sermayesini elinde tutan elit kesime oligarşi, banka ve sanayi sermayesini uluslararası elinde tutan güçlere ise finans oligarşi denir. Bütün dünyada savaşlar çıkaranlar, ülkeleri işgal edenler, bizleri ve emekçi dünya halklarını sömürenler işte bunlardır.

Mihriban:

—İşçiler haklarını almıyorsa niçin sendikadan istifa etmiyorlar?

H. DEMİR:

—Güzel bir soru. Bunda haklısın ancak darbeciler bunun önlemini de aldılar. İşçileri çaresizleştirip teslim almak için Türk-İş dışında bütün sendikaları kapattılar. İstifa etmeleri halinde örgütsüz kalacaklar. Bu durum işçiler için daha çok, kötü şartları doğurur. Ölümü gösterip hasta yaşamaları için ikna ettiler.

Mihriban:

—Haklısın, başka çareleri yok.

H. DEMİR:

—Hayır, çaresiz değiller! Örneğin Hasan arkadaşımızı göz önüne alalım. Defalarca gözaltına alınıp, işkence gördüğünü ve zaman zaman tutuklandığını söyledin.

İşte devrimci irade burada şekillenir. Devrimciler, zamanı ve mekânı devrimci irade ile devrime hizmet için kullanırlar. Türk-İş içerisinde örgütlenip şube yönetimini kazandılar, yarınlık Kat-İş Genel Merkezi'ni de kazanacaklar ve Türk-İş başkanlar kuruluna girecekler. Bunu hep birlikte göreceğiz.

Mihriban:

—Gece yarıları evimizi her basmalarından sonra, bu işi bırakması için kaç kez yalvardım. Oysa onun bütün derdi ve

düşüncesi işçi hakları...

Yüzünü gördüğümüz yok. Gece gündüz limanda yani iş yerlerinde, bana ve çocuklarımıza hiç zaman ayırmıyor.

H. DEMİR:

—Sana hak veriyorum. Hasan arkadaşımızın programlı bir hayatı olması gerekiyor ve biz bunları arkadaşlarımızla konuşacağız. Ancak devletin arkadaşlarımızın üzerinde uyguladığı politika;

“İşçiler açlığından hastalanmış, iş kazalarından ölmüş... Size ne! Onlar benim verdiklerim ile yetinecekler! Sizler işçilerin gözünü açıp daha iyi bir yaşam için örgütlediğinizde felaketin büyüğü ile karşılaşacaksınız!”

Mihriban:

—Hacı ağabey, benim bu kadarına aklım ermiyor! Haydi, yemek soğumadan yemeklerimizi yiyelim, sohbet etmek için daha çok zamanımız olacak.

H. DEMİR:

—Vallahi haklısın kurt gibi acıkmışım.

Yemek sonrası çayımızı yudumlarken:

—H. Demir arkadaşımızın sendikal birikiminden bize katkı sunabilmesi için burada bir müddet kalmasını rica ediyorum.

H. DEMİR:

—Koşullara bir bakayım. Ancak şartlarımı zorlayarak bir müddet kalabilirim.

H. Demir’in bu mütevazı davranışı, bütün arkadaşlarda memnuniyet yaratmıştı.

M. ASLAN:

—Bizler kitaplardaki teorilerle hareket ettik. Fakat pratik

bizi çoğu zaman tam tersine yöneltti. Her eylem öncesi iş yerinde, mahallelerde, köylerde ve liman işçilerinin yaşadığı bütün bölgelerde ajitasyon ve propaganda çalışmalarında bulunduk. Eylemliliklerimize herkesin katılmasını beklerken çok az bir kitle ile eylemlerimizi gerçekleştirebiliyorduk. Hani okuduğumuz bütün kitaplarda işçiler doğrular karşısında ve kendi çıkarları için bir önderlik yapıldığında bütünü ile kaldıklarını okumuştuk. Bizde çoğu zaman tersi oldu.

Hacı, bu özeleştiri karşısında sadece gülümsedi.

H. DEMİR:

—Sizlere yardımcı olabilmem için gereken bilgilere sahip olmam gerekir. Bunun için;

- 1) Limanda kaç işçi çalışıyor?
- 2) Oturdıkları köy ve mahalle isimleri,
- 3) Yönetime gelmeden önceki süreciniz,
- 4) Yönetime geldikten sonraki çalışmalarınız, hakkında gereken bilgilerle donanmam gerekir.

H. BİBER:

—Arkadaşlar içinizdeki coşku gözlerinizden okunuyor. Bu hepimiz için olumlu bir gelişmedir. Bizler teferruatlarda boğulmadan, yapacağımız çalışmalara ışık tutabilecek ilk sunumu ben yapıyorum.

- 1) Limanda 1970 işçi çalışıyor.

2) Liman işçileri Mersin köyleri ve merkez mahallelerinde, Demirtaş, Alsancak, Osmaniye, Siteler, Gündoğdu, Yeni Pazar, Bahçe, Karaduvar, Çay, Çilek mahalleleri ile Kazanlı, Karacailyas, Adanalıoğlu, Hamurlu, Huzurkent ve Yeşilkuyu kasabalarında ikamet ediyorlar. Şehir mahallelerinde oturan arkadaşlar yüzde doksanı Siirt, Tunceli, Adıyaman, Muş Varto, Niğde, Nevşehir, Adana Osmaniye ve Bahçe ilçelerinden göçerlerdir.

- 3) Yönetime gelmeden önceki sürecimiz;

Arkadaşlar bu süreci hepimiz birlikte yaşadığımızdan do-

layı konulara birlikte katılalım.

Bizler, mücadelede aktif olan ve çoğunluğumuz 1980-1981-1983 tarihleri sürecinde iş başı yaptık.

İş yerimizde işçi sağlığı ve iş güvenliği yok denecek kadar azdı. Yanıcı, yakıcı, parlayıcı, kimyasal ve kömür, maden gibi tozlu maddelerin tahmil ve tahliyesinde(yükleme -boşaltma), maske, gözlük gibi koruyucu ihtiva eden hiçbir malzeme olmadan çalıştırılıyorduk.

Meslek hastalığından ve iş kazalarından gün geçmiyordu ki arkadaşlarımız sakatlanmasın. İş cinayetlerinde(iş kazaları) çok arkadaşlarımızı kaybettik. Üzücü ve kahredici yanı ise arkadaşlarımızın cesetleri geminin bir ambarında yatarken rıhtımdaki diğer gemileri bırakın, aynı geminin bir başka ambarında bizler çalışmaya zorlanıyorduk.

1981'de faşist askeri cuntanın iş başında olduğu süreçte Hasan Tokucu adlı işçi arkadaşımızı iş cinayetinde kaybettik. Cenazesine gitmek için işverenden ücretsiz izin talep ettiğimizden dolayı, işçileri isyana teşvik etmekten gözaltına alındık. Benzeri örneklerimiz çoktur.

İçme suyumuz kuyulardan artezyenler aracılığı ile karşılanıyordu. Yemeklerimiz kalitesizdi, işyerimizde hiçbir demokratik çalışma tarzımız yoktu.

İşçi arkadaşlarımızı birbirine düşman edebilmek için bölgecilik, şovenizm, sağ-sol gibi ideolojik çatışmaları provokatörler körüklüyorlardı.

Bizler bu politikaları boşa çıkarmak için ajitasyon ve propaganda yapıyorduk. İşçiler emek güçleridir. Emek gücünü pazarlayarak yaşadıklarını ve kollarından başka sermayelerinin olmadığını, hepimizin birbirimizi sevmemizi, saymamızı, birlik ve dayanışma içinde olma zorunluluğumuzu anlatıyorduk.

İşbirlikçiler dışında bütün işçiler özünde devrimci demokrattır. Yaşadıkları çevre ve koşullar dolayısıyla emek düşmanını partilere oy vermiş olabilirler. Ancak bu onların sınıf kardeşlerini bırakıp emperyalistlerin, sömürenlerin safında yer

alacakları anlamına gelmez.

Bizler üretici güçler olarak emek gücümüzü pazarlarken bir orman gibi tek yumruk, tek yürek olduğumuzda, üzerimizdeki bütün baskıların üstesinden gelebileceğimiz gibi sömürüyü sınırlamanın ve hatta tamamen ortadan kaldırmanın gücüne sahip olabiliriz.

M. ASLAN:

—Hasan arkadaşımızın bir ajitasyonunu dinlerken etrafımızdaki insanların nefes almadan nasıl dinlediklerini ve gözlerinin dolduğunu gördükçe içimdeki coşkuları anlatamam.

Bu çalışmalarımız işçi arkadaşlarımız arasında geniş bir yankı uyandırdı. Horlanmışların, itilmişlerin kendine olan güvenleri gelişti. A, B, C partilerine oy verdiklerinden ve birbirleri arasında düzen partileri yüzünden kavga ettikleri, hatta düşman olduklarından dolayı pişmanlıklarını dile getiriyorlardı.

Hasan arkadaşımızın “BİRLİĞİMİZ ZAFERİMİZDİR, BİRLİMİZ ÖZGÜRLÜĞÜMÜZDÜR” şiarı, işçilerin arasında büyük yankı uyandırmıştı.

Y. HUDDAMOĞLU:

—Bizler bu süreci kalıcı birlikteliğe dönüştürmek için Liman işçilerinin yaşadıkları mahallelerde ve köylerde toplantılar düzenlemeye başladık. Bu süreçte mahalle ve köylerde komitelerin kurulması için seçimler yaptırдық. Kısa süre içerisinde bütün köy ve mahalle komitelerinden çekirdek kadrolarımız oluşmaya başladı. Limanda elle tutulur bir güce dönüşmüştük.

Bizler mevcut olan sendika yönetimini desteklemiştik. Seçim öncesi bizlerle görüşüp kendilerine destek olmamız halinde; işçi sınıfının temel hak ve özgürlüklerinden yana mücadeleyi yükselteceklerini ve bu özelliğe sahip kadroları yönetime taşıyacaklarının teminatında bulundular. Ancak sözlerinde durmadıkları gibi mücadeleden yana olanları da yöne-

timden tasfiye ettiler.

Bir müddet sonra tekrar seçim sürecine girdiğimizde bütün mahalle ve köylerdeki komitelerle, Siteler Mahallesi'nde beş yüzü aşkın kitle ile biraraya geldik. Aday olmak isteyen arkadaşlarımızın kendilerini açıklamaları noktasında öneride bulunduk. Hikmet Semen ve Cemil Çetinkaya arkadaşlarımız şube başkanlığına aday olduklarını açıkladılar. Bu sırada Erol Baytaş arkadaşımız söz aldı.

E. BAYTAŞ:

—Bu toplantıda iki arkadaşımız adaylıklarını açıkladılar. Ancak 12 Eylül askeri faşist cuntanın terör estirdiği, bütün hak ve özgürlüklerin gasbedildiği, işbirlikçi sendikal çevrelerin revaçta olduğu ve işçi sınıfın üzerine ölü toprağın serpil-diği bir süreçte bir avuç insan ortaya çıkıp askeri cuntaya ve onun uzantısı anayasasına karşı başkaldırıp sınıf sendikacılığını hayata geçirip, işçi sınıfının yok edilen onurunu yeniden kazandırmaya ve hak ettiği yaşama ulaşması için bugünden yarına solumaya başladığımız özgürlükleri onlara borçluyuz.

Bizlere bugünleri bahşedenleri unutmamamız gerektiğini herkese hatırlatmak istiyorum.

Namuslu her insanda vefa diye bir kavram vardır. Ben bu vefayı hiçbir koşulda ödeyemeyeceğimi bilen bir insan olarak; erdem adına, ahlak adına bu yiğit arkadaşlarımızın içerisinden adaylığı en fazla hak eden H. Biber'i öneriyorum.

E. Baytaş'ın bu önerisinin ardından kitlede coşku seli ak-maya başladı. Ardından Mehmet Şeker; Siirtliler adına, Sabahattin Bayar; Niğde, Nevşehirliiler adına ve sırasıyla gerek et-nik gruplar, gerek köy ve mahalle komitelerinin hepsi H. Biber arkadaşımızın üzerinde ortak karar kıldılar.

A.TAŞ

—“BİRLİĞİMİZ ZAFERİMİZDİR, BİRLİĞİMİZ ÖZ-GÜRLÜĞÜMÜZDÜR” şiarı çığ gibi büyüyordu. 1986 dele-ge seçimlerine kendi listemizle katıldık.

Sabahın erken saatlerinde yüzlerce Çevik Kuvvet ve Terörle Mücadele (TEM) Ekipleri limanı abluka altına almıştı. Seçim bölgesi dahil olmak üzere bütün iskelelerde devriye geziyorlardı.

Tüm bu koşullara rağmen ezici üstünlükle seçimi kazanmıştık. Mevcut yönetim alanı terk edeceği sırada; imdatlarına dönemin milletvekili ve daha sonra Kültür Bakanı olan Fikri Sağlar(*) yetiştirdi.

F. Sağlar, sendikalar yasası ve sendikamızın tüzük, seçim yönetmenliğine dayanarak, mevcut yönetimin delege seçimlerini kazandıklarına dair kendilerini açıklamalarını ve sandık kuruluna bu sonuca göre tutanakları tutmalarını söyledi.

Hemen ardından Çevik Kuvvet ve TEM tarafından saldırıya uğradık. Bu sırada H. Biber kalabalığının içerisinde: “Bu bir sınıf hareketidir, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesidir. Mücadelemizden vazgeçeceğimizi sanıyorsanız, yanılıyorsunuz. Bunu başaramayacaksınız. Bir gün mutlaka bunun hesabını vereceksiniz. Biz kazanacağız, halkımız kazanacak. “Kahrolsun faşizm, yaşasın onurlu mücadelemiz” diye haykırıldığı anda TEM polisleri tarafından dipçiklerle ve kalaslarla her tarafına vurmalarını gözümün önünden bir türlü çıkarmıyorum.

Bize karşı yapılan bu saldırı Mersin ve çevresinde büyük yankı uyandırdı. Dönemin Belediye Başkanı M. Okan Merzeci tarafından yanımıza bir heyet geldi. Fikri Sağlar’ın hakkında bir dosya hazırlamamız halinde meclis araştırması yapacaklarını ve seçim sonuçlarının lehimize döneceğini açıkladılar.

Bizim cevabımız netti. Solcular arasında yaşanan çelişkilerin çözümünü işbirlikçi ve sınıf düşmanı olan partilerden isteyecek kadar ilkesiz değil önerinizi de redediyoruz tavrını

(*)Gelişen bu saldırı karşısında F. Sağlar dona kalmıştı. F. Sağlar bir zaman sonra bizleri yanlış tanıttıklarını ve devrimci güçlerden oldukumuzu bilseydi kesinlikle karşımızda değil, yanınızda yer alacağını söyleyerek bizlerden özür diledi.

koyduk.

Seçim kaybetmemize neden olan seçim tüzüğündeki madde aynen şöyledir:

1) Seçim Sandık Kurulu üç kişiden oluşur. Bunlar mevcut şube yönetimi tarafından tayin edilir.

2) Delege seçimlerine itiraz Seçim Sandık Kurulu'na ve Likat-iş Genel Merkezi'ne yapılır.

—Bizler ilk kez kendi inisiyatifimizle bir seçime giriyorduk. Gençliğimizin ve tecrübesizliğimizin kurbanı olduk.

Delege seçimi öncesi şube yönetiminden ve genel merkezden tüzük ve yönetmenliği ısrarla istememize rağmen alamadık. Elleri sadece bir adet olduğunu söyleyerek vermek istemediler. Neden vermek istemediklerini ısrarla araştırmamız gerekirken; anti-demokratik yasaları göz önüne almadan, sadece gücümüze güvendik.

Güç, elbette önemli bir olgu; ancak bilgi ve taktiğin olmadığı yerde gücün hiçbir ifade etmediğini yaşayarak öğrendik.

Aynı gün köy ve mahalle komiteleriyle Demirtaş Mahallesi'nde biraraya geldik. Yaşadığımız olayların, sınıflar mücadelesinde yaşanabilecek sonuçlar olduğunu, bizlerin daha ağır bedellere hazır olmamız gerektiğini belirledik.

Uzun bir tartışmadan sonra şu kararları aldık:

1)İşyerimizde tamamen sınıf ideolojisine dayalı sendikal mücadelemizi sürdüreceğiz.

2)Demokratik mücadelemizin önünü açmak için bütün li-man işçilerini katacağımız imza kampanyası ile seçim sonuçlarına itiraz hakkımızı kullanmaya ve toplanan imzaların (tüzük gereği) üç gün içerisinde Seçim Sandık Kurulu'na ve Sendika Genel Merkezi'ne sunulmasına karar aldık.

M. DEMİR:

—Hazırladığımız imza metinleriyle sabahın erken saatle-

rinde limana gittik. Sırasıyla 24:00-08:00, 08:00-17:00, 17:00-01:00 vardiyalarındaki arkadaşlarımızla konuştuk. Coşku ve hüznün iç içeydi. Uğradığımız saldırı ve haksızlık Mersin limanında ilk kez yaşanıyordu. Bize oy verenlerden öte, oy vermeyenler de imza atıyorlardı. İki gün gibi kısa sürede toplam mevcudumuzun üçte ikisine tekabül etmekteydi. Aramızda görevlendirdiğimiz arkadaşlarımızdan Yüksel Huddamoğlu, Sefer Burkan, Sabahattin Bayar, Yaşar Köksal ve Hasan Biber Seçim Sandık Kurulu'na ve Sendika Genel Merkezi'ne imzaları götürdüler.

Sendika Genel Merkezi'nde bizi Genel Mali Sekreter Ali Kaya Eren karşıladı. Seçim sürecinde yaşadığımız saldırılardan bilgisi olduğunu şahsi görüşünün delege seçiminin iptal edilip, yeniden yapılmasından yana olduğunu söyledi. Kısa süre sonra Genel Sekreter Neşet Mazmancı bizi kabul etti.

N. Mazmancı durumun vahimi yetinden uzun uzun söz ettikten sonra görüşünün A. Kaya Eren gibi olduğunu ancak nihai kararı Genel Başkan'ın vereceğini söyledi.

Genel Başkan Ahmet Kurt, makamına akşama doğru bizleri kabul etti. Bizlere uzunca nasihatten sonra haklı olduğumuzu; ancak çok genç olduğumuzu ve daha önemlisi Marksist, Leninist olduğumuzdan seçim sonuçlarını mevcut yönetimin lehine onaylayacağını, gelecekte bu düşüncelerden arınmamız halinde önümüzdeki seçimlerde bizlere destek olacağını, Türk-İş Federasyonunun da Marksist, Leninist ideolojiye karşı olduğunu açıklayarak işyerimize dönmemizi söyledi.

A. TAŞ:

—Bizim düşüncelerimizden vazgeçmemiz isteniyordu ve açıkça tehdit ediliyorduk. Bizler bu sonucu bekliyorduk; fakat liman işçilerine ve Türkiye işçi sınıfına haklılığımızı, meşruluğumuzu belgelemek için imza kampanyasına baş vurmuştuk.

Seçim sonrası baskı ve şiddet kat kat katmerleşmişti. Da-

yatılan baskılar karşısında geçici arkadaşlarımızdan Erol Baytaş, Sabahattin Bayar, Eren Er gibi önemli kadrolarımızdan yüz elli kişi civarında işçi kıdem tazminatsız limandan ayrıldılar. Bir o kadar da kadrolu arkadaşlarımız kahrola kahrola emekli oldular.

Bu gelişmeler karşısında köy ve mahalle komitelerini topladık. Bu sürece seyirci kalmamız tekелci sermayeye ve onun çıkar çevrelerine zafer kazandıracaktı.

Her türlü baskıya, şiddete ve işten atılmalara karşı tek yumruk, tek yürek duracağımızın kararını aldık.

1987 yılında işten ayrılan ve emekli olan arkadaşlarımızın yerine 400 civarında geçici işçi alındı. Bizler yeni arkadaşlarımızı da çalışmalarımızın içine katarak yeniden büyük bir güç sahibi olduk.

Kararlılığımız ve meşruluğumuz özgüvenimizin gelişmesini sağlıyordu.

B. YİĞİT:

—İşveren çevresi H. Biber’i işten atarsak sorunu kökten çözeriz şeklinde karar almışlar. Bu kararın uygulanabilmesi için işyerinde provokasyon hazırlıklarına girişilmişti.

Bu istihbarat bize ulaştığında kaygılanmak yerine coşkularımızı yükselttik. Bizim mücadelemizde önderlik ne kadar önemli ise, kolektif çalışma tarzımız bir o kadar önemlidir.

İşverenin bu oyununa karşı H. Biber’i sonsuz sahiplenme ilkesi ile hepimiz H. Biber’iz şiarıyla karşılık verdik.

H. BİBER:

—Bir gün özellikle benim bulunduğum 17:00-01:00 vardiyasında mesaiye başlama ve bitirme zamanını belgeleyen kart makinesi derme çatma sundurma altında kurulmuştu.

Yağmurlu bir akşamdı. İşçiler yağmur altında metrelerce sıralar oluşmuşlardı. Bütün gözleri üstümde idi. Bu anti-demokratik uygulamayı ya sessiz kalıp onaylayacaktım ya da protesto edecektim. Ki sessiz kalmam demek teslimiyeti

onaylamam demekti. Hemen öne atılıp bu uygulamanın işçi sağlığı ve iş güvenliğine aykırı olduğunu, yağmurun altında birçok arkadaşımızın hastalanacağını, kart basma yerinin tamamen kapalı bir alanda kurulması gerektiğini, böyle bir ortam sağlanıncaya kadar bu uygulamayı protesto etmemiz gerektiğini söyledim. İşçi arkadaşlar bu önerimi alkışlarla karşılayıp alandan uzaklaşırken, işbirlikçiler tarafından saldırıya uğradım. Vücudumun her tarafına tekmeler yumruklar iniyordu, linç altındaydım. Bir kısım arkadaşımız durumu fark edip yanıma koşarken bir kısmı da uzaklaşan işçi arkadaşlarımızı geri çağırıyordu. Bana ulaştıklarında kan revan içindeydim.

İşveren için arayıp ta bulamadığı bir ortam doğmuştu. İş yeri nöbetçi amiri, kart memurları ve sendika temsilcileri beni “işyerinin düzenini bozmak ve işçileri isyana teşvik etmekten” hakkımda rapor tuttular.

M. BEKLER:

—Bu gelişmeler karşısında, acil olarak bütün köy ve mahalle komitelerini toplantıya çağırdık. H. Biber arkadaşımız iş feshi (işten atılması) halinde üretimden gelen gücümüzü kullanacağımıza dair karar aldık.

Topluca işyerine geldiğimizde kalabalık bir grup serdümen, formen ve baş formen arkadaşlarımızla bir heyet oluşturup, liman müdürü ile görüşme yaptık. “H. Biber’i arkadaşımızı işten atmanız halinde çok büyük bir direnişin yaşanacağını ve olayların önü alınmaz bir şekilde büyüyeceğini” söyleyerek tavrı koyduk.

Liman müdürü bu kararlı tavrımız karşısında H. Biber’e üç (3) günlük ücret kesimi ile yetinmişti.

Bu eylemimiz liman işçileri içerisinde öz güvene dönüşmüştü. Bu güven büyük desteğe dönüşerek, 1989’un mart ayında delege seçimlerinde delegelerin %90’nı kazanmamızı sağladı.

30-04-1989’da tek liste ile şube yönetimine geldik.

Yönetim Kurulu
Başkan: Hasan Biber
Sekreter: Recep Özbey
Mali Sekreter: Musa Yaşar
Üye: Mustafa Bekler
Üye: Ekber Fırat
Üye: Kemal Önal
Üye: Ziya Çağlar

H. BİBER:

—Yönetime gelir gelmez işyeri sorunlarımıza çözüm bulmak için yönetim ve temsilciler kurulunu topladık. Daha önceden tespit etmiş olduğumuz sorunların çözümü için kararlar alıp uygulamaya koyduk. İşyerimizde 670 geçici arkadaşımızın büyük bölümü altı ay işbaşı yaptırılmadığından eş ve çocukları sosyal güvenlik (SSK) tarafından sağlık hizmeti karşılanmıyordu.

İşyerimizde taşeron çalışmasını engellemek için limanın bütün kapılarını tutarak elimizde sopalarla, taşlarla çatışarak taşeronların girmesini engelledik. Kısa süre içinde bütün geçici arkadaşlarımıza işbaşı yaptırıldı.

Yemekhanenin tadilatını yaptırarak, alüminyum ve bakır yemek kazanları yerine çelik tabanlı kazanlar aldırıldı.

Yemeklerimizin daha sağlıklı ve kaliteli olması için yemek boykotu yaptık. Aylık yemek listesini aşçılarla birlikte sendika olarak bizim hazırlayacağımızı işverenden talep ettik. İşveren önerimizi kabul etmek zorunda kaldı.

İşçilerin sevk ve idaresinde posta tereküp tarzını işin şekline göre düzenleyerek işyerinde demokratik çalışma ortamlarını sağladık.

Limanın su ihtiyacını kuyulardan karşılamak yerine şehir suyu şebekelerinin bağlanmasını sağladık.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği komitelerini kurarak her türlü operasyonda kask, maske, gözlük, eldiven gibi koruyucu

malzeme olmadan işbaşı yapılmasını engelledik.

İş kazaları ve meslek hastalıklarını önlemek için eğitimler verdirdik.

Kazanımlarımızı kalıcılaştırmak için gece gündüz işyerinden ayrılmıyoruz.

Sınıf dayanışmasını bilince dönüştürmek için 25.01.1989'da başlayan 30.12.1989'da biten Akgübre Grevi'ni onbir ay süreci içinde mali dayanışmada bulunarak destekledik.

TÜMTİS'te örgütlü Aras kargo ve ilimizde bulunan Tursan-İş'te örgütlü Atlıhan ve Hilton işçilerinin direnişini fiili olarak destekleyerek mali dayanışmada bulunduk.

1989 toplu iş sözleşmelerimiz sürecinde işçi arkadaşlarımızın birlik ve dayanışmalarını sağlayabilmek için etkinlik düzenledik. Etkinliğimize Grup Yorum'u getirttik. Emniyet tarafından etkinliğimize son anda izin verilmedi. Emniyetin almış olduğu anti-demokratik olmayan bu kararı türkü söyleyerek protesto ederken grubun bütün elamanları gözaltına alınıp tutuklandı. Bizler kararlılıkla tavrımızı sürdürerek 15 gün sonra Grup Yorum'un diğer elemanlarıyla etkinliğimizi düzenledik. (Grup Yorum Cemo adlı eserini Mersin Hapishanesi'nde besteledi.)

M. DEMİR:

—Yıllarca gerici ve işbirlikçi anlayışı ile sendikamızın genel merkezini yöneten Ahmet Kurt ve yönetimine karşı kararlı muhalefetimizin sonucunda, demokrat nitelikte bir yönetimi iş başına getirdik. Şube yönetim kurulumuzdan da Ekber Fırat arkadaşımızı genel sekreterliğe seçilmesini sağladık.

H. DEMİR hafif bir tebessümle bize baktıktan sonra:

—Arkadaşlar bu geniş bilgiden ve yönetime geldiğiniz sürece kadar göstermiş olduğunuz kararlılıktan dolayı sizleri kutluyorum; ancak aynı şeyi yönetime geldikten sonraki zaman için söylemeyeceğim.

(Bu söz hepimizde şok etkisi yaratmıştı. Adeta put kesilmişti.)

—Bu sözlerimin hepinizi şaşırttığının farkındayım. Gerçeklerle yüzleşilmeden doğrular bulunamaz.

Yönetime gelmeden önceki sürecinizde devrimci bilinç ve iradeyle hareket ettiğiniz gözle görülür bir gerçektir. Mesela köy ve mahalle komitelerinizi kurmuşsunuz, geniş katılımlı toplantılar düzenleyerek ortak kararlar almışsınız ve aldığınız kararları yaşama geçirmek için her türlü cürete başvurmuşsunuz. Siyasi literatürde buna tabanın söz ve karar yetkisi, devrimci inisiyatif denir.

Yönetime geldikten sonra komitelerinizi eğitmediğiniz gibi sürece dahil etmemişsiniz. Yani bir nevi tasfiye etmişsiniz. Buna proleter değil, küçük burjuva karakteri diyoruz.

Bakınız; birkaç grevci işçilere destek ziyaretleri, mali dayanışma ve işçilerin birlik ve dayanışması için düzenlediğiniz etkinlikler ve uzlaşmacı ve işbirlikçi genel merkez yönetimini değiştirmiş olmanız güzel tavırlardır. Ancak bunların ötesinde demokratik kazanımlara yol açacak ülke gündemiyle, açlığa, yoksulluğa, baskıya, şiddete, yargısız infazlara karşı hiçbir eylem örgütleyememişsiniz. Adeta seyirci kalmışsınız. Bütün çabanızı ve enerjinizi işyeri sorunlarına harcamışsınız. İşyeri sorunlarının sistemden kaynaklı olduğunu gözardı etmişsiniz.

K. NECEFOĞLU:

—Bizim mücadelemizden dolayı işçiler bizi çok seviyor. Hatta bir kahraman gibi görüyorlar, yıllarca hiç kimsenin çözümü için el atmadığı işyeri sorunlarını büyük bir bölümünü çözdük.

H. DEMİR:

—Haklısın. Şu an sizi kahraman gibi görüyor olabilirler. Ancak önümüzdeki süreçte kazanılmış bazı hakları koruyamayacağınız gibi yeni haklar elde etmekte zorlanacaksınız.

İşte o zaman sizi kahraman gören işçiler, size saldırmaya başlayacaktır. Bütün bu gelişmelerin sorumlusu siz olacaksınız. Ne demek istediğimi bazı arkadaşlar anladı. K. Necefoğlu arkadaşına anlayacağı bir şekilde gelişmeleri bilimsel olarak anlatayım.

Arkadaşlar; ekonomik mücadeleyi asla küçümsemiyoruz ve hiçbir zamanda reddetmiyoruz. Ekonomik mücadele oligarşinin kalelerinde gedikler açabilir ancak bu mücadele ideolojik ve politik olarak verilmediği sürece, kazanımlarımızı kalıcılaştıramayız.

Anarko sendikalizmde ekonomik mücadele tek başına sağ sapmadır. Reformist anlayıştır, gideceği yer uzlaşmacı ve işbirlikçi sendikacılıktır.

Bizler reformları reddetmiyoruz (reformlar mücadele ile kazanılır). Ancak reformlarla yetinmeyiz. Çünkü bizim mücadelemiz, sömürüyü sınırlama değil sömürüyü ortadan kaldırma mücadelesidir.

Sizler İŞÇİLERİN KARINLARINI BÜYÜTÜP, BEYİNLERİNİ KÜÇÜLTÜMÜŞSÜNÜZ. Siyasi literatürde buna sahtekarlık denir.

Anarko sendikalizmin bataklığında yol alıyorsunuz. Tamamen sağ sapma içindesiniz. Varacağınız yer reformizm dediğimiz işbirlikçilik ve teslimiyetçiliktir. Kurtuluşumuz, mücadelemizin ekonomik, ideolojik ve politik olarak hayata geçmesiyle sağlanacaktır.

Kısacası işçi sınıfına ve emekçi halklarımıza yararınızdan fazla zararınız olmuştur.

(H. Demir konuştuğça, her sözü beynimize kurşun gibi işliyordu.)

—Anarko sendikalizm nedir, biliyor musunuz?

(Bu soru karşısında bir kısmımız hatalarımızın gerçek kaynağını görmüştük. Devrimci değil, anarşist sendikacılık yapıyorduk.)

—Arkadaşlar; insanlar hata yapabilir. Ancak dürüst insan

hatalarını telafi etmek için çaba sarf eden insandır.

Hatalarınızı telafi etmek elinizde; buna hazır mısınız?

Hatalarımızı giderebilmemiz için önemli bir fırsatımız doğmuştu. Toprağın yağmura duyduğu özlem misali hep bir ağızdan “HAZIRIZ” dedik.

—Yapacağımız yoğun çalışma süresi içerisinde eşinizle, çocuklarınızla daha az görüşebileceksiniz. Bunun için özverili davranmanız gerekmektedir.

İşe sıfırdan başlayacağız. En kısa zamanda bütün liman işçilerine taban eğitimi vermelisiniz.

H. BİBER:

—İşçi arkadaşlarımızın vardiyalarına göre çalışmalarınızı ayarlayalım. 17.00-01.00, 01.00-24.00 vardiyaları için saat 14.00-16.00 arası 08.00-17.00 vardiyası içinde 18.00-20.00 saatleri arası uygun bir zaman olur.

H. DEMİR:

—Önümüze iki aylık bir hedef koyacağız. Hepimizin birer eğitim grubu olsun. Her grup eğitim programı bitene kadar devam edecek. Tıpkı bir öğrencinin okula başlayıp mezun olana kadar sürecektir.

Bizim okulumuzdan işçi arkadaşlarımızı mezun edeceğiz.

B. YORULMAZ:

—Arkadaşlar; limanda çalışan işçi arkadaşlarımızın bir kısmı okuma yazma bilmemektedir. Yapacağımız çalışmalarda bu durumu da gözönüne alalım. Bu çok önemli bir sorun bunu gözardı edemeyiz.

H. BİBER:

—B. Yorulmaz güzel bir tespitte bulundu. Yarın ilk işimiz; yönetim ve temsilciler kurulunu olağanüstü toplayıp genel eğitim üzerine gündemi görüşüp karara bağlayalım.

Bugünkü çalışmamızı bitirelim. Misafirimiz yol geldiğinden yorgundur. Yarın sendikada bir araya gelelim.

Güneş dünyanın daha hızlı dönmesini istercesine... Coğrafyamıza en sıcak gülümseyen yüzünü gösterme çabasında!

Hızlı hızlı yolu adımlamaya çalışıyorum. Traktörler, kamyonlar homurduyarak birbiriyle yarışarcasına yanı başımdan geçerken toz bulutlarını savurarak her yeri gri bir örtüye dönüştürüyordu.

Bir önceki günün yorgunluğuyla, sabahın erken saatinde yeni bir yorgunluğa yelken açan insanlar! Gözlerindeki ifade bastırılmış bir isyanın izlerini taşıyor.

Halkım; güzel, cefakar halkım.

Devletin politikalarıyla, araçların, tefecilerin yüksek faizli kredileri ile borçlandırılmış kendi toprağında ırgat, çıkar çevrelerinin kapılarında kapı kulu olan canım halkım.

Devlet, emekçi halklarımızın birlik ve dayanışmasını kıramak için açlığı, yoksulluğu ve sefaleti dayatarak, bu olumsuzluklara baş kaldıranlara karşı baskıyı, şiddeti, işkenceyi, gözaltında kayıpları ve sokak infazları ile imha ederek, dolandırıcılığı, hırsızlığı, fahişeliği ve ahlaki çürümeyi körükleyerek, güvensizliği, çaresizliği boyutlandırmıştır.

Buradaki amaç mücadele ile hiçbir şeyin kazanılmayacağını, hiçbir şekilde çıkış kapılarının olmadığını yaşayanların kader olduğuna inandırmışlar.

Emperyalistler para karşılığında bilim adamlarından emekçi halklarımızın çaresizliğe inanmaları için deney yapmalarını istemişler.

Bilim adamları uzun bir araştırmadan sonra dünyanın en onurlu hayvanlarından sayılan kediye tespit etmişler.

Kedi, bulunduğu yerde dışkısını yapmayan, çevresini kirliletmeyen, sevildiğinde uysallaşan, incitildiğinde anında tepki gösteren özelliğe sahiptir.

Camlardan aynalı kapıları olan büyük bir oda yapmışlar. Odanın içine kediyi koymuşlar ve oynaması için birkaç top atmışlar. Odanın otomatik açılıp kapanan bölümünden yemeğini bırakmışlar.

Kedi yemeğini yedikten sonra toplanla oynamaya başlamış. Bir müddet sonra ihtiyacını(dışkısını) gidermek için kapıya koşuyor. Aldatmaca aynalı kapıya çarpıyor ve yere düşüyor. Sola bakıp soldaki kapıya hızla koşuyor ve yine aynı aldatmaca. Tek tek dört tarafındaki kapılara defalarca koşuyor ve her seferinde kapıya çarpıp yere düşüyor.

Kedi geri dönüp toplanla oynamaya başlıyor. Akşam yemeğini yine aynı bölümden içeri bırakıyorlar. Akşam yemeğini yedikten sonra ihtiyacı artıyor. Dışkısını atmak için defalarca koşup kapılara çarpıyor. Kapılara koşmalar, çarpmalar günlerce devam ediyor.

Bir zaman sonra kedi hiçbir çıkış kapısının olmadığına inanıyor. Çaresizliğinden yemeğini yediği ve yattığı bölgede dışkısını yapmaya başlıyor.

Bilim adamları; kedinin direncinin tamamen kırıldığına emin olduktan sonra bütün odaların kapılarını tamamen açıyorlar.

Kedi açık olan kapıları görüyor ancak çıkmak için kapıya yönelmiyor. Kapıların açık oluşuna inanmıyor. Bunun bir aldatmaca olduğunu sanıyor. PİSLİĞİ İÇİNDE YAŞAMAYI KANIKSIYOR VE EHLİLEŞİYOR...

Kedi çaresizleştirilmişti ve hiçbir çıkış kapısının olmadığına inandırılmıştı.

Bilim adamları kedinin direncini ölçmek için, günde kaç kez kapıya yöneldiğini, kapılara her çarpışında canının nasıl yandığını tek tek not ederek tespit etmişlerdir.

İşçiler, memurlar, çiftçiler bütün emekçi halklarımız daha iyi koşullarda bir yaşam için, hak gasbına karşı hak arama mücadelesi verdiklerinde karşılarına polislerden, askerlerden ve bütün militarist güçlerden oluşan barikatlar kurarlar. Her bir direniş karşısında acımasızca saldırırlar. Bunlarla yetin-

meyip sokak infazları gibi toplu katliamlar yaparlar. Bütün bunları günlük yaşamımızın bir parçası haline getirirler.

Emekçi halklarımıza zulmü ve ölümleri kanıksattılar.

Buradaki amaç yaşananların kader olduğuna, emekçi halklarımızın hiçbir koşulda çıkış kapısının olmadığına inandırıp, dirençlerini kırarak ehlileştirmektir.

Emperyalistler bütün sömürge ülkelerde bu politikayı uyguluyor. Açlık, yoksulluk ve zulüm bu yöntemle kanıksattırılıyor.

Halkım, güzel halkım!

Bizlerin kendi kurallarına itaat etmemizi istiyorlar. Bizleri ya itaat ya cellat tercihinde tutuyorlar. Oysa bizim özgürlüğe öyle bir sevdamız var ki canlar vermişiz, ölümlere gidip gelmişiz bu seveda uğruna.

Bu rezil, bu sefil yaşamı kanıksamayacağız. Bağımsız, özgür bir vatan için sevdalarımızı büyüteceğiz. Kim bitirebilir ki sevdalarımızı, kim?

KURALLARA İNAT

Gök maviydi, güneş pırıl pırıl
Yağmur sonrası, genzi yakardı toprak kokusu
Hasatta gülümserdi başaklar
Rüzgarlardan hızlıydı çocukların ellerinde
Uçurtmalar
Dostluğa ayarlıydı saatler
Bozuldu saatlerin ayarı
Sermayenin hızına ayarlandı yelkovan
Bahar inmiyordu artık topraklara
Buğdaylar depolanırken ambarlara
Açtı insanlar sıcak bir ekmek kokusuna
Çaldı rüzgarlar çocukların uçurtmasını
Oksitlendi topraklar
Devrildi uzaklarda bir çınar

Kuşlar kaçıştılar çığlık çığığa
Makineler yetişemiyordu sermayenin hızına
Ve her gün binler ekleniyordu insan pazarına

Çocukların kara gözlerindeydi tarih
Yemişi çalınmış küçücük ellerinde
Yasaklanmış türkülerdi tarih
Köylüyü toprağa, işçiyi makineye
İnsanı insana düşman edendi.
Pusularda bekleyen apansız ölümlerdi tarih
Açılmamış yumruklar ve açık giden gözlerdi.

Ve artık yaşam, sorgulamaktı kirletilen geceleri
Sorgulamaktı sofradan çalınan ekmeği
Unutulmuş gülüşleri,
Ve puşt zulası ölümleri.
Artık direnmekti yaşamın tek adı.
Ödemekti belki de insanı sevmenin bedelini.
En güzel türkülerini söylemekti hep bir ağızdan
Çakal ulumalarına inat
Unutmamaktı çiçeklerin adını
Karanfilin kokusunu
Korumaktı insan onurunu
Tüm olumsuzluklara inat
Çoğaltmaktı yüreğinde sevdayı
Savaşmaktı bir güzel dünya için,
Ve ertelememek güzellikleri üstü örtülü zamanlara
Temmuzda yağmur olup yağmak,
Eylülde çiçeklenmekti, rüzgara inat.

Gün gelir kış ortasında baharı bulur insan
Bir çift yiğit kara gözde
Sevda türküsü olur dudakları
Dillere düşmeden söyleyip durur.
Güneş vurmuşken bir kez kavgaya kesmiş yüreğine

Sevda ki içindedir kavganın
Sevdası onurudur, onuru kavgası.
Bedeni çırılçıplak direnir ölüme.

Bilir, kavgada yeri yoktur ihanetin
Bilir, sevdada yeri yoktur kahpelğin
İnce bir fidandır sevdası emek emek suladığı
Sevdası güzelliştir, kara gecelerden çalıp yaşattığı
Sevdası kırılgandır, fütursuz esen rüzgarlara
Ayaz vurursa, bükülür yeşile kesmiş dalları
Bir kuru yaprak olur, avuçlarından dökülüp giden.
Deniz yüreği coşmak isterken dalga dalga
Gel gitlerde yitirir, gelin tacı köpüklerini.
Bilir, sevdası çırılçıplak olmalıdır
Kavgada çırılçıplak sunuyorsa bedenini.

Sevdadır tanımaz kuralları,
Ama kendi kurallarıdır sevdayı da sevda yapan
Adını yangın yangın yarin tenine yazdıran.
Çığnıyorsa yarin sevdası kendi kurallarını
Boş bir söylencedir artık, dilinden düşmeyen

Bilirim, susamıştır dudakları, yangındır.
Bilirim, yarin sıcak eli bir su damlasıdır
Kavrulan yüreğine.
Bilirim, sevda çeker canı.
Ama dikilmiş bir fistandır sevdası, adı yok.

Oyalarla bezenmiştir giyen yok.
İzi vardır gözlerimde, o yiğit kara gözlerin
Karşı koyamam, yaşarım fırtınaları
Kurallar inat,
Ama sessizlik olurum sonra
Çöreklenir gözlerime gözyaşları

Bilirim, bir yüzü vardır gerçeğin
Sevdası gerçek olmalıdır
İnkarlara yer vermeyenlerin.
Bilirim, anlamını koyamadığı sıcaklık üşütür insanı
Bilirim, fırtınalarda bulunup yitirilmez sevgidir
Yalanlaşmış yüreğim çoğalıp akamaz yatağında
Ayaz vurmuş dallarım, sunamaz sevgiliye çiçeği
Sorgulanan sevdalara direnmek de kavgadır biraz.
İnanmadığın güzelliğe teslim olmamak
Ve bilirim
Kavgada kararlıysa yüreğim
Kendimle dost olurum ancak.

Tüm hırpalanmışlığa inat
Yediverendir yine aydınlık yüreğin
Sitemlerin kar etmez.
Kim söyleyebilir, sevdaların bitimli olduğunu
Yaşatacağız sevdayı da
Kavgamız gibi
FAŞİZME İNAT.

BÖLÜM II

Yol boyunca yoğun düşüncelerle sendikaya vardım. Sendikada arkadaşlar beni saygıyla karşıladılar. Personel İ. Tor ardından odama çayımı getirdi.

İ.TOR:

—Günaydın Başkanım bugün çok erkencisin gözlerinde hüznün ve öfke iç içe seni ilk kez böyle görüyorum, bir sorun mu var?

H.BİBER:

—Detaylarını yakında öğrenirsin, yönetim kurulu arkadaşlarımızdan kimler var?

İ.TOR:

—Başkanım; R.Özbey, M.Yaşar’la birlikte limana gittiler. Başkan sorarsa temsilcilikte olacaklarını söylediler.

H.BİBER:

—İbrahimciğim hemen onları arar mısın? Görüşeyim.

İ.TOR:

—R.Özbey telefonda.

H.BİBER:

—Merhaba!

R.ÖZBEY:

—Merhaba Başkanım.

H.BİBER:

—Bugün saat 14.00 da yönetim, denetim, disiplin ve temsilciler kuruluyla önemli bir gündemi görüşmek için, olağan üstü toplantıya çağırılım.

R.ÖZBEY:

—Başkanım hemen bütün arkadaşlarımıza ulaşmaya çalışacağım.

Toplantıya girdiğimizde birkaç arkadaşımızın dışında bütün kurullarımız gelmişti. Hepsinin merakları gözlerinden okunuyordu. Soru dolu ifadelerle bana bakıyorlardı. Fazla merakta bırakmadan söze başladım:

—Arkadaşlar, hepiniz hoş geldiniz. Yönetimden önce ve yönetime geldikten sonraki sürecimizde sınıf sendikacılığını en iyi bir şekilde hayata geçireceğimize dair, kendimize ve temsil ettiğimiz sınıfa namus sözümüz vardı.

Bu konuda öncelikle ben özeleştiri veriyorum. İddia ettiğimiz sınıf sendikacılığını ve demokratik merkezîyetçiliğini bizler uygulamıyoruz. Sınıf sendikacılığının temel ilkesi, tabanın söz ve karar sahibi olmasından geçer.

Bizler, ne sınıf sendikacılığını ne de onun temel ilkesi olan demokratik merkezîyetçiliği uygulamıyoruz.

(Herkesin gözlerindeki soru ifadeleri gitmiş yerini şaşkınlığa bırakmıştı.)

Toplantılarımızı bugüne kadar sadece seçilmiş kurullarımızla birlikte yaptık. Bugünde aynı yöntemle bir aradayız.

Tabanın söz ve karar ilkesi diyoruz, toplantılarımıza işçileri çağırıyoruz. Utanmadan da kendimize devrimciyiz diyoruz. Ben merkezîyetçiliğini uyguluyoruz. Bu ruh halimiz bizim şiddetle karşı çıktığımız 12 Eylül'ün (darbecilerin) anayasasını ve ona bağlı 2821 sayılı sendikalar yasasını onaylayarak meşrulaştırmış oluyoruz.

Bu ikiyüzlülüğe hemen son vermeliyiz.

(Herkes şoktaydı. Sözlerim suratlarına tokat gibi iniyordu. Gerçeklerle yüzleşiyorduk)

İşçi arkadaşlarımızın büyük bölümü tarımla uğraşiyor. Bir ayağı köyde bir ayağı limanda (sanayide) karakter olarak ne işçi ne de köylüdür. Yani yarı feodal yarı proleter'diler. Bilsel ve siyasi olarak bu tür karakterler LÜMPEN PROLE-

TERYA diye ifade ediliyor.

Bugün saf ve temiz olan arkadaşlarımız. Yarın zoru görünce mücadeleden kaçacak. Bir zaman sonra, karşımıza eylemlerimize katılmayan, hatta eylemlerimizi kıran işbirlikçi olarak çıkacaktır. Bunun örneklerini hepimiz yaşadık.

Seçimlerde limanın üçte ikisi (3/2) oy vererek destekledi. Fakat eylemliklere gelince ancak üçte biri (3/1) katılıyor. Bunu hiçbirimiz sorgulamadık neden?

Çünkü hepimiz kolaycılığı seçmiştik. Eylemlere katılanları kahraman, eylemlere katılmayanları hain olarak ilan ettik.

Oysa hainliği bizler yapıyorduk!

M. TÜRKMEN (Temsilci):

—Başkanım ben buna karşı çıkıyorum, ben hain değilim. İşçiler kendi ekmeğine sahip çıkmıyorsa bana ne! Suçlu ben miyim?

B.A.ŞENOL:

—En güzel yemeklerin çıkmasını sağladık, kuyu suyu yerine şehrin su şebekelerini limana bağlattık, posta terekkep tarzını işçilerin lehine düzenledik, takviyeleri ve kaçak posta işlemlerini kaldırdık, herkes çok rahat Allah'tan daha ne istesinler. Rahatlık batmaya başladı, herkes s..... üzerinde ceviz kırıyor, öyle değil mi arkadaşlar?

M.DEMİR:

—Yaptığımız güzel şeylerle elbette övüneceğiz. Fakat işçilere hakarete varan ukalaca ve terbiyesizce sözlerini onaylamıyorum. Bu tür konuşmaları işçilerin arasında da konuştuğunu duydum. Bence burada bu konu tartışılmalı ve B.A.Şenol' un hakkında mutlak tavır alınmalıdır.

H.BİBER;

—Arkadaşlar; bizler bütün koşulları iyileştireceğimize, ekonomik, sosyal ve demokratik haklarını kazanacağımıza iş

yerinde insan onuruna yakışır demokratik çalışma sağlayacağımıza dair bütün işçilere söz verdik.

İnsanlara verdiğimiz güvenden dolayı bizleri seçtiler. Hakları olan, insanca yaşama koşullarını sağladık diye başlarına kalkmaya, yüzlerine vurmaya hakkımız yoktur. Sizler böyle çirkin bir ifadeyi kullanma hakkını nereden buluyorsunuz?

Adama sorarlar; çalışmayacaksın, mücadele etmeyeceksin, temsil ettiğin işçi sınıfı adına tutuklanmaları, işkenceleri ve gerektiğinde ölümleri göze almayacaksan ne diye aday oldun? Ne diye sendikacı olmak istedin?

Sendika; işçileri pazarlayan, onların alınteri ve emeği ile trilyonlar kazanan, köşeyi dönen yan gelip yatma yerimi?

Bu amaçla içinizden birileri hareket etmiş olabilir. Fakat bu unutulmamalıdır ki sendikalar sınıf örgütleridir. Bu örgütler; sadece işyerlerinin değil, bütün ülkemizin demokratikleşmesi için mücadele etmelidir. Bağımsız, demokratik özgür bir vatan için her türlü bedel ödemeyi göze alarak yolumuza devam etmeliyiz.

En kısa zamanda bir eğitim programı dahilinde kendimizi ve bütün işçi arkadaşlarımızı eğitmeliyiz.

M.YAŞAR:

—Başkan eğitimden bahsediyorsun işçi arkadaşlarımızın bir kısmı okuma yazma bile bilmiyor, onlar ne anlar ki sendikal eğitimden?

H.BİBER:

—Bu sorunun da çözümü için gereken hazırlığı yaptık. Kemal Bey'i (Sendika Uzmanı) çağırın, toplantımıza o da katılsın.

K.ÖKSÜZER:

—Buyurun başkanım.

H.BİBER;

—Kemal Bey hemen Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ve Liman İşletmesi Müdürlüğü'ne üyelerimizin okuma yazma gündemi ile ilgili yazı hazırlayalım.

1) MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ'NE

MERSİN

Konu; Üyelerimizin Okuma Yazma Eğitimi Hk.

TCDD Liman işletmesi müdürlüğünde çalışan üyelerimizin bir kısmı okuma yazma bilmediklerinden zaman zaman iş kazalarının yaşanmasına sebep olmaktadır. Ayrıca kendi branşlarında en temel hakları olan TERFİ VE TERFİH sınavlarına katılamamaktadırlar.

Bahse konu sorunların çözümü için liman işletmesi bünyesinde okuma yazma öğrenmelerine ve eğitim sonunda okur-yazar belgelerinin verilmesi hakkında tarafınızdan öğretmen görevlendirilmesini.

Gereğini arz ederiz.

2) TCDD LİMAN İŞLETMESİ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

MERSİN

Konu; Üyelerimizin Okuma Yazma Eğitimi Hk.

Tahmil tahliye işçiler servisinde çalışan üyelerimizin bir kısmının okuma yazma bilmediklerinden zaman zaman iş kazalarının yaşanmasına sebep olmaktadır. Bu iş kazalarının bazen ölümlerle sonuçlandığı tarafımızdan bilinmektedir. Bu tür kazaların bir daha yaşanmamasına, ayrıca kendi branşlarında en temel hakları olan TERFİ VE TERFİH sınavları katılmaları sağlamak için Milli Eğitim Müdürlüğünden öğretmen görevlendi-

rilmesi talebinde bulunduk.

Eğitimin yapılabilmesi için tarafınızdan uygun bir yerin tahsis edilmesinin.

Gereğini arz ederiz.

Devam edelim.

1)Eğitim grupları, sendika binamızın bütün odalarında, gruplar halinde çalışma yapacaklardır. Herkes dinlenme ve çay ihtiyacını çay ocağında karşılayacaktır.

2)Program işçi arkadaşlarımızın vardiyalarına göre ayarlanacaktır.

3)Program akışını bozacak olanların hakkında ortak tavır alınacaktır

4)Eğitim programımızın sonuna kadar aksatılmadan devam etmesi için, çalışmalara katılacak bütün arkadaşlarımızın özverili davranmalarını rica ediyorum.

5)Eğitim programına bütün işçilerin katılımını sağlayabilmek için. Yarın saat on ikide (12.00)'da iase (yemekhane) merkezinde ve bütün ünitelerde işçi arkadaşlarımıza çağrı yapılacaktır.

6)Eğitim programımız bütün temsilciliklerimizin panolarında asılacaktır.

YÖNETMEYİ ÖĞRENECEK VE ÖĞRETECEĞİZ!

Çoğulcu, katılımcı özgür ülkenin yapısını böyle inşa edeceğiz.

—Gündemle ilgili başka söz almak isteyen var mı?

(Kısa bir sessizlikten sonra)

—Gündemi oylarınıza sunuyorum. Gündemi kabul edenler.

(Gündemi kurullarımızın büyük bir bölümü onaylayarak, gündem oy çokluğu ile kabul edildi.)

—Arkadaşlar duyarlılığınızdan dolayı sizleri kutluyor ve teşekkür ediyorum.

(Toplantıdan sonra M. Bekler’e akşam evimizde çalışmalarımıza devam edeceğimizi, bütün arkadaşlara haber vermesini söyleyerek sendikadan ayrıldım.)

Akşam eve geldiğimde arkadaşlarımın hepsi gelmiş beni bekliyorlardı. Ateşli bir tartışmanın ortasında kendimi buldum.

H.DEMİR:

—Hasancığım hoşgeldin. Arkadaşlar bana toplantınız hakkında bilgi verdiler. Başkan olarak eksik ve yanlışlıklarınızdan dolayı özeleştiri vermeniz onurluca bir davranıştır. Sana teşekkür etmeleri gerekirken tepki göstermeleri doğaldır. Yarın daha büyük tepkilere kendinizi hazırlamalısınız.

Bugünkü tavrınızla çelişkilerin ilkinin yarattınız. Mücadele kızıştıkça çelişkiler de büyüyecek. Saldırılarda bunlara paralel olarak çoğalacaktır. Eğitim sonrası mücadele daha net şekillenecektir. Bugün yanınızda olanların veya görünenlerin bir kısmı karşınıza, karşınızdakiler ise yanınızda yer alacaktır.

Diyalektik gereği ayrışacaksınız. Aynılar aynı yerde, ayrılar ayrı yerde olacak. Sürece ayak uyduranlarla, sürece direnenler karşı karşıya geleceklerdir. Eğitim programımızın içerisinde siz de buna göre şekilleneceksiniz bu süreç içerisinde kimileriniz savrulacak, kimileriniz çelik çekirdekten nüvelere dönüşeceksiniz.

Tıpkı Çelik Böyle Sertleşti, romanın kahramanı gibi.

A.ATMACA:

—Ben o romanın serisini okudum. (Yazarı Nikolay Ostrovski)

H.DEMİR:

—İçimizde şu an bir çelik nüvemiz var. İçinizde başka

benzeri kitap okuyan var mı?

H.BİBER:

—Moskova Önlerinde (Yazarı, Aleksandr Alfedoviç),
Ateş Geçitleri’ni (Yazarı, Steven Pressfield) okudum.

M.NECEFOĞLU:

—Adalılar (Yazarı, Mahir Çayan) kitabını okudum.

M.ASLAN:

—Ana (Yazarı, Maksim Gorki) kitabını okudum.

M.DEMİR:

—Demir Ökçe (Yazarı, Jack London) kitabını okudum.

M.BEKLER:

—Gülün Solduğu Akşam (Yazarı, Erdal Öz) kitabını okudum.

H.DEMİR:

—Eminim hepiniz daha çok farklı kitaplar okumuşsunuzdur. Okuduğunuz kitapların kahramanları çelikleşmiş birer nüvelerdir. Daha çok çelik nüvelere ihtiyacımız olduğundan hemen eğitim programımızı ve işçilere çağrı metnini hazırlayalım.

Birgün sonra bütün arkadaşlarla birlikte iâşe (yemekhane) merkezindeydik. Kurullarımızla yapmış olduğumuz toplantıda yaşanan tartışmalarımızın bir kısmı işçi arkadaşlarımıza yansımıştı. Bu nedenle yemekhanenin önüne bütün ünitelerde çalışan işçilerde gelmişti. Saat 12.00’da eğitim programımız için çağrı yapmamla ilgili konuşmamı yapmaya yemekhaneye girdiğimde bütün gözler üstümdeydi.

H.BİBER:

—Arkadaşlar merhaba hepinize afiyet olsun.

Ülkemizde sınıflar mücadelesi, hak alma temelinde en son boyutuna ulaşmıştır. Emek ve sermaye çelişkisinin netleştiği, yargısız infazlar ve gözaltında kayıpların olağan karşılandığı, hak aramanın suç sayıldığı ve hak arayanların üzerine panzerlerle gidildiği bir ortamda yaşıyoruz. Bunun son örneği Gebze ve Aras Kargo direnişidir. Daha dün Ankara’da Büyükşehir Belediyesi tarafından işten atılan işçiler, yaşam hakkı kadar kutsal çalışma haklarını tekrar kazanabilmek için gittikleri Büyükşehir Belediye Meclisi’nin salonunda sivil faşistler tarafından saldırıya uğramış, bunun akabinde emniyet güçleri, saldırganı değil de 18 işçiyi gözaltına almıştır. Kısacası, artık ülkemizde çalışan insanın geleceğe güvenle bakma şansı kalmamıştır. Özelleştirme, taşeronlaştırma, toplu işten atılmalar, toplu iş sözleşmesi ihlalleri, ekonomik temelde (ikramiye ve aylık) hak edişlerin zamanında ödenmemesi; hükümet ve sermayenin işçi sınıfına sistemli topyekûn saldırdığının göstergeleridir.

Değerli arkadaşlar, burada bize düşecek olan görev, topyekûn saldırılara karşı genel direniş hattını çizmek, işçisiyle, memuruyla, esnafıyla, köylüsüyle, çiftçisiyle birlik ve dayanışma temelinde örgütlülüğümüzü pratikte yaşama geçirebilmektir. Tabii ki, bu birliği yaşama geçirebilmenin yolu, başta Mersin liman işçilerinin birlik ve dayanışmasını yaşama geçirmekle mümkündür. Bizim birlikten kastımız işçi sınıfının ekonomik, ideolojik ve politik mücadelesini bir bütün olarak gören ilkesel birlikteliktir. Birlik anlayışımız;

- 1)Anti-emperyalist,
- 2)Anti-sömürgeci,
- 3)Anti-şovenist,
- 4)Anti-bölgecilik,
- 5)Anti-sarı sendikacılıktır.

Bu ilkeler, sınıfın sermayeye karşı geliştireceği mücadele bir yaşam biçimi gibi korunmalı ve pratiğe yansımaları bütün liman işçilerinin, hatta ülkemizdeki işçi sınıfının amaç ve

ödevi olmalıdır.

Bizler Liman-İş Mersin Şube Yönetimi olarak birlik ve dayanışmamızı sadece genel kuruldan genel kurula değil, her zaman dile getirdiğimiz gibi bugünden bu düşüncenin savunucusu ve koruyucusu olarak gelecekte de sahip çıkacağımızı tüm liman işçilerine taahhütte bulunuyoruz.

Saygıdeğer arkadaşlar, bazı arkadaşlarımız bizi eleştirebilir, bu eleştirileri demokrasinin gereği görüyor ve saygı duyuyoruz. Ancak saygı duymadığımız, birtakım çıkarları için kendi sınıfını şovenist temelde, Türk-Kürt-Arap ve benzeri milliyetler temelinde bölmeye çalışanlardır. İçi boş, ideolojisiz sendikacılık önerenlerdir. Bu düşüncelere sahip olanlar öz babamız da olsa saygı duymayız. Duymayacağımız gibi hoş da karşılamayız.

Faşizme, emperyalizme ve onun işbirlikçilerine karşı proleterce bir tavır sergilemeliyiz. Proletarya donanımına sahip olabilmemiz için hepimizin taban eğitimine ihtiyacımız vardır. Böyle bir eğitimi sendikamızın binasında başlatıyoruz. Eğitim programımızı 12 Eylül'den önce DİSK'e bağlı Kimya-İş Sendikası'nda eğitim uzmanı olarak çalışan bir arkadaşımızla hazırladık. Eğitimi birlikte vereceğiz.

İşyerimizi, ekmeğimizi ve geleceğimizi koruyabilmemiz, geleceğe güvenle bakabilmemiz için bütün işçi arkadaşlarımızı eğitime çağırıyorum. Eğitim programımız şu şekildedir.

- **Toplumlar Tarihi**
 - . **İlkel Komünal Toplum**
 - . **Köleci Toplum**
 - . **Feodal Toplum**
 - . **Kapitalist Toplum**
 - . **Sosyalist Toplum**
- **Felsefenin Temel İlkeleri**
- **Emperyalizm Nedir?**
- **Faşizm Nedir?**
- **Anarko Sendikalizm**

Bazı elitler için çıkar ve rekabet ne kadar önemli ise, işçi sınıfının toplumsal yaşamında birlik ve dayanışma o kadar önemlidir. Bu duygu ve düşüncelerle hepimize sevgi ve saygılarımı sunarım.

—Konuşmamın süreci içerisinde bütün işçiler yemeklerini yemeyerek beni can kulağıyla dinliyorlardı. İşçilerin içerisinde bölgecilik ve şovenizm üzerine tartışmalar büyük yaralar açmıştı. Bu konuyla ilgili değinmem ve bu tür düşüncelere sahip olanlara karşı kesin tavır takınmam herkesi mutlandırmıştı. Konuşmama son verdiğimde yoğun bir coşkuyla alkışlamışlardı.

İşçi arkadaşlarımızdaki bu coşku, çalışma arkadaşlarımızı da çok mutlu etmişti. Yanıma gelerek duygularını ifade ettiler. Bir kısım işçi arkadaşımız bu programımızdan hoşlanmamışlardı. Duyabileceğim uzaklıktan seslenerek;

—Kardeşim Hasan, bu eğitim bizim için ne çıkar sağlayacak, bu yaştan sonra bizi üniversiteli mi yapacaksın?

H.BİBER:

—Arkadaşlar bizi yönetenler istiyorlar ki sağır, dilsiz, kör ve cahil olalım. Hak nedir, hukuk nedir bilmeyelim. Haklarımızı gasbedenlere karşı sessiz kalalım. Önlerinde kapı kulu gibi el pençe duralım. Bizler bu onursuzluğu asla onaylamadık ve asla hiçbir zaman onaylamayacağız.

Yarınlarda iktidara işçiler, emekçiler geldiğinde ülke tarihinde eğitim seferberliği yapacağız. Sessiz, verilenle yetinen değil, konuşan, sorgulayan bir toplum yaratacağız. Bu eğitimlerimiz gelecek güzel günlerin hazırlayıcısıdır.

Ağabeylerim, arkadaşlarım bu eğitimi biz vereceğiz, bizim gibi işçi olan arkadaşlar verecek. Bu konuda sıkılmanıza, endişe duymanıza gerek yok. Hem sonra öğretmenler verse ne olur? Onlar da bizler gibi emekçiler değiller mi?

Sırasıyla bütün üniteleri gezdiğimizizde benzeri sorularla karşılaştık; ancak oturup sohbet ettiğimizde, amaç ve ilkele-

rimizi anlattıktan sonra herkesin eğitime katılacağına dair söz aldık. Ardından sendikaya giderek odalarımızı çalışma yapabileceğimiz uygun bir hale getirdik. Bütün arkadaşlarda bir sonraki gün yapacağımız çalışmaların heyecanı içindeydi.

Eğitim programını toplumlar tarihi, sosyalizm, emperyalizm, faşizm, üretim tarzı ve felsefenin temel ilkeleri başlıklarında tartışacağız.

H. BİBER:

—Arkadaşlar merhaba, bugün hepimiz için yeni bir gün birlikte öğrenip ve öğreteceğiz. Eğitim her insanın gelişimi için temel bir araçtır. Sınıflı toplumlarda emek ve sermaye arasındaki çelişkileri açığa çıkarabilmek ve iktidar mücadelesinde yeni mevzilerin kazanımı ancak siyasal bilgi ve donanımına sahip kadrolarla mümkün olacaktır. Birlikte yeni insan olabilmenin ilk adımını atmanın coşkusuyla hoş geldiniz. Eğitimimiz iki ay süreyle 30'ar kişilik gruplar halinde devam edecektir. Eğitimimize ilk etapta toplumlar tarihi ile başlayacağız.

İLKEL KOMÜNAL TOPLUM

Dünya üzerinde hayat başlayalı, aşağı yukarı 900 milyon yıl oldu ve ilk insanların ortaya çıkışları ise, en azından, bir milyon yıla yakındır.

Yeryüzünde insanın ortaya çıkması konusunda bilim, aşağıdaki açıklamayı veriyor. Avrupa'nın, Asya ve Afrika'nın iklimi sıcak olan çeşitli bölgelerinde, yüksek düzeyde gelişmiş bir tür maymun yaşamaktaydı. Uzun bir dönem sonunda, insan, bu maymundan çıktı. İnsanla hayvan arasındaki başlıca fark, önce, tamamen ilkel de olsa, insanın, iş aletleri yapmakla kendini belli etmiştir. İnsanın çalışması o zaman başlar. Çalışma sayesinde, maymunların kol ve bacaklarında yavaş yavaş

değişmeler oldu. Cetlerimiz çalışmak için ellerini kullandıkça ayakta durmayı öğrendiler. İlkel iş aletlerinin yapımıyla birlikte, ilk insanlar, kendi aralarında, iş aletlerinin kullanımında güçlerini birleştirme gereğini de duydular. Bu sırada tek heceli konuşma dili de başladı. Çalışma ve çalışma ile birlikte tek heceli dil, beynin gelişmesi üzerinde kesin etki yaptı. Bundan dolayı, insanı yaratan iştir (çalışmadır), iş sayesinde ki, insan toplumu oluşmuş ve gelişmiştir.

İlk toplumsal, ekonomik kuruluş, ilkel komün olmuştur ve bu, yüz binlerce yıl sürdü. Komünal toplum, toplumsal evrimin başlangıcıdır. İnsanlar ilkin doğa kuvvetlerine karşı savunma olanağından yoksun, yarı-vahşi bir hayat sürdüler. Besin maddeleri, özellikle, doğada buldukları bitki kökleri, yabani meyveler, ceviz vb. bitkilerdi.

Kaba yontma taşlar ve sopalar, insanoğlunun kullandığı ilk araçlar olmuştur. Daha sonra, çok yavaş elde edilen bir deney birikimiyle, kesmek ve kazmak için kullandıkları basit araçları yapmayı öğrendiler.

Doğaya karşı yürütülen mücadelede ateşin bulunuşu, büyük önem taşır. Ateş, ilkel insana, besinini çeşitlendirme olanağını verdi. Ok ve yayların bulunuşu ise, ilkel insana, üretici güçlerin gelişmesinde yeni bir aşama sağladı. Bu andan itibaren insanlar, kendilerini daha çok avlanmaya verebilecek ve daha çok hayvansal besinler sağlayabilecektir. Avcılığın ilerlemesi, ilkel hayvancılığın doğuşuna uygun bu dönemde başlar.

Tarım, üretici güçlerin gelişmesinde yeni bir adım oldu; uzun bir süre çok düşük bir düzeyde kaldı. Tarımda hayvan kullanılmaya başlanması, tarımsal emeğin üretkenliğini artırdığı gibi, tarımda sağlam bir temel meydana getirmişti. Bundan sonra, insanın, yerleşik bir hayata geçtiğine tanık oluyoruz.

İlkel toplumda, üretim ilişkileri, üretici güçlerin durumuna bağlıydı. Üretim ilişkilerinin temelini, iş aletlerinin ve basit üretim araçlarının ortaklaşa mülkiyeti teşkil eder. Bu üretim ilişkisi, bu dönemde, üretici güçlerin gelişme düzeyine uygundu. İlkel toplumda iş araçları öylesine basitti ki, insanlar, tek başlarına doğa kuvvetlerine ve vahşi hayvanlara karşı koyamıyorlardı. Bu yüzden, gruplar halinde, topluluklar halinde, hayvan avlayarak, balık avlayarak, besin maddeleri sağlayarak yaşıyorlardı.

Üretim araçlarının ortaklaşa mülkiyeti yanında, komün üyeleri, vahşi hayvanlara karşı savunma araçları olarak kullandıkları kişisel bazı iş araçlarına da sahiptiler.

İlkel toplumda emeğin üretkenliği azdı ve yaşamak için zorunlu olandan fazla hiç bir şey yaratamazdı. İş düzeni, basit işbirliği üzerine kurulmuştu: birçok kişi, bir tek ve aynı görevi yaparlardı. İnsanın insan tarafından sömürülmesi yoktu. Pek bol olmayan besin, komün üyeleri arasında eşit olarak paylaşıldı.

İnsanlar, hayvansal niteliğin ağır basmasından kesin olarak ayrılamadıkları sürece, hep bir arada, sürüler halinde yaşadılar. Toplumun soya (gentes) göre örgütlenmesi, daha sonra, yavaş yavaş, ev ekonomisine geçişle oldu. Aile bağlarının bir araya getirdiği kimseler, ortaklaşa çalışmak üzere gruplaşıyorlardı. Başlangıçta gens, beş-on kişilik gruplardan ibaretti. Daha sonra yüzlerce kişilik gruplar haline geldi. İş araçlarının evrimi ile gensin bünyesinde, erkeklerle kadınlar arasında, gençlerle çocuk ve ihtiyarlar arasında olmak üzere doğal işbölümü meydana geldi. Avcılık yapan erkeklerin kendi işlerinde, bitkisel besin maddeleri toplayan kadınların da kendi işlerinde uzmanlaşmaları ile birlikte emeğin üretkenliği de arttı.

Klan rejiminin ilk aşamasında üstün otoriteye sahip olan kadındır. Besin bitkileri toplar, ev işleriyle uğraşır-
dı: bu, anaerkill rejimdir. Daha sonra, hayvancılık ile ta-
rım, erkeklerin işi haline gelince, anaerkilliğin yerini
ataerkillik aldı ve klan içinde başlıca rol bu kez de er-
keğe geçti.

Hayvancılığa ve tarıma geçişle toplumsal işbölümü
dönemine girilir, yani toplumun bir kesimi esas olarak
tarımla uğraşırken, diğer bir kesimi de hayvancılıkla
uğraşır. Hayvan yetiştirme ile tarım arasındaki bu bö-
lünme, tarihte, birinci büyük işbölümünü meydana ge-
tirir.

Bu toplumsal işbölümü sayesinde, insan emeği, da-
ha üretken olmuştur. Bunun sonucu olarak, komünler-
de, bazı ürünlerde fazlalık ve bazı ürünlere de gerek-
sinme vardı. Bu durum, çoban ve tarımcı kabileler ara-
sında ürünlerin değişimi için elverişli bir ortam yarattı.
Daha sonra, insanlar, bakır ve kalay madenlerini erit-
meyi (demir üretimi daha sonra başlar), tunç araçlar, si-
lahlar, araç ve gereçler üretmeyi öğrendiler; elbise ve
kumaşların yapımını büyük ölçüde kolaylaştıran doku-
ma zanaatı bulununca, komün üyeleri, birer zanaat ic-
rasına koyuldular ve emeklerinin ürünü gittikçe daha
sık değişebilir duruma geldi.

Üretici güçlerin gelişmesi, insan emeğinin üretkenli-
ğini, insanın doğaya üstünlüğünü, tüketim nesnelerinin
yedek olarak birikimini hissedilir ölçü de artırdı. Ama
toplumun bu yeni üretici güçleri, üretim ilişkilerine ar-
tık uygun düşmüyordu. Komünal mülkiyetin dar çerçe-
vesi, emek ürünlerinin bölüşümündeki eşitleştirme,
üretici güçlerin gelişmesini dizginliyordu. Ortaklaşa ça-
lışma, zorunlu olmaktan çıkınca, bireysel emek, daha
üretken oldu. Ortaklaşa çalışma üretim araçlarının or-
taklaşa mülkiyetini gerektirmesine karşılık, bireysel

çalışma da üretim araçlarının özel mülkiyetini gerektiriyordu. Üretim araçlarında özel mülkiyet şeklinin ortaya çıkmasıyla birlikte, kabileler arasında olduğu gibi, insanlar arasında da servet eşitsizliğinin belirdiği görüldü. İnsanlar, zengin ve yoksul olarak bölündüler.

Üretici güçlerin gelişmesiyle, insanlar, kendilerine gerekli olandan fazla yaşama araçları ürettirler. Bu koşullarda, savaşla elde edilen daha çok çalışan insan kullanılması mümkün hale geliyor: tutsaklar köle durumuna getiriliyorlar. İlk kölelik, ataerkil (aile içinde) bir özelliğe sahipti, daha sonra yeni düzenin temeli oldu. Köle emeği, eşitsizliği keskinleştirdi; köleleri sömüren aileler hızla zenginleştiler. Servet eşitsizliğinin şiddetlenmesiyle, zenginler, yoksul ve borçlu olan kendi yurttaşlarını da köleleştiriyorlardı. Toplum, ilk kez köle sahipleri ve köleler halinde sınıflara bölündü. İşte, insanın insan tarafından sömürülmesi böylece ortaya çıktı. İnsanlık tarihi, bu çağdan başlayarak, sosyalizmin kuruluşuna kadar, sömürenle sömürülenler arasındaki sınıf mücadelelerinin tarihi olmuştur.

İnsanlar arasında artan eşitsizlik, giderek sömürenler sınıfı tarafından, sömürülen sınıf üzerinde yürütülen baskı organı olarak, devletin kuruluşunu da getirdi. İşte, ilkel komünal üretim tarzının yıkıntıları üzerinde köleliğin doğuşu böyle olmuştur.

KÖLECİ TOPLUM

Kölelik, tarihin kaydettiği en kaba ve en açık ilk sömürü şeklidir. Bu dönemi, hemen hemen bütün halklar yaşadı.

Üretici güçlerin çoğalması, toplumsal işbölümünün ve değişimin gelişmesi, ilkel toplumdan köleliğe geçişin temelini oluşturur.

Demirden yapılmış araçlar, kölelik düzeninde üstün-

l k sağladılar. Demirin  retilmesi, bu dönemde öğrenilmişti. Demir araçlar, insana, kendi faaliyetlerinin alanını genişletme olanağını verdi. Bir demir balta aracılığıyla orman ve alırlarla kaplı topraklar ekilir hale getirilebilir; demir saban, daha geniş toprakları işleme olanağını verebilirdi. Tarımda sadece tahıl ve sebze üretimi ile yetinilmedi, tarımsal ürünlerden şarap ve tereyağı yapımına da başlandı. Madeni aletlerin yapımı, zanaatılığın doğmasına neden oluyor. Zanaatıların iş alanı, gittikçe daha bağımsız hale geliyor. Bu, zanaatılığın tarımdan ayrılması, ikinci büyük toplumsal işbölümü meydana geldi.

Gene bu zamanda, değişim yeniden gelişti ve para ortaya ıktı. Bütün diğer metaların değerlenmesine hizmet eden ve evrensel bir meta olan para, değişim aracı olmaya yaradı. İşbölümünün ve değişimin genişlemesi, metaların ve alım ve satımıyla uğraşan bir takım insanlar ortaya çıkardı. Tacirlerin ortaya çıkmasıyla üçüncü büyük toplumsal işbölümü meydana geldi. Küçük üreticilerin pazara uzak olmalarından yararlanan tacirler, onların metalarını, ucuz alıp pahalı satmak suretiyle, k r sağlıyorlardı.

Zanaatılığın ve değişimin gelişmesiyle, kentlerin kurulduğu görüldü. Başlangıçta kent, köyden pek az farklıdır; ama yavaş yavaş zanaat ve ticaretin kentlerde toplanmasıyla, kent ve köyün ayrılması başlar.

Üretici güçlerin gelişmesi, toplumsal işbölümü ve değişimin daha ileri götürülmesi, servet eēitsizliėini keskinleştirdi. Bir uçta üretim araçlarını, hayvanları, parayı ellerinde toplayan zenginler var. Diğer uçta, durumunu gittikçe kötüleşen ve zenginlere borçlanan yok-sullar. İşte tefeciler, borçlular, alacaklılar, bu dönemde ortaya ıkmişlardır. Eski dünyada sınıf mücadeleleri, borçlu ile alacaklı arasında bir mücadele biçimini almış

ve Roma'da borçlu leblerin mahvolması ile sona ermiştir. Köleler, bunların yerlerini almıştır. Köleci sistemin büyük ekonomisi şekilleniyor. Zenginler, yüzlerce, binlerce kölenin sahibi oluyorlar; köle yığınlarının üzerinde çalıştığı lâtifundiaları meydana getiren geniş alanları zapt ediyorlar.

Köleci toplumda üretim ilişkileri şöyle kurulmuştu: üretim araçları (toprak, iş araçları vb.) gibi köleler de efendinin mülkiyetindedir. Köle, bir eşya gibi ele alınmıştır. Efendi, onu, işine elverdiği şekilde kullanır. Köleden, konuşan bir alet diye de söz edilirdi. Köleci toplumda, köle, baltadan ya da öküzden, ancak konuşma yeteneğine sahip olmasıyla ayırt edilirdi. Diğer bütün ilişkiler bakımından, hayvan, ev, toprak ya da iş aletleri hangi koşullarla efendinin mülkü ise, köleler de aynı koşullarla efendinin mülkü idi.

Köleler, insafsızca sömürülürdü. Hayvandan daha kötü muamele görürdü. İşe kırbaçla götürülür ve en küçük bir hata için en ağır şekilde cezalandırılır ve hatta öldürülebilirlerdi. Bir kölenin öldürülmesinden dolayı, efendiye soru sorulamazdı. Efendi, köle emeğinin ürünlerine toptan sahip olurdu. Köleye açlıktan ölmeyecek ve efendisi için çalışmayı sürdürebilecek kadar yiyecek verilirdi.

Antik dünyanın, göz alıcı ekonomik gücü ve saygın kültürü, kölelerin sömürülmesi suretiyle gerçekleştirildi. Bu uygarlık, kurban edilen köle kuşaklarının üzerinde gelişmiştir. Matematik, astronomi, mekanik, mimari, epeyce ilerledi. İlkel komün düzenine üstünlüğüne karşın, kölelik üzerine kurulmuş olan üretim tarzı, insanlığın ilerlemesine engel oluyordu.

Köleci üretim tarzı, kendisini yok edecek olan derin ve üstesinden gelinemeyecek çelişkiler içinde barındırıyordu. İlk olarak, yürürlükte olan sömürü biçimi, top-

lumun başlıca üretici gücü olan köleleri çökertiyordu. Ayrıca, köleler, kurban edildikleri canavarca sömürüye karşı sık sık ayaklanırlardı. Öte yandan, ekonomi, savaşlarla ele geçirilen köleler üzerine kurulmuştu. Köleci toplumun askeri kudreti, orduyu oluşturan köylü ve zanaatçılara dayanıyordu ve savaşların zorunlu kıldığı vergilerin esas ağırlığı da bunların üzerindeydi. Öte yandan ucuza gelen köle emeği üzerine kurulan büyük üretim rekabeti, köylüleri ve zanaatçıları mahvediyordu. Bu rekabet, köleci devletlerin, iktisadi, siyasi ve askeri kudretini tamamıyla yıkıyordu. Zaferleri bozgunlar izledi; önceden kölelerin ucuza sağlandığı kaynak da kurumuştur. Bunun sonucu, üretimin genel azalması oldu.

Genel yoksullaşma, ticarete, zanaatçılıkta, sanatta gerileme, nüfusun azalması, kentlerin gerilemesi, tarımın daha aşağı bir düzeye düşüşü - Roma dünya hegemonyasının varlığı sonucu bu oldu. İlk zamanlarında, köleci üretim tarzı, üretici güçlerin gelişmesine elverişliydi. Gördüğümüz gibi, bu üretim tarzının evrimi, üretici güçlerin yıkılmasını tahrik etti. Köle emeği üzerine kurulmuş olan üretim ilişkileri, üretici güçlerin gelişmesine engel oldu. Üretim sonuçlarıyla hiç bir ilgisi olmayan kölelerin emeği, kendi devrini tamamlamıştı.

Eski üretim ilişkilerinin yerini, toplumun başlıca üretici gücü olan kölelerin durumunu değiştirecek yeni ilişkilerin alması gerekiyordu. Bu, tarihi bir zorunluluktur.

Köle emeği üzerine kurulan büyük ekonominin yıkılmasıyla, küçük işletme daha yararlı oldu. Azat edilen kölelerin sayısı yükselirken lâtifundialar da, kolonlar tarafından ekilip biçilen küçük paylara bölünüyordu. Kolon, artık köle değildir, o, belirli miktarda ürün ya da para karşılığında, hayat boyunca yararlanacağı bir toprağın sahibi çiftçidir. Ama özgür bir çiftlik sahibi

de değildir. Toprağa bağlıdır, o toprağı bırakıp gidemez, ama toprakla birlikte satılabilir. Bu kolonlar, ortaçağ serflerinin öncüleridir.

İşte köleci sistemin bağrında bir yeni üretim tarzının, feodal tarzın doğuşu böyle oldu.

Köleci ekonominin gelişmesiyle, ezilenlerle ezenler arasındaki sınıf mücadelesi de şiddetlendi. Bu mücadele, köleci devlet ve büyük toprak sahipleri tarafından sömürülen, özgür zanaatçılarla köylüleri birbirine bağlayan köle ayaklanmalarında ifadesini bulur. Köle ayaklanmaları arasında en önemlisi Spartaküs'ün yönettiği ayaklanmalar iç ayaklanmalara, gittikçe artan dış saldırılar da katıldı. Kölelik düzenini, kesin yıkılışa, bu saldırılar götürdü.

FEODAL TOPLUM

Feodal düzen, şu ya da bu özelliği ile hemen hemen bütün ülkelerde yaşandı. Bu dönem, uzun sürmüştür. Çin'de 2.000 yıldan fazla. Batı Avrupa'da, Roma İmparatorluğu'nun yıkılışından (5. yüzyıl), İngiltere'de, 17. yüzyıla, Fransa'da 18. yüzyıla kadar uzanır. Rusya'da ise bu düzen 9. yüzyıldan 1861 servaj (kölelik) düzeninin. Kaldırılmasına kadar sürdü.

Senyörün (derebeyin), toprak üzerindeki mülkiyet hakkı ile serf üzerindeki sınırlı mülkiyet hakkı, feodal toplumun üretim ilişkilerinin temelini teşkil eder. S erf, bir köle değildi. Topraktan yararlanma hakkına sahipti. Feodallerin mülkiyeti dışında, köylülerin ve zanaatçıların da üretim aletleri ve kendi özel işletmeleri üzerinde özel mülkiyet hakları vardı. Küçük köylü işletmesi ve bağımsız küçük zanaatçıların üretimi, kişisel emeğe dayanıyordu. Üretim, özellikle doğal bir nitelik taşırdı; yani ürün, değişim için ayrılmaz, esas olarak, doğrudan tüketimde kullanılırdı.

Taşra soyluları ve feodaller tarafından köylülerin sömürüsü, büyük feodal toprak mülkiyeti üzerine kurulmuştu. Feodalin topraklarından ancak bir kesimi kendi malikânesini teşkil eder, geri kalan diğer kesimi ise, kulluk koşulları altında, köylülere anlaşmalı olarak bırakılırdı. Feodal, [toprağı] köylüye "parseller" ve böylece kendisine el emeği sağlardı. İster kendi araçlarıyla senyörün toprağını (angarya olarak) ekip biçmek için olsun, ister ürünün bir kesimini senyöre vermek suretiyle olsun, isterse her iki biçimde birden olsun, miras yolu ile bir hisse topraktan yararlanan köylü, bulunduğu yerde kalmak zorundaydı. Köylüyü bağımlı duruma zorunlu olarak sürükleyen, açık sömürü şekli, işte buradaydı. Feodal, köylüyü öldüremezdi ama onu satabilirdi.

Serfin emek süresi iki kesimden ibaretti: gerekli emek süresi ve ek-emek süresi. Gerekli süre içinde, köylü, kendisinin ve ailesinin yaşamasını sağlamak için gerekli olanı üretirdi. Ek-emek süresinde ise, köylünün yarattığı artı-ürüne, senyör (angarya, aynı, nakit olarak) toprak rantı biçiminde sahip çıkardı. Köylülerin bu sömürülme biçimi, bütün halklarda, feodalizmin başlıca niteliğini oluşturur.

Başlıca sakinleri, zanaatçılarla tacirler olan kentler, senyörlerin toprağı üzerinde kurulmuş olduğundan, onların egemenliği altındaydı. Kentli, özgür olabilmek için mücadele etti, kentlerin özerkliği mücadelesinde çoğunlukla başarıya ulaştı.

Kentlerin gelişmesi ve ticaretin ilerlemesi, feodal köyü şiddetle etkiledi. Feodal ekonomi, kendi pazar sınırını içerisinde dolaşımını tamamlıyordu. Senyörlerin, lüks nesneler satın almak için paraya gereksinimleri olurdu. Bunun içindir ki, köylülerden toprak rantını, aynı olarak değil, nakit olarak istemeye başladılar. Bu da,

senyör ile köylüler arasındaki mücadelenin gittikçe sertleşmesine neden olan sömürüyü yoğunlaştırdı.

KAPİTALİST TOPLUM

Kapitalizm feodalizmden sonra sanayi devrimi ile ortaya çıkan bir toplumsal-ekonomik yapı ve üretim biçimidir. Sanayi devriminden önce ekonomi tarıma dayanıyordu. Feodalizmde tarım için vazgeçilmez üretim aracı olan toprağın özel mülkiyete bağlı olması kırdaki iki ayrı sınıf yaratmıştı. Toprağa sahip olan feodal aristokratlar ve serfler. Serfler çalışan sınıftandılar. Fakat ürettikleri ürünlerin bir kısmını toprak sahiplerine vermekle yükümlüydüler. Çünkü toprak kendilerinin değildi ve kullanma hakkını ancak ürünün bir kısmını vermekle elde ediyorlardı. Bu şekilde artı emek sömürüsü yapılıyordu. Şehirlerde ise kendi basit üretim aracına sahip olan manifaktür işçileri ve zanaatçılar vardı. Sanayi devrimi ile birlikte eski aletlerle üretim yapmak imkânsız hale geldi. Yeni gelişen üretim araçları çok pahalı oldukları için yalnızca büyük sermaye sahipleri tarafından satın alındı. Yeni gelişen üretim biçimi birçok sanayi dalına girdi ve eski sistemi hızla ortadan kaldırdı. Çünkü çok daha hızlı ve ucuz üretim yapılmasına başlandı. Eski işçilerin kendi basit aletleri artık gereksizleşti ve mülklerini böylece kaybetmiş oldular. Yeni kurulan fabrikaların da işçiye ihtiyacı vardı. Böylece kapitalizm içinde iki temel sınıf ortaya çıkmış oldu:

Burjuvazi, üretim araçlarına sahip olan, sermayesi ile geçinen sınıftır. Proletarya ise üretim araçlarına sahip olmayan, geçinmek için emek-gücünü satmak zorunda kalan sınıftır. Orta sınıflar kendi üretim araçlarına sahip olan, emeklerini satmak zorunda kalmayan, başka işçilerin emeklerini satın almayan sınıflardır.

Kendi toprağına sahip olan köylü ya da kentte küçük burjuva sınıf... Fakat orta sınıflar sürekli mülklerini kaybederler, çünkü büyük kapitalistler sanayinin diğer dallarına da el attıkça küçük üreticiler bunlara karşı rekabette zayıf düşerler. Böylelikle küçük burjuva sınıfın büyük bölümü proleterleşir. Özellikle tarımda makineleşme yani kapitalist işleyiş, köylü sınıfları ücretli tarım işçisi durumuna getirdi ya da kente göç etmeye zorladı.

Kapitalizmin gelişmesi burjuvaziyi egemen sınıf konumuna yükseltmiştir. Burjuva düzeni eski feodal üretim ilişkileri tasfiye etti, toplumsal olarak eskinin ataerkil ve duygusal bağlarının yerine eşit yurttaşların serbest ekonomik ilişkisini koydu. Burjuva üretim tarzı, feodal üretim tarzından üretim araçları vb. açılardan daha ileri bir aşamada olduğundan burjuvazinin ekonomik erki ele geçirmesi ile birlikte siyasi olarak da bazı ilerici devrimleri olmuştur. Burjuvazi ekonomik çıkarlarını zedelediği feodal aristokrasi ile savaşımında halk ile de bağdaşıklık kurmuştur. Burjuvazi güçlü olduğu oranda demokratik talepleri daha çok dillendirir ve aristokrasiye ve monarşiyeye karşı halkın çoğunluğunu oluşturan sınıflarla o kadar çok ittifak yapar. Örneğin Fransız burjuva devrimi bu şartlarda oluşmuştur. Fakat güçsüz ve cılız olduğunda, eski egemenler ile verilecek amansız bir savaşta kendi konumunu da tehlikeye gören burjuvazinin devrimi ise halkı arkasına alamaz, feodal sömürüyle işbirliği yapar nitelikte olur.

İç pazar yaratılmasıyla burjuva ulus devletini güçlendirmiştir. Aristokrasiye ve mutlak monarşiyeye karşı savaşım açısından demokrasi mücadelesi burjuva devrimlerinin ilerici yönüdür. Üretim araçlarının gelişimleri de tarihsel açıdan burjuvazinin ilerici yönünü gösterir. Çünkü üretim araçlarının gelişmesi emek üretkenli-

ğini arttırır.

Kapitalizmin işleyişi emek sömürüsüne dayanır. Üretim araçlarına sahip olan ve işçilerin emek gücünü satın alan burjuvazi, emek gücü metanın değerini üret biçiminde verir, fakat emek kendi değerinden fazlasını üretir. Bu artı değere burjuva el koyar. Sermayenin emek üzerindeki egemenliği kapitalizmin temelidir. Sermaye bu egemenliğinin gücünü burjuva sınıfının üretim araçlarının özel mülkiyetini elinde tutmasından alır. Kapitalizmin tasfiyesinin, yani işçilerin sömürülmesinin kaldırılmasının koşulu üretim araçlarının özel mülkiyetine son vermektir. Çünkü işçi, işçi kaldığı sürece artı değer yaratmak zorunda yani sömürülmek zorunda kalacaktır. Sınıflı toplumlardan kapitalizm aşmasında sömürü daha da “gönüllü” hale gelir. Köleler kırbaça çalıştırılıyordu, fakat işçiler yaşam araçlarını elde etme baskısıyla çalıştırılıyor. Burjuva düzeninin olağan şeklinin demokrasi olması işçilerin sömürülmediği anlamına gelmez. Zaten olağan rejim şekli üretim ilişkileri ile de paraleldir. İşgücünün meta olabilmesinin koşulu, alan ile satanın yani işçi ile patronun eşit yurttaşlar olarak karşı karşıya gelip işgücünün belli süre ile satılması ve kullanma hakkının kapitaliste geçmesidir. Burjuvalar arasında da kanun karşısında eşit rekabet hakkı vardır.

Kapitalizm genelleştirilmiş meta üretimidir. Meta, insanların ihtiyacını karşılar fakat üretim kapitalist açısından kar amaçlı yapılır. Kapitalist üretim tarzı neyin ne kadar üretileceği hakkında ihtiyaca göre bir kural sunmaz. Piyasada arz talep ilişkileri çerçevesinde kapitalist, neyin üretileceğine “daha fazla kar” ilkesine göre karar verir. İşlerin iyi gittiği dönemde yatırımlar ve üretim fazlalaşır fakat bir süre sonra üretim fazlası sebebiyle işler kötüleşir ve kriz gerçekleşir. Kapitalist

Üretimdeki kuralsızlık sürekli bir döngü oluşturur. Bu kapitalizmin i çelişkisidir, krizsiz kapitalizm düşünülemez.

KAYNAK

P. Nikitin'in Principes d'Economie Politique (Editions du Progres, Moscou, 1962) adlı yapıtının "Le Mode de Production Capitaliste" adlı bölümünü, Fransızcasından Hamdi Konur dilimize çevirmiş ve Editions du Progrs, 1966, basımı dikkate alınarak gözden geçirilmiş ve kitap Ekonomi Politik I adı ile Sol Yayınları tarafından yayınlanmıştır.

H. BİBER:

-- Arkadaşlar, ilkel komünal toplumdan sonra dünya emekçi halklarımızın yaşamında en demokratik ve zgr yönetim biçimi sosyalizmdir. Bu gerçekten hareketle dünya emekçi halklarımızı sömüren emperyalistler sosyalizmin yok olabilmesi için yoğun bir çaba sarf ettiler ve birçok ülkede başarılı oldular. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılmasının ardından ve Romanya da karşı devrimcilerin ayaklanıp Nikolay Çavuşesku'nun öldürülmesi sonucunda yapılan ığırtkanlıklara karşı bizler "Nikolay Çavuşesku lmszdr, Yaşasın Sosyalizm" şiarlarıyla karşı duruş sergiledik. Geline bu süreçte haklılığımız çıplaklığıyla somut olarak ortadadır.

SOSYALİZM NEDİR?

Sosyalizmin artık öldüğü ve bittiği yalanın pompalandığı ve bilumum döneklerin burjuva kalemşrleriyle omuz omuza devrim ve sosyalizme saldırıp, onu gözden düşürme çalışmalarının artarak derinleştiği koşullarda, tüm karalamalara karşın, insanlığın gerçek kurtuluşunun sosyalizmde olduğu gerçeğine hiçbir propagandanın engel olmadığına tanık oluyoruz. Dünyanın dört bir yanında sosyalizm sesleri yeniden yükse-

liyor ve insanlık yönünü yeniden sosyalizme dönmeye çalışıyor. İşte tamda bu koşullarda sosyalizm nedir? sorusunun bir kez daha yanıtlanması gerekiyor.

Elbette sosyalizme inananlar, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kamu mülkiyetine geçmesi ile tüm sorunların çözümleneceğini iddia etmiyorlar. Sosyalizm, ne şeytanları meleğe dönüştürecek ne de cenneti yeryüzüne indirecektir. İddia edilen şey, sosyalizmin, kapitalizmin büyük kötülüklerine çare bulacağı, sömürüyü, sefaleti, güvensizliği, adaletsizliği, işsizliği, savaşı ortadan kaldıracağı, eğitim ve sağlığı parasızlaştıracığı ve insanlar için daha büyük bir refah ve mutluluğun kapılarını açacağıdır.

Sosyalizm, kapitalizmin yırtıklarının yamamaya çalışılması da değildir. Sosyalizm, burjuva kapitalist sistemin komünist partisinin burjuva kapitalist sistemin devrimle alaşağı edilerek, toplumun büsbütün sosyalist bir çizgide yeniden kurulması demektir.

Bireysel kar için bireysel çaba yerine, ortaklaşa yarar için ortaklaşa çaba olacaktır.

Kumaş, para kazanmak için değil, insanlara giysi sağlamak için yapılacaktır, bütün öteki mallar da öyle.

Kullanım için yapılacak planlı üretimin, herkese, her zaman iş sağlayacağı bilinmesi ile insanların içindeki ekonomik depresyon, işsizlik, yoksulluk ve güvensizlik yarısından emin olamama vb. duygusu kaybolacak, bunun yerini beşikten mezara kadar ekonomik güvenlik duygusu alacaktır. Kar peşinde koşanların, fazla mallarını satabilecek ve fazla sermayelerini yatırılabilecek dış pazar avcılığından doğan emperyalist savaşlar son bulacaktır, çünkü artık ne fazla mal ne de fazla sermaye olacak, ne de gözünü kar hırsı bürümüş sermayeciler. Uluslar ve halklar arasındaki her türlü ayrımcılık ve üstünlük eğilimleri darbelenerek enternasyonalizmin eşitlik, özgürlük ve kardeşlik bilgisi egemen ola-

caktır.

Üretim araçları özel ellerde olmadığı için toplum, artık işverenler ve işçiler diye sınıflara bölünmeyecektir. Böylece insanın insanı sömürüsü son bulacak, onun emeğinden kar sağlamayacaktır.

Kısacası, ülke bir avuç insanın malı olmaktan çıkacak ve emekçilerin malı olacaktır ve halk tarafından yönetilecektir.

H. DEMİR:

— Sevgili arkadaşlarım, kardeşlerim, ağabeylerim içinizden birileri felsefe bizim ne işimize yarar ki diye düşünler olabilir. Ancak bilginin doruğuna ulaşabilmek için felsefe öğrenmemiz şarttır. Çünkü felsefe yaşamımızda temel kaynaktır.

"FELSEFE", işte öyle bir sözcük ki, her şeyden önce, emekçilerin pek çoğunda hiç de güven uyandırmaz. Emekçiler der ki, filozof, ayakları yere basmayan kimsedir. Yiğit insanları "felsefe yapmaya" çağırmak, belki de onları ip üstünde bir cambazlık gösterisine çağırmak gibi bir şeydir diye düşünürler. Bu gösteriden sonra başımız dönecek...

Felsefe çok kez şöyle görünür: Gerçeklikle ilgisi olmayan bir fikir oyunu; birkaç bilgicin ayrıcalığında olan karanlık, bir oyun; ve Felsefenin Temel İlkeleri alıntıyla yaşayan insanlara pek de yararı olmayan herhalde tehlikeli bir oyun. Büyük bir Fransız Filozofu Descartes, bizden çok önce, bazı kimselerin felsefeyi karanlık ve tehlikeli bir oyun durumuna indirgemek istemelerini suçlamıştı. Sahte filozofları şöyle niteliyordu:

"... Yararlandıkları meziyetlerin ve ilkelerin anlaşılma-
mazlığı nedeniyle, her şeyi bilirlermiş gibi, çekinmeden
her konuda konuşabilirler ve en kurnaz ve en becerik-
lilere karşı, onları inandırma olanağına sahip olmaksı-

zın, tüm söylediklerini savunabilirler; bu bakımdan, böyleleri, bence gözleri gören biriyle eşit koşullarda dövüşebilmek için onları çok karanlık bir mahzenin dibine çeken bir köre benzerler.”

Bizim amacımız, okuru “karanlık bir mahzenin dibine” götürmek değil. Karanlığın, kötülöklere elverişli olduğunu biliyoruz. Karanlık ve zararlı bir felsefe vardır; ama Descar-tes'in da dediğı gibi aydınlık ve iyilikçi bir felsefe de vardır, Gorki bu felsefe için şöyle diyordu:

“Benim felsefeyi alaya aldığımı sanmak bir hata olur; hayır, ben felsefeden yanayım, ama aşağıdan, yeryüzünden, emeğin süreçlerinden gelen, doğa olaylarını inceleyerek doğanın güçlerini insanın hizmetine koyan bir felsefeden yanayım. İnanıyorum ki, düşünce, ayrılmaz bir şekilde çabaya bağlıdır ve oturmuş, yatmış, hareketsiz bir durumda bulunan düşünceden yana değilim.”

Felsefenin İlkeleri'ne bu giriş'in amacı, felsefeyi genel olarak tanımlamak, sonra da neden felsefe okuyup öğrenmemiz gerektiğini ve hangi felsefeyi okuyup öğrenmemiz gerektiğini göstermektir.

Tarihin tanıdığı en büyük düşünürlerin birkaçını yetiştirmiş olan eski Yunanlılar, felsefeden, bilgi sevgisini anlıyorlardı. Philosophia'nın (Philo, sevgi; sophia, bilgi) sözcük anlamı budur, felsefe de buradan gelir.

“Bilgi”, “dünyayı ve insanı bilme” demektir. Bu bilme belirli davranış kurallarının anlatılmasına, yaşam karşısında belirli bir tavır takınılmasına olanak veriyordu. Bilge, her durumda, dünyayı ve insanı bilmeye dayanan bu kurallara göre hareket eden insandı.

Felsefe sözcüğü, o çağdan beri tutundu kaldı, çünkü bir gereksinmeyi karşılıyordu. Sık sık dünya konusundaki görüşlerin çeşitliliğine göre, çok farklı anlamlar aldı. Ama felsefe nedir dersek, cevabı şudur: “Genel bir dünya anlayışıdır.”

H. BİBER:

— Arkadaşlar hepinize merhaba! Bugün sizlere, kendi çıkarları için ülkeleri işgal eden, dünya halklarını sömüren, katleden tekellerin emperyalist politikalarını ve uyguladıkları zulmü yani emperyalizmi ve faşizmi anlatacağım.

EMPERYALİZM NEDİR?

Kapitalizm tüm dünyaya yayılma özelliğine sahiptir. Çünkü ekonomik anlamda, üretici güçler açısından kapitalizmden daha gelişmiş olmayan ekonomik biçimler (feodal-Asyatik) kapitalizm karşısında dayanamazlar ve yerini kapitalizme bırakmak zorundadırlar. Ayrıca kapitalizm sürekli olarak pazar geliştirme ihtiyacı içindedir. Bu da burjuva düzeninin uluslararası niteliğini gösterir. Kapitalizmin ilk aşamasında uluslararası kapitalist ilişkiler meta ihracıyla sınırlıydı. Başka bir ülkede üretilen meta diğer ülkelere ihraç ediliyor ve daha pahalıya ya da daha çok satabilen burjuva, karını arttırıyordu. Kapitalizm daha da geliştiğinde, üretici güçler büyüdüğünde, toplumsal işbölümü arttığında, kapitalistler arasındaki rekabetten dolayı küçük ve orta ölçekli işletmeler daha da yıkılmış, büyük tekeller ortaya çıkmış ve serbest rekabet yerini tekelleri rekabete bırakmıştır. Kapitalizmin bu üst aşamasına Lenin emperyalizm diyor. Banka sermayesi ve sanayi sermayesinin birleşmesi mali sermayeyi (finans kapital) doğurmuştur. Bir kapitalist ülke diğerine artık sadece meta değil sermaye ihraç etmeye başlamıştır. Bu durum zaten birbirine bağımlı olan kapitalist ülkeleri daha çok birbirine bağlamıştır. Ancak kapitalizm tüm dünyaya yayılma eğiliminde olduğu gibi, -yani bileşik geliştiği gibi- eşitsiz de gelişir. Tüm ülkelerde aynı şekilde, zamanda, bü-

yüklükte gelişemez. Böylece farklı kapitalist ülkelerde nicelik bakımından farklı şekillere bürünebilir.

Emperyalizm sözcüğü yalnızca sömürgeci politikaları tanımlamaz, bir bütün olarak kapitalizmin girdiği evreyi tanımlamak için kullanılır. Emperyalizme karşı olmak bütün olarak kapitalizme karşı olmakla mümkündür. Proletaryayı emperyalistlere karşı kendi ulus devletinin burjuvaları ile ittifak kurmaya yönlendirmek tutarlı bir anti-emperyalizm değildir.

— Şimdi kısaca faşizmi de işleyelim.

FAŞİZM NEDİR?

Faşizm, klasik biçimiyle “tekelci burjuvazinin en geri, en baskıcı, en kanlı diktatörlüğü” olarak tarif edilir. Bu aynı zamanda “burjuvazinin artık uygulanı gelen burjuva demokrasisi ile varlığını sürdürememesi demektir.” Faşizm de burjuva demokrasisi rafa kaldırılır, halka verilmiş olan tüm demokratik ve siyasal haklar gasbedilir. Değişik ülkelerde uygulanan faşizmin genel ortak karakterleri şovenizm, ırkçılık ve devletin yüceltirilmesidir. Halk baskı ve şiddetle devlete boyun eğmeye, köle olmaya zorlanır. Her şey devlet içindir.

Tabii aslında devlete egemen olan tekelci sermayenin. İlk olarak İtalya’da 1922 yılında Mussolini ile iktidara gelir. 1938’de ise Hitler’le birlikte iktidara oturur. Japonya, Avusturya, Belçika, Fransa, İngiltere ve İspanya’da değişik adlar altında faşizm iktidara gelir. İkinci Paylaşım Savaşı’ndan sonra yenilen faşizm kurulan yeni dengeler üzerinde emperyalist ülkelerde yerini tekrar burjuva demokrasisine bırakırken, bu defa faşizm Türkiye gibi yeni sömürge ülkelere ihraç edilmeye başlandı. Sömürge tipi faşizm dediğimiz bu faşizm genel karakterleri aynı olmakla birlikte 30’lu yılların faşiz-

minden farklı yanları da vardır. Kapitalizm bu ülkelerde emperyalizme bağımlı olarak yukarıdan aşağıya örgütlendiği için, faşizm de benzer özellik gösterir. Taban gücü yok denecek kadar zayıftır. Büyük ölçüde devlet aracılığıyla taban oluşturulmaya çalışılır. Dolayısıyla da iktidara aşağıdan yukarıya bir halk gücüne dayanarak gelmez. 60'lı yılların ortalarından itibaren MHP devlet desteğiyle örgütlenerek hem faşizme taban kazandırmak hem de halk muhalefetine karşı sivil vurucu güç oluşturmak amaçlanmıştır. Yine bu ülkelerde sürekli bir açık faşizm uygulamak devrimle sonuçlanacak bir riski taşıması, devletin kitlelerin gözünde meşruiyetini yitirmesini engellemek için demokrasicilik oyununa başvurulur. Halka sınırlı birtakım siyasi ve sosyal haklar tanınır. Ancak bu göz boyama amaçlı olduğu için halk muhalefetine yükseldiği, oligarşinin krizinin derinleşerek ülkeyi yönetemeyecek hale geldiği dönemlerde yapılan askeri darbelerle demokrasi oyununa son verilir. Sonra bunalım büyük ölçüde atlatıldıktan sonra tekrar demokrasicilik oyununa dönülür. Ama her seferinde sömürü daha da yoğunlaştırılıp, haklar daha da tırpanlanmış olarak yaşamaya zorlanır.

H.DEMİR;

Arkadaşlar merhaba, ben sizlerle anarko sendikalizm ve felsefe üzerine sohbet edeceğim. Anarko sendikalizmi kavramadan devrimci kitle ve sınıf sendikacılığını yaşama geçirmemiz mümkün değildir. Sohbetimize sendikal mücadele ve sendikacılık ile başlayalım.

SENDİKAL MÜCADELE VE SENDİKACILIK

Öncelikle sendikal mücadelenin işçi sınıfı mücade-

si açısından nereye oturduğunu, Mahir Çayan'dan bir alıntıyla anlatmak istiyorum. Eğitim çalışmalarının pek çoğunda baştan üzerinde durduğumuz bir konudur bu. Biz işçiye sınıf bilincini kazandırmak istiyoruz. Dolayısıyla sendikaları ne küçümsemeli, ne de gözünde büyütmemelidir.

Evet, sorunun en kısa cevabı şudur: Sendikal mücadeleyle, işçi sınıfının mücadelesi aynı şeyler değildir. Kapsam, biçim ve örgütlülük bakımından farklıdırlar. Mahir bunların muhtevasını şöyle açıklıyor:

“Proletaryanın sınıf savaşı ideolojik, ekonomik ve politik olmak üzere üç cephede birden cereyan eder. Burjuva ideolojisine ve saptırmalarına karşı, proletaryanın devrimci savaşı ideolojik bir savaştır. İşçi ve emekçi sınıflarının hayat ve çalışma şartlarını düzeltme şeklindeki günlük mücadelesi ekonomik mücadeledir. Direkt gerici sınıfların yönetimini hedef alan mücadeleler ise politik savaştır. Politik mücadele, devrimci yayınla yapılan politik propagandadan, politik nitelikteki kitle gösterilerinden politik grevlere ve de gerilla savaşına kadar çeşitli biçimlerde cereyan eder.” (Bütün Yazılar)

Sendikalar, proletaryanın “ekonomik cephede”ki mücadelesinin, başka deyişle mevcut düzen sınırları içinde yaşamı iyileştirme mücadelesinin bir araçlarıdır. Dolayısıyla, sendikal mücadele işçi sınıfının mücadelesinin ancak bir bölümü ve bir biçimidir.

Ayrıca belirtmemiz gerekir ki, ekonomik mücadelenin tek aracı da sendikalar değildir, sendikalar dışında da işçi sınıfı ekonomik mücadelesini yürütür. Daha Marks'tan beri yapılmış bir ayırmadır ve Mahir çok net özetlemiştir: “Oportünist ve revizyonistler tarafı ndan karmakarışık hale getirilen bu stratejik çizgi üzerinde biraz durmak gerekiyor.” deyip “Dünya devrimci prati-

ği, soldaki bütün sapıtmaların sınıf mücadelesinin üç cephesinin bir veya iki kesimini ihmal etmek veya önemsememekten doğduğunu göstermektedir” diye belirtiyor.

Bu üç cephedeki mücadele meselesi, halen de oportünizm ve revizyonizm tarafından karmakarışık bir halde ele alınmaktadır. İşçi sınıfı üzerine teorilerine, güncel politikalarına, literatürlerine bakıldığında da görülür zaten, tam bir kafa karışıklığı vardır bu konuda. Sendikalar işçi sınıfı tarafından mücadelenin bir aracı olarak kurulalı neredeyse 200 yıl oluyor. Diyeceksiniz ki bu nasıl bir kafa karışıklığı ki, 200 yıldır sürüyor. Aslında bir kafa karışıklığından çok, kendi reformist, ekonomist tercihleri nedeniyle, işçi sınıfının gerçek kurtuluş mücadelesinden kaçışlarını gizlemek için bilinçli bir “karmaşıklık” yaratmaktan söz etmek daha doğrudur. Gerek Marks, gerek Lenin bunun teorik çerçevesini de çok net çizmişler ve o günlerden bu yana da sendikal mücadele alanındaki her gelişme her şey bu teorik çerçeveyi kanıtlamıştır. Marks, daha o zamanlar, sendikaların ortaya çıkışı ve gelişimi üzerine şöyle diyor mesela:

“İşçilerin tek toplumsal gücü sayılarıdır. Ne var ki sayı gücü, aralarındaki rekabet nedeniyle azalır. İşçi sendikaları, ilkin, bu rekabeti ortadan kaldırmak ya da en azından onun önünü almak için işçilerin kendiliğinden gayretiyle doğmuştur. Bundan ötürü işçi sendikalarının ilk amaçları, doğal olarak, günlük gereksinimlerini çözmek ve kapitalizmin saldırılarından korunmak sorunlarıyla (kısacası, ücretler ve çalışma saatleri sorunlarıyla) sınırlıydı.”

Bunları belirttikten sonra da şöyle devam ediyor Marks: “Günümüzde emekçi sendikaları, kapitalizm karşısında günlük savaşıma çok fazla daldıklarından

ücret köleliği sistemine karşı eylem güçlerini henüz tümüyle kavramış değillerdir. Bundan ötürü de genel toplumsal ve siyasal hareketlerden uzak durmaktadır. Oysa ilk amaçlarının yanısıra, işçi sınıfının tam kurtuluşuna yönelik eylemde bulunmayı öğrenmelidirler. Bu yöndeki tüm toplumsal ve siyasal hareketlere katılmalıdırlar... Çabalarının, ayaklar altında ezilen milyonların kurtuluşunu amaçladığını, bütün dünyaya göstermelidirler.”

Şimdi sendikaların ilk ortaya çıktıkları haline ve Marks'ın “şöyle olması gerekir” dediği noktalardan hareketle, bugün ülkemizdeki sendikalara bakalım. Ne görüyoruz? Marks'ın işaret ettiği daha o ilk ortaya çıktıkları halindedirler adeta. İşçi sınıfı bilincinin ve ideolojisinin çok gerisinde bir sendikacılıktır bu.

Evet, en önemli ayrım noktasına geldik burada. Sendikaların işçi sınıfının ekonomik mücadele aygıtları olmasıyla, kendilerini ekonomizmle sınırlamaları farklı şeylerdir. Karışıklığın veya bilinçli “karıştırma”nın ortaya çıktığı konulardan biri budur.

Sendika, işçilerin ekonomik-demokratik mücadele aracıdır ama işçi sınıfının kurtuluşunu hedefleyen devrimci anlayışın sendikal alandaki mücadele ve örgütlenme anlayışı, sadece işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesini vermekle sınırlı değildir. Çünkü sendikalar aynı zamanda bir sınıf örgütü'dür. Bu anlamda burjuvaziye karşı ideolojik ve politik mücadeleye de çeşitli örgütsel ve siyasal biçimler içinde katılırlar. Marks'ın dediği gibi, tüm toplumsal ve siyasal hareketlerde yer alırlar. İşçilerin geleceği, yani sömürü ve zulüm düzeninden kurtulmanın yolu sosyalizmde olduğuna göre, sınıf örgütü olan sendikaların da işçi sınıfını sosyalist bilinçle donatmaları ve sosyalizm mücadelesine katılmaları, onun sınıf tabiatına uygun olandır. Bu

tarihsel misyonundan uzaklaştırılmış her sendika, bir biçimde burjuvazinin veya onun işçi sınıfının içindeki uzantıları nın etkisi, yönlendirmesi altına girmiş sendikalarlardır. Sendikal mücadeleyi “ekonomik haklar” mücadelesiyle sınırlayan ekonomizm adı verilen akım da aynı rolü oynar.

Burjuvazinin çizdiği sınırlar içindeki bir sendikacılığın temsilcisi olan Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) eski başkanlarından Vetter, sendikaların rolü ne olmalı sorusuna şu karşılığı veriyordu: "Sendikalar sistemi eleştirmemelidir. Sendikaların görevi emekçilerin çıkarları doğrultusunda pratik çözümler aramaktır."

Bu sözler aslında bize, sendikaların rolünün ne olmaması gerektiğini gösterir.

Mahir'in yaptığı ayrıma dönersek; üç cephedeki mücadeleden ekonomik mücadelenin aygıtı (aygıtlarından biri) sendikalar. Peki proletaryanın politik cephede yürüttüğü mücadelenin aygıtı nedir? Sendikalar politikleşerek, devrimcileşerek bu görevi de yerine mi getirecekler? Hayır. Proletaryanın politik cephedeki mücadelesinin örgütü, proletaryanın partisidir. Sendikalar politikleşse de, devrimcileşse de niteliği itibarıyla politik mücadelenin asıl yürütücüsü olamazlar. Politik mücadele bildiğimiz gibi, iktidar mücadelesidir. İktidar mücadelesi ise, sendikalar aracılığıyla değil, ancak proletaryanın politik partisi aracılığıyla yürütülür. Reformizmin bugün sendikalarda kelimenin tam anlamıyla ekonomizme batması, adeta sarı sendikacılığa tabi olmasında esasında politik mücadeleden, yani iktidar mücadelesinden vazgeçmiş olmalarının rolü vardır. Proletaryanın üç cephedeki mücadelesinden “politik mücadele”den vazgeçmiş olanlar, zaten diğer iki cephedeki mücadeleyi de devrimci anlamda, işçi sınıfının ideoloji-

sine ve kurtuluşuna hizmet edecek tarzda yürütemezler. Ki, sözü edilen üç cephedeki mücadeleden temel olan elbette politik mücadeledir ve diğerleri ona tabidir.

Burada yine bir başka tartışma konusuna gelinmiş oluyor. Proletaryanın politik partisi nedir, nasıl kurulur, kimler kurar? Proletaryanın politik partisi denilince, işçilerin kurduğu bir partiyi mi anlayacağız?

Bu konu elbette geniş bir konu, tüm yanlarıyla ele almaya kalkarsak, bu sohbet için tespit ettiğimiz konuyu biraz aşmış oluruz. Kısaca şöyle cevaplayayım. Proletaryanın partisi, Marksizm-Leninizm'i savunan, devrim için proletaryayı ve tüm ezilenleri kendi bayrağı altında örgütleyip birleştiren ve savaştıran, proletaryanın iktidarını/diktatörlüğünü kurmayı ve o iktidar aracılığıyla sosyalizmi inşa etmeyi amaç edinen partidir. O partiyi kuranların işçi olup olmaması veya o partinin üyelerinin çoğunluğunun işçi olup olmaması, ta Menşevikler-Bolşevikler ayrışması döneminde yapılan eski tartışmalardır. Proletaryanın partisi öncülüğünde gerçekleştirilen o kadar devrim deneyiminden sonra, hala bunu tartışmak, Menşevizme yapışıp kalmaktan başka bir şey değildir. Esas olan proletaryanın partisi olduğu iddiasındaki örgütün tarihsel ve siyasal olarak o programa sahip olup o misyonu fiilen üstlenebilmesidir. Partinin kurucularının sınıf kökeni değil, bu belirleyicidir. Parti içinde işçilerin hangi oranda olacağı da yine her ülkenin kendi sosyo-ekonomik yapısı ve mücadelesinin gelişim özellikleriyle belirlenir.

Pek çok ülkede, hemen her zaman işçi sınıfının temsilcisi, proletaryanın öz örgütü olduğu iddiasında pek çok örgüt ortaya çıkmıştır. Menşevizme yapışıp kalanlar, proletaryanın öz örgütü oldukları iddiasını saflarındaki "işçilerin oranının çokluğuna" dayandırmışlardır.

Dediğim gibi işçi sınıfının temsilcisi, öz örgütü olmak, ne kadar işçi üyeye sahip olunduğuyla değil, işçi sınıfının ideolojisinin gereklerinin ne kadar yerine getirilebildiğiyle ilgilidir.

Revizyonistler, oportünistler halk savaşını savunan devrimci örgütleri hep “işçi sınıfı mücadelesini ihmal etmek”le eleştirirler. Bu eleştirinin pratikte bir karşılığı yoktur aslında; yani onlar işçi sınıfı içinde çok örgütlüdür de, halk savaşını savunanlar örgütsüzdür diye bir durum yok. Tersine, hemen hiçbirinin işçi sınıfı içinde ciddi bir gücü, işçi sınıfı mücadelesinde ciddi bir direniş geleneği, yarattığı bir şey yoktur. Eleştirdikleri devrimci hareket, bu alanda da yetersiz de olsa, her zaman örgütlü olmuş, çeşitli direnişlere öncülük etmiştir. Ama bu eleştirilerinin pratik karşılığının olmaması da bir yana, eleştirinin kendisi aslında anlamsızdır; bir devrimci hareket için “işçi sınıfı mücadelesini ihmal etmek” diye bir şey sözkonusu olamaz. Çünkü zaten yürüttüğümüz mücadelenin tümü işçi sınıfının mücadelesidir. Yürüttüğümüz mücadelenin öncüsü, proletaryadır ve bu ideolojik öncülük zaten devrimci harekette somutlanmaktadır. Diğer devrimci örgütler de benzer iddiadadır. Ama revizyonizmin oportünizmin bu ve benzeri deyişleri bile, aslında reformizmin, oportünizmin literatüründe işçi sınıfı mücadelesiyle sendikal mücadelenin ne kadar özdeşleşmiş olduğunu, “işçi sınıfının mücadelesi”nin ideolojik içeriğinin neredeyse unutulmuş olduğunu gösterir.

Devrimciler, politik anlamda işçi sınıfının öncüleridirler. İşçi sınıfı ideolojisinin en kararlı savunucularıdır. Bu görülmediğinde, politik yapıların sonuçta ezilenlerin politik temsilcisi olmaya çalışan yapılar olduğu yok sayıldığında, sendikalar “işçi sınıfının temsilcisi” olarak kabul edilirler. Ki ekonomizm, reformizmin yap-

tığı tam da budur. Evet, ekonomizm, kendi altını oyan, giderek kendini tüketen bir sendikal anlayıştır. Sendikacılığı bu anlamda tüketen geriletken de düzenin baskıları, yasaklamaları, örgütsüzleştirme politikası değildir. Bunlar etkindir, ama esas olarak bu sonu getiren sendikal anlayıştaki sapmalar olmuştur. Sapmalar ekonomizmdir. Sivil toplumculuktur. Devletçi tutumlarıdır. Düzen partileriyle bütünleşmeleridir. Patronların, oligarşinin baskıları karşısında direnmeme çizgisidir. Emperyalizme bağımlılığa ve onların dikte ettirdiği ekonomik programlara karşı çıkamamalarıdır.

Proletaryanın mesleki mücadele örgütü olarak sendikalar ve politik mücadele örgütü olarak proletaryanın partisi arasındaki ilişki konusunda da birkaç noktayı netleştirelim:

Devrimi yapacak olan, yani politik iktidar mücadelesini verecek olan sendikalar değildir. Bu, Parti'nin işidir. Dolayısıyla sendikaları, örnek verdiğimiz bu sendikal anlayışları eleştirirken, kesinlikle onlara olması gerekenden daha büyük, siyasi hareketlerin yapamadıklarını onlardan yapmalarını beklediğimiz için eleştirmiyoruz onları. Tersine, tam da sendika ve sendikacı olarak görevlerini yerine getirmemelerinden eleştiriyoruz. Bizim kıstasımız elbette sınıf sendikacılığıdır.

Sorun, sınıf sendikacılığı anlayışından uzaklaşmış olmasındadır. Sendikaların devrimcileri dışalayan bir dayatmayla ortaya çıkmasının bir nedeni budur. Ancak bir diğer neden daha vardır. Sendikalar kendilerini “siyasi parti” yerine koydukları veya politik mücadele ve örgütlenmeyi tümünden reddettikleri için değil, ama belli bir politikayı hakim kılmak istedikleri için bu sorunlar yaşanıyor.

Sınıf sendikacılığı nedir, onu da bir tanım olarak açarsak iyi olur sanırım.

Sınıf sendikacılığı, en düz ve kısa haliyle sınıfın çıkarlarını savunmaktır. Sınıfın çıkarları nerededir peki? Sınıf sendikacılığının asıl muhtevasını belirleyen bu soruya verilecek cevaptır. Sınıfın çıkarları, sosyalizmde-
dir. Sınıf sendikacılığı anlayışı, ekonomik mücadele verirken de, reformlar talep ederken de, işçi sınıfının kuruluşunun sosyalizmle olacağını propaganda eder. Sınıf sendikacılığını devrim ve sosyalizm mücadelesiyle birleştiren ana halka da budur.

Sınıf sendikacılığı -ki biz buna devrimci sendikacılık da diyebiliriz- burjuvaziye karşı ekonomik-demokratik mücadele verirken aynı zamanda işçileri sosyalizme kazanma, devrim için örgütleme göreviyle de yükümlüdür. Bunu, işçileri hem ideolojik olarak, hem de eylemleriyle eğiterek yapar.

Devrimi örgütleyen, iktidar mücadelesinin asıl organı olan partiyle, sınıfın mesleki demokratik örgütü olan sendikalar, aynı sınıfın çıkarlarını savunan örgütler olarak aynı mücadelenin değişik mevzileridirler. Bu ilişki, örgütsel olarak ülkelere, koşullara göre çok çeşitli biçimler alabilir. Keza, sendikalar, sendikal işleyiş açısından örgütsel olarak proletaryanın partisinden bağımsız olabilir. Ama ideolojik olarak bir sendika bağımsız olmaz. Zaten öyle, ideolojik olarak bağımsız bir sendika da yoktur. Kendilerini “bağımsız”, “partiler üstü” olarak adlandıran sendikalar, aslında burjuva ideolojisine ve düzenine bağlılığını gizlemeye çalışanlardır. Sınıf sendikacılığını savunmak demek, ideolojik olarak sosyalizm cephesinde olmak demektir. Ve işte bu noktadan hareketle de, sendikalar ekonomik demokratik mücadelenin ötesine geçip, kendi sınırları içinde politik mücadele verir, politik taleplerde bulunur, halkın diğer kesimlerini ilgilendiren toplumsal olaylara müdahil olurlar.

Birkaç noktaya vurgu yapalım yine Birincisi; işçi sı-

nı içindeki çalışma ve örgütlenme denilince, kendimizi sendikalarla sınırlamamak durumundayız. Sendikaları dışalamayan ama onları aşan bir bakış açımız ve iddiamız olmalıdır. Çarpıcı bir örnek olması açısından, Sovyet Devrimi'ni hatırlayın. İşçi sınıfının fiilen de temel güç olduğu bir devrim olmasına rağmen, Sovyet Devrimi'nde sendikaların önemli bir rolü olmamıştır. Çünkü zaten sendikalar uzun süre yasaktır, kısmen kurulabildiği koşullarda ise, Sovyetler'in önüne geçen bir örgütlenme biçimi haline gelememiştir.

Sendikal alanda örgütlenmek, işçi sınıfı içinde örgütlenmenin bir parçasıdır. Devrimci bir Parti sendikalar içinde de örgütlenerek onları siyasal olarak etkilemeye, yön vermeye çalışır. Ama çalışmasını bununla sınırlamaz. Sendikalardan bağımsız olarak çeşitli komiteler, eğitim grupları oluşturulur. Düzenin yasallığına mahkum olmayan meşru örgütlenmeler geliştirilir. Ve tabii tüm bu örgütlenmelerin, çalışmaların temeline devrim ve sosyalizm hedefi yerleşmiş olmalıdır. İşçi sınıfı içindeki sendikal veya başka biçimlerdeki çalışma da, nihayetinde iktidar hedefli bir çalışma olmalıdır. Son olarak bu çalışmayı yürütecek kadrolar da buna uygun olarak şekillenmelidir.

Devrimci sendikacının niteliğini belirleyen devrimciligidir. Herhangi bir alandaki herhangi bir devrimci nasıl yaşıyorsa, nasıl faaliyet yürütüyorsa, nasıl bedelleri göze alıyorsa, devrimci sendikacının da bu açıdan bir farkı yoktur. Bu farkı ortadan kaldıran sendikacı devrimci sendikacıdır. Kendine farklı bir statü biçiyorsa, sendikacılığı bir devrimci konum ve mevzi olarak değil, bürokratik bir sıfat ve kariyer olarak kabul ediyorsa, o devrimciyim dese de, devrimci bir sendikacı değildir. Tabii devrimci sendikacılık çok farklı bir şeydir. O her şeyden önce devrimci bir ruh, devrimci bir kararlılık ve

cürettir. Kendisi bunlara sahip olacaktır ki, bunları işçi sınıfına taşıyabilsin.

Her gün gecenin bir saatinde arkadaşlarla biraraya gelip çalışmalarımız hakkında uzun uzun tartışıyorduk. Günler, haftalar sonra programımız istediğimiz şekilde gelişti. İki aylık süre içerisinde üç yüz civarında arkadaşımız düzenli olarak eğitime katılarak gelişmelerinde önemli bir yol kat ettiler. Artık işyerinde, köylerde ve mahallelerde sadece işyeri sorunları değil; ülke gündemi ve sınıflar mücadelesi konuşulup tartışılıyordu.

İnsanlar bencilliklerinden arınmış memurun, köylünün, çiftçinin ve hatta dünya halklarının insanca yaşamaları için mücadele edilmesinin gerektiğinin altını çiziyorlardı.

Okuma yazma bilmeyen arkadaşlarımızın büyük bir bölümü okuma yazma eğitimine katılarak, okur-yazar belgelerini aldılar.

Eğitimi veren öğretmen temsilciliğimizin panosuna astığımız eğitim programımızdan etkilenmiş, çevresindeki eğitim emekçilerinden on kişiye eğitim gruplarımıza düzenli olarak katılmalarını sağlamıştı. Sınıf dayanışmasının bir örneğini yaşamıştık.

Programımızın ikinci etabını gündemleştirmek için; işyerinin, mahallelerin ve köylerin temsilcileri ile toplantı düzenledik. İki aylık eğitim sürecinde işçi arkadaşlarımızın büyük bölümü H. Demir'i tanımış, aralarında samimi dostluklar oluşmuştu. Daha önce kararlaştırdığımız gibi toplantımızın açılış konuşmasını H. Demir yaptı.

H.DEMİR:

— Arkadaşlar merhaba. Hepinizi en içten sevgilerimle selamlıyorum. Bugünkü toplantımızı ve tarihini beynimizde not altına alalım. Tarih 20.11.1990. Bu toplantı bizim ve ülkemizi-

zin emekçi halkları adına önemli bir toplantıdır.

Önümüzdeki günler dünden daha çok çatışmalara gebe. Ülkemizde Yeni Dünya Düzeni (globalizm) adı altında emperyalist politikaların ürünü özelleştirme tüm hızıyla sürüyor. Liman işçilerinin de içinde olduğu yedi yüz bin kamu işçilerinin TOPLU-İŞ SÖZLEŞMELERİ başlıyor. Şu an toplu sözleşmeleri GREV aşamasına gelmiş, maden işçileri Zonguldak şehrini İŞÇİLERİN CUMHURİYETİ olarak ilan ettiler.

Diğer taraftan ABD emperyalizmin başını çektiği ve KATLİAM ÖRGÜTÜ, NATO'ya bağlı ülkeler. ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) adı altında bütün Ortadoğu halklarını esir almak istiyor.

Ülkemizin siyasi iktidarı tam bir işbirlikçilik sergileyerek, işbirlikçilikte sınır tanımıyor. Daha dün liseli bir genç kız durara “**Savaşa Hayır**” yazdığından gözaltına alınıp, tutuklandı.

Parlamento, ordu, polis, yargı gibi devletin bütün kurumları savaş aygıtına dönüşmüştür. Görsel ve yazılı basın savaş çığırtkanlığı yapıyor. Bu gelişmelere sessiz kalmayan, tavır koyan ilericiler, devrimciler, sokak infazları, gözaltında kaybetmeler, baskı ve işkencelerle susturulmak isteniyor.

Ülkemizin limanları, demiryolları ve hava sahaları ABD'nin emrine sunuluyor. Ülkemiz emperyalist işgalin üsüne dönüştürölmek isteniyor. Burada bize düşen görev bütün baskı ve işkencelere rağmen örgütlenerek sesimizi daha fazla çıkartmamız gerekiyor.

Bir taraftan emperyalist savaşa karşı sesimizi yükseltirken, bir taraftan da maden işçilerinin yanında olduğumuza dair tavır koymamız gerekiyor. Bütün bu olumsuzluklara karşı tavır koyabilecek güce ve inanca sahipsiniz.

Arkadaşların anlatımıyla yola çıkarak seçim öncesi mahallelerde ve köylerde komiteler kurarak örgütlenmişsiniz. Dün kendi çıkarınız için yaptığımız bu örgütlülüğümüzü bugün ülkemiz ve dünya halklarımız için yapabilirsiniz. Bu tavır devrimci olmaktan öte insani bir tavidir. Hepinizi insan-

lık adına tavır koymaya davet ediyorum. Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

H. Demir'in böylesine mütevazî ve saygılı aynı zamanda da iğneleyici konuşmasında ne söylediğini bilen, ne istediğini çekinmeden ortaya koyan bir insan izlenimi bırakmıştı.

Kitlede içten içe öfke yoğunlaşmıştı. İnsanlığın düşmanı bu katillere karşı mutlak bir şeylerin yapılabileceğinin inancı gelişmişti.

LENİN'in söylediği gerçek tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmıştı. İşçilere bilgi dışarıdan (DEVİRİMCİLERDEN) gelir. Karşımızdaki devrimci insan hiçbir çelişkiye ve tereddüde yer bırakmadan ülke gerçekliğimizi ortaya koydu.

Bütün gözler üstündeydi; ancak şunu da iyi sezinliyorum. Herhangi bir reformist (teslimiyetçi) bir tutum sergilemem halinde işçiler beni aşacağına inanıyordum. Kendim ve emekçi halklarımız adına inanılmayacak ölçüde sevinirdum.

Devrimci kültürümüzü, bilincimizi ve inancımızı yaratan yoldaşlarımızın sesi kulaklarımda çınlıyordu. (YOLDAŞLAR BİZİ AŞIN) Gerçeğini benim gibi birçok arkadaşım da hissetmişti. İçimdeki bu coşkularla ayağa kalktım.

Sınıf kardeşlerim, yoldaşlarım merhaba. H. Demir bizlere ülkemizin gerçekliğini ortaya koydu. Gözlemlediğim kadarıyla hayranlık, sevgi ve sahiplenme tavrınızdan dolayı hepinize teşekkür ediyorum. Burada mutlak mücadele kararıyla çıkmalıyız. Gündemle ilgili düşünce ve önerilerinizi bekliyorum.

Söz alan bütün arkadaşlarımızın önerileri gündeme özgü örgütlenmemizden ve yeniden komiteleşmemizin zorunluluğunu söylediler. İki gün içerisinde bütün çalışmaların tamamlanarak komitelerin yeniden kurulabilmesi için işçi arkadaşlarımıza genel bir çağrının yapılması kararını aldık.

Kararlaştırdığımız gibi iki gün sonra saat 11:00'da tahmil tahliye temsilciliğimize gittiğimizde bütün arkadaşlar beni bekliyordu. Kısa bir sohbetten sonra yemekhaneye gittik. Yemekhane önünde bizi bekleyen arkadaşlarla birlikte komiteleşme çağrımızı yapmak için yemekhaneye girdik. Kapıdan görünmemle birlikte bir alkış tufanı koptu. Gösterilen sevgi karşısında içim içime sığmıyordu. Heyecanımdan gözlerim doldu.

Arkadaşlarım, ağabeylerim, kardeşlerim hepinize afiyet olsun.

— Sağ ol.

— Sizler de sağ olun.

HER GÜNÜMÜZÜ MÜCADELEYE VE HER HAREKETİMİZİ ZAFERE DÖNÜŞTÜRMELİYİZ

Türkiye işçi sınıfı çeşitli tarihlerde siyasi iktidara diz çöktürebilecek boyuta ulaştıysa da, mücadelede, eylemde süreklilik kazanılmadığından, mevcut olan sisteme yani kapitalizme karşı alternatif olabilecek kendi iktidarını kurma gücünü yaratamamıştır.

Ülkemizde sınıf sendikacılığı oportünizm ve revizyonizmden kurtulamamış ve sınıf örgütü olma özelliğinden hareket ederek sendikacılar amaç ve ilkelerine uygun tavır geliştirememişlerdir.

Son yıllarda karşılaşılan sorunlar hem ülkemizde hem de dünyada derinleşip kökleşmektedir.

Yoksul halklara yeni bir dünya düzeni diye sunulan emperyalist saldırı çok çabuk açığa çıktı. Sosyalist bloğun yıkılmasıyla sosyalizm düşüncesinin öldüğünü, en iyi düzenin kapitalizm olduğunu yayan emperyalist çevreler, yaşayan çağın somut gerçeklerine çarptılar ve kapitalist sistemin bütün pislikleri ortaya serildi.

Kalıcı barışa ulaşıldığı söylendi. Bugün dünyada savaşın ve boğazlaşmanın olmadığı kara parçası yok gibi-

dir. Bölgesel çatışmalar, iç savaşlar yüz binlerce insanın ölmesine, sakat kalmasına neden olmaktadır. Bu savaşlarda kullanılan silahları üreten emperyalist ülkeler de, silah ticareti yoluyla büyük gelirler elde etmektedirler.

Zenginlerle yoksulların çatışmadan, savaşmadan konuşarak anlaşabilecekleri, sorunsuz yaşayabilecekleri süslü laflarla anlatıldı. Oysa bugün dünyada yoksullaşma inanılmaz boyutlara yükselmiştir. Yaşam standardı hızla düşmekte, sağlık, eğitim, kültür, beslenme ve benzeri gibi insanca yaşama koşullarında uluslar ve toplum kesimleri arasında akıl almaz uçurumlar oluşmakta, sömürü düzeni halkları tehdit etmektedir.

Yeni Dünya Düzeni diye ifade edilen emperyalist saldırının ne olduğunu, eski Sovyetler’de, Balkanlar’da görmekteyiz. İşsizliğin ne olduğunu bilmeyen bu ülkelerde yaşayan insanlar işsizlikle, yoksullukla, enflasyonla tanışmakta; ulusların birbirleriyle boğazlaşmasını, ahlaki çürümeyi yani emperyalist, kapitalist düzenin sömürü çarkında yaşamının bedelini ağır şekilde ödemektedirler.

Yeni Dünya Düzeni; Amerika’nın dünya emekçi halklarına dayattığı kendi hegemonyasını pekiştirme düzenidir. Kabul etmeyenleri nasıl yakıp yıktığını, “savaşsız dünya” söylemine karşı nasıl azgınlaştığını birlikte yaşıyoruz.

Ülkemizde yaşadıklarımız çok daha vahimdir. Siyasal, sosyal, ekonomik yönden ülkemiz kapitalizmi mi adını doldurmuş ve günlük uygulamalar bunu kanıtlamaktadır.

12 Eylül faşizmi kurumsallaşmış haliyle devam etmektedir. Anayasa, siyasi partiler yasası, çalışma yasası gibi bir yığın yasa ve kararname o dönemin damgasını taşımaktadır. Kaldı ki, sonraki iktidarlar açık kaldığını düşündükleri kapıları ihtiyaç duydukça kapattılar.

Anti-terör yasası bunun bir örneğidir.

Ülkemiz insanları açısından düzene, sisteme, devlete duyulan güven tükenmiştir. Siyasal partilerin sağı da solu da yüzde 25'in üzerinde oy alamamaktadırlar. Parlamento işlevsizleşmiş karar çıkaran, kanun yapan, kısacası ülkenin sorunlarına vakıf ve çözüm üreten bir konumdan çıkmış her şeyi Milli Güvenlik Kurulu'nun emrine vermiştir.

En kaba haliyle söylenirse ülkemiz halkları, toplumsal tabaka ve sınıflar sistemle barışık değil, çatışma halindedirler. İnsanlarımız yaşamlarından memnun değildirler. Siyasi ve ekonomik olarak gelecek kaygısı, can korkusu sıcak biçimde kendini hissettirmektedir. Siyasi iktidarların ülkeyi yönetme yeteneğini kaybetmeleri kontrolsüz bir baskı aygıtını doğurmuş ülke tam anlamıyla polis devletine dönmüştür. Baskı, korku, gözdağı, ezilen emekçi kesimlerin en basit istemlerinde bile dizginsiz uygulanmakta, sistemi eleştiren yazar, gazeteci, aydın, sendikacı soluğu hapishanelerde almaktadırlar.

Hak aramanın karşısına şiddetin çıkarılması, ülkeyi Arjantin gibi kayıplar ülkesi haline getirmiş, sokak infazları inanılmaz boyutlara ulaşmış, devlet kurumları faşist kadrolarla ve dini politikaya alet edenlerle doldurulmuş, her konuda özel mafya türemiş ve devlet işleri bile mafya aracılığı ile görülür olmuştur.

Eğitim, sağlık, kültür vb. halka hizmet özelliği taşıyan kurumlar bu özelliğini kaybetmiş, parası olana hizmet verir hale gelmiş, "Sosyal Devlet"i içi boşaltılmıştır.

Özetleyecek olursak;

Ekonomimiz giderek derinleşen bir kriz içindedir.

Dışa bağımlılık daha da kökleşmiştir.

Demokrasi ve demokratik kurumlar can çekişmekte, partiler, dernekler kapatılmaktadır.

Sendikal hak ve özgürlükler bir bir yok edilmektedir.

Adalet bitmiş, işler mafyaya havale edilmektedir.

İşsizlik çığ gibi büyümüş, enflasyon, hayat pahalılığı almış başını gidiyor.

Parlamentoya, devlete, onu ifade eden kurumlara güven kalmamış, ülkemizi IMF, Dünya Bankası, Pentagon gibi emperyalist güç ve kurumların yönettiği çıplak biçimde ortaya çıkmıştır.

Ülkemizin, bizlerin, çocuklarımızın geleceği açısından çizdiğim tablo karanlıktır. Ama umutsuz değilim. İşçi sınıfımızın geleceğimizi kazanma yönündeki potansiyel gücüne güveniyorum.

Bu potansiyel doğru sendikal politikalarla, doğru eylem adımlarıyla örgütlendiğinde geleceğimizi karartmaya kimsenin gücü yetmeyecektir. Bunun içindir ki kendimize bakmak, sendikal tutumumuzu irdelemek, olumsuzluklardaki payı ortaya koymak ve sağlıklı sendikal mekanizmalar oluşturmak göreviyle karşı karşıyayız. Söz konusu olan geleceğimize.

Yüksek sesle haykıracağız... Bu ülkede sadece patronların sözü değil, işçi sınıfının da sözü geçecektir.

Yüksek sesle haykıracağız... Olumsuzluklara karşı genel grev silahımızla çıkacağız.

Kim söyler bunu? Kendisini, işçi sınıfının hak ve menfaatlerini korumaya, geliştirmeye adanmış, ülkesinin geleceğini düşünen, emperyalizme ve sömürüye karşı çıkan, tam bağımsız bir Türkiye için mücadele eden, bu uğurda gerekirse canını veren devrimci sınıf ve kitle sendikacılığını benimsemiş sendikacılarıdır.

Ülkemizde görünürde de olsa en örgütlü kesim işçi sınıfıdır. İşte bundan dolayı, ezilen bütün toplumsal katmanlar gözlerini bizlere dikmiştir. Baskının bizler ve öncülerimiz üzerinde yoğunlaşmış olması da bundandır. Yani biz değiştirme, dönüştürme, yeniden kurma,

yönetme, güç ve yeteneğine sahip tek sınıftır.

Bizim bu güç ve yeteneğimizden korkanlar, sendikal örgütlülüğümüzü dağıtmak, bizleri güçsüz düşürmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Öncelikle bu örgütlülüğümüzü korumanın yollarını bulmalıyız. Ama bu yetmiyor. Baştan beri anlattığım gibi sorunlar iç içe geçmiş, toplumun ezilen kesimlerinin hangisini direkt hedef alırsa alsın, diğer kesimleri de etkiliyor. Yani sermayenin saldırıları hepimizi hedefliyor.

İşçi sınıfı olarak bizlerin örgütlülüğü ve mücadelesi de aynı genişlikte olmalıdır.

Halkla birlikte örgütleneceğiz, halkı örgütleyeceğiz.

Çünkü sorunlarımız ortaktır, çözümü de birlikte olmalıdır.

Bu iş bugüne kadar hayata geçirilen çalışmalarla olmuyor. Öyleyse yeni çalışma biçimleri uygulamak zorundayız. Adı ne olursa olsun, bedel ödemeyi göze alan bir çalışma biçimi kendini dayatmıştır.

Neden ve niçin bedel ödemeyi göze almalıyız?

Sorunların kalıcı bir biçimde çözülebilmesi, sermaye ile direkt mücadele dayatıyor. Sermaye daha fazla kar için uğraştığından, bizlerin her istemi karını düşüreceğini bildiğinden karşımıza şiddetle çıkıyor.

Sermaye, devlet gibi bir örgütlülüğe sahiptir. Yasal olan direnişlerimizin bile şiddetle karşılaşması düşünüldüğünde, yeni hak kazanmanın başka yolunun olmadığı kendiliğinden anlaşılmaktadır.

Sürekli derinleşen kriz ortamında yasalarda bulunan haklarımızın kullanılması için bile bedel ödemeyi göze almak zorundayız.

Konuşmak, doğruyu söylemek bedel istiyor. Özelleştirme işsiz kalmamızı sağlayacaktır. İşimize sahip çıkmak, birikmiş haklarımızı korumak bedel istiyor. Tersinden söylersek, işimize sahip çıkmak için, ekmeğimizi büyütme için, geleceğimize sahip çıkmak için,

bedel ödemeyi göze alan bir mücadele hattı yaratmak zorundayız.

Bu mücadeleyi işçi sınıfı örgütleyecektir. Biz sendikalara düşen öncülük ve önderlik yapmaktır. Doğru mücadele programı, sağlıklı eylem adımları, işçi sınıfının güvenini geliştirecektir. Oluşan güven sonuç alıcı genel eylemlere yürümemizin koşullarını sağlayacaktır.

Sadece işçi sınıfına değil, gözü üzerimizde olan bütün emekçi kesimlere güven vermeliyiz. Bunun yolu da destek ve dayanışma eylemlerinin örgütlenmesinden, emekçi kesimlerin sahiplenilmesinden geçecek. Hangi iş kolunda olursa olsun, atılan işçilere, direnişlere, grevlere sahip çıkarsak, kendi eylemimizmiş gibi içinde olursak, halk kesimlerinin bütünü bize güvenecek, çağrılarımıza kulak verecek ve ihtiyaç duyduğumuz toptekun eylemlerin hayata geçirilmesi şansına sahip olacağız.

İşyeri örgütlülükleri şarttır. Sendikaların sağlıklı çalışabilmesi, duyarlılığın sürekli kılınabilmesi taban örgütlülükleriyle sağlanır. Bedel ödemeyi göze alan sendikacılar, taban örgütlerinde yetişir, yetkinleşir. İşyeri komiteleri, toplu sözleşme, dayanışma, kültür, içi sağlıklı iş güvenliği komiteleri biçiminde olabilir. Önemli olan işlevidir. Bu komiteler toplumun her kesimi ile ilişkide olduğundan toplumun nabzını sendikalara taşıyacaktır. Ayrıca işçiler halkla, toplumun diğer katmanlarıyla iç içe yaşamaktadır. Doğal olarak mahalle, halk komitelerinde de yerimizi almalıyız. Yer yer yaşanan örnekler halk komitelerinin zorunluluğunu ortaya koymuştur. Zonguldak bunun en canlı örneğidir.

İşçiler, halk komitelerinde etkin biçimde yer almalı, hatta komitelerin kurulmasına öncülük etmelidir. Bu komiteler, halkın kendi kendisini yönetmesinin, kendi adaletini uygulamasının ilk adımı olacaktır. Gelecek öz-

gür günlerin yöneticileri buralarda yetişecektir.

Saygı değer arkadaşlarım,

Kuracağımız komitelerde hepinizin görev almanızı rica ediyorum. Bu duygu ve düşüncelerle hepinize saygılarımı sunuyorum.

Çağrımızın ardından yüzlerce işçi arkadaşımız komitelerde yer almak için sendikaya geldiler.

İşçi arkadaşlarımızın yüzlercesini programımızın dahilinde çalıştırmamız için komitelere katılımda sınır koymadık. Yaşamın gerçeğine uygun hareket etmek zorundaydık. İşçilere teori yetmez. Eylemliliklerde ve pratik içersinde kendilerine olan güvenleri gelişerek yetkinleşeceklerdir.

Pratik insanı geliştiren temel araçtır.

Komitelerimizi şu alt başlıklarla oluşturduk.

- 1-) Özelleştirmeye karşı komiteler**
- 2-) Toplu sözleşme ve grev komiteleri**
- 3-) Örgütlenme komiteleri**
- 4-) Mali dayanışma komiteleri**
- 5-) Eğitim komiteleri**
- 6-) Basın yayın komiteleri**
- 7-) Emperyalist savaşa karşı komiteler**
- 8-) Demokratik kitle örgütleri ile iletişim komiteleri**
- 9-) İşçi sağlığı ve iş güvenliği komiteleri**
- 10-) Zamma, zulme ve sömürüye karşı mücadele komite-**

leri

Bu komiteler sürece göre şekillenerek halk komiteleri ve halk meclislerine dönüşeceklerdir. Sadece işyerlerine değil ülke yönetimine birer aday olacaklardır. Komitelerde görev alacakların isim listelerini hazırlayarak, komitelerin görev ve ilkelerini anlattıktan sonra komitelerin ayrı ayrı toplanmalarını ve her komitenin kendi içinde üçer kişilik sözcü seçmelerini istedik.

Bir müddet sonra komiteler sözcüleri ile yanımıza geldiler. Komitelerin çizelgelerinde sözcülerin adlarını yazarak panoya astık ardından hep birlikte toplantı salonuna geçtik.

Karar organlarımızın (Yönetim Kurulu) dışında genişletilmiş demokratik merkeziyetçilik ilkesine dayalı ilk toplantımızı yapıyorduk.

“Ben merkeziyetçilik” anlayışını mahkum etmiştik.

— Arkadaşlar hepinize merhaba; ben bu toplantıyı çok önemsiyorum. Çünkü böyle bir toplantı ile “Ben merkeziyetçilik” anlayışını ve ona hizmet eden anarko sendikal anlayışını mahkum ederek çoğulcu, katılımcı demokratik işleyiş tarzı ile devrimci sınıf sendikacılığının ilk adımlarını atıyoruz.

Kendimizi İşçi Parlamentosu’ndaymış gibi görelim. “Üreten biz yöneten de biz olacağız” şiarını gerçek yaşama geçirerek yönetme sanatımızı geliştireceğiz. Bu toplantıyı bu amaçtan dolayı önemsiyorum. Bütün arkadaşlarımın da aynı duyarlılıkla yaklaşacağına inanıyorum. Çünkü ülkemiz işçi sınıfı tam bir dönem noktası yaşıyor.

İşten atılmalar, özelleştirmeler, taşeronlaştırma, asgari ücretin komik derecede tespit edilmesi, Kürt halkı üzerinde inkar ve asimilasyon politikaları, gözaltına kayıplar, yargısız infazlar gibi temel hak ve özgürlüklerin yok edilmesinde içine düştüğümüz durumdan başta Türk-İş olmak üzere sendikaların büyük bir bölümü bu olaylara sessiz kalarak, onaylayarak olumsuzluklarda pay sahibidirler.

Görüldüğü gibi bizler büyük bir sorumluluk altına girmiş ve işçi sınıfının önderliğini üstlenmiş durumdayız. Ya bu önderliliği layıkıyla yapacağız ya da bu sorumluluk altında ezileceğiz.

“Beden ödemeyi göze alamayanlar sınıfın beklentilerini karşılayamazlar.” Bizler bu sorunların üstesinden gelebilmeniz için örgütlenmeliyiz ve bütün emekçi halklarımızı sürece dahil etmeliyiz. Bunlardan hareketle ülkemizin gündeminde olan maden işçilerinin direnişi ile başını ABD’nin çektiği emperyalist savaşa karşı acil olarak müdahale etmeliyiz. Bu

doğrultuda bütün arkadaşların görüş ve önerilerini sunmalarını istiyorum.

Gündem ışığında arkadaşlar tek tek önerilerini sundular.

Sürece müdahale edebilmemiz için ilimizin sınırları içerisinde örgütlü sendikalar, meslek odaları, demokratik kitle örgütleri ve anti-faşist bütün siyasi partiler ile ortak toplantı düzenleyebilmek için 25.11.1990 tarihinde Yol-İş Sendikası'nın sosyal tesislerinde saat 15.00'de bir araya gelebilmek için demokratik kitle örgütleri ile iletişim komitemizi görevlendirdik.

Toplantıya ülkemizdeki gerek uzlaşmacı ve işbirlikçi sendikal anlayışı gerek ülkemizdeki klasik, geleneksel sol, oportünizme ve revizyonizme karşı kendimizi Devrimci Sol Güçler olarak ifade edeceğimizin kararını aldık.

25.11.1990'daki toplantıya;

- 1-) Yol-İş Sendikası
- 2-) Kristal-İş Sendikası
- 3-) Petrol-İş Sendikası
- 4-) Tek Gıda-İş Sendikası
- 5-) Teksif-İş Sendikası
- 6-) Bağımsız Tursan-İş Sendikası
- 7-) TMMOB
- 8-) İHD
- 9-) Halkevleri
- 10-) HEP
- 11-) SODEP
- 12-) Halkçı Parti
- 13-) Sosyalist Basın Temsilcileri

Olmak üzere çağrılı bütün kurumlar gelmişti. Bizler Li-man-İş Sendikası olarak demokratik kitle örgütleri ile iletişim, mali dayanışma, emperyalist savaşa karşı komitelerimizle 100 kişi civarında katılmıştık. Diğer kurumlar birer ikişer kişi olarak temsilci düzeyinde gelmişlerdi.

Bizler katılımımızla gündemi ne kadar önemseyiğimizi ifade ediyorduk. Gündemle ilgili ilk sözü Tek Gıda-İş Sendikası adına Şube Başkanı L. Çetinkaya aldı.

L. ÇETİNKAYA:

— Arkadaşlar bizler sivil toplum örgütleri olarak burada bir başımıza yapabileceğimiz bir şey yok. Hepimiz genel merkezlerle bağılı şube düzeyinde birer teşkilatız. Hepimiz genel merkezlerimizin emrindeyiz. Ve ancak genel merkezlerimizin aldığı kararları uygulamakla yükümlüyük.

Benim önerim bu konuyla ilgili neler yapacağımıza dair genel merkezlerimize bildirelim onlar da bu gündemimizi Türk-İş ile görüşsünler. Oradan çıkacak kararları bizler burada hayata geçirelim. Ben bunu öneriyorum. Bu önerime katılanlar görüşünü bildirsın.

Tek Gıda-İş adına konuşan L. Çetinkaya'nın bu önerisini toplantıya katılan kurumların büyük bir bölümü onaylayan tarzda görüş bildirdi. L. Çetinkaya zafer kazanmış bir edayla gülümseyerek çevresine bakındı.

Toplantıyı provoke eden bu küstaha haddini bildirmeliydik. Söz alıp ayağa kalktım.

H.BİBER:

— Arkadaşlar merhaba, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle ülkemizin içinde bulunduğu emperyalist kuşatmaya karşı mutlak yapılabilecek bir şeyler vardır ilkesi ile duyarlılık gösterip toplantıya katıldığınızdan dolayı hepinize teşekkür ediyorum.

Tek Gıda-İş adına katılan L. Çetinkaya tam bir uzlaşmacı ve işbirlikçi bir karakter ile kendini ve bizleri sivil toplum örgütü olarak adlandırdı.

Bizler Likat-İş, liman işçileri ve Devrimci Sol Güçler olarak burada bulunuyoruz. Esas gündeme girmeden önce emperyalist politikaların ürünü olan sivil toplumculuk anlayışını reddediyoruz. Aynı zamanda da bu anlayışa sahip olanları da

kınıyoruz.

Sivil toplumculuk ve sivil toplum örgütleri işçi sınıfının yüzlerce yıllık mücadelelerle kan bedeli ile yarattığı sendikaların, emekçi halklarımızın hak ve özgürlük mücadelesinin araçları olan DKÖ (DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ)'nin, halk hareketlerinin; sermaye örgütü olan TUSİAD vb.lerinin hatta TELEVİZYONLARIN, ÜNİVERSİTELERİN, SİVİL TOPLUM KURULUŞU olarak lanse edildiği bir süreci yaşıyoruz. Ülkemizde daha çarpık bir anlayışla ORDU(silahlı kuvvetler) bile “en büyük sivil toplum kuruluşu” olarak ilan edilmiştir.

Sivil toplum kavramı nasıl ortaya çıktı?

Aristoteles bunu, “hukuki olarak belenmiş bir yönetim sistemi içinde, eşit ve özgür vatandaşların, kamusal etik-siyasi bir topluluğu” olarak tanımlar. (Habbes, Locke, Adam Ferguson ve Hegel de aynı tanımlar). Devlet sınıfların üstünde, tarafsız, uzlaştırıcı olarak görülür.

Marx ise “mevcut üretici güçler tarafından şartlanan ve buna karşılık bu güçleri şartlayan ekonomik ilişkiler formunun, teşkil ettiğini ifade olarak açıklamaktadır.” Sivil toplum, üretici güçlerin belirli bir gelişme aşamasında yer alan tüm bireyler arası maddi ilişkileri kapsar.

Sivil toplumculuk bugün hangi anlamda kullanılmaktadır?

Bireyciliğin boy vermesiyle, sivil toplumculuğun gelişimi arasında bağ dikkat çekicidir. Önce, bireyciliğin daha güçlü olduğu batıda ortaya çıkması, sonrada “sosyalizm öldü” propagandaları ile bireyciliğin körüklenildiği ülkelere yayılması, ülkemizde de, bireyciliğin gelişiminin cunta sonrasına denk gelmesi bununla açıklanabilir.

Sivil toplum kuruluşlarının (NGO, yani “hükümet dı-

şı kuruluşlar”) ideolojik alt yapısını oluşturan “sivil toplumculuk”, her ne kadar Gramsci’den feyiz alsada, Avrupa soluna dayansa da, esas olarak emperyalizmin teorisidir. Ve YENİ DÜNYA DÜZENİ ile birlikte halkların mücadelesine yönelik ideolojik bir saldırıdır.

Sivil toplumculukta, sınıflar gerçeğı, burjuvazi ile proletarya arasındaki uzlaşmaz çelişkiler de yoktur. “Devletin kötü yanları, baskıcı yanları vardır, bunlar STK’lar aracılığıyla düzeltilmelidir.” Bunun amacı ise iktidar için örgütlenme düşüncesini yok etmektir.

Sivil toplumculuk emperyalizmin, Sovyetler’in yıkılması ile gündeme getirdiğı YDD (YENİ DÜNYA DÜZENİ)’nin ideolojik kavramıdır.

Birey merkezli bir toplum kavrayışı ürünü olarak sivil toplum terimi, liberal politik ve toplumsal kuramın merkezi bir kavramıdır.

Birinci vurgu noktası ve önemli özelliğı; POLİTİK OLAMAMALARI.

İkincisi ise LİBERALİZMİN “TOPLUMSAL KURAMI” OLMASI.

Liberalizmin “toplumsal kuramı” olan bir kavramın politik olmaması salt bir aldatmadan ibarettir. Politik olmamasındaki dayatma esas olarak halka, sola ilişkindir. Halkın apolitikleştirilmesi, solun politikadan, iktidar hedefinden uzak tutulmasıdır kastedilen.

HELSİNKİ YURTTAŞLAR DERNEĞİ’nin tüzüğündeki amaç maddesi bize STK (SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI)’nın ideolojik ve pratik işleri hakkında amaç bölümünde açık ifade etmektedir.

“Avrupa devletleri ve hükümetleri düzeyinde devam eden sürecin sivil tabana yayılması.”

Emperyalist tekellerin ihtiyaç duyduğu düzenlemelerin yapılması için “kitle tabanı yaratmak, hükümetler üzerinde bu yönde baskı oluşturmak” bu şekilde kuruluş amacına geçirilmiştir.

Emperyalizmin YDD önünde nerde bir engel varsa, orada NGO'lar hızla geliştirilmiş, milyonlarca dolarlık fonlar hizmetlerine sunulmuştur. Bu engel, Yugoslavya gibi ülkelerin parçalanması ve Türkiye gibi devrime gebe, devrimci mücadelenin köklü olduğu ülkelerde, halklar ile emperyalizm arasındaki savaşta NGO'lar emperyalist YDD'nin silahlarıdır. Bazen önce NGO'lar girer, sonra ayaklanmalar, provokasyonlar örgütlenir. Bazen, önce bombalar yağar ardından NGO'lar bombalarla teslim olmayanları teslim almak için o ülkelere akın ederler. Yugoslavya bunu en açık örneğini teşkil etmektedir. Bazen de STÖ'ler aracılığıyla halkların beyinleri bulandırılır, sömürgecilik; demokrasi diye sunulmaya çalışır.

Elbette ülkelere "biz siyasi ve ekonomik olarak teslim almak için tekeller adına faaliyet yürütüyoruz" demezler. Ekonomik yardımdan tutun çevreciliğe, eğitime, kültüre, insan haklarına, demokrasiye kadar geniş bir demagoji hazineleri, bir başka deyişle maskeleri vardır.

Demokrasiden anladıkları emperyalist demokrasidir, tekellerin demokrasisidir. Bağımsızlıktan söz edilmez. Bağımsızlık, demokrasinin önünde engel gibi gösterilir.

Oysa bizim gibi bağımlı ülkelerde halktan yana demokrasi sorunu, bağımsızlık sorunundan ayırt edilemez. Birbirinden ayırmak, halkları aldatmaktır.

Halkın iktidarı alternatifini ortadan kaldırmak için on yıllardır düzen partileriyle oyalanan kitleler için, "sivil toplum örgütleri" de yeni bir oyalama aracı olarak, emperyalizmin cephesinde yer almaktadır.

Bugüne kadar YDD'ne hizmet edenlerin bir kısmı bugün Amerikan imparatorluğunun hizmetinde, bir kısmı ise Avrupa emperyalistlerinin hizmetindedir.

Sıkça rastladığımız, ülkemizden, dünyadan NGO'lara

ilişkin emperyalist fonlardan alınan paralar, tekellerin devletleriyle açığa çıkan doğrudan ilişkileri, Yugoslavya ve Gürcistan örneklerinde olduğu gibi iktidarların yıkılışında rol almaları sivil olmadıklarının bir göstergesidir.

SİVİL TOPLUMCULUK TÜRKİYE'DE NASIL VE NE ZAMAN GELİŞTİRİLDİ?

Sivil toplumculuğun ilk filizlenişi, 12 Eylül Cuntası sonrasındadır. Cuntanın baskısı, terörü, hapisaneleri, birçok sol örgütlenmenin, risksiz, bedelsiz, geceleri rahat uyuyabilecekleri bir solculuğun arayışına girmesine neden oldu. Yasalcılık, icazetçilik giderek sivil toplumculuğun geliştirilmesinin zeminini hazırladı. STÖ'leşme 90'lara gelindiğinde hızla yayılan bir hastalığa dönüştü.

Bu sırada Sovyetler Birliği yıkılmış, sosyalizme inançsızlık boy vermiş, emperyalizmin ideolojik saldırısından alabildiğine yoğunlaştı.

ABD ve AB'nin ya da onlar adına faaliyet yürüten STÖ'lerin organize ettiği gizli, açık toplantılarda, solun nasıl ehilleştirileceği, sivil toplumculuğu şekillendirildi.

ABD'nin ULUSAL DEMOKRASİ VAKFI (NED) ve Dünya Bankası'nın finanse ettiği STÖ'lerin geri bıraktırlmış ülkelerdeki STÖ'lere, darbe düzenlemek ve darbeler yapmaları için düzenli olarak eğitim vermektedirler.

Devrimcilerin önünü kesmesi için reformizm geliştirildikçe, devrimciler tecrit edildikçe DKÖ (DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ), sendikalar STÖ'leştiler. Siyasi partiler, "parti olmayan parti" olmayı meziyet olarak sundular. Bu sürecin aynı zamanda devrimcilere karşı baskı, katliam ve infaz politikalarının en yoğun uygulandığı yıllar olması tesadüf değildir.

TÜSİAD'ın da dile getirmek durumunda kaldığı gibi, sivil toplumculuk ancak kitlelerin apolitikleştirildiği,

örgütsüzleştirildiği, bireyciliğin geliştirildiği ortamda boy verebildi. Solda birey teorilerini yapanların, örgüt düşmanlığı yayanların 1980'lerden bu yana kimler olduğu ise çok iyi bilinmektedir. Bugün birçok olayda karşımıza çıkan duyarsızlık, ciddiyetsizlik, bananecilik, sorumsuzluk, aymazlık bu ideolojik şekillenişin sonucudur.

DKÖ İLE SİVİL TOPLUM ÖRGÜTÜ ARASINDA NE FARK VARDIR?

En genel tanımıyla ekonomik-demokratik örgütlenmeler olan DKÖ'lerin işlevini iki ana başlıkta toplayacak olursak:

Birincisi; halkın ekonomik-demokratik taleplerinin dile getirilmesi ve bu hakların kazanılması için mücadele etmesidir. İkincisi; toplumsal muhalefetin örgütlenmesi ve yükseltilmesinde rol oynamalarıdır.

DKÖ'ler ile STÖ'leri karşılaştırsak:

1-) DKÖ'lerin örgütlenme anlayışı, demokratik merkezîyetçiliktir. STÖ'ler ise gevşek, disiplinsizlik ve sorumsuzluk üzerine şekillenir.

2-) DKÖ'ler kitleselleşmeyi ve kitlesel mücadeleyi esas alır. STÖ'lerin ise kitleselleşme, örgütlenme ve mücadeleyi geliştirme gibi bir sorunu yoktur.

3-) DKÖ'lerin mücadele anlayışı, hakların mücadeleyle yaygın deyimle söke söke alınmasına dayanır. STÖ'ler ise iktidarla, oligarşinin çeşitli kurumlarıyla “diyalog” kurar, sorunların çözümünü burada görür, raporlar hazırlar, basın açıklamaları yapar.

4-) STÖ'lerin “baskı aracı” olması, hiç “eylem” yapmadıkları anlamına gelmez. Yaparlar! Düdüklü, balonlu, zıplamalı, hoplamalı ve çoğu kez de “temsili” medyatik eylemler, alabildiğine yumuşatılmış, ciddiyetsizleştirilmiştir.

5-) DKÖ'ler; politikalarını, mücadele anlayışlarını be-

lirlerken, emperyalizmin halklar çelişkisini, sınıfların varlığını dikkate alırlar. Sömürgeciliğe karşı bağımsızlıktan yanadır, oligarşkiye karşı halkın çıkarlarını savunur, faşizme karşı mücadele eder. Yasallığa değil meşruluğa dayanırlar. STÖ'ler ise yasalıcıdırlar. STÖ anlayışında sınıflar yerine, herkesin istediği kalıba sokulabileceği, patronlarla halk kesimlerini aynı kategori içinde koyan resmi-sivil ayırımı alır. Patron örgütleri ile kendine sol, emekten yana diyen DKÖ'lerin, sendikaların AB'cilik temelinde yan yana gelmesi de kaynağını buradan alır.

6-) DKÖ'lerin muhalefетinin sınırlarını belirleyen halkın ihtiyaçları, sorunları, talepleridir. STÖ'lerin muhalefетinin sınırlarını belirleyen ise icazettir, AB'dir, meşhur AB kriterleridir.(İşçi kısımları, gözaltında kayıplar, sokak infazları ve Kürt halkına karşı imha ve asimilasyon politikalarının karşısındaki tutum bunun örnekleridir.)

7-) DKÖ'ler toplumsal muhalefетinin yükselmesinde rol oynadıkları için, aynı zamanda halkın birliği, örgütlenmesi ve dayanışmasını ön plana çıkarır. STÖ anlayışı ise birey üzerine oturur. Kapitalizmin her koyun kendi bacağından asılır sözü STÖ'lerin dilinde bireyin kutsallığı halini alır.

8-) DKÖ'ler faşizm koşullarında demokratik mücadelelenin bedellerle yürütüldüğünü hiçbir zaman unutmaz, mücadelesini buna göre şekillendirir, bedeli göze alır. STÖ'lerin ölkemizde hayat bulmasının en temel nedenlerinden biri ise risksiz, bedelsiz solculuktur.

9-) DKÖ'lerin ayakları bu topraklara basar. Mücadele gelenekleri, kültürü, eylemi ile halkın içindedir. STÖ'ler ise Avrupa solculuğuna, Avrupa kültürüne dayanır, halktan kopuklardır.

Kendine sivil toplum örgütü diyen, STÖ kavramını kullananların tümü için sivil toplumcu demek yanlıştır. Ancak, ideolojik olarak tavır alınamadığında, bu duru-

mun basit bir adlandırma, reformizmin etkisinde kalmayla sınırlı kalmayıp bu kesimleri de içine çekeceği gerçeği yadsınamaz.

Sendikalar işçilerin ekonomik taleplerinin mücadelesini dahi veremez hale gelmiştir. Sivil toplumculuk anlayışı ile direnişten, grevlerden kaçan eylem anlayışının bunda payı belirleyicidir. Radikalizmin törpülenmesi, objektivizm, kitlelere gitmeme, eylem anlayışında medyatikliğin ön plana çıkması bu tahribatın örnekleridir.

Sivil toplumculuk, tüm muhalif hareketleri iktidar hedefinden uzaklaştırmayı, düzen güçlerinin icazetine bağlanmayı hedeflemekte, sınıflar mücadelesinin tasfiye edilmesini amaçlamaktadır. Bunun için STÖ'de halka yer yoktur. Toplumu temsil ettikleri de kocaman bir yalandır.

Ülkemizde Türk-İş'in kurulduğu tarihten bu yana kadar CIA tarafından düzenli olarak para yardımı herkes tarafından bilinmektedir. Bu yardımlar Türk-İş ile sınırlı kalmayıp siyasi partiler ve çevre örgütleri gibi birçok kurum uluslararası tekellerden beslenmektedir. Dünyanın büyük bölümünde yasaklanan faşist partiler bizim ülkemizde bu tekeller tarafından kurdurulmuştur. MHP bunun canlı örneğidir. MHP sadece bu tekellerden değil İsrail gibi siyonist bir ülkeden de milyonlarca dolar para yardımı aldığı söylenmektedir.

Yukarıda ifade ettiğim temeldeki amaç sisteme zarar vermeden mücadele görüntüsü yaratmak, kitleleri kapitalizme mahkum etmektir. Emekçi halklarımızın militarizmle, faşizmle barışık yaşamalarını ve sömürüyü kabullenmeleri istenmektedir.

Bizler Devrimci Sol Güçler olarak bunları reddediyoruz. Faşizme karşı demokrasiyi, emperyalizme karşı bağımsızlığı ve kapitalizme karşı sosyalizmi savunuyoruz.

Bu toplantıdan emekçi halklarımızın özgürleşmesinin önünü açabilecek kararlar çıkmalıdır. Önerilerim şunlardır;

1-) Maden işçilerinin 30.11.1990 tarihinde uygulanacak grevine, destek amacıyla aynı gün örgütlü olduğumuz yerlerde üretimden gelen gücümüzü kullanalım.

2-) Grevdeki işçilere mali destekte bulunmak için dayanışmada bulunalım.

3-) Grevin amaç ve ilkelerini işyerlerinde, mahallelerde ve köylerde emekçi halklarımıza anlatalım. Hep bir ağızdan genel grev çağrısında bulunalım.

4-) Emperyalist savaşa karşı afişler, bildiriler ve ajitasyonlarla halklarımızı duyarlı olmaya çağıralım.

5-) ABD emperyalizminin BOP (BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ) adı altında Ortadoğu halklarını esir almak ve köleleştirmek için başlattığı politikaları boşa çıkartalım.

6-) Emperyalist savaşa karşı işyerlerinde, mahallelerde ve köylerde emperyalist savaşa karşı komiteler kurarak emperyalist savaşın, AB ve ABD emperyalizminin, Ortadoğu halklarını katletmesine izin vermeyelim.

7-) Adana İncirlik Üssü'nden, hava ve deniz limanlarından yapılması düşünülen mühimmat, teçhizat ve silah sevkıyatına karşı bu işyerlerinde örgütlü sendikalarla ve işçilerle görüşerek üretimden gelen güçlerini kullanmaları çağrısında bulunalım.

8-) Bu çalışmaları eksiksiz yaşama geçirebilmemiz için katılımcı her kurumdan en az iki kişinin il bazında kolektif çalışma tarzını koordine etmeleri için görevlendirelim.

Bu önerilerimizin tartışılmasını ve karara bağlanmasını talep ediyoruz.

Konuşmamın sonunda salonda derin bir sessizlik hakim oldu. Sivil toplumculuk anlayışı ve yaklaşan emperyalist savaşın tehlikesi üzerine verdiğim geniş bilgi katılımcılarda büyük memnuniyet yaratmıştı. İlk destek Yol-İş Sendikası'ndan geldi.

T. ÖZÇELİK;

— Yol-İş Sendikası Mersin Şubesi adına buradayım. Liman işçileri adına konuşan H. Biber arkadaşımıza; sivil toplumculuk anlayışı üzerine ve maden işçilerinin grevi hakkında ve emperyalist savaşla ilgili verdiği geniş bilgiden dolayı kendisine teşekkür ediyorum.

Sunmuş olduğu bütün önerileri noktasından virgülüne kadar onaylıyorum. Toplantıya katılan bütün arkadaşların gündemle ilgili çalışma yapmalarını talep ediyorum.

M. Şerif KÜÇÜK;

—Tursan-İş Sendikası Mersin Şubesi olarak Hilton ve Atlıhan otellerindeki direnişimiz boyunca bizlere maddi manevi destek sunan liman işçilerine teşekkür ediyorum. Ve bütün önerilerini onaylıyorum.

T. Özçelik'in Yol-İş adına ve M. Şerif Küçük Tursan-İş Sendikası adına yaptığı olumlu konuşmanın ardından diğer kurumların büyük bir bölümü sırasıyla söz alarak önerilerimizi onayladılar.

Bir gün sonra demokratik kitle örgütleri ile yaptığımız toplantı sonucu ile ilgili bilgi vermek için bütün komitelerimizi toplantıya çağırdık.

Toplantıda kararlılığımız ve takındığımız tavır sonucunda bütün önerilerimizin kabul edildiğini ve en önemlisi ilimizde örgütlü bulunan bütün demokratik kurumlarla kolektif çalışma koşullarını yakalayabilmiş olmamızdır.

Gündemle ilgili ilk sözü emperyalist savaşa karşı komite sözcülerinden H. Kösedal aldı.

H. KÖSEDAL:

— Öncelikle şube başkanımızı ve toplantıya katılan bütün arkadaşlarımızı gösterdikleri çabadan dolayı kutluyorum. Bü-

tün kurumlarla ortak üretim ortamının yaratılması bizim ve Türkiye işçi sınıfı adına sevindirici bir sonuçtur. Ben bu birlikteliğin kolektif çalışma tarzımızın geliştirilmesini ve bu çalışma tarzımızın kalıcı olabilmesi için çaba sarf edilmesini öneriyorum.

Ardından grev komitesi sözcülerinden B. Çiçekoğlu söz aldı.

B. ÇİÇEKOĞLU:

— Arkadaşlar merhaba ben de demokratik kitle örgütleri ile oluşan birlikteliği önemsiyorum. Ancak yarın sendikamızın binasında süreçle ilgili alınan kararları şekillendireceğiz. Maden işçileri, hükümet ile anlaşmaya varamadıkları takdirde greve çıkacaklar bizler maden işçilerine destek amacı ile üretimden gelen gücümüzü kullanmalıyız.

Nasıl ve ne kadar süre ile kullanacağız?

Emperyalist savaşa karşı halklarımızı bilgilendirmek ve örgütlemek için bildiri ve afiş hazırlanacak. Bildiri ve afişlerin içeriğini bugün burada hazırlamamız gerekiyor. Yarın kurum temsilcilerinin önüne donanımlı bir şekilde çıkmalıyız. Bu hazırlıkların bugün tamamlanmasını talep ediyorum.

Konuşmacıların önerileri doğrultusunda;

1-) 30.11.1990'da 08.00-12.00 arası iş başı yapılmayacak. Eylemde bütün işçilerin hazır bulunmaları sağlanacak.

2-) Emperyalist savaşa karşı bildiri ve afiş örneği, emperyalist savaşa karşı komite tarafından hazırlanıp kurumlara sunulacak.

Bir gün sonra kurumların temsilcileri tespit edilen saatten önce büyük bir bölümü geldi. Kısa bir sohbetten sonra toplantı salonuna geçtiğimizde bütün kurumların temsilcileri gelmişti. Liman işçileri adına grev komitemizin sözcülerinden M. Atmaca açılış konuşmasını yaptı.

M. ATMACA:

— Arkadaşlar merhaba hepiniz hoş geldiniz. Bizler liman işçileri olarak maden işçilerine dayanışma amacıyla grevin başlayacağı saatte 4 saat süre ile 08.00-12.00 arası üretimden gelen gücümüzü kullanacağız.

Bu süre içerisinde burada bulunan bütün demokratik kitle örgütlerinin temsilcilerini Liman A Kapısı'nın önüne ortak basın açıklaması yapmak için çağırıyoruz.

A. Atmaca'nın önerisinden sonra emperyalist savaşa karşı komitemizin sözcülerinden A. Baykara söz aldı.

A. BAYKARA:

— Arkadaşlar emperyalist savaşa karşı afişlerimizi Hroşima, Vietnam ve Halepçe katliamlarını simgeleyen resimlerden hazırladık.

Bildirilerimizin içeriği şu şekildedir.

PROVAKASYON BELİRTİLERİ...

FÜZELERİN İLK HEDEFİ MERSİN Mİ?

24 Eylül tarihi Hürriyet Gazetesi, Ataş, Akdeniz Gübre, Mersin Serbest Bölgesi ile liman çevresine sabotaj ihtimaline karşı topçu bataryaları ve uçak savarların yerleştiğini yazdı.

Aynı gazetenin 27 Eylül sayısında ise bu kez Irak'a "ÖLÜM GAZI" taşıyan gemilerin Mersin Limanı'na geldiğini ve Amerika Hazine Bakanlığı tarafından önlem alınmasının istendiğini yazıyor.

Bölgemiz, savaşa açık bir provokasyona hazır hale mi getirilmek isteniyor?

Bilindiği gibi, ABD emperyalizmi, Irak'ın Kuveyt'e girmesini bahane ederek, Ortadoğu'ya tonlarca silah yığılmış ve bölgeyi bir nevi işgal etmiş durumdadır.

Ortadoğu'da tehlikeye giren petrol çıkarlarını, korumak ve kollamak için ABD emperyalizmi, satın alınacak

kukla hükümet ve devletlere ihtiyaç duymaktadır.

Çeşitli yardım vaatleri ile ülkemizi de bu savaşa sokmak niyetindedirler. Başbakan Yıldırım Akbulut “Bir tehlike sezersem ve bu konuda bir istihbarat alırsam hemen saldırırım” demişti.

Demek ki, ülkemizi bu haksız savaşa bulaştırmak için ufacık bir provokasyon yeterli olacaktır. Basında art arda çıkan haberler ister istemez insanı düşündürüyor.

Acaba, şehrimiz Mersin, bazı sanayi kuruluşları, Serbest Bölge ve Liman Sahası sayesinde sahip olduğu stratejik önem nedeniyle bir provokasyonla mı karşı karşıya?

Savaşın çıkması ve ülkemizin bu savaşa sokulması halinde füzelerin ilk hedefi Mersin olacak. Bu durumda yaşlı, genç, çocuk, kadın, erkek binlerce, yüz binlerce hatta milyonlarca insan ölecek. Bölgemiz tam bir felaket olacaktır. Savaşın etkileri yıllarca devam edecektir.

Bu manzarayı düşünmek bile korkunç! Neden? ABD emperyalizmi, NATO ve petrol şeyhleri istiyor diye mi? Emperyalizm, NATO ve petrol şeyhlerinin çıkarları için dökülecek kanımız yoktur.

Şüphesiz Irak'ın Kuveyt'e girmesi hoş karşılanacak bir durum değildir. Ancak bu, Araplar arası bir sorundur ve bu sorunu da Ortadoğu Halkları çözmelidir. Kimsenin dışarıdan müdahale ederek bölgeyi işgal etmeye hakkı yoktur.

– İnsanların ölmesini, kuşakları boyu çocuklarımızın sakat kalmasını,

– ABD emperyalizmi, petrol şeyhleri ve NATO çıkarları için savaşa sokulmasını istemiyoruz.

Provokasyonların bir kara bulut gibi dolaştığı bölgede duyarlı parti, sendika, dernek, belediye ve meslek kuruluş mensuplarının bu konuyla ilgili kendine düşen sorumlulukları yerine getirmeleri için çağırıyor-

ruz.

Hiç kimsenin “bana ne” demeye hakkı yoktur. Bu şehir, bu memleket, bu halk bizim halklarımızdır. Yarın çok geç olmadan “Emperyalist Savaşa Hayır” şiarlarımızı zı yükseltelim. Katliamlara dur diyelim.

KAHROLSUN ABD EMPERYALİZMİ!

YAŞASIN ONURLU MÜCADELEMİZ!

HALKIZ HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ!

H.BİBER:

—Arkadaşlar afişlerin ve bildirilerin içeriği ile ilgili düzeltmek veya eklemek istediğiniz bir şey var mı?

A. ALEYBEYOĞLU:

— Petrol-İş olarak, liman işçilerinin yapmış oldukları bu çalışmalardan dolayı kutluyorum ve petrol işçileri adına teşekkür ediyorum.

Afişler ve bildiriler çok özenle hazırlanmış, noktasında virgülüne kadar değiştirilmemesi öneriyorum.

Maden işçilerinin direnişine destek amacıyla fiilen iş bırakma şansımız yoktur. İş yavaşlatma eyleminde bulunacağız. Ayrıca yasalarda dayanışma grevi olmamasına rağmen liman işçilerinin böyle bir eylemi yaşama geçirme cüretini gösterdiklerinden dolayı kendilerini kutluyorum.

Eylem günü katabileceğimiz üyelerimiz ile birlikte Liman A Kapısı’ da olacağız.

S. EVREN:

— Yol-İş olarak bizler de liman işçilerinin gösterdiği bu fedakarlıklardan dolayı kendilerini kutluyorum. Maden işçilerine iş yavaşlatma eylemimizle destek sunacağız. Biz de üyelerimizle birlikte Liman A Kapısı’nda olacağız.

E. KAYA:

—Tursan-İş olarak örgütlü olduğumuz Hilton ve Atlıhan otellerinde direnişimiz devam ediyor. Bütün direnişçi üyele-

rimizle birlikte Liman A Kapısı'ndaki ortak açıklamaya katılacağız.

Daha sonra bütün katılımcı kurumlar benzeri düşüncelerle eylem günü ortak açıklamaya katılacaklarını açıkladılar.

Kurumların, temsilcilerin ayrıldıktan sonra bütün komitelerimizde cuma günü yaşama geçireceğimiz eylemle ilgili değerlendirme yaptık. Bütün liman işçilerinin katılımını sağlayabilmek için bütün vardiyalarda çalışan arkadaşlara ulaşıp, bire bir görüşme yapılacak.

30.11.1990 Cuma günü aldığımız karar doğrultusunda eylemimiz büyük bir coşkuyla başladı. Sendikalarda, meslek odalarında, kitle örgütlerinde ve sosyalist basın çevresinde katılımlarla üç bin (3000) civarında bir kitle oluşmuştu. Beraberimizde getirdiğimiz büyük bir radyo ile Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şemsi Denizer'in (*) grevi başlatırken yaptığı konuşmayı bütün kitlenin radyodan dinlemesini sağladık.

Şemsi DENİZER:

— Canlarım, dava arkadaşlarım. Bu namuslu onur mücadelesinde bizleri yalnız bırakmayan basın mensuplarına hepinizin huzurunda teşekkür etmek istiyorum.

Beş aydır sürdürdüğümüz insanca yaşam mücadelesinin sonunda Sayın Cumhurbaşkanı Turgut ÖZAL bizi açlığa mahkum etmek için TV'den son emrini verdi.

Biz haklarımızı almak için üretmiyoruz. Türkiye İşçi Sınıfı da üretmemeli. İşçiler üretmezse onlar nefes alamazlar. Sorunların kökeninde demokrasi vardır. Demokrasinin işlememesi, insana insan değerinin verilmemesi vardır. Bunun kaynağı da Özal'dır. ANAP siyasi iktidardır.

Özal ve ANAP sizin kaderiniz mi? (İşçiler: Hayır) Hakla-

(*) Şemsi Denizer: Türk-İş Genel Sekreteri ve Genel Maden İş Sendikası Genel Başkanı. 06.08.1999 tarihinde bir tetikçi tarafından öldürüldü.

rımızı alacağız. Gerekirse Ankara'ya kadar yürüyeceğiz.

Şimdi soruyorum kazanmak için direnmekten başka çare var mı?

İşçiler:

— YOK!

— Kararlı mısınız?

İşçiler:

— KARARLIYIZ!

— Gerekirse Ankara'ya yürümeye hazır mısınız?

İşçiler:

— HAZIRIZ!

— Benden işaret bekleyin. İşçiler durur, hayat durur. Bunu görecekler. Gelsinler burada konuşsunlar. Demokrasilerde kurallar halk koyar. Bizlere saygısı olmayanlara işçi sınıfının saygısı olmaz.

Buradaki konuşma sırasında da işçi arkadaşlar “HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ, İŞÇİLER EL ELE GENEL GREVE, ÇANKAYA İSTİFA, HÜKÜMET İSTİFA” sloganlarını sık sık attılar.

Zonguldak'taki işçilerin coşkuları bizim kitlemizin coşku-suyla bütünleşti. Ortak açıklama yapmak için bütün kurumlar yanıma geldiler.

H.BİBER:

— Sınıf kardeşlerim, emekçi arkadaşlarım hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Bugün burada maden işçileriyle dayanışma amacıyla üretimden gelen gücümüzü kullanıyoruz. İşveren, vali, emniyet müdürü bizim bu eylemimize “kannunsuz grev” diyorlar. Bizler meşruluğumuzu haklılığımız-

dan alıyoruz. Bu anayasayı biz yapmadık. Bu anayasa, emperyalistlerin ve onların ülkemizdeki işbirlikçilerinin isteği doğrultusunda hazırlandı.

Anayasa hazırlanırken işçiler, emekçiler yoktu. Kısacası halk yoktu. Sorunlarımız özellikle 12 Eylül Darbesi'nden sonra arttı. 12 Eylül ile birlikte yapılan ilk iş, emekçi kesimlerin örgütlü gücüne saldırı oldu. Mevcut düzen partileri dâhil olmak üzere demokratik kitle örgütlerinin kapısına kilit vuruldu. 82 Anayasası'yla da geçmişin kazanılmış hakları gasp edildi. Bütün bunları yapanların amacı susan, kaderine boyun eğmiş, verilene razı uşak ruhlu bir toplum yaratmaktır. Bu dönemle birlikte emeğini satarak yaşayanlar baskı ve anti demokratik yasalarla yoksulluğa itilirken, işsizlik ve işten atılmalar çıkış gibi büyüdü.

Fakat işçi sınıfının sürekli susturulması mümkün değildi. Nitekim 1984 yılından sonra işçi sınıfı yeniden mücadelesini yükseltti ve '80'lerin sonunda tarihi eylemler yapıldı. Ne yazık ki bu süreci yaşatan Türk-İş değildir. Burada Türk-İş, sınıfın geri eğilimlerini örgütleme ve ona uygun politika geliştirme konumuna düştü.

Oysa işçi sınıfı '89 bahar eylemleri ile 12 Eylül depolitisasyonunun kırılması yönünde önemli bir atılımı gerçekleştirmiş ve hükümetin istifasını istemişti. Hükümetin ise buna yanıtı işçi kıyımı oldu.

Mevcut düzen partileri sömürü mekanizmasının devamı için ellerinden geleni yapıyorlar. Ve temsil ettikleri sermayeyi savunuyorlar. Bunların en temel özelliği halkı ve işçi sınıfını aldatmaktır.

ÜCRETLER SORUNU

İşçi sınıfının '80'lerden bu yana ulusal gelirden aldığı pay giderek azalmıştır. İşçi ücretlerine yapılan zam hem özel hem kamu kesiminde düşük tutulmuş, üretilen mallara yapılan zamlar ise hep daha yüksek gerçekleşmiştir. Bu durum da yoksulluğu artmıştır.

Sendika işçilerinin ve memurların durumu ise daha vahimdir. Asgari ücretle çalışan işçi 1963 yılında bir kg ekmek için 49 dakika çalışırken 1990 yılında bir saat 54 dakikaya yükselmiştir. Bu rakam yoksullaşmanın somut örneğidir.

SENDİKASIZLAŞTIRMA

Özel ve kamu kesimi işverenleri işçi sınıfını örgütsüz bırakmak için her yolu denedi ve deniyorlar. Sömürüyü arttırabilmek için kendileri açısından böyle davranmaları doğandır. Bu gün devlet politikası karşısında sendikalardan ve özellikle Türk-İş 'ten olumlu bir tavır yaşama geçirilememiştir.

Sendikasızlaştırma konusunda ki gelişmelerden birkaç örnek vermek istiyorum; Kamuda mevsimlik işçi oranı % 1,3'tür. Bu işçilerin ancak % 45'i sendikalı ve % 54'ü sigortalıdır.

Özel sektörde ise % 3,7'dir. Bunların % 90'ı sendikasız ve % 22'si sigortasızdır.

Daimi olarak çalışan işçilerin %23'ünü kapsam dışı personel oluşturmaktadır. Bu rakam toplam çalışanların içinde %19,3'tür.

Toplam çalışanların % 23'ünü taşeron işçileri oluşturuluyor. Bu işçilerin % 98' i sendikasız ve % 34'ü sigortasızdır.

İŞTEN ATILMALAR

Sağlıklı veriler bulunmasa da 1980 yılından beri işten atılmalar son derece artmıştır. Bu konuda belirlenebilmiş bazı rakamlar şöyledir:

Körfez krizinin başlaması nedeniyle işten atılanların sayısı 300-400 bin civarında olduğu söylenmektedir. 1989 yılında işten atılanların sayısının 140 bin 1990 'nın ilk 6 ayında ise 35 bin civarında olduğu açıklanmıştır. Kamu kesiminde ise işten atılanların sayısı 640-700 bin civarındadır.

Bu rakamlar sadece yansıyandır. Gerçekte rakam daha yüksektir. İşten çıkartmaların genellikle toplu sözleşme sonrası ve kıdem tazminatı tavanının belirlenmesi dönemlerinde arttığı da ayrıca dikkati çekiyor.

Anayasanın ilgili maddesi; “Devlet çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek, çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeyi elverişli bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alır” demektedir.

Yine anayasa da “Sendikalaşmanın işçi atılmasına gerekçe olamayacağı” belirtilmiştir.

İşverenler anayasanın bu maddelerine aykırı olarak girişimleri çok rahatlıkla yapabildikleri halde, Türk-İş sendikaları meşru yasal dayanağı bile kullanamamaktadırlar. İşverenlerin kendi çıkarlarını korumak için gösterdikleri hassasiyeti, ne yazık ki işçi sendikaları gösterememektedirler.

İŞSİZLİK SİGORTASI

Anayasanın “Sosyal Güvenlik Hakkı” başlıklı 60. maddesinde “Herkes sosyal güvenlik haklarına sahiptir. Devlet bu güvenliği sağlayacak tedbirleri alır ve teşkilatı kurar” denmektedir. Yani işsizler de sosyal güvenlik kapsamına alınmıştır.

Bu konularda da bugüne kadar somut bir adım atılamadı. Her şeye rağmen güçlü bir kamuoyu baskısı yaratarak kendi gücümüzü dayatabiliriz ve bu konuda hazırlanan yasanın İŞSİZLER lehine çıkarılmasını sağlayabiliriz.

İŞÇİ SAĞLIĞI, İŞ GÜVENLİĞİ VE SSK

SSK verilerine göre ülkemiz dünyada maden, tekstil, inşaat, metal, maden iş kollarında en çok iş kazası olan ülkelerin başında gelmektedirler.

1990 yılının ilk 10 ayında SSK istatistiklerine göre

her 45 dakikada 1 işçi iş kazası ya da meslek hastalığı nedeniyle sakat kalmaktadır. Yine her 1 saatte 1 işçi ölmektedir.

İnsan hakları evrensel bildirisi; “Hiçbir ekonomik zorunluluk insan sağlığına zarar verecek bir işlemin nedeni olamaz” der. Ama Türkiye’ de hiç kimse bu kurallara uymaz.

Kağıt üzerinde güzel görünen yasa, yönetmelik ve tüzükler eğer uygulanmıyorsa bir anlam ifade etmez.

YAŞAMA GEÇİRİLEMEYEN BİR HAK, HAK VE KAZANIM DEĞİLDİR

Bu yasa, tüzük ve yönetmeliklerin işverenlerce hayata geçirilmesi ile ilgili bir düzenleme olmadığı gibi, ciddi bir denetim de sözkonusu değildir.

Oysa çalışma ve yaşam koşullarını etkileyen tüm sorunlar işçi sağlığı ve iş güvenliğini ilgilendirmektedir. Bu sorun ele alınırken ekonomik- siyasal ve sosyal boyutlarıyla değerlendirilmek zorundadır.

KÜRT SORUNU

Bugün toplumsal yaşamımızda öncelikle çözümlenmesi gereken belli başlı sorunlardan birisi güneydoğu sorunu ve Kürt gerçeğidir. Düne kadar yok sayılan Kürt halkı bugün kabul edilmiş durumda. Fakat bu noktaya gelinene kadar hem Kürt halkı hem Türk halkı ağır ve acı bedeller ödedi.

Bugün; artık Kürt sorunu çözümlenmeden, başta demokratikleşme olmak üzere hiçbir sorunun çözülemeyeceği bilinen bir gerçektir. Kürt ve Türk halkının yüzyıllara dayanan kardeşliğini dinamitlemeye ve şoven duyguları körüklemeye kimsenin hakkı yoktur. Buna izin vermemeliyiz. Şovenizmin körüklenmesi her iki halkın da zararınadır. Bugün Doğu ve Güneydoğu’daki durum, demokratik adımların atılmasının ne-

denleri arasındadır ve bilinçli olarak kullanılmaktadır.

Sendikalar, meslek odaları, dernekler kısacası bütün demokratik kitle örgütleri Kürt halkına karşı yürütülen bu haksız savaşın durdurulmasını istemeli koruculuk sisteminin son verilmesini olağanüstü hal uygulamasının kaldırılmasını ve askeri baskı mekanizmasının bölgeden çekilmesini talep etmelidir.

EMPERYALİST SAVAŞA KARŞI MÜCADELE

ABD emperyalizminin başını çektiği BOP (Büyük Orta Doğu Projesi) adı altında ülkemizin de içinde olduğu bütün Ortadoğu halklarını katletmeye hazırlanıyor. Uyguladıkları ambargolar ile açlık, yoksulluk, sefalet ile sindirerek teslim almaya çalışıyor. AB ve ABD emperyalizmine ve onların işbirlikçilerine karşı sesimizi yükseltmeli, katliamlara karşı güçlü bir mücadele hattı çizmeliyiz.

Arkadaşlar,

Buraya kadar anlatmaya çalıştığım sorunlar hepimizin bildiği belli başlı çözüm bekleyen sorunlardır. Bu sorunlar ancak, birlik ve dayanışma içinde mücadele yükseltildiğinde, kararlı ve cesur adımlar atıldığında, sınıfın gücü harekete geçirildiğinde çözülebilecektir.

ÖNERİ VE TALEPLERİMİZ

* Genel grev, hak grevi, dayanışma grevi yasallaşmalı. Grevler önündeki engeller ve yüksek hakem kurulu kaldırılmalı, lokavt yasaklanmalıdır.

* İşçi kıyımına, keyfi işten atılmalara son verilmeli, işten atılanlar geri alınmalı, 13. ve 17'inci maddeler iptal edilmelidir.

* Geçici işçi statüsüne son verilmeli, geçici işçilerin bütünü kadroya geçirilmelidir. Sözleşmeli ve kapsam dışı personel uygulaması ile taşeron uygulanmasına son verilmelidir.

* Gerçek ücretlerin arttırılması için çaba sarf edilmeli, asgari ücret yükseltilerek insanca yaşam seviyesine çıkarılmalıdır.

* Köylüye ödenen taban fiyatı yükseltilmeli ve kooperatif örgütlülüğü için olanak sağlanmalıdır.

* Küçük ve üretici esnafın sırtına yüklenen vergiler makul düzeye indirilmelidir.

* Örgütlenme önündeki engeller kaldırılmalı, tüm çalışanlara örgütlenme hakkı tanınmalı, sendikalara uygulanan siyaset yasağı kaldırılmalıdır.

* Tüm çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak verilmeli. 2821 ve 2822 sayılı yasalar işçi kuruluşlarına katılımı ile çalışanların lehine yeniden düzenlenmelidir.

* Anti-terör yasası kaldırılmalı ve bu yasa ile yargılananlar salıverilmelidir. Kayıpların akıbeti açıklanmalı, sokak infazına son verilmelidir. Kontgerilla dağıtılmalı, cinayet şebekeleri yargılanmalıdır.

* Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı tanınmalı, olağanüstü hal uygulaması ve korucuk sistemine son verilmelidir.

* Paralı eğitim ve YÖK kaldırılmalı, demokratik üniversite yönetimi sağlanmalıdır.

* İnsanca yaşama standardının sağlanması için konut sorunu çözümlenmelidir.

* Kadın dernekleri üzerindeki tüm baskılar kaldırılmalıdır.

* İşkencenin bir insanlık suçu olduğundan yola çıkılarak onaylanan uluslararası sözleşmelerin işlerlik kazanması ve uygulanması sağlanmalıdır.

H.BİBER:

— Arkadaşlar! Bütün bu taleplerimizi gerçekleştirmek kendi ellerimizdedir. Ve en büyük silahımız genel grevdir. Genel grevin örgütlenmesinin sorumluluğu omuzlarımızda-

dır. Genel grevi örgütlemeliyiz.

Bizden beklenen, gerçek işçi önderi olmanın koşulunu hayata geçirmek zorundayız.

YAŞASIN DAYANIŞMA EYLEMİMİZ!

YAŞASIN DÜNYA HALKLARININ KARDEŞLİĞİ!

Bu duygu ve düşüncelerle burada bulunan bütün sendikalara, demokratik kitle örgütlerine, meslek kuruluşlarına ve onların üyelerine emekçi halklarımıza teşekkür ediyorum.

Katılımcılar:

- 1-) Yol-İş Sendikası
- 2-) Kristal-İş Sendikası
- 3-) Petrol-İş Sendikası
- 4-) Tek Gıda-İş Sendikası
- 5-) Teksif-İş Sendikası
- 6-) Bağımsız Tursan-İş Sendikası
- 7-) TMMOB
- 8-) İHD
- 9-) Halkevleri
- 10-) HEP
- 11-) SODEP
- 12-) Halkçı Parti
- 13-) Sosyalist Basın Temsilcileri

Konuşmam boyunca işçiler günün amacına uygun coşkuyla sık sık konuşmamı keserek sloganlar atıyorlardı.

Daha sonra Grup Yorum'un madenciler üzerine yazdığı türkülerle binlerce insan halaya durdu.

**Yeni Çeltek Ocağı'ndan yükselir yükselir çığlıkları
Yanar bedenler yitip gider yitip gider umutları
Yazgıları kömür gibi kazar bitmez yerin dibi oy...
Bir tas yemek biraz ekmek
Güneş görmez hiç yüzleri oy... Oy gülüm...**

Hasret çöker yüreklere toprak dolar gözlerine
Haber ulaşır köyüne
Yetim kalır oğlu kızı oy... Oy gülüm...
Bir gün gelir ocaklardan kazma kürek ellerinde oy
Yürüyünce yeryüzüne
Değişecek yazgıları oy... Oy gülüm...

(Madenciye Ağıt, Söz-müzik: Grup Yorum)

* * *

İndim maden ocağına kara elmas diyarına
Yeryüzü sıcak olsun diye dost
Yıllar boyu kazma salladım suskunca bu zindanda
Çocuklarım gülsün diye dost
Oysa bizim evde gülen yok

Yürü derler yürü derler açlığa yürü derler
Kara elmas tabut olmuş gerekirse ölün derler
Günü gelir utanmadan ağlaşana gülün derler
Yalanlara artık sabrım yok

Bugün maden ocağına kara elmas diyarına
İnmedik selam olsun sana dost
Ölesiye ışık hasretiyle solmuş bu yüzlere
Grev grev güneş doğmuş dost
Artık kaybedecek bir şey yok

Yeraltında ezilenler yeryüzüne seslenirler
Madenler bizim derler gerekirse ölüm derler
Günü geldi grev derler dost
Artık kaybedecek bir şey yok

Yerin derinliklerinden geldiler
Ellerinde susmak bilmeyen bir yeraltı güneşiyle

Ne kadar diplere bastırılsa
O kadar boğulmak bilmez yankısıyla yüreklerinin
Ağır ağır geldiler...
Sonra her gün geldiler artarak geldiler
Kadınları, çocukları ve alkışlarıyla
Yoğurt mayalar gibi geldiler
Pişkin ekmekleri bölüp de paylaşır gibi
Su gibi ateş gibi
Her gün yeni ağızlar eklendi ağızlarına
Yeni yollarla tanıştı ayakları
Her gün yeni kabuklar çatladı
Yeni kulaklar işitmeye başladı söylediklerini
Bir kent oldular sonunda
Ve adını değiştirdiler ülkenin

(Madenciden, Şiir: Kemal Özer, Söz-müzik: Grup Yorum)

MADEN İŞÇİLERİ YALNIZ DEĞİLDİR!
YAŞASIN DAYANIŞMA EYLEMİMİZ!
HAK GREVİ, DAYANIŞMA GREVİ HAKKIMIZ
SÖKE SÖKE ALIRIZ!
İŞÇİLER EL ELE GENEL GREVE!
İŞÇİYİZ HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ!

Bu şiarlarla eylemimizi bitirdik. İşçilerin kalpleri maden işçilerinin yanında atarak saat 13.00'da işbaşı yaptılar.

Bir müddet sonra Cumhuriyet Savcılığı'nın hakkımızda kanunsuz grev yapmaktan soruşturma başlattığını öğrendik. Konuyla ilgili verdiğimiz ifade; "bizler kanunsuz grev yapmadık. Grev taraflar arası anlaşma sağlanana kadar devam eden bir süreçtir. Bizler Liman işçileri olarak maden işçileriyle dayanışma için belirlemiş olduğumuz müddet içerisinde eylemimizi bitirdik. Yaşama geçirdiğimiz grev değil, eylemdir. Bundan hareketle hakkımızda açılan davanın içerik ola-

rak yanlış olduğundan beraatlarımızı talep ediyoruz. İlgili mahkeme görevsizlik kararı vererek davayı reddetmiştir.

Eylemden bir gün sonra bütün komitelerle eylemi değerlendirmek için biraraya geldik.

H.B BER

— Arkadaşlar merhaba... Eylemimizin başarılı bir şekilde yaşam bulması için, günlerce gece gündüz koşturdunuz, g s-terdiğiniz yoğun çaba ve özveriden dolayı hepimizi kutluyorum.

Eyleme katılan bütün demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri ve  yeleri 1980 askeri darbeden sonra ilk kez böyle kitlesel, disiplinli ve coşkulu bir eylem gördüklerini açıkladılar. Bu başarı hepimizin kolektif çalışmalarımızın sonucudur.

Gelecekte bizleri daha büyük eylemler bekliyor. Emperyalist savaşla birlikte ülkemiz işçi sınıfına ve bütün emekçi halklarımıza karşı saldırılar kat kat artacaktır. Haklarımıza karşı gelişecek her türlü saldırının üstesinden gelebilmemizin tek koşulu daha fazla emek ve özveri ile çalışmamız ve örgütlülüğümüzü  elikleştirmektir.

Bundan hareketle oportünist ve revizyonistler gibi yaptıklarımızı abartmadan ve günlerce dillendirmeden yeni mücadele alanları örgütlemeliyiz. Bunun yolu da eleştiri ve özeleştiri mekanizmasını işletmekten geçer. Eksiklerimizi, hatalarımızı ve doğrularımızı tartışmamız gerekiyor. Bütün arkadaşlarımız yaşadıklarını, hissettiklerini ve ne düşündüklerini açıklamak zorundadır.

Bu zorunluluk en ufak bir ayrıntıyı bile gözden ka ırmamamız içindir.

A.TEM Z (Baş Temsilci):

— Ben bugüne kadar bu boyutta coşkulu bir eylem görmedim. Eylemimiz çok başarılıydı. Bu konuyla ilgili tartışma gereği duymuyorum.

A.AL TILAR:

—Ben A. Temiz arkadaşımızın bu düşüncesine katılmıyorum. Benim yaşadıklarım bir tartışma konusudur. Başkanımız eylemin bittiğini açıklayınca, arkadaşlarımızın büyük bir bölümünün yemekhaneye koşmalarını doğru bulmuyorum. Bunun tekrarı olmaması için arkadaşlarımızın uyarılmasını talep ediyorum.

T. ENDER:

—Ben kurumların temsilcilerini uğurlarken, yanımızdan koşar adımlarla geçen arkadaşlarımızı görünce çok utandım. Bundan dolayı yemekhaneye gitmedim ve aç kaldım. Bir gün yemek yemesek veya geç yesek ölür müyüz?

A. YİĞİT:

—Arkadaşlar, ben daha önemli bir olayla karşılaştım. S. Koca arkadaşımın sahalarda ve iskelelerde çalışan taşeron işçileri var mı diye dolaşırken yüz (100) kişi civarında liman işçisinin gemilerde işverenden iş talep ettiğini gördüm. Hemen yanlarına gidip uyarmamıza rağmen on, on beş kişi dışında eyleme katılan olmadı. Bunlara bir yaptırım uygulanmasını talep ediyorum.

M. YAŞAR (Şube Mali Sekreteri):

—Arkadaşlar, eylemimiz başarılı geçmiştir. Böyle ufak tefek şeyler olacaktır. Bunların üstünde durulmasına gerek duymuyorum.

Z. ÇAĞLAR (Şube Yönetim Kurulu Üyesi):

—Ben de eylemimizin çok başarılı olduğuna katılıyorum. M. Yaşar arkadaşımızın dediği gibi iki bin (2000) kişiden yüz (100) kişi eyleme katılmamış ne olur ki? Bunları disiplin kuruluna da veremeyiz.

Kanunsuz, yasadışı greve katılmadılar diye üyelikten ihraç mı edeceğiz? Mahkemeye giderlerse, mahkeme bizim

hakkımızda soruşturma başlatır ve biz suçlu duruma düşeriz. Ben böyle bir şeyin altına imza atmam.

A. TAŞ:

—Arkadaşlar, bu arkadaşlarımızın görüşlerine katılmıyorum. Ne demek eylemi tartışmayacağız, ufak tefek şeyler olacaktır? Kanunsuz, yasadışı grev diyerek tam patronların, işverenlerin ağzıyla konuşuyorsunuz. Bu tavrınızdan dolayı utanmalısınız. Biriniz Şube Mali Sekreteri, biriniz Yönetim Kurulu Üyesi, diğeriniz de İşyeri Baş Temsilcisisiniz. Yarın Şube Başkanımızı daha sıcak kavgalarda bırakıp kaçarsınız. Bizleri de hayli hayli satarsınız.

A. TAŞ'ın samimi eleştirileri karşısında karşılıklı bağrışmalar başladı. Hemen inisiyatifimi kullanarak söz aldım.

H.BİBER:

— Arkadaşlar, toplantımızın başında her şeyi konuşmamız gerektiğini, eleştiri ve özeleştirilerimizi hiçbir küçük ayrıntıyı gözardı etmeden gerekirse en ağır bir dille ifade edebileceğimizi dile getirmiştım. Bugün bunların yaşanmış olması çok güzel. Bir gün mutlak bu ayrışmalar yaşanacaktı. Diyalektik gereği aynılar aynı yerde, ayrılar ayrı yerde olacaktık. Kiminle nereye kadar gideceğimizi, nasıl ve ne şekilde davranacağımızı pratik bize öğretiyor.

Faşizme, emperyalizme ve sömürüye karşı mücadelemizde haklıyız. Meşruluğumuzu bu haklılığımızdan alıyoruz. Ortada hak gasbı varsa; hak gasbına karşı hak arama mücadelesi meşrudur. Emekçi halklarımızı mücadeleye bu amaçla çağırıyoruz. İnsanlar güçlü oldukları için değil haklı oldukları için kazanırlar.

Bakınız sizlere bazı örnekler vereceğim. Amerika Vietnam'dan on kat daha büyük, daha zengin, daha fazla askeri ve teknolojiye sahip; ancak Amerika beş yüz bin (500.000) kayıp vererek Vietnam'dan kaçmak zorunda kaldı. Vietnam hal-

kı kazanmıştı. Amerika işgalciydi, haksızdı ve yenildi.

Fransa Cezayir’de, İtalya Libya’da, İspanya Arjantin’de, Brezilya’da işgalci olduklarından yenildiler.

Ülkemizde 1920’lerde İngilizler, Fransızlar, Yunanlılar yenilmediler mi? Neden? Çünkü işgalciydiler, haksızdılar ve yenildiler.

Amerika şimdi ise Irak’a saldırmaya, işgal etmeye hazırlanıyor. Bir gün mutlaka Irak’ta Amerika yenilecektir. Tarihler boyunca işgalciler, sömürenler hep yenilmişlerdir. Yarınlarda da böyle olacaktır.

Emperyalistlerin ve onların yerli işbirlikçileri tarafından hazırlanan 82 Anayasası’nı faşist askeri cunta tarafından bizlere dayattılar. Buradaki amaç; baskı ve şiddet ile korkutulmuş, sindirilmiş, verilenle yetinen köle bir halk yaratmaktır.

Şimdi soruyorum sizlere; bizlere dayatılan bu anti-demokratik anayasaya ve yasalara itaat mi edeceğiz? Açlığa, yoksulluğa, sefaletle evet mi diyeceğiz? Her türlü zulme karşı sessiz mi kalacağız?

Salondan kalabalık, coşkulu bir ses yükseldi.

HAYIR!..

Elbette hayır. Bin kere hayır. Hak grevi, dayanışma grevi ve genel grev hakkımızı gasbettiler. Bizler dün yaptığımız gibi HAKLILIGIMIZ MEŞRULUĞUMUZDUR anlayışı ile yarınlarda da dayanışma grevimizi, hak grevimizi ve gerektiğinde genel grev hakkımızı kullanacağız.

Bazı arkadaşlarımızın misafirlerimizin önünde koşarak yemekhaneye gitmeleri elbette hoş bir şey değil. T. Ender arkadaşımızın dediği gibi bir öğün yemek yemesek ölür müyüz? Ölmeyiz arkadaşlar, ölmeyiz. Hiçbir şey de olmazdı.

Devrimciler gözaltına alındıklarında, gözaltı süresince her türlü işkenceye rağmen yirmi, otuz gün yemek yemiyorlar. Haksız gözaltıları açlık grevi ile protesto ediyorlar. Askeri darbe işbaşına geldiği andan itibaren ilk önce devrimcileri

teslim almak istedi. Hapishanelerde tek tip elbise giymelerini ve her sabah İstiklal Marşı okumalarını dayattı.

Devrime inancı olmayanların hepsi tek tip elbise giyerek, her sabah İstiklal Marşı okuyarak darbecilere boyun eğdiler, teslim oldular. Darbeciler tam zafer çıgıllıkları atacakları sırada Devrimci Sol ve TİKB dava tutsakları tek tip elbiseyi ve İstiklal Marşı okumayı reddettiler. Kışın dondurucu soğukta iç çamaşırlarıyla kaldılar. Her türlü baskıya ve işkenceye dindiler. 1984'te ölüm orucuna yatarak yetmiş beş gün aç kaldılar. Bu direnişte dört devrimci hayatını kaybetti. Darbecilerin zafer heveslerini kursaklarında bıraktılar.

İşbaşı yapmak için gemilere giden arkadaşlarımıza gelince, onları sert bir dille uyarmazsak yarın birileri onları örnek göstererek bedel ödemekten kaçacaklardır. Bu insanları bizler kendi ellerimizle işbirlikçi olmaları için itmiş olacağız. Korkaklığı ve işbirlikçi anlayışı mahkum etmeliyiz.

Bütün arkadaşlarımız ayrı ayrı söz aldıktan sonra şu kararlar alındı:

1) Yemekhaneye koşarak gidenlerin; işverenin, emniyet güçlerinin ve misafirlerin önünde direnme onurumuzu küçük düşürdüklerinden dolayı uyarılmaları ve bütün liman işçilerine 1984 Ölüm Orucu Direnişi anlatılmalı.

2) Eylem kırılcılığında bulunarak işbaşı yapan işçiler tespit edilecek isimleri büyük beyaz kartonlara (duvar gazetesine) yazılarak limanın her yerine asılarak teşhir edileceklerdir. Adı geçen işçiler, eyleme katılan işçilerden topluluk önünde özür dileyenlerin isimleri silinecektir.

Eyleme katılmayanlar tespit edilip isimleri duvar gazetesinde ilan edilince işyerinde yoğun bir tartışma başladı. Kimileri eyleme katılmayanların büyük bölümü muhalefet olduklarından dolayı bu yönteme başvurduğumuzu söylerken, kimileri ise bu boyutta rencide etmememizin gerektiğini savunuyorlardı.

Bizim cevabımız netti. Sınıf kardeşliğine ihanet ve işbirlikçilik onursuzluktur. TAVRIMIZ ONURA DAVETTİR.

Programımız dahilinde emperyalist savaşa karşı komiteler, genel komite toplantısına çağrıda bulunmamızı önerdi. Vardiyada olan arkadaşların dışında bütün komitelerle sendikada toplandık. Emperyalist savaşa karşı komite sözcülerinden Ö. ALP çalışmalarıyla ilgili bilgi verdi.

Ö. ALP:

—Arkadaşlar, alınan karar doğrultusunda iki bin (2000) afiş, yüz bin (100.000) bildiri bastık. Bütün demokratik kitle örgütlerine talepleri doğrultusunda yedi yüz elli (750) afiş ve kırk bin (40.000) bildirileri teslim ettik. Geri kalan afiş ve bildiriler bize kaldı. Afişlerin asımı ve bildirilerin dağıtılması için yapacağımız görev bölümüyle ilgili arkadaşlarımızın görüş ve önerilerini bildirmelerini istiyorum.

Ö. ATMACA:

—Liman işçileri olarak ikamet ettiğimiz köylerde ve mahallelerdeki bütün cadde ve sokaklarda halkın görebileceği yerlerde afişlerimizi asalım. Bildirilere gelince herkes kendi mahallesinde ev ev dolaşarak bildirilerimizi dağıtsın. Emperyalist savaş hakkında sohbet şeklinde bilgi versin. Bu yöntem arkadaşların güvenlerini geliştirirken yeni dostluklar edinmesine de araç olur. Halkımızın emperyalist savaşa karşı bakış açısını da öğrenmiş oluruz.

Ö. Atmaca arkadaşımızın önerileri bütün arkadaşlar tarafından onaylanmıştı. İki gün sonra aynı yerde ve aynı saatte toplanma kararı alarak toplantıyı bitirdik.

İki gün sonra biraraya geldiğimizde arkadaşların büyük bölümünde görevini yerine getirmenin güven ve coşkuları gözlerinden okunuyordu. Bir kısmında ise sıkılganlık ve mahcubiyet vardı.

S. Tekin aceleci ve kendinden emin bir tavırla söz istedi.

S. TEKİN:

—Arkadaşlar merhaba. Biz M. Şeker, T. Elçi ve M. Nas ile grup halinde özellikle Kürt halkımızın yoğun olarak yaşadığı mahallelerin pazar yerlerinden başlayarak ardından ev ev gezerek bildirilerimizi dağıttık. Her gittiğimiz yerde insanlarla sohbet ederek Halepçe katliamını anlattık. Önceleri tepki aldık. Saddam Hüseyin Kürt halkını katletti. Amerikalılar gelip öcümüzü alacaklar. “Ne güzel işte bizim bu savaşa karşı çıkacağımıza destek vermemiz gerekmez mi? Sizler ne biçim Kürtsünüz” diyerek tepki gösteriyorlardı. Sözlerini kesmeden sabırla dinliyorduk. Uygun zaman yakalayınca da söz alıyorduk.

Arkadaşlar, Saddam küçük burjuvadır ve aynı zamanda diktatördür. Amerika’nın isteği ile İran’a saldırmış, bu savaş on yıl sürmüştür. Halepçe katliamında kullanılan silahları ve gaz bombalarını (hardal gazı) Amerika vermiştir. Amerika Kürtler’in katledilmesine karşı olsaydı bu silahları Saddam’a verir miydi? Geline süreçte Saddam Amerika’nın kontrolünden çıkmış ve tavır koymaya başlamıştır. Amerika diğer emperyalist ülkelerle Ortadoğu’daki bütün petrol kaynaklarını ele geçirmek için bu savaşa başlamıştır. Ortadoğu halklarına demokrasi değil, kan ve gözyaşı getirmeye hazırlanıyorlar.

Bizler binlerce yıl birlikte kardeş gibi yaşadığımız Arap halkının katledilmesine seyirci mi kalacağız? Bu bir insanlık ayıbı değil midir? Saddam Hüseyin suçludur. Onun cezasını Amerika değil, Irak halkı vermelidir gibi ifadelerle, yumuşak üslupla anlatınca tepkinin yerini anlayış alıyordu. “Haklısınız” diyerek bizlere ve yaptığımız çalışmalara ve etkinliklere katılacaklarını söylüyorlardı.

T. YANGIN:

—Ben de birkaç arkadaşım ile kasabamızdaki kahvelere ve evlere gittik ve bildirileri dağıtırken halktan “askerlerin, po-

lislerin bildiri dağıtanları arıyorlar” şeklinde dedikodular yayılınca bazı arkadaşlarımız jandarmaları görünce korkup kaçtılar. Kendileri bunları söylemekten çekindiklerinden ben yerlerine söylemiş olayım.

T. Yangın böyle bir beyanda bulununca arkadaşlardan müsaade isteyerek söz aldım.

H.BİBER:

—Arkadaşlarım, kardeşlerim, ağabeylerim. Hepimiz burada bir aileyiz. Acılarımızı ve coşkularımızı paylaştığımız gibi korkularımızı, kaygılarımızı da paylaşmalıyız. Bundan asla çekinmemeliyiz. Birbirimizle içselleşmezsek birbirimizden uzaklaşır, yabancılaşırız. Sınıf kardeşliği ölür, orman olma özelliğimiz ortadan kalkar. Tek tek ağaçlara benzeriz.

Cesaret gibi korkuda doğal bir duygudur. Ancak korkuya yenildiğimizde bizleri sömüren düşmanlarımıza teslim oluyoruz. En büyük düşmanımız içimizdeki düşmandır. İçimizdeki düşmanı yani korkuyu yendiğimizde asıl düşmanımızı yenmiş oluyoruz. Korkuyu içimizde saklayarak, kaçarak değil; onunla savaşıarak yenebiliriz.

Sizlere konumuza ışık tutacağına inandığım bir anımı anlatmak istiyorum.

Babamı iki yaşımıdayken kaybettim. Yoksul aile olduğumuzdan ilköğretime giderken annem beni köyümüzdeki bir terzinin yanına çırak olarak verdi. Ustam kısa zaman sonra iflas edince şehir merkezinde kendisi gibi terzi olan babasının yanına gitti. Beni de beraberinde götürdü. Müşterilerimizden hal vakti yerinde olan Süryani bir bayan beni evine aldı. Beni çok seviyor, benimle oğlu gibi ilgileniyordu. Çocukluk halimle bir gün şarkı söylerken beni dinlemiş, sesim onu duygulandırmıştı. Kültür Bakanlığı’na bağılı Mersin Sanat Musiki Cemiyeti’ne kaydımı yaptırdı. Ardından özel bir öğretmen tuttu. Henüz dokuz yaşındaydım. Çok iyi bir eğitim aldığım dan henüz onbeş, onaltı yaşlarındayken ilk konserimi Mersin Gediz Sineması’nda verdim.

Zorunlu askerliğime kadar birçok ilde çeşitli gazinolarda sahne aldım. Askerliğimi İstanbul'da yaptığımdan zaman buldukça Unkapanı'na gidip oradaki stüdyolarla görüşüp sohbet ederdim. Askerlikten 16.03.1980 tarihinde terhis olunca plak şirketiyle albüm için anlaşma yaptım. Ardından ailemi görmek için Mersin'e geldim.

Bir müddet sonra çocukluk arkadaşım Bedii Cengiz(*) birkaç arkadaşla birlikte ziyaretime geldi. Kısa bir sohbetten sonra bana düşüncelerini söyledi.

B. CENGİZ:

— Hasancığım seni halkımız tanıyor ve seviyor. İnsanlar seni dinlerler. Bize yardımcı olmanı istiyoruz.

H.BİBER:

—Hangi konuda?

B.CENGİZ:

—Bizler halkımızın sömürülmesine karşı mücadele veriyoruz. Ülkemizin her yerinde devrimciler katlediliyor. Maraş'ta, Sivas'ta, Çorum'da, Yozgat'ta alevi halkımızı katlettiler. Şimdi hedefte Mersin, Tarsus, Adana ve Hatay var. Köyümüzün sınırları içinde kurulu Soda Sanayi Fabrikası'nda işçiler haklarını almak için greve çıktılar. İşveren hükümetin desteği ile grevi kırmak için Osmaniye, Kadirli gibi çeşitli yerlerden yüzlerce MHP'li faşistleri getirdi. Bunların büyük bir bölümünü silahlandırdı. Biliyorsun bizim köyümüz gibi çevre köylerin hepsi alevidir. Bu faşistler köyümüze ve çevre köylere saldırmak için ortam arıyorlar. Her an bir katliam ile karşı karşıya gelebiliriz. Bunlarla ilgili halkımızı bilgilendir-

(*) Bedii Cengiz: Parti-Cepheli. Devrimci İşçi Hareketi sorumlusu. 25 Eylül 1994'de devrimci görevlerini yerine getirmeye hazırlanırken kazayla yaralandı. Örgütünün güvenliğini düşünerek hastaneye kaldırılmasına izin vermedi ve şehit düştü.

memiz ve örgütlememiz gerekiyor.

H.BİBER:

—İki gün sonra İstanbul’a gideceğim. Albüm çıkarmak için plak şirketiyle anlaştım. Askerlikten izinli geldim. Yirmi gün sonra teskeremi alacağım. Albüm ve sahne çalışmalarım için hazırlık yapacağım. Anlayacağınız ben burada yokum.

B.CENGİZ:

—Sen kurtuluşu tek başına arıyorsun. Bu davranışın çok bencilce. Yakınlarının katledilmesine seyirci mi olacaksın?

H.BİBER:

—Ben ne yapabilirim ki!

B.CENGİZ:

—Biz yazı hazırlayacağız sen onu okuyacaksın.

H.BİBER:

— Bu kadarını yaparım elbette. Hazırlayacağınız yazıyı nerde okuyacağım?

B.CENGİZ:

—Toprak ağalarının oturduğu Tekke Mahallesi’ndeki kahvede. Biliyorsun bu ağaların hepsi de şeyh. Yoksul halkımıza cenazelerinizi kaldırmayız diye tehditler savurarak topraklarını ellerinden aldıkları yetmezmiş gibi yıllarca yanlarında karın tokluğuna çalıştırarak sömürmüşlerdir. Onlara hadlerini bildirmemiz lazım.

Birgün sonra 40-50 kişi civarında kahvehaneye gittik. Sloganlar eşliğinde masanın üzerine çıkarak, hazırlanan açıklamayı okumaya başladım. Ağaların bir kısmı korkularından masaların altına geçmiş, bir kısmı ise “Dev-Genç”liler geldiyse burada bize yaşam kalmadı” diyerek kaçıştı. Birkaç dakika sonra jandarmalar kahvenin etrafını sarmaya çalışırken ar-

kadaşların hepsi sokak aralarından, bahçelerden hepsi koşarak uzaklaştı. Ben her şeyden habersiz elimdeki metni okumaya devam ediyordum. Jandarmalar beni apar topar masadan indirdikleri gibi dipçiklemeye başladılar. Neye uğradığımı şaşırıyordum. Sürükleyerek, tekmeleyerek karakola götürüp hücreye attılar.

Kısa zaman sonra hücreden beni çıkardıkları gibi kalaslarla saldırdılar. Bir grup bana vururken bir grup ise ulan sen hangi örgüttensin diye bağırıyorlardı.

Dediklerinden hiçbir şey anlamıyordum. “Ne örgütü örgüt nedir?” her yanımda kanlar içinde yere düşüp bayılmışım. Kovalarla üzerime su döküyorlar kendime gelince aynı sorularla tekrar dövüyorlardı. Bu olayın kaç kez tekrarlandığını hatırlamıyorum. Bir ara kendime geldiğimde iki asker kollarımdan kavrayarak beni ayakta tutmaya çalışıyorlardı. Yüzbaşı sert bir sesle sizin bayrağınız hangisi göster bakalım. “Ne bayrağı, bayrak nerede” diye sorduğumda yüzbaşı gözün kör mü? o ... çocuğu diye bağırınca “asıl o ... çocuğu sensin” dememle birlikte ağır darbelerle yere düştüğümü hatırlıyorum. Kaç zaman sonra kendime geldiğimde askerler kollarımdan kavrayıp beni ayağa kaldırdılar. Sonradan bayrak olduklarını sonradan öğreneceğim masaların üstünde serili onlarca bayrağı göstererek “Hangisi sizin bayrağınız” şeklinde sorular yöneltiyorlardı.

Başçavuş askerlere bağırarak bu adam Arap! Kürt bayraklarını değil bu taraftakileri gösterin deyince şaşırıp kaldım. Allah Allah ne çok bayrak varmış Kürt bayrakları dışında birde biz Araplar’ın bayrağımı var. Niye Türkiye’nin bayrağı aralarında yok! Ben bu yaşıma kadar Türkiye’nin bayrağından başka bayrak hiç görmedim. Arkadaşların bayrakları hangisi acaba! Beni masaların etrafında bir o yana bir bu yana çekeştirerek tek tek bayrakları gösterdiler. Benden yanıt gelmeyince baş çavuş yüzbaşıya seslenerek “Komutanım bu adam militanlaşmış. Bu kadar dövmemize rağmen konuşmuyor. Sabah savcılığa çıkaralım yoksa burada ölecek başımıza iş

alacağız” dedi. Yüzbaşı “Haklısın. Sabah savcılığa çıkartmak için gereken hazırlığı yapın. Ayrıca kaç gündür yemek yemedi yiyecek bir şeyler verin, kendine gelsin. Yüzündeki yaralara pansuman yapın. Şişlikler morluklar geçsin” diyerek odaya çıktı.

Askerler beni tekrar hücreye götürdüler. Birkaç dakika sonra askerin biri hücrenin kapısını açarak su dolu tasla tentürdiyot ve sargı bezleriyle yanıma oturdu. Bana hayran ifadelerle bakarak “Arkadaş sen ne cesurmuşsun ne kadar dirençliymişsin? Üç gündür gece gündüz yapmadıkları işkence kalmadı buna rağmen hiçbir arkadaşının adını vermedin. Seni buraya getirdiğimizde üstteğmen şaşkın ifadelerle Yüzbaşıya “Olay mahalline gittiğimizde bizi görmesine rağmen elindeki bildiriye masanın üzerinde okumaya devam etti. Bütün arkadaşları kaçmasına rağmen kendisi kaçmadı” diyerek şaşkınlığını sürdürüyordu.

Asker:

—Sigara içer misin?

H.BİBER:

—İyi olur.

Asker:

—Ben Adıyamanlıyım ben de aleviyim. Elinde yakaladığımız bildiriye okudum. Çok etkilendim. Seni döverlerken kahroluyordum. Askerliğim bitince ben de senin gibi korkusuz bir devrimci olacağım.

Bütün bu konuşmalar karşısında ben umarsızca duruyordum. Devrimci nedir? Örgüt nedir? Hiçbir şey bilmiyorum. Oysa biz yoksulları korumak için, ölümleri engellemek için ordaydık. Bunun neresi yanlış ki? Ben bu kadar dayak yedim.

Birkaç saat sonra savcılığa çıktığımda savcılık tutuklama talebi ile mahkemeye sevk etti. Mahkemede hakime askerden

bir hafta önce yirmi günlüğüne izinli olarak geldiğimi olay bölgesinde dağıtılan bildirilerden birini okurken beni götürdüklerini örgüt örgüt diyerek bakın beni ne hale getirdiler dememe rağmen hakim oralı olmadı. Benim hiçbir şeyi anlamadığımı tekrarlayınca hakim samimi ikrarda bulunduğumdan “Bu seferlik seni serbest bırakıyorum aynı konuyla bir daha gelirsene seni tutuklattırırım” diyerek serbest bıraktı.

Adliyeden çıktığım gibi üç yüz (300) metre mesafede olan otobüs durağına 50-60 dakika da ulaşabildim. Ayaklarıma basamıyordum. Ayak tabanlarımdan kanlar akıyordu. Durakta bekleyen köylüler beni görünce yanıma koştular. Biri beni sırtına aldığı gibi yolun karşı tarafındaki durağa ulaştırdı. Birileri koşarak çevreden getirdikleri sandalyeye beni oturtular. Çevredekilerden kimileri “vah vah ne hale getirmişler çocuğu elleri kırıl asıcalar”, kimileri ise “üzülme yoldaş bunun hesabını bir gün soracağız. Faşistler bir gün mutlaka halka hesap verecekler. Faşizmi döktüğü kanda boğacağız...” Hiçbir yoldaşını ele vermediğini askerler köyden birilerine anlatmışlar. Köy halkı bu tavrından dolayı seni çok seviyor.

Ben ise anlatılanlardan hiçbir şey anlayamıyordum. Karakolda “örgüt, anarşist, terörist” denilirken; halk, “faşist, faşizm, yoldaş” gibi sözler söylüyordu. Bir an kendimi Türkiye’de değil, başka bir ülkede yaşıyormuş gibi hissettim.

Otobüs geldiğinde beni omuzlarımdan, ayaklarımdan taşıyarak koltuğa sırt üstü yatırdılar. Otobüs köye girdiğinde camdan Bedii’nin yirmi-otuz kişiye bir şeyler anlattığını, insanların onu can kulağıyla dinlediğini gördüm. Ona karşı olan öfkem ve hayranlık duygularım iç içe girmişti. Bu boyutta işkence görmemi de hala anlayabilmiş değilim. Otobüsten inmemle birlikte Bedii’yle göz göze geldim. İçimden geldiği gibi bağırdım. BU İŞTE DAYAK VARMIŞ, NEDEN BANA SÖYLEMEDİN? Bedii beni kucakladığı gibi özür diliyorum, ne desen haklısın. Bunu burada ayaküstü değil, eve gidip konuşalım. Seni evde bekleyenlerin var.

Evde çocukluk arkadaşlarım, akrabalar, komşular vardı.

Kimileri acıyarak, kimileri hayranlıkla beni izliyorlardı. Bir müddet sohbet ettikten sonra insanların büyük bir bölümü dağıldı. Bedii ve birkaç arkadaşla birlikte kaldık. Bedii'ye dönerek:

—Şimdi bana tek tek anlatacaksın. Örgüt, anarşist, terörist, faşist nedir?

B. CENGİZ:

—Hasancığım öncelikle geçmiş olsun. Üç gündür her türlü işkence görmene rağmen bizlerin adını vermemen büyük bir insani tavidir. Bu konuda da sana ayrıca teşekkür ediyorum.

—Arkadaşlar karakolda bana onlarca bayrak gösterdiler. Sizin bayrağınız hangisi diye dayattılar. Hayatımda ilk kez böyle yıldızlı, çekiç oraklı şeyler gördüm. Hepsine de bayrak diyorlardı. Bir ara başçavuş askerlere seslenerek, “bu adam Arap; Kürt bayraklarının olduğu yerleri değil, diğerlerini gösterin” deyince “bizim Araplar’ın, alevilerin bayrakları da mı var?” diye düşündüm. Bizim bayrağımızın hangisi olduğunu bilseydim söyleyecektim. O kadar çok dövdüler ki ne zaman ayılsam tekrar bayıltana kadar dövüyorlardı. Asker “üç gündür buradasın” deyince inanmamıştım. Ardından methiyelerde bulunarak, çok dirençlisin, militansın deyince üç gündür karakolda olduğuma dair kanaat getirdim. Peki, militan nedir?

(Arkadaşlar arasında kısa gülüşmeler.)

B. CENGİZ:

—Bütün sorularının cevabını tek tek değil, program dahilinde anlatacağız. Siyasi bir eğitim sürecinden geçeceksin.

—Evet, sevgili arkadaşlarım. Bedii'nin “siyasi bir eğitim sürecinden geçeceksin” sözü hala kulaklarımda çınlıyor. Ge-

en hafta Gaziantep'e hapishaneye ziyaretine gittim. Ahmet Fazıl Ercüment(*), Tarık Koçoğlu(**), Kemal Askeri(***) ve Bedii Cengiz' in hepinize selamları var.

“İşçi sınıfı örgütlendike, siyasallaştıka temel haklar ve özgürlüklere sahip olma gücüne erişecektir” ifadesinde bulundular. Bunlardan hareketle eğitim programımızın ikinci etabını yaşama geçirmemizin zorunluluğunu birlikte yaşıyoruz.

Programı en kısa zamanda bir takvim dahilinde hayata geçirmeliyiz. Bu konudaki önerim tüm arkadaşlar tarafından onaylandı.

Aynı gün bütün komitelerin sözcüleriyle evimizde bir araya geldik. Sözcülerin katılımıyla sayımız kırk civarına ulaşmıştı. H. Demir bütün gelişmelerden haberdar olduğundan hemen söz aldı.

H. DEMİR:

—Arkadaşlar merhaba. Aramıza yeni katılan arkadaşlara hoş geldiniz diyorum. Bundan sonra geleceğe yönelik kararları birlikte alacağız. Eğitimin ikinci etabını gündemleştirmeniz büyük bir isabet. Ben Tezkoop-İş Sendikası İstanbul 3 No'lu Şube Başkanı Aynur Karaaslan'a; deney ve tecrübelerini bizlere aktarmasını ve ayrıca eğitim programımıza katkıda bulunması için ricada bulundum. Bu önerimi memnuniyetle karşıladığını, istediğimiz gün ve tarihte haber vermemiz halinde gelebileceğini açıkladı.

(*) A.Fazıl Ercüment Özdemir: Devrimci Sol'un önder kadrolarından. 16 Nisan 1992'de kuşatıldığı evde çatışarak şehit düştü.

(**) Ali Tarık Koçoğlu: 31 Temmuz 1993'de Mersin Silifke kırsal alanında çıkan çatışmada bir yoldaşıyla birlikte şehit düştü. Devrimci Sol Akdeniz Bölge sorumlusu.

(***) Kemal Askeri: Parti-Cephe'nin önder kadrolarından. 6 Aralık 1994'de Dersim Hozat Çaytaşı köyünde sekiz yoldaşıyla birlikte kuşatıldılar. Çatışarak şehit düştüler.

A. Karaaslan'ın programımıza katkı sunması bende ve onu tanıyan arkadaşlarda büyük bir coşku uyandırdı. Kendisi, devrimci işçi sendikacılığında bir önderdir. Yaşamı mücadeleler içinde geçmiş, grevler yönetmiş; Vehbi Koç gibi holding sahiplerini dize getirmiş bir insanın bizimle birlikte olması büyük bir gurur.

20 Ağustos 1987 günü Aynur Karaaslan'ın Migros grevini başlatan konuşmasını harfiyen hatırlıyorum. İşçilere bu ifadelerle seslenmişti:

**SAYIN İSTANBUL HALKI, SENDİKACI
ARKADAŞLARIM, DEĞERLİ MİGROS İŞÇİLERİ!**

Bir yanda artan pahalılık, üst üste gelen zamlar, yoğunlaşan baskılar ve sömürü, anayasal-yasal haklar, diğer yanda dalga dalga yayılan işçi grevleri; başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi halkımızın dayanma gücünün varmış olduğu seviyeyi gösteriyor.

İktidarı arkasına alarak, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde görülmemiş ölçüde lokavt uygulayan sermaye sınıfı, binlerce insanı açlığa terk etmiştir.

Bir insanlık suçu olan ve bugün Avrupa ülkelerinde yasak olan lokavt uygulamasına karşı bir tek söz dahi söylemeyen Özal ve iktidarı, greve çıkan işçileri fabrikaları kapatmakla tehdit etmektedir. Tüm bu sıkıntıların temelinde gücünü ve cesaretini, 1982 Anayasası'ndan kaynaklanan anti-demokratik yasalardan alan, özellikle 12 Eylül 1980 sonrasında yüksek karlar elde etmeye alışmış holdinglerin daha fazla kar hırsları yatmaktadır.

Bunun en bariz örneğini oluşturan Migros işvereni iş güvencesi, çalışma şartları, sevk ve idarede söz sahibi olma gibi en demokratik taleplerimizi bile "kabul edilmesi imkansız maddeler" olarak açıklamaktadır. Migros işvereni, "bu tür maddelerin işçi haklarıyla bir ilgisi

yok" diyor.

İşçilere ve ailelerine yolladığı mektuplarda, iş güvencesinin, kapanış saatlerinin, nakillerin, fazla mesailerin ve onun gibi diğer idari maddelerin işçi haklarıyla ilgisi olmadığını söyleyen Migros işvereni, sendikayı işçilere şikayet ederek "gelin bu idari konulardan vazgeçin" diyor.

Migros işverenine bu cesareti veren 12 Eylül Anayasasıyla bu anayasadan kaynaklanan 2821-2822 sayılı sendikalar yasası, grev lokavt yasası ve diğer yasalarla, yüksek hakem kurulu kararlarıdır. Çünkü şu anda uyuşmazlıkta olan on sekiz (18) maddemiz daha önceki sözleşmede kazandığımız, ancak daha sonra yüksek hakem kurulu tarafından gasp edilen haklarla ilgilidir. Yani işverenin iddia ettiği gibi bunlar yeni maddeler değildir. Daha önce var olup ta yüksek hakem kurulu tarafından bir nevi zorla gasbedilen haklardır. Bu haklarımızı geri istiyoruz.

SAYIN İSTANBUL HALKI, DEĞERLİ İŞÇİLER!

Grevimiz yalnızca "ekmek" için değil ama aynı zamanda demokrasi mücadelesinde bir araç olacaktır. Çünkü "ekmek", ancak demokratik haklarla güvence altına alınabilir, sürekli kılınabilir.

Bu nedenle salt ücret zammı değil, ayrıca;

—İş güvencesi,

—İşçilerin kişiliklerine saygı duyulan bir çalışma düzeni,

—İşçi sağlığı ve iş güvenliği,

—İşin sevk ve idaresinde söz hakkı, istiyoruz.

Emekleriyle Migros'u "imparatorluk" payesine ulaştıran, İstanbul halkı için Migros'u bir tutku yapan, ürettiği hizmetle Migros'u Avrupa standartlarında, Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun en büyük "bakkalı" haline getiren işçilerin, yönetimde söz sahibi olmak istemeleri

doğaldır.

İşçilerden Avrupa standartlarında hizmet bekleyenler, işçi haklarında da bir Avrupalı gibi düşünmelidirler.

Kendileri için çağdaş bir hizmet bekleyenler, işçileri çağ dışı koşullarda çalıştıramazlar.

“İşçilerle bir sorunumuz yok, sorunumuz sendikadır” diyen ve işçilere bu içerikte mektuplar yollayan Migros işverenine en güzel cevabı yine arkasına “bu laflara karnımız tok” diye yazarak mektupları gerisin geri işverene iade eden Migros işçileri vermiştir.

Migros işçileri, değerli Tez-Koop-İş üyeleri;

Mücadele geleneğinize güveniyorum. İşverene gücünüzü gösteriniz. İşçi sınıfı ve tüm İstanbul halkına “hak verilmez, mücadele ile alınır” kuralını pratikte gösteriniz.

Grev, özveri ve azim gerektirir.

Grev; çileli, çetin, zorlu bir yoldur. Acılar çekecek, zorluklar göreceksiniz. Ama unutmayınız ki, hiçbir mutluluk, uğruna çile çekilmeden kazanılamaz.

Özlemini çektiğimiz gelecek, güzel günlere kavuşma azmi ve inancıyla tüm grevci işçilere başarılar diler, saygılar ve sevgiler sunarım.

Bu anlamlı konuşmanın ardından işçileri ve destek amaçlı orada bulunan sendikacıları etkilemiş büyük coşkularla grev gözcü gömleklerini giyinmişlerdi. HAK ONU ALMAK İÇİN MÜCADELE EDENLERE LAYIKTIR. İlkesi bir kez daha gerçek yaşamda somutlaşmıştı.

Eğitim programımızı en kısa zamanda hazırlayıp A. Karaslan'ı çağırmamız konusunda arkadaşlarla hemfikir olduk.

BÖLÜM IV

Birkaç gün sonra A. Karaaslan'ı terminalden alıp sendikaya getirdim. Petrol-İş, Kristal-İş, Tursan-İş, sosyalist basın temsilcileri ile iki yüz civarında işçi bizi bekliyordu. A. Karaaslan'a kitleye bir konuşma yapması için ricada bulundum.

A. KARAASLAN:

—Arkadaşlar hepinize merhaba. Buraya H. Biber'in önerisiyle geldim. Gelişimin nedeni; liman işçilerini yakından tanımak, mücadelecilerle inançlarına devrimci dayanışma anlayışı ile katkı sunmaktır. Sizlerle birlikte olmamdan dolayı mutluyum. Önümüzdeki süreçte birbirimizle daha geniş sohbet etme olanağımız olacaktır. Ben şimdiden hepinize teşekkür ediyorum.

A. Karaaslan'ın kısa ama anlamlı konuşması işçilerde ve sendikacılar arasında büyük bir haz yaratmıştı. Akşam evimizde komitelerin sözcüleriyle biraraya geleceğimizi açıklayarak A. Karaaslan, H. Demir A. Atmaca ve bir kısım arkadaşımızla birlikte kasabamıza geldik. A. Karaaslan hanımı kasabamızın sahilinde bir müddet gezdirdikten sonra evimize geldik. Evde diğer arkadaşlarımız bizi bekliyorlardı.

A. KARAASLAN:

—Hasan arkadaşım kasabanızda insanlar Türkçe dışında başka bir dil konuşuyorlar. Bir parça Kürtçe bildiğimden Kürtçe olmadığını anladım. Konuşulan dil nedir?

—Güzel gözlemlemişsin. Kasabamıza sonradan yerleşen Türk ve Kürt halklarımızdan üç beş aile dışında hepimiz Arap milletindeniz. Dilersen sana kasabamızın tarihini anlatabilirim. Diğer arkadaşlarımızda öğrenmiş olurlar.

A. KARAASLAN:

— Çok seviniyorum.

—1800’lerin başlarında Osmanlı’nın emperyalist ÷lkelere karşı borç batağında olduğı KAPİTÜLASYONLAR sürecinde İngilizler’in Çukurova’da kaliteli pamuk yetiŖeceğini keşfetmeleri sonucunda Osmanlı’dan pamuk ekilmesini ve pamuk ürünlerinin deniz yoluyla taşınabilmesi için uygun bir bölgede liman yapılmasına talepte bulunur.

Osmanlı, bölgede yaşayan Yörükler’in düze inmelerini ve pamuk ekiminde çalışmalarını emreden bir ferman çıkarıyor. Yörük halkı için düze inmek demek sıtmadan ölmek demektir. Bu fermana karşı Yörük beyleri Kozanoğlu önderliğinde toplanır. Toplantıdan çıkan karar düze inip çoluk çocuklarımızla telef olacağımıza Osmanlı’ya karşı direnir onurumuzla ölürüz.

Dadaloğlu’nun “Ferman padişahınsa dağlar bizimdir” günümüze kadar uzanan ve bir şıara dönüşen bu sözü o tarihte söylenmiştir.

**Kalktı göç eyledi Avşar elleri
Ağır ağır giden eller bizimdir
Arap atlar yakın eder ırağı
Yüce dağdan aşan yollar bizimdir**

**Belimizde kılıncımız Kirman’i
Taşa geçer mızrağımın temreni
Hakkımızda devlet etmiş fermanı
Ferman padişahın dağlar bizimdir**

**Dadaloğlum yarın kavga kurulur
Öter tüfek davlumbazlar vurulur
Nice koç yiğitler yere serilir
Ölen ölür kalan sağlar bizimdir
Belimizde kılıncımız kirmani**

**Taşa geçer mızrağımın dermanı
Devlet hakkımızda vermiş fermanı
Ferman padişahın dağlar bizimdir
(DADALOĞLU)**

Yörük beylerinin bu cevabına karşı Osmanlı büyük bir güçle saldırmalarına rağmen yenilerek geri çekilir. Bir müddet sonra Osmanlı, Yörük Avşar beylerinin önderi Kozanoğlu'nu pusuya düşürerek yakalar ve ardından idam ederler. Bu duruma çok üzülen başta Dadaloğlu olmak üzere diğer Yörük beyleri düze inip Osmanlı'ya saldırır. Bu savaşta Dadaloğlu ve binlerce Yörük insanı katledilir. Geride kalanlar pamuk işlerinde çalıştırılmak üzere düze indirilir.

Bu süreçte Suriye ve Hatay çevresinden Nusayri (Arap Alevileri) halkı Mersin çevresine zorla göç ettirilir. Mersin bölgesine gelen halkımız Osmanlı tarafından yetkilendirilmiş Bekirde Ağası (Bekirde Kasabası, kasabamızdan 10 km ilerde bir bölgedir.) ile görüşürler. Çevre halkı göçerlerin kendi çevrelerinde ikamet etmelerine karşı çıkınca Bekirde Ağası sazlık ve bataklık olan bu bölgede yerleşmelerini emreder. “Gidin kazanın ve yiyin. Yerleşim biriminizin adı da Kazan Ye olsun.” Halkımız yoğun bir çaba ile yükseklerden toprak taşıyarak bataklığın bir bölümünü kurutup sebze ve meyve yetiştirmeye başlar. Birkaç yıl sonra Bekirde Ağası bölgeye gelip kontrolde bulunur. Bataklığın büyük bir bölümünün kurutulduğunu, bir bölümünde ise çeltik ekildiğini görünce şaşırır. Bu insanların bataklıkta sivrisinekler içerisinde öleceklerini beklerken bu insanlar büyük bir gayret ile kendilerine bir yaşam alanı yarattığından şaşkınlığını gizleyerek bundan sonra sizin köyünüzün adı “Kazandı” olsun der.

Kazandı adı, “Neyi kazandı?” gibi yoğun sorularla karşılaşınca köyün ihtiyar meclisi bir zaman sonra toplanıp köyün adını Kazanlı olarak değiştirdiler. Kasabamızın adı o gün bugündür Kazanlı olarak kaldı.

A. KARAASLAN:

—Teşekkür ederim bize öylesine güzel bir dille tarihimizi anlattın ki kendimi adeta Dadaloğlu’nun şiarındaki tarihte buldum. Bugün bizlere dayatılan bu anti-demokratik anayasa ve yasalara karşı “Ferman padişahınsa dağlar bizindir” şiarını hep birlikte haykırmanın süreci içindeyiz.

Akşam yemeğini arkadaşlarla birlikte yedikten sonra, süreci değerlendirdik. Eğitim programımızı A. Karaaslan’ın önerilerini de alarak programımızı şu başlıklar altında hazırladık.

- **Geleceği Kazanmak Mücadeleden Geçiyor**
- **Bürokratizm Kitle Bağlarını Zayıflatır**
- **Eğitimin Özü**
- **Siyasi Eğitim Pratikle Bütünleşmelidir**
- **Programlılığın Olmadığı Yerde Verimlilik Beklenemez**
- **Disiplinimizin Mayasında Gönüllülük Olmalıdır**
- **Devrimci Yaşam Halkta Ssevgi Ve Saygı Bağı Yaratmalıdır**
- **Üretici Ve Yaratıcı Olmalıyız**
- **Adalet**

Eğitimi A. Karaaslan, H. Demir’le birlikte vermemiz üzerine hemfikir olduk. Bu kararımızı komite sözcülerinin bütün komitelere iletmelerini istedik.

A. KARAASLAN:

—Arkadaşlar hepinize merhaba. İçinizde beni tanımayanlar vardır. Adım Aynur Karaaslan. Tez kop-İş Sendikası’nın İstanbul 3 No’lu Şube Başkanı’yım. Eğitim programımız günler hatta haftalar sürecektir. Bu süre içerisinde birbirimizi daha yakından tanıma fırsatımız olacak. Sizlere bu eğitimi

vermekten büyük kıvanç duyacağım. Söyleşimiz dahilinde kafanıza takılan bütün soruları sorabilirsiniz. Aramızdaki ilişki ne kadar samimi olursa o boyutta birbirimize karşı verimli olabiliriz. Eğitim programımızın ilk konusu “eğitimin özü” üzerine olacak.

Eğitim bir yaşam biçimidir. Düzenli olarak kitap okumazsak, kendi aramızda koşullara özgü tartışmazsak ve bunu bir yaşam biçimine dönüştüremediğimiz sürece aylar ve yıllar süren eğitimimiz hiçbir boyuta ulaşmaz. Konumuzla bağlantılı olacağını düşünerek sizlere aylarca süren Migros Grevimizin otuzuncu gününde, yaptığım konuşmayı dile getireceğim. Migros işçilerine grevimizin birinci ayında yaptığım konuşmayla başlamak istiyorum.

MİGROS İŞÇİLERİ, DEĞERLİ MÜCADELE ARKADAŞLARIM!

Bugün birinci ayını geride bırakan Migros Grevimiz nedeniyle düzenlediğimiz “Grevlerin genel bir değerlendirilmesi” toplantısına hoş geldiniz...

GREV BİR SAVAŞ OKULUDUR. Ancak kullanmasını ve yararlanmasını bilenler için.

Grev, başlı başına bir amaç değildir. Ekonomik, demokratik mücadele örgütleri olan sendikaların etkin araçlarından olan grevlerin sınıf mücadelesindeki yeri ve hedefi doğru tespit edilmelidir. Ne fazla abartılmalı ne de küçümsenmelidir.

Sendika örgütlenmenin alabildiğince zorlaştığı, toplumsal muhalefetin susturulmaya çalışıldığı, baskı ve sömürünün arttığı, korku ve yılgınlığın toplumun her kesiminde hakim kılınmaya çalışıldığı bu dönemde başlayan Migros grevimiz biz işçilere çok şey öğretmiştir.

Grevimiz yalnızca “ekmekle” üç beş kuruş ücretle sınırlı kalmış ama aynı zamanda yasaların, kurumların kimden yana olduğunu, işçilerin birlikten başka güçle-

rinin olmadığını, hakların ancak mücadele ile alınabileceğini de dost, düşman herkese göstermiştir. 12 Eylül sonrasında grevlerin genel bir değerlendirilmesi hiç yapılmadı. Bunu başarmak onuru Migros işçilerine düştü. Bu sorumluluğu yerine getirmek için toplandık. Toplantımıza katılan konuşmacıların tümü yakın geçmişte büyük grevleri yaşayan ya da hala yaşamakta olan Türk-İş'e bağlı sendikaların genel başkanlıklarını yapıyorlar.

Davetimizi kabul edip, mücadelemize güç veren; Petrol-İş Genel Başkanı Sayın Cevdet Selvi'ye, Deri-İş Genel Başkanı Sayın Yener Kaya'ya, Basın-İş Genel Başkanı Sayın Ali Ekber Güvenç'e, Kristal-İş Genel Başkanı Sayın Hasan Basri Babalı'ya ve Cumhuriyet Gazetesi'nden Sayın Yavuz Şimşek'e yönetim kurulu ve grevde bulunan tüm Migros işçileri adına teşekkür ediyorum.

İşçi arkadaşlarım!..

Her şey bir sabah, 12 Eylül sabahı başladı. Bir varmış, bir yokmuş misali başta sendikal hak ve özgürlükler olmak üzere tüm demokratik hak ve özgürlükler kaldırıldı. Askeri müdahale yapıldığında, başta metal işçileri olmak üzere on binlerce işçi grevde bulunuyordu. Yüzde iki yüz (%200) civarında enflasyona karşılık Milli Güvenlik Konseyi'nin verdiği yüzde yetmiş (%70) oranındaki ücret artışı ile grevde bulunan, grev arifesinde olan tüm işyerlerindeki toplu iş sözleşmeleri bağtlandı. Grevlerde kaldırıldı.

Sendikal faaliyetler yasaklandığında toplu iş sözleşmeleri Yüksek Hakem Kurulu'nun (YHK) insafına terk edildi. Dördü aşan ikramiyeler ücrete eklenirken, sözleşmelerde yer alan, işçi lehindeki birçok demokratik hak ortadan kaldırıldı. Hazırlanan 1982 Anayasası ile işçi hak ve özgürlükleri büyük oranda kısıtlanırken, daha sonra çıkarılan 2821-2822 sayılı sendikalar, toplu-ış sözleşmesi, grev ve lokavt yasalarıyla sendikal hakla-

rın özellikle grev hakkının köküne kibrit suyu ekildi. Grev “adı var, kendi yok” misali çok engelli bir maraton haline getirildi. Grev çadırları kaldırıldı. Pankartlar yasaklandı, işyeri önünde topluluk teşkil etmek suç sayıldı.

Öyle ki grev yapmaya niyeti olmayan bir kısım sendika ve onların yönetimleri “bu yasalarla grev yapılmaz” diyerek işin içinden sıyrıldılar. Bir ikisini saymazsak 12 Eylül sonrasının ilk büyük kitlesel grevi unvanını alan Netaş Grevi başladığında toplumun her kesiminde merakla karışık bir tedirginlik vardı. Ne olacak? Bu yasalarla grev yapılabilecek miydi? Doğrusu bu yasalarla grev yapma imkanı yok denecek kadar azdı, ama bu yasalara rağmen Netaş’ta grev başlamıştı.

Onu Derby Grevi izledi. Akabinde başlayan ve Petrol-İş önderliğinde petrol, lastik ve kimya işçilerinin kitlesel grevleri ile grev dalgası yayıldı. Kristal-İş’in aylarca süren Kılıçoğlu Grevi ve daha sonra yürüyüşle başlayan Deri-İş grevlerine Devlet Malzeme Ofisi işçilerinin grevi katıldı. Seydişehir Alüminyum grevini 20 Ağustos 1987 günü bir yenisi izledi.

Aksaray, Eminönü, Kadıköy, Şişli, Bakırköy ve daha birçok yerde, İstanbul halkının en kalabalık olduğu yerlerde bulunan mağazalar ve merkez depo olmak üzere otuz semtte toplam otuz üç işyerinde çalışan tüm işçilerin katılımıyla coşkulu bir şekilde başlayan Migros grevi bugün birinci ayını doldurdu. Çarşamba günü nakliye ambarlarında başlayan grevlerle grev dalgasının giderek daha da gelişeceğini söylemek kehanet sayılmayacaktır.

Şimdi şöyle sormak istiyorum... Yukarıda kısaca değindiğim gibi, bunca baskı ve yasaklara rağmen evdeki hesap çarşıya uymadı ve getirilen anti-demokratik yasalarla kısıtlanmış olmasına rağmen başlayan ve giderek gelişen grevleri, grev dalgasını nasıl açıklayabiliriz?

Gerçek maddi nedenlerini açıklayabilir misiniz?

—Arkadaşlar, bu sorular ışığı altında konuşmacı sendika genel başkanlarına sorular yönelttim. Buradaki amacımız grevci işçileri pratikte, mücadele içerisinde eğitmektir. Bugünkü eğitimimizi salonlardan alanlara nasıl taşıyacağımızı tartışacağız. Liman emekçileri, sevgili arkadaşlarım. Migros grevini örnek verirken siyasi eğitimin olmazsa olmazı pratikle bütünleşmesinin zorunluluğunu, gelişimin ve dönüşümün buna bağlı olduğunu işleyeceğiz.

SIYASİ EĞİTİM PRATİKLE BÜTÜNLEŞMELİDİR

Mücadelenin gerekli duyduğu insanların yetiştirilmesi konusu her zaman büyük önem taşır. Zorlu görevler, bu görevin gerektirdiği özelliklerle donanmış insanlarla başarılabilir. Bunun için her şeyden önce hemfikir olunan ve mücadelenin tüm insanlarınca paylaşılan ortak ölçütleri olmalıdır. Bu ortak ölçütler göz önünde tutularak, bir devrimcide bulunması gereken temel özelliklerin başında belli bir siyasi düzey ve olgunluk gelir.

Bununla birlikte siyasi düzey konusunda kimi zaman yanlış yargılara varıldığı da bir gerçektir. Siyasi eğitimden ne anlaşıldığı tümüyle kavranmadan, gerçek siyasi insanların yetiştirilemeyeceği açıktır. Bu konuda sonu gelmez söylevler ya da onlarca sayfalık teorik yazılar beklemek gerekmiyor. Pratik hayattaki olgular, değerlendirme yapabilecek yeterli veriler sağlıyor.

Eğitim örgütün ve insanların ihtiyaçlarına cevap verebilmektir

Eğitim çalışmaları, alanlara, sürece ve tek tek insanların durumlarına göre, farklılıklar içerir. O halde bir eğitim çalışmasını nasıl şekillendireceğimizi belirleyen

öncelikle üç temel unsuru sayabiliriz;

Bir, sürecin ihtiyaçları; iki, bulunulan alan; üç, eğitilecek insanların durumu.

Bu üç unsur, bizim kadro tanımımızla da yakından ilgilidir. Kadro, sürecin ihtiyaçlarını kavrayıp bu ihtiyaçlara cevap veren insandır. Bu nedenle eğitimin şekillendirilmesinde, sürecin ihtiyaçları belirleyici etkenlerden biridir.

Ama yine de bu üç unsur, henüz çok genel bir çerçevedir.

Örneğin, “bulunulan alan” bize çok net sınırlar göstermez her zaman. Halk kültürü, küçük burjuva kültür, emperyalist kültür, hemen her kesimde birbirine karışmış durumdadır. İşçi şudur, şu özellikleri vardır, öğrenci budur, bu özellikleri vardır, şeklinde klasik bir sınıflandırmayla eğitimin niteliğini, muhtevasını doğru tespit edemeyiz. Bireycilik, burjuva kültür, çok çeşitli biçimlerde, hatta kimi zaman kendini fazla belli etmeyen tarzda yaygınlaşmıştır.

Eğitici yeni bir kişilik yaratmayı hedeflerken, bunları hesaba katmak durumundadır. Kaç kitap okuduğunu, kaç eğitim çalışmasına katıldığını bilmek, onun ihtiyaçlarını tespit etmek için yeterli değildir.

En önemli halkalardan biri, eğitmek yükümlülüğünde olduğumuz insanları tüm yönleriyle, kişilik özellikleriyle iyi tanımadır. Tanımanın üç biçimi özellikle önem kazanır; bir, pratiğin içinde (yani eylemin, kitle çalışmasının, örgütlenmenin içinde) görmek, iki, hayatı ortak mekan ve ortak zaman içinde paylaşmak ve üç, dinlemek.

–Altındaki insanları eğitiyor musun? Sorusuna,

–Şu şu kitapları okutuyorum... deniyorsa eğer;

Sorunun cevabı bu değildir. Tabii ki kitap okutulacak, dergi tartışılacak... ama vurgulamak istediğimiz, o

eğitim faaliyetinin içinde ne okunuyor, ne anlatılıyor olursa olsun, bunların asıl amacının kişiyi bilinciyle, coşkusuyla yeniden yaratmak, yeniden üretmek olduğunu bir an bile unutmamak gerektiğidir. Bu unutulduğunda, eğiten için de, eğitilen için de yapılan iş sıradanlaşıp, monotonlaşır.

Tek tek kişilerin, çeşitli toplulukların veya çeşitli kesimlerden oluşan grupların ihtiyaçlarını doğru tespit eden, o kesimlerin manevi açlığını nasıl doyuracağını, nasıl etkileyeceğini az çok tespit etmiş sayılır. Tabii herkesin bu açlığı doyurma biçimi, neyle doyurduğu farklıdır.

Mesela tarikatlar nasıl eğitiyor insanları?

Onlardaki eğitim tarzının da, mutlaka insanların şu veya bu ihtiyaçlarına, şu veya bu özelliğine cevap veren bir yanı vardır. Bizim o ihtiyaca vereceğimiz cevap elbette farklıdır; ama böyle bir toplum içinde şekillenen insanın ihtiyaçlarını, özelliklerini iyi bilmek durumundayız. Burjuvazinin, tarikatların, daha farklı kesimlerin nasıl eğittiğini, nasıl etkilediğini incelemek bu açıdan öğreticidir.

Konuya bilimsel olarak baktığımızda, bütün deneylerden öğrenecek bir şeyler bulunur. Bunları öğrenirken, taklit etmeyecek, kendi tarzımızı yaratacağız. Neye ihtiyaç duyuyor? Gerçeğe... neye ihtiyaç duyuyor? Paylaşmaya... Neye ihtiyaç duyuyor? Bilgiye... Neye ihtiyaç duyuyor? Günlük yaşamda karşılaştığı sorunlara bir çözüm bulmaya... Neye ihtiyaç duyuyor? Dostluğa, vefaya, adalete, temiz insani ilişkilere... Veya geleneklerine sahip çıkılmasına... Herkesin beyninde bir açlık, herkesin yüreğinde esen bir fırtına olabilir...

Bu yüzden sadece okutmakla, sadece eleştiriyle kimseyi eğittiğimizi düşünmemeliyiz. Çeşitli vesilelerle burgulanmıştır; eğitim, haftada-on beş günde bir yapı-

lan birkaç saatlik çalışmalara sıkıştırılmayacak ölçüde kapsamlı bir faaliyettir. Bir yönetici, kadro, insanlarımızla birlikte olduğu her an, eğitim faaliyetini sürdürür.

Sorunları var, zaafıları var, anlamıyor... demek, aslında hiçbir şey dememektir. İnsan varsa sorunda vardır. Mesele, onu sorununu çözmeye yönlendirebiliyor muyuz? Bunun çözüm yolunu ona benimsetebiliyor muyuz? Dikkat edilirse burada da örneğin, “öğretebiliyor muyuz?” demiyoruz; “benimsetebiliyor muyuz?” diyoruz. Çünkü yine bir reçete gibi, bu sorunun çözümü şudur demek, tecrübelerimizle biliniyor ki, bazen yeterli olabilir ama her zaman sorunu çözücü olmuyor. Onu ilerletmiyor; çünkü o söylediğimizi zaten çoğu kez kendisi de “biliyor” dur. Öğretmenin bir adım ötesine geçip benimsemesini sağlamalıyız. Bu da işte ileri düzeyde bir paylaşım, bu paylaşımın çıkardığımız sonuçlar ışığında, değer ve emek vererek mümkün olacaktır.

SIYASİ EĞİTİM TEORİK BİLGİ EDİNME SÜRECİYLE ÖZDEŞLEŞTİRİLEMEZ

12 Mart ve 12 Eylül sonrasının gerçek nedenlerini çözümlemekten korkan yığın solcuların ifrata vardıkları bir anlayış vardı. “Teoriyi iyi öğrenip kavrayamadık. Bu nedenle yenildik.” Bu anlayış çeşitli tonlarda olsa da sol içinde hala etkisini sürdürüyor, Birçok insan siyasi nitelikten söz ederken, hemen her konuda lügat parçalayan, her konuda bilgisi olan ve herkesle tartışabilen bir insanı kastediyor. Oysa siyasi eğitim ve siyasi nitelik yalnızca teorik bilgi düzeyiyle ölçülen tek boyutlu bir olgu değildir. Siyasi eğitim açısından teorik bilgi önemli olmakla beraber, tek başına teorik bilgi siyasi düzeyi ortaya koymaz. Ülkemizde nice Marksolog, devrimci teori “uzmanı” vardır. Ama bunların çoğu on

yıllardır mücadele içinde yer aldıklarını öne sürmelerine karşın, hemen hemen hiçbir ciddi devrimci çalışma yürütmemişlerdir. Bu insanların yaptıkları masa başında, ya da içine hapsedikleri dar çevrelerde hayattan kopuk, teori fetişizminde boğulmak ve çoğu durumda da direnenlere, mücadele edenlere saldırmak olmuştur. Kitabı bilgileri, devrimci tez ve kararları edebi üslupla tekrarlayan, bunları insanlara aktaran, ülke sorunları üstüne laf üreten ve mücadele tarihinden bolca örnekler verebilen nice insanın gerçek bir siyasi insan olmadığını unutmamak gerekiyor. Soyut devrimci teoriyi öğrenmek gerekir, ama yalnız bu yöndeki çabalarla devrimci olunamaz.

TEORİ, MÜCADELEDE GÖREVLERİ YERİNE GETİRMEK İÇİN ÖĞRENİLİR

Pratikten kopuk, mücadeleye hizmet etmeyen teorik eğitimin hiçbir değeri yoktur. Sosyalizmi, devrimci teori “uzmanları” değil, gerçek devrimciler kurar. Teoriyi öğrenmenin en iyi yolu mücadele sürecine katılmaktır. Pratik içinde yer almayan mücadelenin önüne koyduğu sorunlar üzerinde kafa yormayan insanların yürüteceği teorik eğitimin günlük mücadelenin dışında, soyut, şevksiz ve kısır bir ezber derse dönüşeceği açıktır. Kendi başına bilgi edinmek ve soyut teoriyi öğrenmek için sürdürülen teorik eğitim çalışmasının verimsiz ve sonuçsuz kalması doğaldır. Oysa somut sorunlar ve görevleri çözmek için yoğunlaşılan teorik eğitim çalışmaları büyük bir zevk ve heyecan ile sürdürülür. Dolayısıyla siyasi eğitimin bir parçası olarak sürdürülen teorik eğitim çalışmaları her zaman somut mücadelenin gerekleri göz önünde bulundurulduğu ölçüde değer kazanır. Kitlelerin mücadelesine daha enerjik, daha anlamlı ve daha başarılı bir şekilde katkıda bulunmak is-

tey her insan öğrenme konusunda daha ısrarlı olmalıdır. Teorik eğitimde, sonuçta tek tek bireylerin duyarlılığına büyük iş düştüğü unutulmamalıdır. Bu noktada toplu eğitim çalışmaları önemli olmakla beraber, hiç kimse bir başka insanı kendisine rağmen teorik olarak geliştiremez. Her insanın teorik eğitim ve gelişimi son tahlilde kendisinin bilinçli, disiplinli ve özverili çalışmalarına bağlıdır.

MÜCADELENİN DIŞINDA BİR SİYASİ EĞİTİM OLAMAZ

Siyasi bir insanın eğitileceği esas mekân devrimci pratiğin arenasıdır. Mücadele içinde pişmeyen, sınanıp gelişmeyen bir siyasi insan düşünülemez. Pratiğe dökmeyen bilgilerin hiçbir anlamı yoktur. İnsan bilgisi pratiğin içinde yoğrulmadan son şeklini alamaz. Devrimci politika her şeyden önce kitlelerin bulunduğu yerlerde yapılır. Yığınlar içinde çalışmayan, onlarla beraber mücadele etmeyen, onlardan öğrenip, onlara öğretmesini bilmeyendir devrimci düşünülemez. Mücadelenin önüne koyduğu sorunlar üzerinde kafa yormadan, bu sorunları aşmak için ısrarla çalışmadan kendini eğitmek olanaksızdır. Mücadele içinde şekillenmeyen, eksik yanlarını ve yanlışlarını aşmayan ve sonuçta sürekli olarak kendini üretmeyen bir siyasi çalışmayla siyasi eğitim verilemez. Masa başında, konferans salonlarında ya da kitapların tozlu sayfalarında adam yetiştirmeye çalışanların, sonuçta belki ağzı iyi laf yapan, ama en küçük bir olaya müdahale etmekte aciz bilgiçler yaratmaktan başka bir şey elde edemedikleri biliniyor. Kızgın pratik içinde yer almadan, öne çıkan görevlere cesaretle müdahale etmeden ne mücadele yükseltilebilir, nede mücadelenin yeni kadroları yetiştirilir.

Siyasi eğitim sürece devrimci bir tarzda müdahale edebilen insan yaratmayı hedefler. Gerçek bir mücade-

le insanın en önemli özelliği günlük sorunların ötesine geçebilen, gelişmelerin peşinde değil, önünde ilerleyebilen insan olmasıdır. İşlerin ayrıntılarından kendini soyutlayarak, sürecin genel gidişini göremeyen, gündemdeki ana sorunu tespit ederek onun üzerinde yoğunlaşmayan, tüm gücünü bu ana sorunun çözümüne seferber edemeyen bir insan gerçek bir siyasi düzey tutturamaz. İsteddiği kadar bilgili, becerikli, direnen, tuttuğunu koparan ve zeki bir insan olsun, eğer sürecin temel halkası sıkıca kavranamıyor, bu halkaya bağlı sorunları aşmak için somut müdahalelerde bulunulamıyorsa, siyasi niteliklerin gelişmiş olduğundan söz edilemez. İşte bu anlamda siyasi eğitimin esas olarak somut mücadele içinde verildiğinden söz etmek gerekir. Gündemin önünde yer alarak sürece aktif müdahale konusunda deneyim kazanan, yanlış yapmaktan korkmadan cesaretle inisiyatif koyan, yalnız kendine söyleyenlerle yetinmeyip, gereken her yerde gerekli tavrı koyabilen, kendine ve mücadeleye güvenen insanları yetiştirmek, siyasi eğitimin hedefi olmalıdır. Siyasi düzey, somut mücadelede kazanılan başarılar ve özümsemenin deneyimler arttığı oranda ilerleme sağlar. Bunun dışında insanların şu ya da bu yeteneğinin gelişmesi, örneğin soyut teoriyi iyi bilmesi ya da salt pratiğe yatkın olması vb. önemli değildir. Önemli olan gelişmeleri izleyen değil,

Olası politik gelişmeleri öngörerek sürece doğru yöntemlerle ve sonuç alıcı tarzda müdahale edebilen insanları yetiştirmektir. Böylesi insanlar yaratılmadığı sürece elde bulunan nice yetenekli ve bilgili insan, isterse her biri birer cevher olsun, örgütlenme ve mücadele pratiği açısından hiçbir işe yaramayacaktır. Nitekim sol saflarda böylesi yüzlerce,binlerce “yeteneğin” doğru dürüst hiçbir iş yapmadan sağda solda dolaştığı

gözleniyor.Siyasi eğitim,inisiyatif sahibi,bilinçli,kararlı,ınatçı ve savaşkan insanlar yetiştirmeyi ,mücadeleyi soyut bir ilgi değil,dişe diş ve zorlu bir uğraş olarak kabul eden pratik insanlar yetiştirmeyi hedeflemelidir.

SIYASI EğİTİM “YENİ İNSAN” YARATMAYI BUGÜNDEN HEDEFLEMELİDİR

Siyasi eğitimin esas olarak sürece devrimci bir tarzda müdahale edebilen, aktif ve yaratıcı insanlar yaratmayı hedeflediğini söylemek doğrudur. Ancak siyasi eğitim aynı zamanda “yeni insan” yaratma sorunudur. Devrimci insan, yalnızca mücadelenin önüne koyduğu görevleri yerine getirebilen, sürece devrimci tarzda müdahale ederek, siyasi gelişmeleri yönlendiren bir insan olmakla yetinemez. Siyasi mücadelenin amatörü değil, profesyoneli olmak mutlak bir gereklilik olmakla beraber, buna bağlı yeni insanın özelliklerini üzerinde toplamayan bir devrimcide düşünülemez. İstendiği kadar deneyimli, müdahale edebilen, politika sanatında uzmanlaşmış olunsun eğer yeni insanın özelliklerinden uzak, zaaf ve eksiklikler taşınyorsa nitelikli bir mücadele insanı olunamaz. Bu konuda devrimcilerin çok yalın ve basit, ama bir o kadar da sıkı sıkıya bağlı kalınan kuralları vardır. Örneğin arkadaşlarına, halktan insanlara tepeden bakan, onlara kaba davranan, alçakgönüllü olamayan, kibirli, insan ilişkilerinde sevgi ve saygıdan yoksun bir devrimci düşünülemez. O her şeyden önce geleceğin toplumunun öncüsüdür. Geleceğin insanının, yeni insanın günümüzdeki temsilcisidir. O, bir politikacı, bir devrimci olmaktan önce her şeyiyle gerçek bir insandır. Nesnel, maddi zorunlulukların köleleştirici bağlarını devrimci iradesiyle aşabilen insanoğlunun en temiz, en soylu değerlerini cisimleştiren bir insandır. Dolayısıyla gerçek bir siyasi eğitim her şeyden önce

yüksek manevi değerleri kişiliğinde birleştirebilmiş mücadele insanları yaratmayı hedeflemelidir. Mücadelenin düşünsel ve manevi değerlerini içselleştirmeyen, bunları en olumlu yanlarıyla geliştirmek için çabalamayan bir insanın siyasi bir insan haline gelmesi imkânsızdır. Doğru bildiği yoldan şaşmayan, bedelleri ne olursa olsun halkın çıkarlarını savunmakta sözünü sakınmayan, devrimci ahlaka sahip kişilikli insanlar yaratmak, gerçek siyasi eğitimin temel hedefleri arasındadır. Büyük, zor ve karmaşık görevleri yerine getirme yetenekleri kadar, hatta yeri geldiğinde bunlardan önce, devrimci ahlaki değerler açısından taşınan özellikler ön planda tutulur. Arkadaşlarına karşı vefasız davranan, bencil güdülerle hareket eden, ortak manevi değerlere saygısızlık eden, kısacası devrimci ahlak yönünden, yeni insanın taşıması gereken özellikler açısından zaaflı bir insana güvenilemez. Bu insan ne kadar bilgili, yetenekli ve deneyimli olursa olsun gerçek bir devrimci olarak kabul edilemez. Siyasi eğitim bu manevi değerler birikiminin üzerinde şekillenmek zorundadır.

M. ASLAN:

- Saygıdeğer mücadele arkadaşlarım H. Biber ve N. Atmaca ile “Eğitimin Özü” üzerine sizlerle sohbet edeceğiz.

İnsanın değişimi, gelişimi ve kültürel alanda her türlü şekillenişinin temel aracı eğitimidir. Ancak bizim burada sohbet edeceğimiz konular Arkeoloji, Astronomi, Filoloji gibi akademik konular değil. Hatta ve hatta sarı sendikacıların lüks otellerde ve benzeri eğlence merkezlerinde işçilere profesörler aracılığıyla verdikleri klasik eğitim hiç değil. Bizim eğitimden kastımız işçi sınıfının devrimci karakterini oluşturan ve teoriyi pratikle bütünleştiren taban örgütlülüğünü sağlayan

eğitimidir. Buradan sonrasını N. Atmaca arkadaşına bırakıyorum.

N. ATMACA:

- Arkadaşlar programlılığın olmadığı yerde verimlilik olmaz. Bizlerde program dahilinde eğitimimizi hayata geçirdik. Yaşadığımız örneklerden yola çıkarak;

1.) Toplantı, yürüyüş ve gösteri gibi eylemlilikler örgütlemek bir eğitimidir.

2.) İşyeri sorunlarını, sendikal sorunlarını ve ülke sorunlarının gündemi ile temsilciler kurulunu toplamamız ve tartışmamız bir eğitimidir.

3.) İşçi arkadaşlarımızın işyerinde dayanışma kültürlerini oluşturmak elbette güzel bir şey ancak salt iş yerinde oluşturulan dayanışma yeterli değildir ve yaşamdan kopuktur. Çünkü hayat işyeri ile sınırlı değildir. Bu gerçekten hareketle iş yerimizde işçi arkadaşlarımızdan her ay topladığımız parayla, ülke sathında direnişte olan sınıf kardeşlerimizle gücümüz oranında maddi manevi dayanışmada bulunduk.

4.) İşçi arkadaşlarımızın aileleri ile dayanışmalarını geliştirmek için kır piknikleri, tiyatro ve müzikal gibi halk şöenleri(etkinlikler) düzenledik.

5.) İşçi arkadaşlarımızın aile içindeki günlük yaşamlarını yakından öğrenmek ve aileleri ile bütünleşmemizi sağlayacak ziyaretlerde bulunduk, sohbetlerimizle güven verdik. Şimdi sözü H. Biber arkadaşına bırakıyorum.

H. BİBER:

- Arkadaşlar; Bu anlattıklarımız hayatın içinden ve yaşamın her alanında eğitim pratikle bütünleşmedikçe devrimci bir nitelik kazanmaz. Bu amaçla işçilerin politikleşmesinin temel aracı eylemliliktir gerçeğinden yola çıkarak biz de işçi arkadaşlarımızı politikleştirmek için programımız dahilinde hak gasbına karşı hak arama mücadelesini üretimden gelen

gücümüzü kullanarak kazanımlarımızı sağladık. Gördüğünüz gibi bugüne kadar başarılarımızı programlı çalışmalarımıza borçluyuz.

Bundan sonra ki hedeflerimiz daha büyük olmalı. Baskının, şiddetin, açlığın ve sömürünün olmadığı bağımsız, demokratik ve özgür bir ülke kazanmak için kendimizi daha büyük eylemliliklere hazırlamalıyız.

BÖLÜM V

Eğitim programımız istediğimiz şekilde devam ederken komitelerimiz sürece uygun sorumluluklarını yaşama geçiriyorlardı. Özelleştirmeye karşı, emperyalist savaşa karşı ve mali dayanışma komitelerimiz hazırladıkları bildirilerle, ajitasyon propagandalarla emekçi halkımızı aydınlatmaya çalışıyorlardı. Özelleşmeye karşı komitelerimiz bir bildiri hazırlayarak liman işçileri ve bölgemizde bulunan bütün işyerlerini gezerek bildirilerini işçilere ulaştırdılar. Bildirinin içeriği şu şekildedir.

ANAP Hükümeti'nin İşçi Sınıfına Karşı Başlattığı Savaş: ÖZELLEŞTİRME

Ülkemizde 1950'lerden sonra özelleştirme gündeme geldiyse de işbirlikçi tekellerin güçsüzlüğünden dolayı 1980'lere kadar uygulanamadı. 1980'lere gelindiğinde 24 Ocak Kararları ve ardından 12 Eylül faşizmi ile işbirlikçi tekeller, işçi sınıfına ve emekçi halklarımıza karşı özelleştirme savaşını açacak gücü buldular. Ve bugün bu saldırı "TOPYEKÜN SAVAŞIN" bir parçası olarak en üst boyutuyla gündeme getiriliyor.

1930'larda ülkemizde kapitalizmi geliştirmek, kapitalist yetiştirmek amacıyla kurular Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) işbirlikçi tekелci sermayenin büyümesinin varlık şartı oldu. Koçlar, Sabancılar KİT'ler sayesinde büyüdü. Sermayedarların hammadde ve parasal girdileri çok ucuz fiyatlarla yıllar boyunca KİT'lerden sağlandı. Çıkarılan özel bir yasa ile KİT'lerin nakit ihtiyacı olmamasına rağmen özel bankalarda kredi almaları istendi. Sabancılar, Koçlar kendi bankalarında halktan %70'ler civarında topladıkları parayı %200, 250'lere varan faizlerle KİT'lere verdiler. Halklarımızın ekonomik değerleri, alınterleri devlet eliyle tekellerin kasası-

na akıtıldı. Bugün küfredilen bütün sorunların kaynağı olarak gösterilen ve özelleştirilecek olan işte bu kuruluşlardır.

Özünde özelleştirme, halklarımıza karşı başlatılan Topyekun bir savaştır. Bizlere dayatılan sermayenin ve onun iktidarının gücüne güç katma çabasından başka bir şey değildir. 12 Eylül faşizmi ile başlatılan bu saldırı şimdi bir adım daha ileri taşınıyor. Sermayenin önünü tıkayan engelleri temizlemek istiyorlar. Dolayısıyla yalan söylüyorlar.

Öncelikle KİT'ler konusunda söylenenlerin hepsi yalandır. İddia edildiği gibi ülke zenginleşmiyor, borçlar azalmıyor, büyüme hızı artmıyor, ekonomi daha dinamik bir yapıya kavuşmuyor. Peki ne oluyor?

- Yoğun işçi kıyımı yaşanıyor.
- Çalışma saatleri artıyor, ücretler düşüyor.
- Toplu iş sözleşmesi hakkı ortadan kaldırılıyor.
- Yeni işverenler sendikasız işçilerin asgari ücretle bireysel sözleşmelerle çalıştırıyor.

– Sendikaların gücü zayıflıyor, örgütsüzlük dayatılıyor.

- Üretilen mal ve hizmetlere zam yapılıyor.
- Kapitalistlerin karlarına kar katarak daha da zenginleşmesi halkın daha çok yoksullaşması, gelir dağılımının daha çok bozulmasına neden oluyor.

Özelleştirmenin sonuçları sadece işçi ve memurları değil bütün halkı ilgilendiriyor.

Düne kadar büyümeleri için KİT'lerden yararlananlar, bugün KİT'leri bir bütün olarak istiyorlar. Sermaye kaynak aktarım yolları tıkanmıştır. KİT'lerin devletin elinden alınması tıkanıklığı aşmanın yolu olarak görüldü. Kontrol ettikleri alanlar bütünüyle emperyalist ve işbirlikçi tekellere açılıyor.

Özelleştirme bir savaş ilanıdır. Ciddi bir saldırdır. Doğal olarak aynı ciddiyetle ele alıp, karşı program

oluşturmak zorundayız. Özelleştirme sadece işçileri, memurları değil; toplumun bütün kesimlerini yakından ilgilendiriyor. Dolayısıyla toplumu, bütün kesimlerini bu saldırının karşısına öreceğimiz barikatın içine çekmeliyiz.

Aşımıza, işimize ve geleceğimize sahip çıkabilmemiz için özelleştirmeye karşı vereceğimiz mücadele gibi işsizliğe, işten çıkarmalara, yargısız infazlara, Kürt halkının karşı yürütülen asimilasyon ve imha politikalarına, her türlü hak ihlallerine karşı mücadele etmeliyiz.

İşçi sınıfının ve emekçilerinin sorunlarının nihai çözümüne giden yol ancak kendimizin iktidar olacağı devrimde ve sosyalizmedir.

**KAHROLSUN KAPİTALİZM!
YAŞASIN SOSYALİZM!
YAŞASIN ONURLU MÜCADELEMİZ!
İŞÇİYİZ HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ!**

Bildiriler; başka işyerlerinde çalışan işçiler tarafından sevinçle karşılanmış. Dağıtan arkadaşlarımıza memnuniyetlerini dile getirmişler. Bir kısım işçi kendi sendikalarına gidip yöneticilerine eleştiri yöneltmişler. “Liman işçileri sorunlarımızla ilgili işyerlerimizde bildiri dağıttılar. Sizler sorunlarımızla ilgilenmeyip yan gelip yatıyorsunuz” gibi tepkilerde bulunmuşlar. Sendikacıların öfkeleri gecikmedi. İlk Belediye İş Şube Başkanı A. Sönmez aradı.

A.SÖNMEZ:
—Hasan Başkan merhaba.

H.BİBER:
—Merhaba.

A.SÖNMEZ:

—Liman işçileri benim işyerimde bildiri dağıtmışlar. Üyelerimiz bize tepki gösterdiler. Benim sendikamın işçilerine karışmaya ne hakkınız var?

H.BİBER:

—Sevgili A . Sönmez bu tepkini anlayamadım. Anlayamadığım gibi de hoş karşılamadım. Öncelikle işyerleri ve sendika ne senin mülkiyetin, ne de belediye işçileri de senin kapı kolun değildir. Sen liman işçilerinin gösterdikleri sınıf dayanışmasına teşekkür etmen gerekirken tepki gösteriyorsun. Sen her şeyden önce sendikacısın işçilerin yanında taraf olman gerekirken, tam bir işbirlikçi gibi işveren ağzıyla benim işyerim, benim sendikam gibi tavırlar sergiliyorsun. Şunu çok iyi bilmen gerekir ki belediye işçileri gibi ülkemiz ve dünya işçi sınıfı bizim sınıf kardeşimizdir. Bazı elitler için çıkar ve rekabet ne kadar önemli ise, bizim toplumsal yaşamımızda dayanışma o kadar önemlidir. Sen safını belirleyene kadar seninle hiçbir konuda muhatap olmayacağız.

Ülkemizin dört bir yanından yükselen maden işçilerine destek direnişleri karşısında Türk-İş, 3 Ocak'ta bir gün işe gitmeme kararı almak zorunda kalmıştır. Eylemden iki gün önce bütün komitelerimizle bir araya gelerek görev bölüşümü üzerine konuştuk. Arkadaşlarla şu görüş birliğine vardık: İş yerimiz üç vardiya hizmet verdiğinden limanın dört giriş kapısında onar kişilik gruplar halinde nöbet tutulacak. İşverenden iş talebinde bulunmak isteyenler uyarılacak, hiçbir şekilde üretim yapılmaması için gereken tavır konacaktır.

Cumhurbaşkanı, Başbakan ve birçok bakanın ortak ağız birliği etmişçesine “kanunsuz, yasadışı grev yapanların hakkını yasal işlem yapılacaktır” sözlerine karşı eylem ülke genelinde yüzde doksan (%90) üzerinde başarıyla sonuçlanmıştır. İşyerimizde ise otuz, kırk kişi civarında işçi limana gelmiş

bu işçileri, komitelerimiz uyarıp evlerine geri göndermişlerdir.

4 Ocak'ta maden işçileri eşleriyle, çocuklarıyla ve halk katmanlarıyla birlikte yüz bin civarında insan Ankara'ya yürümeye başladılar.

Bizler aynı gün demokratik kitle örgütleri ile iletişim komitemiz aracılığıyla bütün demokratik kitle örgütlerini sendikamızda toplanma çağrısında bulunduk. Aynı günün akşamı çağrılan kurumların büyük bir bölümü geldi. İlk sözü sosyalist basından Mücadele Dergisi Mersin Temsilcisi Yazgülü Güder Öztürk (*) aldı.

Y.GÜDER:

—Arkadaşlar, maden işçileri Ankara'ya gitmek için tutukları otobüslere devlet el koyunca, işçiler Zonguldak'ı işçi cumhuriyeti olarak ilan etti. Zonguldak halkı işçisiyle, memuruyla, esnafıyla bütün bir halk olarak yüz binlere varan insanla hak ve özgürlükleri için Ankara'ya doğru yürümeye başladılar. Bize gelen bilgilerle on binlerce polis ve askerler tarafından önlerinde barikatlar kurulmuş. Biz Mücadele Dergisi çalışanları olarak okurlarımız ve taraftarlarımızla ülke genelinde para, gıda ve havalar soğuk olduğunda battaniye gibi ihtiyaçların karşılanması için kampanya başlattık. Ayrıca yürüyüşe katılmak için gönüllülerden oluşan heyetlerin gönderilmesi için çalışıyoruz.

Biz, Mersin halkı olarak bu kampanyanın daha da zenginleştirilerek katkı sunulmasını talep ediyoruz. Kurumlar benzeri önerilerde bulununca; Mücadele Dergisi'nin talebi ışığında ortak karar alındı.

Mali dayanışma komitemizin öncülüğünde halktan ve liman işçilerinden toplanan para, gıda ve battaniye gibi ihtiyaç

(*) Yazgülü Güder Öztürk: Ölüm Orucu 1. Ekibinde. 19 Aralık 2000'de Bayrampaşa Hapishanesi'nde devletin yaptığı "Hayata Dönüş" katliam operasyonunda yakılarak katledildi.

maddeleri toplandı. Genel Maden-İş'in madenciler adına açılan banka hesabına para yatırıldı. Demokratik kitle örgütleri ile ortak tutulan bir kamyonla gıda maddeleri ile soğuktan koruyucu battaniye ve uyku tulumu gibi eşyalar Zonguldak'a gönderildi. Kurumlar adına tespit edilen sayı oranında yürüyüşe katılmak için heyet gönderildi. Biz liman işçileri olarak komite sözcülerimizden sekiz kişiyi bu heyetle gönderdik.

Türkiye işçi sınıfının kalbi Zonguldak'ta atıyordu. Yürüyüşün üçüncü gününde, Mengen'de yürüyüş kolunun önüne on binlerce asker ve polisten oluşan ikinci barikat kuruldu. İşçilerin aileleri askere seslenerek "sen hükümetin değil, halkın askerisin" barikata yüklenerek "Ölmek Var Dönmek Yok, İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız" gibi sloganlarla tepkilerini dile getirdiler. Yürüyüşün beşinci gününde işçiler barikatları aşarak E-5 karayoluna yakın bir mesafeye ulaştılar. Dozerlerle, tanklarla, panzerlerle köprüünün üzerinde silahlandırılmış binlerce asker ve polis tarafından yolları kesildi. İşçiler "Ölmek Var, Dönmek Yok" sloganlarıyla tepkilerini koyarak her koşulda Ankara'ya yürüyeceklerini dile getirerek barikata yüklendiler. Çatışmada yüzlerce insan yaralandı, yüz seksen altı (186) işçi gözaltına alındı.

İşçiler saldırı ve gözaltılara karşı daha bir öfkeyle haykırdılar; "Zam, Zulüm, İşkence İşte Faşizm, Türkiye'nin Sınırı Bolu Dağı mı?, Asker Kışlaya" vb sloganlarıyla direndiler. Aynı günün akşamı Başbakan Yıldırım Akbulut, Genel Maden-İş Genel Başkanı Şemsi Denizer'e "işçileri Zonguldak'a geri gönderin sizinle görüşeyim" çağrısında bulundu.

Şemsi Denizer, bu teklife uyarak işçilerin Zonguldak'a geri dönmelerini istedi. Denizer'in bu önerisine bir kısım işçi karşı çıktıysa da Zonguldak'a geri dönmek zorunda kaldılar. Denizer, küçük burjuva karaktere sahip bir önderdi ve taşıyacağı misyon bu kadardı. İşçi sınıfı tarihler boyunca mücadele ile okyanusları aşmış; ancak derelerde boğulmuşlardır. Gerçeğinin en somut örneğidir bu. Anlayacağınız siyasi iktidarlara dize getirmiş ancak sendikacılara karşı zayıf düşmüşler-

dir.

Maden işçileri ile ilgili süreci değerlendirmek ve devrimci sınıf sendikacılığını tartışmak için bütün komitelerimizle bir araya geldik. İlk sözü S. Temur aldı.

S.TEMUR:

—Ben bir soru ile söze başlamak istiyorum. Ş. Denizer’in ardında bu kadar güç varken. Hatta Türkiye işçi sınıfı ile esnafı, köylüsü gibi diğer sınıf katmanlarını da yani halk yanında iken Ankara’ya yürümekten vazgeçip neden Zonguldak’a geri döndü anlayabilmiş değilim. Bu konuda H. Biber arkadaşımızın bizleri bilgilendirmesini rica ediyorum.

H.BİBER:

—Arkadaşlar; bu sorunun cevabını doğru verebilmemiz için Ş. Denizer’in nasıl bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymamız gerekir. Ş. Denizer bir küçük burjuva önderidir. Yani Marksist, Leninist ideolojiye, yapıya sahip devrimci sınıf sendikal anlayışa sahip değildir. O halde küçük burjuva nedir, bir inceleyelim.

Küçük burjuva işçi sınıfı ile burjuvazi arasında kategorik bir gruptur. Her iki sınıfın belirli özellikleri üzerinde taşır. Sınıf atlama hayali, daha güzel yaşama beklentileri onları burjuvaziye; yoksulluğa düştüklerinde ise işçi sınıfına yaklaştırır. Dönem dönem radikal kararlar almaları içinde bulunmuş oldukları durumla ilintilidir. Siyasi ve sosyal ilişkilerini buna göre geliştirirler. (Kaypak bir zemindedirler) Sınıf atlama hayalleri az da olsa gerçekleştiğinde burjuvaziden yana tavır koyarlar.Yoksullaştıklarında, beklentilerinin olmadığı anda ise işçi sınıfı ve devrimcilerden yana tavır alırlar. Yani sınıfsal olarak ikili özellik taşıyan bir yapıya sahipler.

Kendine güvensizdir; kendine güvensiz bir insan kendi dışındaki insanlara güvenmez ve onlarla birlikte yol almaz. Mutlaka gerekçeleri vardır. Eksik ve hataları hep başkasında bulurlar. Kendisi pürüptür. Her şeyin en iyisini kendisi bilir

ve en güzel kararı kendisi verir. Kendine güvensiz oluşları kendi dışındaki insanlarla özdeşir. Kararsızlıklarıyla zor karşısında ikircilikli tavırlarıyla korkaktırlar. Zor karşısında teslimiyeti seçmeleri mümkündür. Arkalarında halk yığınları olduğu da aldıkları kararlarda keskindirler. Her şeyin güllük gülistanlık olduğu dönemde aslandır. Zorlukların, baskıların ve şiddetin olduğu dönemde ise kağıttan kaplandır ‘Tut ki emperyalizm gibi’.

Bu yapıya sahip hepinizin tanıdığı birkaç ismi sayabilirim. Saddam Hüseyin, Hafız Esat, Mustafa Kemal Atatürk gibi birçok dünya ülkesinde önderler vardır. Örneğin Mustafa Kemal Atatürk emperyalizme karşı bağımsızlık mücadelesinde bütün halk kesimleri ile ittifaklar kurmuş hatta Kürt halkı ile anlaşmasında Kürdistan’ın varlığını kabul etmiş. Ancak savaşı kazandıktan sonra bütün halk kesimlerine verdiği sözü tutmamıştır. Çünkü Atatürk halka değil emperyalist güçlere inanıyordu. Bu inancı onu diktatör yaptı.

Kendisine güç veren; farklı etnik yapıya sahip bütün halkların varlığını inkar ederek tam bir faşist mantıkla, ‘Ne Mutlu Türküm Diyene’, ‘Varlığım Türk Varlığına Armağan Olun’ gibi şovenist bir tutumla Türk olmayanı üçüncü sınıf insan yerine koydu. Bununla yetinmeyerek asimilasyon politikalarıyla bir kısım halk zorla Türkleştirildi. Süreç içerisinde Osmanlı dönemini aratmayacak katliamlar yaptı. Ulusal giysileri ile meclise gelen iki Kürt Mebus (milletvekilini) Büyük Millet Meclisi’nin önünde kurşuna dizdirdi.

Dünyada birçok küçük burjuva önderi halklarına karşı benzeri tutum ve davranışın içinde olmuştur.

Küçük burjuva özelliği ülkemizde bolca bulunan bir özelliktir. Bakınız bizler yönetime gelmeden önce eski sendikacı arkadaşlar liman işçisine güvenilmez, liman işçisi ile tuvalete bile gidilmez gibi küçük düşürücü ifadeler kullanırlardı. Gördüğümüz gibi kendilerine inanmadıkları gibi liman işçilerinin gücüne de inanmıyorlardı. Bugün ise aynı insanlar liman işçisine militan demeye başladılar...

Ş. Denizer maden işçilerinin gücüne inanmadığından çatışmayı göze almamıştır ve bundun dolayı maden işçilerinin direnişi kırılmıştır.

T. YANGIN:

—H. Biber arkadaşımıza hepimizin anlayacağı bir dille küçük burjuva karakteri üzerine yapmış olduğu bu açıklamadan dolayı teşekkür ediyorum. Bugün bulunduğumuz süreçte başını A.B.D’nin çektiği emperyalist savaş her an başlayabilir. Irak halkına olası bir saldırı anında aynı gün üretimden gelen gücümüzü kullanabilmemiz için gereken çalışmaların yapılmasını öneriyorum.

T. Yangın’ın bu önerisi arkadaşlar tarafından olumlu karşılanarak kabul edildi. Çalışmaların aralıksız bir şekilde yapılmasının kararını aldık. Gün geçmiyordu ki; evlerden, sokaklardan, dağlardan ölüm haberleri gelmesin. Gün geçmiyordu ki; gazete sütunlarından, haber bültenlerinden ölen insanların sayıları okunmasın.

Hak gasbına karşı hak arayanlar, faşizme, emperyalizme karşı çıkanlar, bağımsız özgür vatan isteyenler terörist ilan edilmişti. Ülkeleri işgal edenler, halkları katledenler açlığa yoksulluğa mahkum edenler, sömürenler demokrasi tüccarlığı yapıyorlardı.

Rüzgar türkülerini hazin hazin okuyordu. Sokaklar, caddeler bomboş. Kaygılar, korkular insanları evlerine kapatmış, kasabamız ölü bir kente benziyordu. Gecenin soğuğu ve rüzgar suratımızı kırbaçlarken bizler, teröristlik yapıyorduk. Halkı örgütleyiyor yeni direnişlere yelken açıyorduk.

Yüzlerce uçak başımızın üstünden geçiyormuş gibi ses yankılanıyordu. İncirlik Üssü’nden kalkan uçaklar Irak halkını katletmeye gidiyordu. Aldığımız karar doğrultusunda emperyalist savaşın başlaması halinde protesto etmek amacıyla üretimden gelen gücümüzü kullanacağız. Eylemimizin başarılı olması için ev ev gezerek işçi arkadaşlarımızı evlerinde ziyaret ediyor, eylem hakkında bilgi veriyorduk.

Açlığa, yoksulluğa ve katliamlara karşı ülkemizin dört bir yanında direnişleri büyötmek zorundayız. Ne kadar mücadele o kadar demokrasi ilkesi ile faşizmi gerilettiğimiz oranda demokrasiyi kazanacağız.

DİRENİŞİN ADI ANADOLU

Ölümler çoğalırdı her gün,
gazete sayfalarında.

Bir yitik ülkeydi Anadolu
Her yeni gün, ölümlere gebe doğardı.
Haber alınamayan gözaltılar da,
Sokak infazları, darağaçlarında,
Kahpe karanlık pusularda,
Apansız bir uykuda ya da yürürken yolda,
Çalışırken iş başında, köy meydanında,
Karakollarda tek ya da topluca!

Her yeni gün farklı anlamalarda
Doğarken yüreklere,
Yitik ülkede kurulmuştu saat
Yalnızca ölüme.

Ölüm gelirdi, şaşırmazdı insanlar,
Ölüm gelirdi, susardı ağızlar,
Kapanırdı gözler, titremezdi soluklar,
Ağıtlar yükselirken evlerden, oynardı çocuklar.

Ölümü ne bilisin ki çocuk?
Bilirdi çocuklar yitik ülkede,
En az yaşamı bildiği kadar.

Acıyı ne bilisin ki çocuk?
Bilirdi çocuklar yitik ülkede,
En az sevinci bildiği kadar.
Yüklerinde sevinç küçüktü
Ama büyüktü ölüm.

Uzanan eller küçüktü
Ama büyüktü zulüm.
Amansızdı ölüm,
Korkunçtu zulüm.
ZULMÜN TANIĞI VE ÖLÜMÜN ADI ANADOLU!...

Dehakların zulmü kan kusuyor diye,
Yürekleri piçliğe, tetikleri ölüme ayarlı diye,
Gülmese miydi çocuklar, küçücük sevinçlerinde,
Sevdalanmasa mıydı yiğit yürekler, nazlı kalplere?

Sevda ki karanlıkta ışık
Bozkırda çiçek gibidir,
Dur durak dinlemeden
Domur domur çoğaldı.
Diyar diyar bedenleri,
O dolaştırdı,
Her mevsim aktı doludizgin
Ve her koşulda bildi kendini yaratmasını
SEVDANIN BİR BAŞKA ADI ANADOLU!

Varsın ölüm gelsin, sevgi diriltir canları
Varsın boyansın siyaha gökyüzü,
Sevgi ısıtır karanlığı,
Yediveren bir güldür,
Dört mevsim açar.
Uzanan bir kol,
Bataklığa ve düşmana inat.
Bir türkü olur dudakları,
Dillerde tazelenir,
Sessizliğe inat.
Zulmün hiçbir çeşidi tarihler boyu
Susturamadı sesini soluğunu.
Her takvimi tarihin,
Bir sevda tanığıydı!

SEVDA ADINI VERDİ ANADOLU'YA!

Ölümler çoğalıyordu ölümlerde,
Sevda çiçekti filiz filiz yüreklerde,
Kavgaydı kin kin yüreklerde,
Yok, oldu dumanı, tüten ocaklar,
Döküldü sıcak aşından kaplar,
Savruldu rüzgarda çıplak başlar,
Üşüdü bebelerin ayağı, eli.
Yok oldu bir gelinin,
Yareninden hediye entarisi!
Yok oldu, bebelerin gülüşleri
Ve anaların ninnisi.

Gömülürken ölülerin yoktu kefeni,
Göçerken bedenler açtı gözleri,
Açık giden gözlerin,
Hep vardı yarına sözleri.

Kesildi toprak ananın bereketli memesi,
Yok oldu, gülüşlerde sevdanın ezgisi,
Ezildi, kanatıldı ve susturuldu ülke.
Yok oldu,
Başından sonuna ve dört parçasına,
Tanıttı dünyaya zulmü ve kan kokusunu.

Bir güzel düşürdü gönlünü,
Filinta endam bir yiğide!
Aktı yüreği, kavgasını tanıyan yüreğe!

Ölümler yağarken karanlık gecelerde,
Kavga vardı kuşkusuz etiyle, kemiğiyle.
Açlık grevlerinde, hücrelerde
Kavga vardı, haykıran yüreklerde,
Sömürülen emekte

Ve yarının sahibi ellerde.
Kavga vardı,
Oğlunu kaybetmiş bir ananın,
Acılı gözlerinde,
Zindanlarda cınlayan seslerde.
Kavga vardı,
Fabrika işgallerinde.
Sevda kavga oldu,
Karşı durdu zulme,
Kavga sevda oldu,
Gürledi yüreklerde.
Ölümler çoğalsa da her gün
Gazete sayfalarında
Ve kahpe karanlık pusularda,
Kavga hep vardı yaşamlarında.
Ve onurlu yaşamı kuracak olandı bu kavga.

Çoğalırken özgürlük nehri
yürek yürek,
Analar doğururdu yigitleri,
Bitmeyen umuda.
Umut belerdi bebeleri,
Temiz şafaklara.
Ölüm ölüm biten hücreler
Çoğaldı yaşamda.
Titreşerek sönen gözler,
Çevrildi ışığa.
Çiçeklere kesmeliydi baştan aşağı dağlar,
Direniş, kan oldu can çekişen
Ülke toprağında.
Ses oldu duymayan kulaklarda,
Çılgılık oldu durgun bilinçlerde,
Yeniden yaratıldı,
Yaşam ve ölüm hayatlarında.
YAŞAMIN ADI DİRENİŞ OLDU ANADOLU'DA!

Sabah erkenden limana giderek 24:08 vardiyalarında çalışan arkadaşlarımıza mesaiden sonra eve gitmemelerini söyledik. ABD, müteffikleri ile sabaha karşı Irak'a saldırdığını, emperyalist savaşa ve katliamlara karşı 08.00'den itibaren üretimden gelen gücümüzü kullanacağımıza dair bilgi verdik.

Temsilcilerimiz, komitelerimiz bütün mahalle ve köylerden işe gelen arkadaşlara servis otobüslerinde eylemimizle ilgili konuşmalar yaparak açıklamada bulundu.

İşçi arkadaşlarımız servislerden indiği gibi yürüyüş kolu halinde eylem alanımız liman A kapısının önüne geldiler. Birkaç dakika sonra binlerce çevik kuvvet ve terörle mücadele ekipleri panzerlerle limanı tam bir kuşatma altına aldılar. Güvenlik şube ve terörle mücadele ekiplerinden yetkili iki kişi ile liman müdürü yanıma geldiler.

Polis yetkilisi:

—Neden işbaşı yapmıyorsunuz? Bu yaptığınız yasalara aykırıdır. Yasadışı grev kapsamına girer. İşbaşı yapın yoksa hepinizi gözaltına alırız.

Tehdidinde bulundu.

—Bizler burada ABD'nin kardeş Irak halkına karşı başlatmış olduğu haksız savaşa karşı protesto hakkımızı kullanıyoruz. Katliamlara sessiz kalarak ortak olma onursuzluğunu reddediyoruz. Hepimizi gözaltına alsanız da bu kararımızdan ve düşüncemizden geri adım atmayacağız.

Telsizler, anonslar... Birkaç dakika sonra polis amiri:

—Sizlere bir şartla müsaade edeceğiz. Bu iyi niyetimizi suistimal etmeden sessiz sedasız otursanız hiçbir müdahalede bulunmayacağız. Buna uymadığınız takdirde gerekeni yapacağımızı bilesiniz.

—Bizler buraya yas tutmak için değil, öfkemizi haykırmak için biraraya geldik. Doğrularımızdan vazgeçmeyeceğiz. Dememle birlikte işçilerin güçlü sesi yankılanmaya başladı.

ORTADOĞU, ORTADOĞU HALKLARININDIR!
KATİL ABD ORTADOĞUDAN DEFOL!
KATİLLER HALKA HESAP VERECEK!
İŞÇİYİZ HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ!

Şiarlarımız öfkemizi büyüttükçe, binlerce yürek bir bedende atıyor gibiydi. Bir müddet sonra bütün demokratik örgütlerinden destek amaçlı kitleler halinde insanlar geldikçe, işçi arkadaşlarımız işverene ve güvenlik güçlerine karşı inatla daha fazla slogan atıyorlardı.

Saat 12.00’de komitelerimizle biraraya gelerek durum değerlendirmesi yaptık. Eylemimiz başarıyla amacına ulaştığından dört saatlik süreyle sınırlı tutup eylemi bitirmemiz noktasında hem fikir olduk. İşçi arkadaşlara ve destek amaçlı yanımızda bulunan kurumlara komitelerimizin kararını teşekkür ederek açıkladım. Eylemimizi sloganlar eşliğinde coşkuyla tamamladık.

Emperyalist savaşla birlikte ülkemiz genelinde yaşamın her alanında hak gaspları kat kat artmaya başladı. Özellikle hapishanelerdeki siyasi tutsaklara bu baskıların en ağır bedelini ödetiyorlardı. Siyasi tutsaklar bu uygulamaları protesto etmek amacıyla bütün hapishanelerde açlık grevine başladı.

Bizler demokratik kitle örgütleriyle birlikte devletin anti demokratik uygulamalarını protesto etmek amacıyla İHD’ nin (İnsan Hakları Derneği) önünde basın açıklamasında bulunduk. HEP (Halkın Emek Partisi) de siyasi tutsaklarla dayanışma amacı ile dönüşümlü üçer günlük kitlesel açlık grevleri yapıyordu. Bizler liman işçileri olarak komite sözcülerimizden on arkadaşımızı destek amaçlı göndermiştik.

Basın açıklamasının ardından katılımcı bütün kurumlarla

birlikte HEP'e gittik. Partinin olduğu sokağa girince TEM (Terörle Mücadele Ekipleri) önümüzü kestiler. TEM müdürü “iki yüz kişiyle böyle kalabalık bir şekilde nereye gidiyorsunuz?” diyerek tepki gösterdi. Arkadaşların şaşkın bakışları arasından öne atılarak cevap verdim.

— Bizler demokratik kitle örgütlerinin yöneticileri ve üyelerimizle birlikte demokrasi mücadelesi verenleri ziyaret etmeye gidiyoruz.

Dememle birlikte polislerden iki kişi belime silahlarını dayayarak:

— Ne demek demokrasi mücadelesi verenleri ziyarete gidiyoruz? Türkiye’de demokrasi yok mu lan?

Gayet sakin bir şekilde:

—Öncelikle lan sizsiniz. Böğrüme silahlarınızı dayıyorsunuz ve demokrasiden bahsediyorsunuz. Görüldüğü gibi Türkiye’de demokrasi var; ancak sizin demokrasiniz var, diyerek cevap verdim.

Başka bir polis:

—Bir gün bir tarafına sıkacağız. O gün gelecek inşallah.

—Ben o günden korkmuyorum. Çünkü akıbetiniz benim gibi olur.

Diyerek yolumuza devam ettik. Polis ardımdan koşarak:

—Hasan Bey inanın ben size şaka yaptım.

—Ben şaka yapmıyorum.

Diyerek tepki gösterince etrafımdaki arkadaşlarımla şaşkınlıkları daha da artmıştı.

Tursan-İş Şube Sekreteri E. Kaya “Arkadaş ne yürek var sende. Ben asla böyle bir cevap veremezdim” diyerek şaşkın-

lığını gizleyemedi.

(Bir müddet sonra “bir yerine sıkacağız” diyen polis korusundan naklini başka bir ile isteyerek gitmiş. Vali beni arayarak “Bu adama ne dediniz de nakil isteyecek duruma getirdiniz?” diye sordu. Ben “demokrasi dersi verdik” şeklinde cevapladım.)

Yaklaşan toplu iş sözleşmemizden dolayı, toplu iş sözleşmesi komitemiz meri(mevcut yürürlükte olan) toplu iş sözleşmemize alternatif olarak ekonomik, ideolojik ve politik temelde mücadeleyi bir bütün ele alan ve önümüzü açan taslak çalışmaları için diğer komitelerimiz ile birlikte kolektif bir çalışma başlattılar.

Bu esnada; genel başkan ve genel sekreter şubemizi ziyaret etmeden liman müdürlüğünde işverenle görüştükten sonra limana geçip kendilerine yakın işçilerle görüşerek Genel Müdürlüğün ve Ulaştırma Bakanı’nın eylemlerimizden duyduğu rahatsızlığı ve özellikle Şube Başkanı H. Biber’i tasfiye etmeden rahat olamayacaklarını söylemiş. İşçi temsilcilerimizden C. Albar’a dönerek sendikada sözleşme taslağı yapıyorlar. Allah bilir şimdi onlar 1 Mayıs’ın yasallaşmasını hatta tatil günü olmasını isteyecekler. Çalışsınlar; hazırladıkları taslağı genel merkezde hiç kaale almayacağım.

Genel Başkan Melih Hüsnü Yılmaz’ı dinleyen işçi arkadaşların içinden M. Şeker, M. Aladağ şiddetle tepkilerini göstermişler.

M. ALADAĞ:

— Sayın başkan bu konuşmalarından sonra konuşanın sendikacı mı yoksa işveren mi olduğunu anlayamadım. Sen liman işçilerinden yana mısın yoksa Ulaştırma Bakanı, Genel Müdür yani işverenden mi yanasın? Şunu unutma ki bizler sonuna kadar şube başkanımızın yanındayız.

M. ŞEKER:

— Sayın başkan biz ve işçi arkadaşlarımızın yüzde seksen-

doksani şube başkanımızın yanındadır. Ayrıca ben taslağı kaale almayacağım derken arkadaşlarımızın çalışmalarına, emeğine saygısızlık yapıyor olmuyor musunuz?

C. ABLAR (Temsilci):

—Sayın genel başkanım, arkadaşlarımız günlerce gece gündüz çalışıyorlar. Ülkemiz işçi sınıfının önünü açabilecek perspektif hazırlıyorlar. Sen bu tutumunla sadece liman işçilerine değil Türkiye işçi sınıfına da ihanet etmiş olmuyor musun?

Şu da bir gerçek ki seni Genel Başkanlığa, Ekber Fırat'ı da Genel Sekreterliğe getiren güç Hasan Biber'in gücüdür. E. Fırat, şube yönetim kurulumuzun üyesiydi. Adaylar arası yapılan seçimde delegeler Ali Cankurtaran'ı seçmiştir. H. Biber tavrı koyarak delegelere rağmen E. Fırat'ı Genel Sekreterliğe aday göstermiştir. Sizler birer riyakarsınız. Sizi bu makama getiren güç, almasını da bilir unutmayın.

Arkadaşların bu tavrı karşısında Genel Başkan ve Genel Sekreter limandan çıktıkları gibi Ankara'ya geri döndüler.

BÖLÜM VI

Her günümüzü mücadeleye, her mücadelemizi zafere dönüştürmeliyiz ilkesi ile bütün komitelerimizle biraraya geldik.

— Kardeşler merhaba kısa bir zaman sonra mart ayına gireceğiz. Tarihten bize miras kalan 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, 21 Mart newroz ve 30 Mart Devrim Şehitleri Haftası. Bugünlere layık olabilmemiz için ülkemiz ve dünya işçi sınıfına karşı sorumluluğumuz var. Bu sorumluluğu layıkıyla yerine getirebileceğimize dair inancım tamdır. Bu başlıklar altında bütün arkadaşların görüş ve önerilerini talep ediyorum.

Ö. ALP:

— Arkadaşlar kusuruma bakmayın 8 Mart Kadınlar Günü diye ilk kez böyle bir şey duyuyorum.

A. KURULTAY:

— Ben de ilk kez böyle bir günü duyuyorum.

Ö. ATEŞ:

— Limanda bayan üyemiz yok ki kiminle ve nasıl kutlayacağız?

H. BİBER:

— Arkadaşlar öncelikle 8 Mart burjuva kadınlarının yani “Papatyaların” günü değildir. 8 Mart, 1 Mayıs gibi dünya emekçi kadınlarının mücadele günüdür. Sendikamızın örgütlü olduğu TDİ(Türkiye Denizcilik İşletmeleri) de bayan üyelerimiz var. Fakat TCDD (Türkiye Cumhuriyeti Devlet DEMİR) yollarına bağlı limanlarda bayan üyelerimiz yok. Bu durum faşizmin yasalarından kaynaklıdır. Ancak bugünü kutlamamız için bir engel değil.

Bizler eş çocuklarımızla ve diğer sendikalarda örgütlü ba-

yan arkadaşlarımızla birlikte kutlarız. Bugünü kutlamamamız için bayan üyelerimizin olmamasını gerekçe göstermek oportünist bir tavırla birlikte feminist bir anlayıştır.

Demokratik kitle örgütleri ile iletişim komitemiz bu konu üzerine demokratik kitle örgütleri ile görüşmelerde bulunsun. Bizler de basın yayın komitemiz ile birlikte 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü tarihi ve içeriği ile ilgili çalışmalar yapalım.

Bizler henüz toplantıdayken DOK (Deniz Donanma ve Kılavuzluk) hizmetleri baş temsilcimiz Ahmet Temiz'in başını çektiği bir grup "sendika bizlerin sorunlarını bir yana bırakıp kadınlara özgürlük adı altında bir kampanya başlatmış. Topluca gidip tavır koymazsak kadınlarımızı bize karşı örgütleyecekler" gibi söylentiler bize iletilince hemen A. Temiz'i aradım. Limanda olmadığını izin alıp gittiğini söylediler. Aynı günün akşamı için bütün komite sözcülerimizin aileleri ile birlikte evimizde biraraya gelmeyi kararlaştırdık.

Evimiz gelen misafirlerimizi sığmadığından havanın soğuğuna rağmen komşumuzun evi önündeki alanda biraraya geldik. Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün tarihini anlattık. Eşlerimiz; miting türü bir yürüyüş yapmamız halinde gözaltına alınırsak çocuklarımıza kim bakacak gibi endişe ve korkuya kapıldılar. H. Demir, ailelerdeki bu ruh halini sezinleyince ayağa kalkarak söz aldı.

H. DEMİR:

— Saygı değer ablalarım kardeşlerim, görüyorum ki hepimiz de bir panik, bir korku telaşı var. Sizler gözaltına alınmamız halinde çocuklarımıza kim bakar kaygısını taşıyacağınıza, kocalarımız işten atılırsa eve nasıl ekmek getireceklerine dair sizde hiçbir kaygı yok. Esas korkunuz bu olmalıdır. Bizler çocuklarımızın aç kalmaması ve geleceğe güvenle bakabilmeleri için mücadele ediyoruz. Bu mücadele de aile

dayanışmasını sağladığımız oranda başarılı olacağız.

Emperyalizm bir ülkeye girerken ilk amacı aile çekirdeğini parçalamaktır. İnsanları bireyin özgürlüğü adı altında bireyselleştirmektedir. “Ben anama, babama, kardeşime güvenmem kendi işime bakarım” mantığı emperyalist bir kültürdür.

Düşünün ki kardeşin kardeşe, ananın, babanın evladına güvenmediği bir ortamda emperyalizme ve sömürüye karşı mücadelede bir halk başarılı olabilir mi? Olamaz. Neden? Çünkü bütün aile bireyleri nispi refah içinde yaşamak için ayrı ayrı arayış içindeler.

Uyuşturucu, fuhuş, hırsızlık, kapkaççılık, köşe dönmece bu kültürün eseridir. Bizler bu kültürü yerle bir edebilmek, insanın insana insanca davranacağı, sevginin, saygının egemen olacağı bir ülke, bir dünya yaratmaya çalışıyoruz. Asıl hata sizde değil bizdedir. Çünkü bizler eşlerinize bu doğrultuda eğitim verirken sizleri ihmal ettik. Aynı eğitimi sizlere de veremeliydik. Bundan dolayı özür dileriz. İkinci eksiğimiz işçi arkadaşlarımıza verdiğimiz eğitimi evlerine taşıyarak eş ve çocuklarıyla paylaşp paylaşmadıkları noktasında araştırma yapmadık. İşçi arkadaşlarımızı evlerinde ziyaret ederek ev ve çevre ilişkilerini gözlemleyerek açığa çıkartmak için ilişki geliştirmedik. Bunlar bizim hatalarımız bu hatalarımızdan dolayı sizlerden tekrar özür dileriz.

8 Mart Emekçi Kadınlar Günü’ne gelince sizlerde ev hanımları olarak birer emekçisiniz. Sadece eşlerinizin ve çocuklarınızın ihtiyaçlarını karşılayan bir meta olmadığınızı kavramalısınız.

— Ben bir söz almak istiyorum. Ben eşime niçin bu kadar içiyorsun dediğim zaman tepki alacağımdan dolayı susuyorum. Böyle bir eleştiri sunma hakkına sahip miyim demek istiyorsunuz? Böyle bir hakka sahipsem bundan sonra aşırı içmemesi için uyarırım.

—(.....) sözlerine katılmıyorum. Kocama içki içme gibi

bir uyarıda bulunsam beni döver. Hem de dövmesinde de haklı. Adam bizim ihtiyaçlarımızı karşılamak için gece gündüz eşek gibi çalışıyor. Tabii ki içecek. Bana bağırarak o bir erkek. Bizim töremizde erkeğe bayan halimizle serzenişte bulunmak ayıptır. Ben kadın doğdum ve bunu kabullenmek zorundayım bu Allah'ın takdiridir.

H. DEMİR:

—Ablalarım, kardeşlerim sizler bu takdire boyun eğip kabullenmek zorunda değilsiniz. Tam tersinden ele alalım. Kocalarınız değil de sizler çalışıyor olsaydınız. Evin ekmeğini, aşını siz getirmiş olsaydınız. Eşinizin tepkilerine karşı koyardınız. Nedeni çünkü sömürüyü, işverenin emeğinizden, alın terinizden kazandığı artı değerleri kavrardınız. İşte bundan hareketle etinizin, alınterinizin hiçbir şekilde ve hiç kimse tarafından sömürülmesine sessiz kalmazdınız. Bugün bu konuşmayı biz değil sizler bize yapardınız.

Mücadelemiz sınıflar mücadelesidir. Sömürenle sömürülenler arasındaki bir kavgadır. Bu kavgada iktidarı kim elinde tutuyorsa özgür odur. İktidara sahip olmamız için Zonguldak işçileri, Atlıhan ve Hilton işçileri, TAYAD'lılar, DEMKADlılar gibi sizler de eşlerinizin yanında yer almalısınız. Yürüyüş, miting gibi bir programımız yok. Zaten istesekte bu süreçte izin vermezler. Sendika binamızda şiirler, türküler söyleyip halaylar çekeceğiz. Sizler de bize bir kısır yemeğini çok görmezsiniz umarım...

H. Demir'in bu önerisi karşısında orda bulunan herkes sanki sözleşmesine hep bir ağızdan “Ne demek, başka yemekler de yapar geliriz” diyerek mutluluklarını ifade ettiler. Daha önce 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü ile ilgili hazırladığımız bildirileri orada bulunanlara dağıttıktan sonra komite sözcülerine ayrı ayrı belirli miktarda bildiri vererek işyerlerinde ve mahallelerde dağıtmalarını istedik.

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ'NDE KADIN ERKEK EL ELE EMPERYALİZME VE FAŞİZME KARŞI MÜCADELEYE

134 yıl önce, yani 1857 yılında Newyorklu 40 bin tekstil işçisinin başlattığı hak ve özgürlük mücadelesinin yıldönümünde bizlere bu mirası bırakanları selamlıyoruz.

Toplumsal yaşamı paylaştığımız kadın, dünya nüfusunun yarısını oluşturuyor.

Dünyadaki toplam işgücünün üçte birini (1/3) kadınlar teşkil ediyor. İşlerin üçte ikisini (2/3) onlar yapıyor. Ancak aldıkları ücret erkeklerin aldığı ücretin çok altındadır.

Dünyadaki kadınların %42'si okuma yazma bilmiyor.

Evet, kimdir kadın? Nedir kadın sorunu?

–Günün birkaç saatini kuaför salonlarında geçiren yoksa çocuğunu tıpkı su testisi gibi sırtında taşıyan, tarladaki her hangi bir gölgeye bırakıp çalışan köylü kadını mı tartışacağız?

– Güzellik salonlarında daha fazla kalabilmek için gününü programlayan kadın mı? Yoksa gün ağarırken çıkıp gün batımına kadar çalıştıktan sonra eve dönen Çukurova kadını mı tartışacağız?

– Partiden baloya, balodan defileye koşuşturup duran kadını mı tartışacağız? Yoksa boğaz tokluğuna tezgah başında ömür tüketen, çocuğunu dahi emzirme olanağına sahip olmayan, işçi, memur, emekçi kadını mı tartışacağız?

– Hayvan sevenler derneği, çocukları koruma derneği, lions kulübünde göz boyayıp vicdan rahatlatan kadınları mı yoksa dünyaları dört duvarla sınırlı geçim

derdinde olan kadınları mı tartışacağız?

– İl başkanı olmak için İstanbul'un en lüks otellerinde devletinde tüm olanaklarını kullanarak, milyonlar harcayan Semra Özal ve papatyaları mı yoksa asgari ücretle on saat çalışan işçi, memur kadınları mı tartışacağız?

– Adı olmayan küçük burjuva, aydın kadınların aşk özgürlüğünü, erkek düşmanlığı mı tartışacağız? Yoksa işkence altında iki buçuk aylık (2,5) çocuğunu düşürme pahasına özgürlük ve demokrasi mücadelesi veren DEMKAD'lı, TAYAD'lı kadınları, Zonguldak grevinde eşlerini yalnız bırakmayan direnişçi kadınları mı tartışacağız?

– Evet hangilerini?...

Şüphesiz... Biz 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde işçi ve emekçi kadınların kurtuluş sorununu tartışmalıyız.

Emekçi kadınların, sınıf mücadelesine daha aktif katılmasını sağlamak için nasıl örgütlendirilmelerini tartışmalıyız. Çünkü 8 Mart, anneler günü türünden “kadın günü” değildir.

8 Mart, dünya kadınları için birlik, dayanışma ve bir mücadele günüdür.

1 Mayıs işçiler için nasıl bir gün ise 8 Mart'ta dünya kadınları için öyle bir gündür. 1857 yılında yani bundan tam 134 yıl önce Newyork'ta işçi kadınlar, daha iyi yaşam koşulları için greve gittiler. O zaman kadın toplumda ikinci sınıf bir varlıktı. Yoğun bir baskı ve sömürü altındaydı. Basit bir eşya olarak görülüyordu. O zaman Nazım Hikmet'in deyişiyle “soframızdaki yeri, öküzümüzden sonra gelir kadın” hiçbir temel hak ve özgürlüğe sahip değildir.

40 bin Newyorklu kadının daha iyi yaşam koşulları için başlattığı grevler daha büyük gösterilere ve polis-

le çatışmalara dönüştü. Kadın hareketinde dönüm noktasını teşkil eden bu grev ve gösterilerin başladığı 8 Mart günü daha sonra 1910 Kopenhag'ta (Danimarka'nın başkenti) toplanan 2. Kadın Enternasyol'in de Kadınlar Günü olarak ilan edildi. Ve kutlanmasına karar verildi.

Ülkemizde ise birkaç yıl öncesine kadar, çözüm bekleyen kadın sorunlarıyla ilgilenecek, 8 Mart'ı anlamına uygun bir şekilde kutlayacak bir kadın örgütlülüğü yoktu. Var olan kadın örgütlerinde doğrudan kadın sorunlarına yönelik çalışmalar olmadı.

Kadınlarımız eğitim, bilinç ve toplumsal mücadeleye katılım açısından erkeklere göre daha geri konumdaydılar. Kadınların istenilen düzeye gelmeleri için özel bir çaba gerekmektedir.

Devrimci mücadele de kadın derneği, DEMKAD bu çabanın ürünü olarak kuruldu.

Kadınların sorunu ne sadece "koca dayacağına son" ne de "cinsel eşitliğin sağlanması"dır.

Hayat pahalılığından, işsizliğe, baskıya, zulme, koca dayığından cinsel sömürüye, yaşamın tüm alanlarındaki eşitsizlikten, sağlık sorununa kadar birçok sorun vardır. Ve bu sorunların hepsi düzenden kaynaklanmaktadır.

Bu sorunları aşmak için, toplumsal olaylara karşı duyarlı ve mücadeleye aktif bir şekilde katılmak kadın sorununun özünü teşkil ediyor.

Zonguldak'ta grevci işçilerin eşleri, kadınların Ankara yürüyüşünde en önce yürümeleri, İstanbul'da hayat pahalılığına karşı tencereleri ile yürüyen DEMKAD'lı işçi kadınların mücadelesi, gecekondu yıkımlarına karşı çıkan emekçi kadınların kararlılığı, işkencelere karşı çıkan TAYAD'lı annelerin onurlu mücadelesi bu konuda örnek teşkil ediyor.

Yaklaşan liman sözleşmesinde olası bir greve hazır

olmalıyız. Grev zorlu bir mücadeledir. Ve liman işçileri bunu eşleriyle, aileleriyle paylaşmalı hazırlıklarını yapmalıdırlar. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde...

– Mücadele meşalesini yakan Newyorklu grevci kadınlara,

– Kadın hareketinin simgesi, Clara Zetkin'e,

– Filistin'de, Orta Amerika'da ve dünyanın dört bir yanında hak ve özgürlük mücadelesi veren tüm kadınlara,

– Demokrasinin dahi suç sayıldığı, 12 Eylül ve sonrasında ilk kez Taksim Anıtı'na çelenk koyarak mücadele ateşini yakan TAYAD'lı analara;

– Mücadeleyi yükselten DEMKAD'lı kadınlara

– Doğuda baskı ve zulme karşı başkaldıran Kürt kadınlara, şükranlarımızı sunarız.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü nedeni ile işçi ve emekçi kadınları kutlar, baskı ve sömürüye karşı daha duyarlı olmaya çağırıyoruz.

YAŞASIN 8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLARININ BİRLİK, DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜ!

Bir gün sonra komitelerimizle biraraya geldiğimizde iki eksikliğimizi saptadık.

1—İşçi arkadaşlarımıza verdiğimiz eğitim, arkadaşlarımızın eş ve çocuklarıyla paylaşılmadığından, eş ve çocuklara yönelik eğitim programı hazırlanıp bayan bir arkadaşımız tarafından verilmesine.

2—Bütün işçi arkadaşlarımızı ev ve çevre ilişkilerini öğrenmemiz için bütün arkadaşlarımızın ailece evlerinde ziyaret etmemiz için karar aldık.

Toplantımız devam ederken DOK (Baş Temsilcisi) Ahmet Temiz 70 civarında işçi arkadaşlarımızla sendikaya geldiler.

Musa da istemeden toplantı salonuna girdiği gibi bağırmaya başladı. “Örgütlemeye çalıştığınız KADINLAR GÜNÜ’nü onaylamıyoruz. Benimle bu görüşü paylaşan arkadaşlarımız da buradalar sizinle görüşmeye geldiler.” İbrahim Ergev ellerini kaldırarak konuşmaya başladı.

İ. ERGEV (Liman İşçisi):

—Başkanım kurbanın olayım; devlet üstümüzde, hükümet üstümüzde, işveren üstümüzde hepsine karılık yapıyoruz. Avradımızı da üstümüze alırsanız biz ne yaparız?

H. BİBER;

—Arkadaşlar; bazı arkadaşlarımızın devletten, hükümetten, işverenden gördükleri kötü muameleyi eşlerine ve çocuklarına karşı kullanıyorlar. Bu davranış emperyalist sistemin bizlere dayattığı koşullardan kaynaklanıyor. Bizler ailelerimizin dağılmasını değil, aile dayanışmasını savunuyoruz. 8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ hak arama mücadele kültürünü taşımaktadır. Tıpkı NEWROZ, 1 MAYIS gibi mücadele günüdür. Mücadele kültürünü sadece erkek işçi arkadaşlarımızın değil bayanlarında mücadele geleceğini kavramalarını istiyoruz. Örnek işyerimizde haklarımız adına üretimden gelen gücümüzü kullandığımızda. Tıpkı maden işçileri, Migros işçileri gibi yanımızda eş ve çocuklarımız olursa eylemlerimiz daha bir anlam kazanmaz mı? Daha başarılı olmaz mıyız? Bundan hareketle yaşama geçireceğimiz etkinliğe hepinizi eş ve çocuklarınızla gelmenizi rica ediyoruz.

A. TEMİZ:

—Ben buraya arkadaşlara söz vererek geldim. 8 MART ile ilgili çalışmalarınıza son vermeseniz ben baştemsilci görevimden istifa edeceğim.

H. BİBER:

—Bence bizim için yararlı olur.

A.TEMİZ:

—Beni kadınlar günü için feda mı ediyorsunuz?

H.BİBER;

—Evet. Feda ediyoruz. İstifa dilekçeni yaz ve hemen bana getir. Yönetim kurulu olarak onaylayalım.

A.Temiz istifa dilekçesini verdikten sonra. Olağanüstü yönetim kurulunu topladım. Toplantıda bir kısım arkadaşımız çok gergindi. Ben çelişkileri büyüten bir ifade tarzıyla söze başladım.

—Arkadaşlar; diyalektik gereği daha önce ifade ettiğimiz gibi ayrışmamız kaçınılmaz sürece girmiştir. Ayrılar ayrı yerde, (Değişim ve dönüşüm sağlayanlar) aynılar aynı yerde. (Muhafazakarlar, gericiler) olacak. Mücadelenin süreç içerisinde bizleri ayrıştırması kaçınılmazdır. Şu an bu süreci yaşıyoruz. Sınıf mücadelesinin gelişmesine karşı ayak sürtenler, engel olanlar. Kısacası korkaklar bazı gerekçeler sunarak mücadeleden kaçacaklar. A.Temiz de bunlardan biridir. Bu düşünce ile ben A.Temiz in istifa dilekçesini onaylıyorum. Gereği için oylarınıza sunuyorum.

Karar 5'e 2 (Beş'e İki) oy çokluğu ile kabul edildi.

Demokratik kitle örgütleri ile iletişim komitemiz kurumlarla yaptığı toplantıda 8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ'nün etkinlikle kutlanması, etkinliğe Grup Yorum'un çağırılması kararı alınmış. valiliğe başvuruda bulunmuşlardır.

Grup Yorum'un 1989 yılında liman işçilerinin dayanışma gecesine katılmalarına izin verilmemesini protestoda bulunduğundan dolayı tutuklanmıştı. Valilik bunu gerekçe olarak

gösterip Grup Yorum'un Mersin'de herhangi bir etkinliğe katılmasını yasaklamıştı.

Bizler liman işçileri olarak sendika binamızda (300 kişi civarında) ailelerimizin getirdiği yemeklerle ve yaptıkları kısır ile şiiirler, türküler ve halaylar eşliğinde coşkularla kutladık.

NEWROZ hazırlıklarına bir hafta önce başladık. Sendika binamızda Newroz'un tarihçesi ve günün anlamı üzerine konuyu tartışmaya açtık.

NEWROZ'un 1 MAYIS ve 8 MART gibi baskıya, zulme ve sömürgeye karşı bir mücadele günü olduğunu anlattık. Ardından komitelerimizde bir araya gelerek Newroz'la ilgili bilirimizi bu içerikte hazırladık.

YENİ NEWROZ ATEŞLERİ YAKALIM!

İşçi arkadaşlar!

Bugün 21 Mart, bugün NEWROZ bayramıdır.

Bugün, özgürlük ateşinin yakıldığı, birlik mücadele ve dayanışma günüdür.

NEWROZ, bir kavga günüdür. Bu kavga baskıya, zulme ve zorbalığa karşı halkın örgütlü bir başkaldırısıdır.

Tarihçesi hakkında elimizde pek kesin bilgiler yoktur.

Efsaneye göre bundan yüzyıllar önce (Milattan 600 yıl önce) Ortadoğu'nun bir bölgesinde DEHAK adında zalim bir kral varmış. Bir gün halkın ahı tutmuş ve bu zalim kral amansız bir hastalığa yakalanmış. Her iki omzunda yılanbaşı şeklinde iki ur çıkmış.

Büyücü ve hekimlerini çağırıp, çare bulmalarını emretmiş.

Kendisi gibi kötü olan bu hekimlerinin de tavsiyesi ile DEHAK bu hastalıktan kurtulmak için her gün halk-

tan seçtiği BİRİ KIZ olmak üzere İKİ GENCİN başlarını kesip beyinlerini yılanlarına yedirmeye başlamış.

DEHAK'ın zulmü yetmiyor gibi bir de her gün iki gencin kafasının kesilmesi halkın sabrını taşırılmış.

Halk Demirci Ustası KAWA'nın önderliğinde örgütlenmeye başlamış. Gençleri DEHAK'ın askerlerine teslim etmeyerek onları dağa kaçırmış.

Dağlarda giderek çoğalan gençler, yaktıkları ateşlerin etrafında toplanarak DEHAK'tan nasıl kurtulabileceklerini tartışmışlar.

Bu ateşlere "ÖZGÜRLÜK ATEŞİ" adını vermişler.

Yeterli güce ulaştıklarında DEHAK'ın sarayına saldırmışlar.

En önde Demirci Ustası KAWA yer alıyormuş. 21 MART günü Demirci KAWA elindeki çekici DEHAK'ın kafasına vurarak onu öldürmüş ve halk zalim kralın sarayını yerle bir etmiş.

Elde ettikleri bu zaferi halaylar çekerek kutlamışlar. Ondan sonra her yıl bu günü yani 21 MART gününü zulme ve zorbalığa karşı bir bayram günü olarak kutlamışlardır.

İnsanların özgürlüğe kavuşması tam da çiçeklerin açtığı, kuşların öttüğü, güneşin parladığı bahara rastladığından NEWROZ aynı zamanda bir bahar, bir çiçek, bir sevgi ve kardeşlik günü olarak kalmış.

Kürtçe yeni gün anlamına gelen NEWROZ efsanesini Kürtler, Araplar, Farslar, Türkler, Azeriler ve diğerleri olmak üzere birçok milliyetten halk sahiplenir.

Şüphesiz burada önemli olan NEWROZ' un tarihçesi ya da kim tarafından sahipleniyor olması değildir. Önemli olan Ortadoğu halkları için NEWROZ'un bir mücadele, birlik ve dayanışma günü olmasıdır.

Günümüzde de DEHAK'lar varlığını sürdürüyorlar. Değişik biçimlerde de olsa emekçi halkı iligine kadar sömürüyor, baskı ve işkencelerde gençleri katlediyor-

lar.

İcat ettikleri bombalarla her gün iki yerine binlerce genci katlediyorlar.

Günümüzde en büyük DEHAK şüphesiz EMPERYALİZM'dir. Onun günlük yaşamımızdaki görüntüsü zam, işsizlik, baskı ve işkencedir.

Eğer EMPERYALİZM' e ve onun marifetleri olan pahalılık, işsizlik ve işkenceye karşı başkaldırırsak NEWROZ' u gerçek anlamına uygun kutlamış oluruz.

KAHROLSUN BUGÜNÜN DEHAKLAR'I KAHROLSUN EMPERYALİZM VE OLİGARŞİ!

YAŞASIN HAKLARIN KARDEŞLİĞİ!

YAŞASIN NEWROZ!

Bildirinin bütün demokratik kitle örgütlerine, mahallerde, köylerde ve işyerlerinde dağıtılması için arkadaşlarımızı görevlendirdik.

21 Mart günü işyerinde sabahın erkeninden işçilerinin işe sevk yerinde vardiyada olan 900 yüze yakın işçi arkadaşlarımızı bir arada topladık. Günün anlamına uygun konuşmayı yapmadan önce elimizdeki kırmızı karanfilleri işçi arkadaşlara dağıttık. Daha sonra bir Türk, bir Arap ve bir Kürt arkadaşımız bir birine çiçek vererek öpüştüler.

Hazırladığımız Türkçe, Arapça ve Kürtçe dovizler açılınca sloganlar atıldı. “Yaşasın Türk, Arap ve Kürt Halklarının Kardeşliği, Yaşasın Sınıf Mücadelemiz.”

“Biji Newroz, Yaşasın Newroz, Arap, Türk ve Kürt Halkları Düşman Edilemez ve Haklıyız Kazanacağız” sloganları eşliğinde konuşmama başladım.

Bugün 21 MART bugün bahar mevsimi başlıyor. Bahar iyi, güzel demektir. Bahar özgürlük demektir. Bahar Demirci KAWA'nın mevsimidir. Bahar NEW-

ROZ'dur. Bu güzel ve yeni günde hepinizi sevgi ile, saygı ile selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar.

NEWROZ halkların kardeşliği, halkların birliğidir. Egemen sınıflar, NEWROZ'u kötü göstermeye çalışabilirler. Gerçekleri öğrenmemizi engelleyebilirler. Bu güzel günde halkımızı korkutmak isteyebilirler. Ama biz, işçiler Kürt, Türk, Arap, Çerkez, Laz gibi ayrı milliyetlerden olan emekçiler bu pis politikalara kanmayalım. Bu politikalara alet olmayalım.

NEWROZ, Demirci KAWA'nın 2600 yıl önce tüm ezilen, zulme ve kötülüğe mahkum edilmek istenen halklara kurtuluş yolunu gösterdiği bir gündür. Bu nedenle NEWROZ'a sahip çıkmalıyız. Baskı sömürü ve zulme karşı olan herkes NEWROZ'u sahiplenmelidir.

NEWROZ Ortadoğu halklarının bayramıdır.

Kardeşler...

Kötü bir oyun tezgahlamak isteyen emperyalistlere ve onların ülkemizdeki işbirlikçilerine karşı uyanık davranalım. Etle, tırnak gibi bir olduğumuz, Kürt halkına karşı katliam planları var.

Yeni DERSİM'ler, HALEPÇE'ler yaratmak isteyenler var. Bunun için düşmanlık tohumları ekiyorlar. Yüzyıllardır, birlikte aynı kaderi paylaşan halklarımızı düşman etmek istiyorlar. Bunlara fırsat vermeyelim.

Kürt halkını yalnız bırakmayalım. Katliamlara izin vermeyelim.

Halkımıza, bir parçamız olan Kürt halkına sahip çıkalım.

İşte bu güzel günde yaşasın NEWROZ diyoruz. Yaşasın Türk, Kürt, Arap ve bütün halkların kardeşliği. Yeni DERSİM ve HALEPÇE katliamlarını engelleyelim. Halkların kardeşliğini geliştirelim. Ortak ve birlikte mücadeleyi yükseltelim.

Konuşmamın sonunda arkadaşlara akşamleyin iâşe (Yemekhane) merkezi önünde, gece vardiyasında çalışan arkadaşlarla birlikte NEWROZ ateşini yakacağımızı söyledim.

Daha sonra saat 17.00’de yine aynı yerde sevk önünde gece vardiyasında olan 700’e yakın arkadaşla günün anlamına uygun konuşma yaptıktan sonra, iâşe merkezinin önüne gittiğimizde TEM (Terörle Mücadele) ve Çevik Kuvvet’ten 500’e yakın polis iâşenin etrafını sarmıştı. Gözdağı vermek için panzerlerle gelmişlerdi. Bizler onları umursamadan, aldırış etmeden özgürlük ateşini yaktık ardından devrim şehitlerimiz için işçi arkadaşlarımızı saygı duruşuna çağırdım. Anmadan sonra MÜCADELE DERGİSİ’nin NEWROZ’la ilgili özel sayısını okuduktan sonra, özgürlük ateşinin etrafında halaylar çekildi. Kürtçe, Türkçe ve Arapça türküler söylendi, Türkçe, Kürtçe ve Arapça yazılı dövizlerimizi iâşe duvarına astıktan sonra etkinliğimiz sloganlarla son buldu.

Her gün ayrı ayrı köylerde, mahallelerde 10-15 arkadaşımızı evinde ziyaret ediyorduk. Arkadaşlarımızın aileleri bizleri görmekten çok mutlu oluyorlardı.

Bir kısım arkadaşımız ailelerine kendilerinin olumsuz yanları ile ilgili bize açıklamada bulunmamalarını öğütlemiş olsalar da bizim vermiş olduğumuz güvenden cesaret alarak, eşlerinin olumsuz yanlarını dile getirmişlerdir. Kimilerinin kumar oynadığını, kimilerinin aşırı alkol alarak eve geç geldiğini, kimilerinin ise eşlerini ve çocuklarını dövüp, para vermediklerini anlattılar. Bu ve bunlar gibi sorunlarının çözümü için bizlerden yardımcı olmamızı istediler.

Bizler onları dinliyor, söyledikleri her şeyi not alıyor, sorunlarıyla mutlak ilgileneceğimizi açıklıyorduk. Aileler bizleri görmekten, bizleri tanımaktan ve bizlerle sohbet etmekten duydukları güveni coşkuyla dile getiriyorlardı. En kısa zamanda tekrar ziyaret etmemizi istiyorlardı.

Bu süreçte emperyalist güçler yükselen halk muhalefeti bastırmak, emperyalist savaşı, kayıpları, infazları, açlığı, yoksulluğu unutturmak için erken seçim gündemini ortaya attılar.

Radyolar, televizyonlar, gazeteler söz birliği etmişlercesine bütün düzen partilerinin temsilcilerinin görüşlerine geniş geniş yer veriyor. Düzen partilerinin temsilcileri emekçi halklarımıza cenneti vaat diyorlardı.

ANAP Gidecek Dertler Bitecek, Sandıkta Güller Açacak gibi sloganlarla emekçi halklarımızı sandığa çağırıyorlardı. Seçim gündemi gittiğimiz her yerde karşımıza çıkıyordu. İnsanlar hangi partiye oy vermeleri hususunda bizlere soruyorlardı.

Ülkemizde gelişen bu süreci lehimize çevirmek için komitelerimizle bir araya gelerek süreci tartıştık. İki konuda hem fikir olduk.

1- Seçimle ilgili hemen bir bildirinin hazırlanıp dağıtılması,

2- Evlerinde ziyaret ettiğimiz arkadaşların aileleri ile ilişkilerimizi geliştirmek için 1 Nisan'da kır gezisi (piknik) düzenlenmesinin, gereken hazırlıklar için piknik komitesi oluşturulmasının kararını aldık. Seçimle ilgili bildirimiz şu içerikteydi.

SEÇİM ÇARE DEĞİL, HALK HAREKETİNİ YÜKSELTELİM!

Liman işçileri, değerli mücadele arkadaşlarımız!

Türkiye'nin bir seçim atmosferine girdiğini siz de biliyorsunuz. Artık seçimle kalkacağız, seçimle oturacağız.

Nitekim işçi arkadaşlar haklı olarak, "başkan ne yapacağız bu seçimde, tavrımız ne olacaktır?" diye soruyorlar. Tüm arkadaşları tek tek bulup tartışma im-

kanım olmadığından bir açıklama yapmayı gerekli buldum.

Değerli arkadaşlar...

Seçimde ne yapacağımıza, nasıl bir tavır alacağımıza geçmeden, öncelikle yanıtlamak istediğim birkaç soru var.

- Bir erken seçime neden gerek duyuldu?
- Seçim neyi, hangi sorunumuzu halledecektir?
- Seçime kimler, hangi partiler katılıyor, katılan partiler arasında işçi ve emekçilerin partisi var mı?
- Seçimden sonra bizleri neler bekliyor?

Evet... Bir erken seçime neden gerek duyuldu? Çünkü oligarşi dediğimiz egemen sınıflar hem ekonomik hem de siyasi bakımdan tam bir bunalıma girmişler. Düzen her bakımdan tıkanmış ve işlemiyor.

Ekonomi kilitlenmiş. 50 milyar dolar dış borç, her yüz kişinin 30'u işsiz, enflasyon %70. seçim nedeniyle karşılığı olmayan milyarlarca kağıt para basıldı. Yolsuzluk, rüşvet, ahlaksızlık diz boyu.

Öte yandan işçiler emekçiler artık eskisi gibi değil, her söylenene boyun eğmiyorlar. Toplumsal huzursuzluk her geçen gün daha da büyüyor.

Kısacası düzen tıkanmış, sistem iflas etmektedir. Bu nedenle egemen sınıfların taze kana ihtiyacı var. Artık yıpranmış, ipliği pazara çıkmış ANAP'la bu işler gitmiyor. Yeni bir çehre, yeni bir vitrin gerekiyor. Ya yeni kadrolarla vitrini değişmiş bir ANAP ya da aynı programı uygulayacak yeni bir partiye yola devam etmek istiyorlar.

Bu nedenle erken seçim dediler. Amaç hak, adalet ve özgürlük mücadelesini sandığa kilitlemektir.

Liman işçileri, halkımız,

Seçim neyi, hangi sorunumuzu halledecektir?

–Pahalılığı durdurup, zamları mı geri alacaktır?

–Baskılara, işkencelere son verip işkencecilerden hesap mı soracaktır?

–Ülkemizde üslenen ABD emperyalizmini, NATO'yu kovup, üsleri mi kapatacaktır?

–Yoksa Kürt halkına kendi kaderini özgürce tayin etme hakkını mı sağlayacaktır?

Evet, seçim bu temel sorunlarımızdan hangisini sağlayacaktır? Hiçbirini... Çünkü seçime katılan partilerin programında bu saydıklarımın hiçbiri yoktur. ANAP gi-decek dertler bitecek, Gözün aydın Türkiye, Günaydın Türkiye, sandıkta güller açacak demekle halkın sorunları çözülmez.

Seçime katılan partiler işçi ve emekçilerin partileri değildir. Hepsi bu düzenden yanadır, hepsi düzen partileri dir. Bu nedenle hangi parti kazanırsa kazansın emekçilerin değil, egemen sınıfların programını uygulayacaktır. Bu partilerden hiçbiri yeni değildir. Hepsinin programları denenmiş ve iflas etmiştir.

Seçime katılan partilerin hepsi Amerika'ya bağlı IMF (Uluslararası Para Fonu)'nun programını kabul etmiştir. Bu nedenle hiçbiri 'ABD Emperyalizmine Hayır-Bağımsız Türkiye' demiyor, diyemiyor.

Seçime katılan hangi parti kazanırsa kazansın, biz kaybedeceğimize göre, bize yani işçi ve emekçilere düşen görev seçim aldatmacasına alet olmamaktır. Bu anti-demokratik seçim sistemini, seçime katılan düzen partilerini ve onların işverenlerden yana programlarını teşhir edelim. Seçimin çare olmadığını, işçi sınıfının devrimci-demokratik taleplerimizi haykıralım.

Düzen partilerine oy vermeyelim. Çünkü düzen par-

tilerine vereceğiniz her oy, seçimden sonra zam olup cop olup, kurşun olup bize geri gelecektir. “Ahh... Elim kırılırdı da oy vermeseydim” şeklindeki pişmanlık o zaman para etmeyecektir.

Seçimden sonra işçi ve emekçileri zor günler bekliyor. Burjuva partileri seçim için harcadıkları paraları halkın sırtından çıkaracaklar. Zamlar kapıda bekliyor. Peş peşe gelecek ve sözleşmelerle aldığımız üç-beş kuruşu da alıp götürecekler..

İşten atılmalar devam edecektir. Bu tehlike bizler için yani limanlar içinde geçerlidir. Dayanışmamızı güçlendirelim.

Baskılar ve saldırılar daha da artacaktır. Mücadeleye daha aktif ve bilinçli katılalım. Egemen sınıflar için, burjuva partileri için enerjimizi boşu boşuna harcamayalım. Düzen partilerini iktidara getirmek için değil, işçi ve emekçilerin iktidarı için mücadele edelim. Çare seçimde değil, mücadeleledir.

**SEÇİM ÇARE DEĞİL HAK ARAMA MÜCADELESİNİ
YÜKSELTELİM!
DÜZEN PARTİLERİNE OY VERMEYELİM, HALK
HAREKETİNİ YÜKSELTELİM!
HALKIZ, HAKLIYIZ, KAZANACAĞIZ!**

Bir yandan bildirilerimizle düzen partilerini teşhir ederken diğer yandan 30 Mart Devrim Şehitlerini Anma etkinliği ve kır gezimiz ile ilgili koşturuyorduk.

Liman işçileri tarihinde ilk kez piknik düzenlediğinden ve tarihin 1 Nisan’a denk gelmesinden dolayı arkadaşlarda şaka olarak algılandı. Ancak piknik düzenleme komitemiz tarafından gideceğimiz yer ve otobüslerin kalkış güzergahları gibi bilgiler afiş halinde işyerinde ve liman işçilerinin ikamet etti-

ği bölgelerde asılınca pikniğimizin gerçekliliğine inandılar.

DEVİRİM ŞEHİTLER YOLUMUZU AYDINLATIYOR
şiarı altında 30 Mart'ta 300 (üç yüze yakın) arkadaşlarımızla ve sosyalist basın çevresi ile sendika binamızda etkinliğimizi düzenledik. Saygı duruşunun ardından, günün anlamına uygun konuşmalar yapıldıktan sonra şiirlerle ve türkülerle anmamızı tamamladık.

1 Nisan'da Tarsus Berdan Çayı üzerinde kurulu baraj bölgesinde pikniğimizi düzenledik. Günün anlamına uygun pankartlarımızı ağaçlara asarken jandarmalar gelip müdahale ettiler. Pikniğiniz izinli mi? gibi anlamsız sorular yönelttiler. Pikniğimize katılan avukat arkadaşlar olaya müdahale ederek "Anayasada piknik ile ilgili izin gerektirecek bir hüküm olmadığını" belirterek inisiyatif koydular.

Otobüslerimiz jandarmalar tarafından arama, kimlik kontrolü, GBT gibi bahanelerle defalarca durdurulduğundan saat 07.00'de çıkmalarına rağmen saat 10.00'da ancak piknik yerine ulaşabildiler. Görevliler tarafından kahvaltı hazırlandığından hemen yemeğe geçildi. İnsanlarımız ortak sofraya düzenine ilk kez katıldıklarından dolayı önceleri çekimser davrandılar. Fakat kısa bir süre sonra herkes birbiri ile kaynaşarak tam bir aile görüntüsünü sergilediler.

Kahvaltıdan sonra davullar eşliğinde hep birlikte halay tuttuk. Halayların ardından komiteler kitleyi toplayarak ortak sohbette bulunacağımızı açıkladılar.

Toplu iş sözleşmemizle ilgili gelişen sürecin hakkında bilgi verdikten sonra olası bir grevin veya bir direnişin halinde Zonguldak Maden İşçileri'nin örneği gibi liman işçilerinin de eş ve çocuklarıyla birlikte yer almalarının gerekliliğini anlettık.

Uzun bir sohbetten sonra korkularından ve kaygılarından kısmen de olsa arındırdıklarını gördük. Pikniğimize 900 kişi civarında katılım olmuştu. Bilgi yarışması, şiirler ve türküler eşliğinde coşkulu halaylarla pikniğimizi tamamladık.

İnsanlar arabalara binmeden önce biraraya gelerek, 15 gün sonra pikniğimize katılamayan arkadaşlarla tekrar piknik düzenlememizin sözünü bizden aldıktan sonra otobüslere binerek hareket ettik.

İnsanların yakaladığı yeni dostluklar, yaşadıkları coşkular, alışılmışlığın dışında ahbap ve çavuş ilişkilerinde değil, gerçek sevginin, gerçek dostluğun hazını yaşamışlardır. Kelebekler gibi mavi düşlere uçmak, başka bir dünyaya koşmak istemi ile duygularını dışa vurmuşlardı.

BAŞKA BİR DÜNYA İÇİN KOŞMALI

Başka bir dünya için koşmalı...

Başka bir dünyada

Büyümeli aşklar,

Telaşsız kaygısız!

Mevsimler dökmeden,

Yapraklarını çiçeklerin...

Gölgeli karanlıklardan uzak,

bembeyaz!...

Başka bir dünya için koşmalı...

Aynı göğün altında

Aynı ormanda,

Boy vermeli çocuklar...

Tel örgüler

Ve duvarlar olmadan!...

Başka bir dünya için koşmalı...

Her akşam bir özlem taşımadan,

Ve yalın ayak,

Ve yarı çıplak çocuklar...

Her adreste,

Bir kimlik bırakmadan!...

Başka bir dünya için koşmalı...
Sermayenin hızından uzak
İşçi tulumuyla,
al kızıl doğumlarda,
kan kokan zamanları durdurarak!...

Başka bir dünya için koşmalı...
Leylak kokulu sabahlarda,
Yağış bir at coşkunluğunda...

El ele omuz omuza
Salkım salkım
Harman harman
“Kadife tenli zamanlara!...”

Bir gün sonra bütün komitelerimizle biraraya gelerek pikniğimizi değerlendirdik. Kitlese olarak ilk pikniğimiz olduğundan dolayı bazı eksik ve hatalarımıza rağmen kitlemiz coşkularla hoşça vakit geçirdiklerini ifade ettiler. Bir sonraki pikniğimizin daha kitlese olabilmesi için üyelerimizin akrabalarını ve komşularını pikniğe davet edebileceklerini hatta gelebilmeleri için ısrarcı olmalarını önerdik.

15.04.1991’de arkadaşlarımız piknik için daha büyük alana sahip Karabucak Ormanı üzerine anlaşılmışlardı.

Sabah 05.00’te görevliler piknik alanına gidip çevre temizliği gibi bütün hazırlıkları tamamladılar. Polis ve jandarmanın engellemelerine rağmen saat 09.00’da piknik alanına ulaştık. Görevli arkadaşlarımız bütün hazırlıkları tamamlamış, pankartlar asılmış, çevre temizliği yapılmış, kahvaltı için ortak sofraya düzeni oluşturulmuştu. Kitlemiz çalınan davullar eşliğinde karşılandı. 4 bin civarında insanı biraraya getirmiştik. Mersin tarihinde ilk kez böyle bir kitleye ulaşılmıştı. Pikniğimizi daha önce programladığımız şekilde hayata geçirdik.

18.04.1991 tarihinde yaklaşan seçimlere yatırım amacıyla

Ulaştırma Bakanı Mehmet Köstepen'in imzası ile 3 kişi kadrolu olarak Mersin Liman İşletme Müdürlüğü'ne işbaşı yaptırıldı. Bu süreçte geçici işçi olarak çalışan, kadro bekleyen 670 arkadaşlarımız vardı. Bu karar karşısında bütün komitelerimizle olağanüstü bir şekilde biraraya geldik. İlk sözü geçici işçi arkadaşlarımızdan Burhan Çiçekoğlu aldı.

B. ÇİÇEKÇİOĞLU:

— Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım, benim geçici işçi olmamdan öte liman işçilerine dayatılan bu politika özünde örgütlülüğümüze karşı geliştirilen bir tavidir. Siyasi iktidarın bu tavrına karşı bizler örgütlü gücümüzü gösteremez isek üstümüze daha fazla geleceklerdir.

Siyasi iktidarın bu saldırısına karşı mutlak sert bir cevap vermek zorundayız.

S. ÇAKMAK:

— Arkadaşlar, ben kadrolu bir işçi olarak B. Çiçekoğlu'nun bu önerisini desteklememle birlikte şube başkanımızdan ve bütün arkadaşlarımızdan mutlak yaşama geçirilmesi noktasında bir talepte bulunacağım. Bugüne kadar yaptığımız eylemliliklerde hep birileri çıkıp eylemimizi kırmaya çalışmışlardır. Bu kişilerin sayıları önemli değil diyebilirsiniz. Fakat benim ve sohbette bulunduğum bütün arkadaşlar için büyük bir önem arz ediyor. Şimdi diyeceksiniz ki 2000 (iki bin) kişinin içerisinde 70-80 kişinin eyleme katılmaması çok önemli olmayabilir. Oysa büyük bir önem arz etmelidir. Bu insanlara karşı sert bir önlem alamaz isek “herkesin yaptığı yanına kar kalır” anlayışı ile bu rakamlar daha da artacaktır.

Bizler bu gelişmelere seyirci kalamayız. Bunun için başkanımızın ve bütün arkadaşlarımızın bu konu üzerine titizlikle durmasını talep ediyorum.

S. Çakmak'ın bu önerisi herkes tarafından kabul edildi. Bir gün sonra bütün vardiyalarda gündemle ilgili aynı içerik-

te konuşma yaptım.

— Arkadaşlar!..

Kazanılmış haklarımıza saldırıyorlar. Toplu- İş Sözleşmemizi ihlal ediyorlar. İşyerimizde “boşalan münhal kadroların geçici işçiler tarafından doldurulacaktır” hükmü yer almış olmasına rağmen Ulaştırma Bakanı seçim yatırımı için çevresinde bulunan partilileriyle bu kadroları doldurmaktadır. Bizler bu gelişmelere seyirci kalır isek yıllarca bizlerle aynı kaderi paylaşan geçici arkadaşlarımıza haksızlık yapmış oluruz.

Saygıdeğer arkadaşlarım, kardeşlerim!

Kendi gücümüze güvenelim. Bize reva görülen rezilliklere layık değiliz. Dünyanın her yerinde haklar mücadele ile kazanılıyor. Zaten bedel ödüyoruz. Geleceğimiz karartılıyor. Yarınımızdan kaygılıyız. İş güvencemiz yok, eve ekmek götürmemiz sermayenin iki dudağı arasına bırakılmak isteniyor. Evet, bedel ödüyoruz ama bu bedel geleceğimizi kazanmak için önemlidir. İşsiz kalma korkusu kalma yerine, işimize sahip çıkma kararlılığıyla sermayenin, siyasi iktidarların karşısına dikilelim. Güç biziz. Yaratılan bütün güzelliklerin, değerlerin, ekonomik birikimlerin sahibi bizleriz. Biz çalışmadığımızda yaşam durur. Biz çalışmadığımızda sermaye çaresiz kalır.

Geleceğimiz, özgürlüğümüz, kurtuluşumuz için ayağa kalkalım.

Mücadele etmeyi göze aldığımızda “Olmaz” denilenin olduğunu, “yapılmaz” denilenin yapıldığını, “Değişmez” denilenin değiştiğini göreceğiz.

Sendika bir sınıf örgütüdür. Hepiniz bu örgütün üyelerisiniz. Ben ise bu örgütün başıyım. Unutmayın, tekrar tekrar söylüyorum hepiniz örgüt üyelerisiniz ve ben de başkan olarak bu örgütün başıyım.

Emeğimizi, alınterimizi ve geleceğimizi kazanmak örgütlü olmamızdan geçiyor. Örgütlü olmak bir onurdur. Bakınız birçoğunuz bilmeyebilir. Devlette bir örgüttür. Devletin MİT

(Milli İstihbarat), JİTEM (Jandarma istihbarat) gibi illegal örgütleri ve onları besleyen polis, ordu gibi militarist güçleri var. Devletimiz sosyal olmadığından militarist bir devlettir. Gerici, şoven ve bağnaz bir yapıya sahiptir. Bunun adı da faşizmdir.

Faşizme ve emperyalizme karşı mücadelede önüme anam, babam, kardeşim, öz çocuğum da çıksa kafasını kırarım. Bu gerçekten hareketle eylemimizi kırmaya çalışanların, kafasını kırmak için araba dolusu sopa sipariş ettim. Ve komitelerimize dağıttım. Hiçbir onursuzluğa müsaade etmeyeceğiz.

F. MONGULDAR:

— Sayın Başkan, yaptığın bu konuşma ne yazık ki işçi sınıfı adına bir talihsizliktir. Bir sendikacı nasıl bir işçiyi dövebilir?

H. BİBER:

— Ben eylem kırıcılarını ve işbirlikçilerini döveceğimizi söyledim. Yoksa sen bunlardan biri misin?

F. MONGULDAR:

— Ben eyleme katılacağım.

H. BİBER:

— Sen eyleme katılacaksan, eylem kırıcılarına karşı bu kaygın nedir?

F. MONGULDAR:

— Özür dilerim.

H. BİBER:

— Özür dilemen hatanı telafi etmez, kendini affettirtmez. Bence sen bir provokatörsün. Cenk meydanında görüşeceğiz. Altta kalanın canı çıksın.

Bu sözüm bütün liman işçilerinde bir ifade kazandı. Herkes birbirine güven pekiştirir şekilde cenk meydanında görüşeceğiz gibi ifadeler kullanmaya başladı.

Bir gün sonra siyasi iktidarın ve Ulaştırma Bakanı'nın kararını protesto etmek amacı ile uyarı niteliğinde 2 saat üretimden gelen gücümüzü kullandık. Her zamanki gibi TEM (terörle mücadele), çevik kuvvet panzerleriyle yerlerini almışlardı. Eylemimizin bitmesine 15 dakika kala güvenlik amiri yanımıza gelerek “Sayın vali sizlerle görüşmek istiyor” diyerek bizleri vilayete gitmek için davet etti. Ulaştırma Bakanı'ndan bir haberi bizlere ulaştırma amacı taşıyabileceğinden çağrıyı kabul ettik. Şube Sekreteri R. Özbey, şube yönetim kurulu K. Önal, şube yönetim kurulu Z. Çağlar ve iş yeri temsilcisi M. Türkmen ile birlikte gitme kararı aldık. Giderken komitelere ve işçi arkadaşlara seslenerek bizler gelene kadar hiç kimse buradan ayrılmasın çağrısında bulundu.

S. TEMUR:

— Başkanım, bir saat değil bir yılda gelmezseniz buradan ayrılmayacağız ve işbaşı yapmayacağız.

S. Temur’ un bu sözü kitlede büyük bir coşku yarattı. Başkan gelene kadar biz buradayız şeklinde sloganlar atıldı. Polis otosuyla bizleri vilayet değil emniyet müdürlüğüne götürdüler. Emniyet müdürlüğünün önüne geldiğimizde polis amiri “indirir şunları. On gün hücrede tutalım da burunları sürtünsün.” demesiyle birlikte yüzlerce polis bizleri apar topar arabadan indirdikleri gibi yumruklamaya başladılar. Ardından bizleri sürükleyerek TEM Şubesi’ne götürdüler. TEM bölümüne ulaştığımızda polisler “yüzünüzü duvara dönün, ellerinizi duvara dayayın” diyerek bağırırmaya başladılar. O sırada ben arkadaşlara güven vermek için bağırdım. Yüzümüzü duvara dönmeyeceğiz. Ellerimizi de duvara dayamayacağız diyerek yüzüm polislere dönük bir şekilde yere oturdum. Bir dakika içinde onlarca polis üstümüze saldırarak, yerlerde sür-

rükleyerek bizleri ayrı ayrı hücrelere koydular. Gözaltına alındığımız arkadaşlarımız tarafından duyulunca sloganlarla her yeri inletiyorlardı.

Emniyet müdürlüğü limandan 300 metre ileride olduğundan arkadaşlarımızın sloganlarını hücreden duyabiliyorduk. Birkaç saat sonra polis, benden bir hücre ötede olan K. Önal'a yemek verdi. Ardından benim bulunduğum hücrenin kapısını açarak yemeği uzattı. Sert bir ifadeyle 'sizler yalancı ve birer şerefsizsiniz, sahtekarsınız. Bizlere yalan söylediniz. Bu anti-demokratik davranışınızı protesto etmek amacı ile yemek yemiyorum ve açlık grevine başlıyorum' deyince K. Önal kapıya vurarak ben de yemek yemiyorum diye bağırdı. Diğer hücrelerdeki arkadaşlar polise tavır koyma cesaretleri olmadığından yemeği alıp hücrelerinde bırakmışlar. Bu esnada komitelerimiz eylem bölgesinde bulunan simitçileri alandan uzaklaştırdıktan sonra komite sözcülerimizden N. Atmaca işçilere çağrıda bulunmuş.

N. ATMACA:

— Arkadaşlar, şu an şube başkanımız ve diğer arkadaşlarımız hücrede açlık grevine başlamıştır. Bundan dolayı burada bulunduğumuz süre içerisinde hiç kimse yemeğe gitmeyecek, simit poğaçaya gibi hiçbir şey yemeyerek hepimiz açlık grevine başlayacağız.

Bu öneri bütün işçiler tarafından alkışlarla karşılanmış. O esnada polis amiri megafonla işçilere çağrıda bulunmuş. "Arkadaşlar şube başkanınızı ve diğer arkadaşlarınızı yasadışı örgüt üyesi olduklarından dolayı gözaltına aldık" demesi ile birlikte sözünü tamamlamadan işçi arkadaşlar tek bir ağızdan "örgüt üyesi bizleriz, hepimiz örgüt üyesiyiz. Başkanımız örgütün başıdır" diyerek polisler saldırmışlar. Polisler neye uğradıklarını şaşırarak bir halde eylem bölgesinden kaçarak uzaklaşmışlar. Ardından telsiz ile emniyet müdürünü arayarak "müdürüm işçilerin hepsi militanlaşmış hepimiz örgüt

üyesiyiz diye bağırıyolar.”

Bu süreç gelişirken, Genel Başkan M. Hüsni Yılmaz genel merkezden (Ankara) işçiler servisi şefliğini arayarak tahmil tahliye baş temsilcisi M. Demir’e eylemi bırakıp hemen işçilerin işbaşı yapmaları için talimatta bulunmuş.

M. DEMİR:

—Genel başkan olarak senin ve Genel Merkez Yönetim Kurulu’nun aramızda olması gerekirken ve şube başkanımız ve diğer yönetici arkadaşlarımız gözetimindeyken hangi yüzle eylemi bırakıp işçilere işbaşı yaptırmamızı istersiniz? Kaldı ki işçilere böyle bir öneride bulunmam halinde linç edileceğini çok iyi biliyorum. Gücün yetiyorsa genel başkan olarak gel sen böyle bir talimatta bulun.

Komitelerimiz bu olayın ardından biraraya gelerek demokratik kitle örgütlerine haber verilmesi ve işçi arkadaşlarımızın eş ve çocuklarının eylem bölgesine çağrılmaları için her bölgeye beşer kişiyi görevlendirmişler. Aileler traktörlerle, kamyonlarla köylerden limana akın etmişler. 2000 civarında mevcudu olan liman birkaç saat içinde 6-7 bine ulaşmıştır.

Aynı süreçte demokratik kitle örgütlerinin yöneticileri ve üyeleri ile birlikte sendikanın önünde toplanmışlar. Bu esnada EKD (Emekçi Kadınlar Derneği)’nin başkanı Hülya Ayhan büyük bir kitle ile sendikanın önüne gelip oradaki bulunan topluluğa konuşma yapmış.

H. AYHAN:

— Arkadaşlar; duyduk ki Hasan Biber’i ve arkadaşlarını gözaltına almışlar. İşte buna gülerim. Çünkü H. Biber’in yüreği ne hücrelere ne de hapishanelere sığar.

Ben inanıyorum ki H. Biber şu an orada sorgulanan değil sorgulayan konumdadır. Devlet mutlaka geri adım atacaktır. Ancak devletin geri adım atmasını beklemeden bizler hep birlikte emniyet müdürlüğüne gidip onu oradan alalım.

H. Biber'in yüreği hücrelere sığmaz şıarı dalga dalga liman işçilerine ulaşınca, sloganlar tek noktada kilitlenmişti.

HÜCRELERE SİĞMAZ YÜREĞİMİZ, HEPİMİZ ÖZ-GÜRLÜK SAVAŞÇILARIYIZ!

HEPİMİZ BİRER HASAN BİBER'İZ!

Şeklinde sloganlar atılıyordu.

Saat 19.00'da beni apar topar hücremden çıkarıp bir odaya götürdüler. Bir müddet sonra gözlerimdeki siyah bandı çıkardıklarında karşımda emniyet müdürü, müdür yardımcıları, TEM ve güvenlik müdürü ile liman işletmesi müdürü vardı.

Emniyet Müdürü:

— Hasan Bey, Ulaştırma Bakanı tarafından işbaşı yaptırılan üç kişi limandan alınıp TCDD (DEMİR yollarına) nakilleri yapıldı. Amacınıza ulaştınız. Biz sorunları daha fazla boyutlandırmak istemiyoruz. Seni bırakacağız ancak sen de Liman işçilerine çalışmalarını ve işbaşı yapmalarını söyleyeceksin.

— Arkadaşlarım ne olacak?

Emniyet Müdürü:

—Onlar burada kalacaklar, kanunsuz grev yapmaktan yargılanacaklar.

—Bana böyle bir teklifte bulunma hakkını nereden buluyorsunuz? Ben hain miyim ki arkadaşlarımı burada bırakarak gideceğim? Arkadaşlarımla birlikte gitmeden hiçbir önerinizi kabul etmiyorum. Bu cevabım karşısında TEM'den polisler emniyet müdürünün önünde küfürler ederek, saldırdılar. Aldığım darbeler karşısında yere düştüm. Siyah bandı gözlerime tekrar taktıktan sonra sürükleyerek hücreye götürdüler. Diğer arkadaşlarıma cesaret vermek açısından sürekli slogan atıyor, türküler söylüyordum. Diğer hücrelerdeki arkadaşlar-

dan cılız bir şekilde sesler geliyordu.

H. Ayhan'ın kitleye verdiği güven karşısında kitledeki kararlılık gelişmiş iki koldan emniyet müdürlüğüne yürümek için limandan ve sendikanın önünden kitle harekete geçince saat 21.30'da beni tekrar hücreden alıp emniyet müdürünün karşısına çıkardılar.

Emniyet Müdürü:

— Hasan Bey tamam. Önerini kabul ediyoruz. Seni arkadaşlarınla birlikte bırakıyoruz. Bize verdiği işbaşı yaptırma sözünü tutarsın herhalde...

— Bu önerinizi bir şartla kabul edeceğim.

Emniyet Müdürü:

— Ne şartı?

— Eminim ki şu anda liman işçileri eş ve çocuklarıyla birlikte eylemdeler. Köylerden gelenlerin geri dönmeleri için bu saatte otobüs bulamayacaklarından o insanları evlerine götürmek için araç tahsis edilmesini talep ediyorum.

Liman Müdürü::

— Asla bu önerinizi onaylamıyorum. Binlerce kişiyi nasıl taşıyabiliriz ki?

Emniyet müdürü, liman müdürüne dönerek kulağına “İşçileri Bakanı'nın eylemin bitirilmesi için ne istiyorlarsa yapın hususunda emri var” diye fısıldadı. Bana dönerek gereken araçlar sağlanacaktır. Şimdi gidebilirsiniz.

Serbest bırakıldığımızın haberi kitleye ulaşınca binlerce insan emniyet müdürlüğünün önüne kadar gelerek, “HAL-KIZ HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ, YAŞASIN ONURLU MÜCADELEMİZ, YAŞASIN DİRENİŞ YAŞASIN ZAFER” sloganları eşliğinde bizleri karşıladılar. Kitlede coşku ve se-

vinç iç içeydi. Kimileri sevinç gözyaşları döküyor, kimileri bana ulaşabilmek için adeta çırpınıyordu. Bizleri omuzlarına alarak limana götürdüler.

Limana ulaştığımızda kitleye teşekkür konuşmasında bulundum.

—Ağabeylerim, kardeşlerim hepinize en derin sevgi ve saygılarımı sunarım. Gelişmeleri hep birlikte yaşadık. Örgütlü gücün yenilmezliğini tarih bir kez daha bizlere göstermiştir. Hepimiz birlikte yeni tarihler yazacağız. Gözaltındayken bile sorgulanan değil, sorgulayan olduk. Bizlere bu gücü sizler verdiniz. Yarınlarda hep birlikte daha büyük kazanımlar için mücadelemizi büyüteceğiz. Yeter ki her zaman birlik ve dayanışma içinde olalım ve bunu dosta düşmana gösterelim.

Teşekkür konuşmamın ardından bütün kitleyle halaylara tutuştuk. İnsanlardaki coşku hat safhadaydı. Bu coşkuları dolu dolu yaşamaları onların en tabii hakkıydı. Bir müddet sonra işverenin tahsis ettiği otobüsler limana gelince arkadaşlarımızı evlerine uğurladıktan sonra kalabalığın içerisinde yalnızmışım gibi yaşadıklarım film şeridi gibi gözümün önünden geçti.

Çocukluğum geldi aklıma, çamurlu yollarda yalın ayak, yarı çıplak koşuşmalarım, maviliklerdeki uçurtmalarım, açlığım, yoksulluğum, sevilerim, sevdalarım ve özgürlüğe kadar sürecek olan kavgam.

ŞAFAK FENERİ

Dudaklarında hiç bitmeyen

Bir sevda türküsüydü

İsyanlardan öğrendiğin direniş.

Başlayınca yüreğinde

O amansız yangın,

Biraktın ardında

Yılların tutuşturduğu
Çocukluğunu
Ve anılarda kalan o kasabayı.

Dörtnala giden bir atın
Sarılıp beyaz yelelerine,
Özgürce akan bir ırmak gibi
Yolcuydun artık
Yitik bir zamandan
Hayallerin başladığı yerlere.

Baş eğmedin
Zincirleri kıran,
Duvarları delen sesinle
Haykırdın yiğitçe
Miting alanlarında
Ve yelken açtın
Fırtınalı bir denize
Ufukları tutuşturan ellerinle.

Kararıırken ak köpükler,
Örtündün başına kadar
Maviliklerin
Eteğinde martılar
Düşlerinde güneş bahçeleri.

Karşı koyup dalgalara
Sevdaı yüreğinle ulaştın
Binlerce işçinin umanına.
İncileştin derinliklerinde
İradenin kazandığı zaferlerde.
Sen filiz verirken
Yeni bir yaşama,
Sana seslenir
Çağlar ve sınırlar ötesinde

Kurbanlar.

Görkemli bir dağ şimdi bedenim
Alkış tutar sana nasırlı eller
Bilmezler oysa
Yazılarında paylaştığın
O masum yalnızlığını

Bilmezler oysa
Artık kendin için ağlamadığını

Düşünce dokunduğunu yakar, dostum!
Yürürken adım adım
Kahpeliklerin
Ve satılmışlığın arasında,
Duymayacaksın
Sırtına saplanmak istenen hançerin
Acısını

Milyonları kucaklarken
Gözlerindeki asırlık bakışlar,
Hissetmeyeceksin
Ellerine vurulmak istenen kelepçenin
Soğuşunu

Ve esmer yüzüne
Beyaz bir kuş gibi konmuş
Gülümseyişinle
Bilmeyeceksin zindan karanlıklarını
İnanan için, bedbahtlık yoktur
Parmaklıklar ardında olsan da
Davet edeceksin insanlığı,
Yüreğinden özgürlüğe kalkan
O trene

Sen bir şafak fenerisin,
Geceyi gündüze kavuşturan!
Tüketemez seni hiçbir zorbalık

Güneş doğuncaya kadar.

Şimdi buldun
Yaşamın iri gövdesini
İnanç ve mücadeleyle
Ebediyettir şimdi!
Mükâfatların en güzeli,
Gönüllerde
Anılarda
Hiç ölmeden yaşamak.

Senden öğrendim
Sevmenin direnmek olduğunu
Korkulara baş kaldırmayı.
Senden öğrendim
Dostluğun sıcaklığının
Ne demek olduğunu
Ve senden öğrendim
Özgürlüğe
Umuda yolculuğu.
Sığdıramadım seni şiirlerime
Dostluğun anlatılmaz
Doyasıya yaşanır.

BÖLÜM VII

İki gün sonra, gelişen süreci taşıyamayacaklarını söyleyerek;

R. Özbey (Sekreter), M. Yaşar (Mali Sekreter), Z. Çağlar (Yönetim Kurulu Üyesi), S. Dağdur (Yönetim Kurulu Üyesi), A. Argün (Teknik Amirlik Baş Temsilcisi), M. Türkmen (Tahmil Tahliye Temsilcisi), B. Ali Şenol (Tahmil Tahliye Temsilcisi) görevlerinden istifa ettiler.

Yönetim Kurulu Üyelerinden boşalan yerlerin doldurulması için Yönetim Kurulu Yedek Üyelerine Çağrıda bulunduk. İlk toplantımızda; Fevzi Aslan (Sekreter), Mustafa Bekler (Mali Sekreter), Ali Taş (Üye), Ali Kurultay (Üye) görevlerine seçildiler.

Mücadele kızıştıkça bu ve buna benzer olayların yaşanacağını biliyorduk. Bu nedenle her mücadelede kendimizi yenileyerek yolumuza devam ediyorduk. Kitlemizin büyük bir bölümü de direngenliği ile her mücadeleye hazır olduğunu ispatladı. Artık gönül rahatlığıyla 1 Mayıs hazırlıklarına başlayabilirdik. Bütün komitelerimize acil toplantı çağrısında bulunduk.

Birkaç saat sonra bütün arkadaşlarımız sendikaya geldiler. Toplantıda 1 Mayıs'ın bizim için ne denli önem taşıdığını anlattıktan sonra arkadaşlarımız söz aldı.

M. ÖZDEMİR:

—Arkadaşlar birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs'ın sadece bizim değil, Dünya işçi sınıfı için büyük bir anlam taşıyor. Olaya bu açıdan baktığımızda bizler bugünü ruhuna yakışır bir anlamda kutlamalıyız.

V. DÖNMEZ:

—1 Mayıs'ı bir mitingle kutlayalım. Miting örgütleme çalışmalarına bugünden başlayalım. Afiş, bildiri, pankart ve dövizlerin hazırlanması için basın, yayın komitemizi görevlendirelim. Demokratik kitle örgütleri ile iletişim komitemiz ya-

rın biraraya geleceğimiz şekilde bütün kurumlara çağrıda bulunmasını öneriyorum.

A.TAŞ:

—Miting Tertip Komitesi'ni çok geniş tutalım. Komitelemizin bütün sözcülerinin komitede yer almalarını öneriyorum. Tertip komitesinde yer alacak arkadaşlar yarın kurumlarla birlikte yapılacak toplantı saatine kadar ikametgah ve nüfus sureti belgelerini getirsinler ki toplantıya hazırlıklı bir şekilde girelim.

Arkadaşların önerileri doğrultusunda hepimiz hemfikir olduk. Bir gün sonra 1 Mayıs gündemi ile çağrılı bütün kurumlar sendikaya geldi. Kısa bir sohbetten sonra ilk sözü Yol-İş Şube Başkan'ı T. Özçelik aldı.

T. ÖZÇELİK:

—Arkadaşlar hepinize merhaba. Bugün hepimiz için tarihi bir gün olmalı. Çünkü 1980 Askeri Darbe'den bu yana işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs ülkemizde yasaklı ve hala bu yasak devam etmektedir. Bizler bugün burada bu yasağa rağmen bir aradayız. 1 Mayıs'ı anlamına uygun kutlayabilmemiz bir miting ile mümkün olacaktır. Bu gerçeklerden hareketle miting hazırlığına hemen bugün tertip komitesini oluşturarak ve başvurumuzu yaparak başlayalım. Bütün kurumlar adına en az bir kişinin tertip komitesinde yer almasını öneriyorum.

H. BİBER:

—Arkadaşlar; ben de T. Özçelik ağabeyim gibi bu tarihi günün arifesinde hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum. HEPİNİZİN BU TARİHİ GÜNÜ RUHUNA UYGUN KUTLAMA ÇABASINDA OLACAĞINA INANCIM TAMDIR. ÖNÜMÜZDE DOKUZ GÜN GİBİ KISA BİR ZAMAN VAR. Bugün burada bütün kurumlar tertip komitesinde yer alacak temsilcilerini tespit etsinler, listemizi hazırlayalım.

Tertip komitesinde yer alacak olan arkadaşlar yarın en geç saat 14.00'a kadar ikametgah belgelerini ve nüfus cüzdanı suretlerini bize getirmelerini rica ediyorum. 1 Mayıs miting başvurusunu basın toplantısı ile halkımıza duyuralım. Ayrıca afiş, bildiri, pankart gibi propaganda araçlarımızın masraflarının sendikalar tarafından karşılanmasını öneriyorum.

Sırasıyla bütün kurumlar ayrı ayrı söz alarak koşullar ne olursa olsun 1 Mayıs'ın mutlaka bir miting ile alanda kutlanmasının gerekliliğinin üstünde durdular. Toplantıda:

- 1) 25.04.1991'de miting başvurusunun yapılmasına,
- 2) Bildiri, afiş ve pankartların hemen baskıya verilmesine ve bütün masrafların sendikalar tarafından karşılanmasına,
- 3) Tertip komitesinde yer alacak kurum temsilcileri, gelişmeleri değerlendirmek için her gün saat 15.00'da Likat-İş Sendikası'nda toplanmasına oy birliği ile karar alındı.

KATILIMCI KURUMLAR

Likat-İş Sendikası Mersin Şubesi

Yol-İş Sendikası Mersin Şubesi

Kristal-İş Sendikası Mersin Şubesi

Petrol-İş Sendikası Mersin Şubesi

Tursan-İş Sendikası Mersin Şubesi

Belediye-İş Sendikası Mersin Şubesi

Tek Gıda-İş Sendikası Mersin Şubesi

HEP (Halkın Emek Partisi)

İHD (İnsan Hakları Derneği)

Halkevleri

TMMOB (Türkiye Mimar Mühendis Odaları Birliği)

TTB (Türk Tabipler Birliği)

Mücadele (Siyasi dergi)

İşçilerin Sesi (Siyasi dergi)

DENG (Siyasi dergi)

10 Eylül (Siyasi dergi)

Zafere Doğru (Siyasi dergi)
Toplumsal Kurtuluş (Siyasi dergi)
Yeni Demokrasi (Siyasi dergi)
HEDEF (Siyasi dergi)
Kurtuluş (Siyasi dergi)
Emek Dünyası (Siyasi dergi)

25.24.1991’de bütün kurumların temsilcileri ile biraraya gelerek 1 Mayıs Tertip Komitesi’ni oluşturduk. Ardından basın toplantısı düzenleyerek tertip komitesinde yer alan kurum temsilcileri ile işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs’ı bir miting ile kutlama kararımızı açıkladık. Gereken başvurunun yapılması için tertip komitesinde yer alanların isim listesi ile gerekli belgeleri dosya halinde bir gün sonra vilayete teslim edeceğimizi duyurduk.

Aynı gün yerel gazeteler akşam baskısıyla 1 Mayıs için başvuruda bulunacağımızı halka ulaştırmıştı. Sabah işyerine geldiğimizde işçi arkadaşlarımız gazeteleriyle birlikte işe gelmişti. Bütün yerel basın haberimizi manşette vermişti.

Saat 10.00’da vali, vali yardımcıları, emniyet müdürü, güvenlik, TEM müdürleri ve jandarma il komutanı ile birlikte basın toplantısı düzenleyerek; “İlimizde 1 Mayıs kutlamalarıyla ilgili bazı sivil toplum örgütlerinin başvuru yapacaklarını gazete haberlerinden öğrendik. Başvuru yapmaları kendi anayasal haklarıdır; fakat biz devlet olarak 1 Mayıs’la ilgili hiçbir toplantı, gösteri ve yürüyüşe müsaade etmeyeceğimizi ilgili kurumların dikkatine sunuyoruz” ifadesinde bulundu.

Vilayette yapılan basın toplantısının ardından bir kısım basın emekçileri sendikaya gelip bize haber verdiler. Açıklamaya karşı tavrımızın ne olacağı hakkında sorular yönelttiler. Cevabımız, kurumların temsilcileri ile yapacağımız toplantıdan sonra düşüncelerimizi söyleyeceğimiz oldu.

Bu gelişmenin ardından bütün komitelerimizi çağırdık. Arkadaşlarımızın büyük bir bölümü kısa sürede sendikaya geldiler. Kendilerine gelişmeleri aktardım.

Arkadaşlar hepinizin bildiği gibi birlik, dayanışma ve mücadeleye günümüz olan 1 Mayıs'ta miting yapmak için bütün kurumlarla birlikte basın toplantısı yapmıştık. Tertip komitesinde yer alan kurumların temsilcileriyle birlikte bugün saat 15.00'da başvurumuzu yapacağız. Devlet güçleri bizlerin bu çalışmalarımızdan rahatsız olmuşlar ki apar topar bugün saat 10.00'da basın toplantısı düzenleyerek 1 Mayıs'ta toplantı, gösteri ve yürüyüş gibi etkinliklere hiçbir suretle izin veremeyeceklerini açıkladılar. Benim ve bir kısım arkadaşımızın bu konudaki tavrı açık ve nettir.

Her türlü bedel ödemeyi göze alarak mutlak alana ineceğim. Bazı arkadaşlarımız “ben bu çetin kavgayı kaldıramam” diyebilir. Bu anlamda düşüncelerinizi son kez almak istiyorum.

İşçiler:

—GEMİLERİ YAKTIK GERİ DÖNÜŞ YOK!

—Hepinizi bu kararlılığınızdan dolayı kutluyorum. Valinin basın toplantısı haberini alan kurumlar eminim ki birazdan burada olurlar. Bu arada bizler de birer çay içelim bari.

Valinin kuvvet komutanları ve emniyet müdürüyle yaptığı basın toplantısı kurumların büyük bölümünde bomba etkisi yaratmıştı. Kısa bir süre sonra apar topar telaş ve panik içinde sendikaya doluştular. Herkes birbiriyle tartışıyor, birbirini dinlemiyor ve bağırıyorlardı. Hemen inisiyatifimi koyarak olaya müdahale ettim.

Arkadaşlar bu ne telaş, bu ne panik? Bir kısmınızın birbirini dinlemeden bağırarak konuşması her şeyden önce adabına aykırıdır. Üzülerek söylüyorum ki burayı cadı kazanına çevirdiniz. Bu davranış bırakın devrimci kültürü, mahalle kültüründe bile yoktur. Buyurun toplantı salonuna geçelim ve herkes tek tek düşüncesini söylesin.

İlk sözü Belediye-İş adına Mustafa Erdoğan aldı.

M. ERDOĞAN:

—Şube Başkanımız Ali Sönmez'in talimatı var. Belediye-İş Sendikası olarak yasal olmayan hiçbir eylem içinde olmayacağız.1 Mayıs Tertip Komitesi'nde yer almayacağız.

L. ÇETİNKAYA:

—Genel başkanımızın bütün teşkilata gönderdiği yazılı talimat var. Tek Gıda-İş Sendikası olarak Türk-İş'in kararları doğrultusunda hareket edeceğiz. Biz de tertip komitesinde yer almayacağız.

A. KARAASLAN:

—Biz burada Likat-İş yönetimine muhalefet ve halk evleri üyeleri olarak bulunuyoruz. Kendi aramızda yapmış olduğumuz değerlendirme sonucunda valinin 1 Mayıs'la ilgili başvuruya izin vermeyeceklerine dair yaptığı açıklamadan sonra bu süreçte izinsiz alana inmek işçilere zarar vereceğinden, işçilerin zarar göreceği hiçbir eylemi tasvip etmiyoruz. Likat-İş yönetiminin her koşulda alana ineceğiz diye diretmeleri bir inattan başka bir şey değildir. İşçiler bu tür eylemlere hazır değildir. Gözaltına alınmaları halinde işten atılma ihtimali vardır. Böyle bir vebali taşıyamayacağımızdan, muhalefet ekibi ve Halkevleri Derneği'nin üyeleri olarak taraftarlarımızı bu inada kurban etmeyeceğiz. Bu maceracılığa son verilmesini istiyoruz. Alaattin Karaaslan olarak ben ve arkadaşlarımız sendikanın almış olduğu kararlara asla uymayacağımız gibi 1 Mayıs Tertip Komitesi'nde de yer almayacağız.

H. GÖÇER:

—Biz de Emek Mersin Temsilciliği olarak işçilerin zarar göreceği bir eylemi doğru bulmuyoruz.1 Mayıs Tertip Komitesi'nden çekiliyoruz.

C. AVCI:

—Biz de Devrimci Demokrasi Mersin Temsilciliği olarak

okurlarımızla yapmış olduğumuz değerlendirme sonucunda işçilerin zarar göreceği hiçbir eylemi doğru bulmuyoruz, bizde 1 Mayıs Tertip Komitesi'nden çekiliyoruz.

H. BİBER:

—Arkadaşlar; bir gün önce işçi sınıfımızın birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ı koşullar ne olursa olsun mutlak alanda kutlanmasını en fazla isteyenler, kitle içerisinde ateşli konuşma yapanlar gitmiş yerine öcü görmüş gibi korkudan tiril tiril titreyenler gelmiş. Dünden bugüne ne değişti? Vali ve kuvvet komutanları muhtıra çekince yelkenlerinizi suya indirdiniz.

Bu nasıl bir devrimci anlayış ki baskı ve şiddet karşısında geri adım atabiliyor? Bu nasıl devrimci anlayış ki devlet güçlerinin yayınladığı bir bildiri karşısında teslim olabiliyor?

Faşizmden icazet mi dileyeceğiz?

Faşizmin bizlere ve emekçi halklarımıza dayattığı anti-demokratik yasalara boyun mu eğeceğiz?

Böyle bir anlayış devrimci ahlaka ve inanca sığar mı?

İçimizden birileri inançlarını ve değerlerini inkar ediyorsa biz Devrimci Sol Güçler olarak bu ihanetin içinde yer almayacağız. İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ı bizlere miras bırakanların bayrağını asla yere indirmeyeceğiz. Ülkemiz ve dünya halklarının bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesinde şehit düşen önderlerimizin açtığı bu yolda yürümeye devam edeceğiz. Birileri onursuzlaşabilir ve hatta taşıdığı veya savunduğu değerlere ihanet edebilir, biz onlardan biri asla olmayacağız.

Faşizme karşı mücadele meşrudur. Hak gasbına karşı hak arama mücadelesi meşrudur. İşte biz meşruluğumuzu bu haklılığımızdan alıyoruz.

Bizlerde 1990'lara kadar ekonomik sendikacılık hakimdi bunun sağa, sola yalpalanması kaçınılmazdı. Ancak 1980 faşist askeri cunta yönetiminden bu yana Mersin'de ilk olarak 1990 1 Mayıs'ını Likat-İş olarak sadece biz işyerinde kutla-

dık.

O süreçte 1 Mayıs'ı işyerinde kutlamış olmamıza rağmen bizlere destek amaçlı gelen Yol-İş ve İ.H.D yöneticileriyle birlikte liman çıkışında gözaltına alınmışık.

O gün 1 Mayıs'ı neden alanda kutlamadınız diye eleştirenler bugün neden alana iniyorsunuz diye eleştiriyorlar.

Ya bir yıl önce alana inmediğimiz için yaptıkları eleştiriler doğrudu ya da aynı anlayış sahipleri bir yıl sonra her koşulda alana çıkacağımızı söylerken bizi engellemeleri doğrudur.

Bu ahlak, bu anlayış tam bir ikiyüzlülüktür.

Şunu sormadan da geçemiyoruz; daha önceki yöneticileri: “Bu yasalar elimizi kolumuzu bağlıyor, bu yasalarla hiçbir şey yapılamaz. Liman işçilerine güvenilmez, bu işçilerle tuvalete bile gidilmez” derken; yönetimde kaldıkları 9 yıl içerisinde ve ne yazık ki o güne kadar 1 Mayıslar'ı ağızlarına alma cesaretini dahi gösteremeyenler bugün bizi eleştirme cesaretini nereden buluyorlar?

Bugün her türlü olumsuz koşullara ve anti-demokratik yasalara rağmen liman işçileri kendilerine güvenilebileceğini doğru önderlik ve yol göstericilik yapıldığında tarih yazılacağını göstermiştir. Ve liman işçileri tüm Türkiye, işçi sınıfına nasıl mücadele edilebileceğini parmakla gösterilebilecek bir duruma gelmiştir.

1990'ların sonlarına doğru İRADE' nin müdahalesi sonucu işçi sınıfına doğru önderliğin nasıl yapılacağını, mevcut yasalara ve tüm olumsuz koşullara rağmen nasıl harekete geçileceğini öğretmiş ve göstermiştir. Öyle bir İRADE ki yalnızca Mersin özelinde değil tüm Türkiye çapında bilgi, birikim, bilinç, cesaret ve atılganlığı ön plana çıkararak nasıl önderlik edilebileceğini, mücadele ve direnci öğretmiştir. Liman işçileri İRADE' sinin yol göstericiliğinde doğru bir önderlik ile çıkarılması gereken derslerle dolu bir tarih yazmıştır.

Mücadele sertleştikçe; geçici yol arkadaşlarımızın tek tek

döküleceklerini, bizi yalnız bırakacaklarını biliyoruz. Diyalektik gereği “aynılar aynı yerde, ayrılar ayrı yerde” ki bu ayırışma devrime kadar sürecektir.

M. DİLMEN:

— Kristal-İş Sendikası olarak bizler liman işçilerinin verdiği hak arama mücadelesini kendimize hep örnek alarak eylemliklerimizde başarı sağladık. Devrimci İşçi Hareketi’i yaratan bu insanlara sonsuz saygı duyuyoruz. 1 Mayıs işçi sınıfının hak arama mücadelesinde öğretici ve aynı zamanda eğitici bir gündür. 1 Mayıs alanında Kristal-İş Sendikası olarak liman işçilerinin omuzdaşı olacağız.

O. YILMAZ:

—Arkadaşlar, öncelikle şunu belirtmek isterim ki: Halkevleri adına konuşan üç beş üyemiz bizi bağlamaz. Burada kurum olarak Halkevleri’ni biz temsil ediyoruz. Burada bulunan Halkevleri üyesi liman işçileri; Halkevleri adına değil, kendi adlarına konuşabilirler.

Kaldı ki biz onların görüşlerine katılmıyoruz ve onaylamıyoruz. İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs’ın alanda kutlanmasını biz de istiyor ve savunuyoruz.

Arkadaşlar, ben H. Biber’i sendikanın şube başkanlığına seçildiği 1989’dan bu yana, liman işçilerini ise yıllardır tanırım. Liman işçilerinin büyük bir bölümüne, “faşisttir, gerici-dir, şovenisttir, korkaktır” gibi söylemlerle bu insanlar horlanmış, itilip kakılmıştır. Bir kısmı böyle bir karaktere sahip olsa da sendikacıların tavrı işçilere böyle olmamalıdır. Ne yazık ki üyelerimizin de içinde olduğu eski yönetimin tutum ve davranışı işçilere böyle olunca, işçiler birbirleri ile birlik ve dayanışma yerine bireycilik, bölgecilik ve şovenizm baş göstermiştir. Bunun yegane tek sorumlusu, bugün burada H. Biber ve yönetimini eleştirenlerdir.

Bakınız; doğru devrimci bir önderlik ile herkesin küçüm-

seddiği bu insanlara bugün herkes “militandır” demeye başladı. Bu konuda takdir edilecek biri varsa o da devrimci ideolojiyi eksiksiz yaşama geçiren H. Biber ve ekibi olmalıdır. Biz Halkevleri olarak Likat-İş yönetiminin çalışmalarını yakından takip ediyoruz. Bölgemizde devrimci sınıf sendikacılığını ilkesel olarak yaşama geçiren tek sendikadır.

Gelinen süreçte bazı istisnalar hariç, liman işçileri tek yumruk, tek yürek olarak hareket ediyorlar ve her geçen gün yeni başarılarla imza atıyorlar. Bu kararlılıklarından dolayı kendilerini kutluyoruz. 1 Mayıs Tertip Komitesi’nde yer alacağımız gibi biz de alanlarda yerimizi alacağız.

Y. GÜDER:

—Mücadele Dergisi Mersin Temsilciliği olarak işçi sınıfının birlik dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs’ı faşizme karşı mücadelede bir ilke olarak görüyoruz. Her yıl, her koşulda alanda kutluyoruz. Bu kutlamalar esnasında devletin militarist saldırılarına karşı direniyor ve çatışıyoruz. 1989’da Taksim Alanı’na çıkarken yaşanan çatışmada yüzlerce insan yaralanmış, gözaltına alınmış ve tutuklanmıştır. Mehmet Akif Dalcı bu çatışmalarda hayatını kaybetmiştir. 1980 sonrası ilk 1 Mayıs şehidimizdir.

1977, 1 Mayıs’ında beş yüz bin (500.000) işçi ve emekçi insan Taksim Alanı’na indiğinde ülkemizin işbirlikçi sermaye sınıfı, provokasyonlar yaratarak kitleyi açık bir şekilde taramışlardır. Bu katliamda otuz yedi (37) işçi hayatını kaybetmiştir. İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs Chicago’dan Taksim’e uzanan bir yoldur. Amerika işçi sınıfının dünya işçi sınıfına bıraktığı bir mirastır. Bu mirasa sahip çıkabilmek için, 1977’deki katliama rağmen 1978’de Taksim Alanı’na bir milyona yakın işçi, emekçi halkımız gelmiştir. 1 Mayıs, dünya burjuvazisinin korkulu rüyasıdır. Bundan dolayıdır ki ülkemizde faşist askeri darbenin ilk işi 1 Mayıs’ı yasaklamak olmuştur. Bugünü kutlamak, bırakınız devrimci demokrat olmayı, namuslu her insanın görevidir.

Burada yaşanan tartışmalar devrimcilerle işbirlikçilerin tartışmasıdır. Kendine devrimciyim diyen sahtekarlar kendi korkularını gizleyebilmek için işçileri gerekçe gösterip, onların arkasına saklanırlar. Tarihin her boyutunda bunlar karşımıza çıkmış ve yaşamışızdır. Bu anlayışı burada mahkum etmek zorundayız ve bu anlayışı bütün halkımızın önünde teşhir etmek görevimiz olmalıdır. Başka türlü emekçi halklarımız kimin kendisinden yana, kimin karşı olduğunu bilmez; iyiyi kötüyü kavrayamaz. Bu insanlar hemen burayı terk etmeliler. Biz, bizimle birlikte olanlarla yolumuza devam edebiliriz. Mücadele; okurları ve taraftarları olarak 1 Mayıs Tertip Komitesi'nde ve alanda yerimizi alacağız.

Bu tartışmalardan sonra İHD (İnsan Hakları Derneği), EKD (Emekçi Kadınlar Derneği), 10 Eylül ve Hedef Temsilcileri, Tertip Komitesi'nde yer almayacaklarını; ancak alanda yanımızda olacaklarını belirttiler. 1 Mayıs Tertip Komitesi'ni şu şekilde yeniden düzenledik:

Liman-İş (Mersin Şubesi)

Yol-İş (Mersin Şubesi)

Kristal-İş (Mersin Şubesi)

Tursan-İş (Mersin Şubesi)

Halkevleri (Mersin Şubesi)

Mücadele (Siyasi Dergi)

Bir gün sonra; 26.04.1991'de saat 15.00'da Likat-İş'te toplanılmasına, basın toplantısı ile vilayete başvuru yapılmasına karar alarak toplantıyı bitirdik.

26.04.1991 saat 15.00'da dört yüz civarında üyemiz ve katılımcı kurumların temsilcileri ile birlikte basın toplantısı düzenledik. Basın açıklamasını ben okudum.

Sayın basın mensupları, sevgili mücadele arkadaşlarım, sınıflar mücadelesinde en önemli gün olarak saydığımız birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs işçi bayramınızı bu günden kutluyorum. 1 Mayıs işçi bayramımızı toplantı, yürü-

yüş ve bir miting ile kutlamak için toplanmış bulunuyoruz. Miting ile ilgili, hep birlikte vilayete giderek başvurumuzu yapacağız. Ülkemiz gibi faşizmle yönetilen üç beş ülke dışındada 1 Mayıs bütün dünyada tatil günü ve bayram olarak kutlanmaktadır. Ülkemizde ise 1 Mayıs yasaklar zincirinin ilk halkasını oluşturmaktadır. Bunun nedeni 1 Mayıs yaklaştığında ülkemiz burjuvazisini korkudan sara nöbeti tutmaktadır. Bundan dolayıdır ki 1 Mayıs'ı kutlamamıza karşı tam bit keyfi bir tutum sergilenmektedir. Keyfiyete dayalı bütün kararları anti-demokratiktir, meşru değildir. Bizler meşru olmayan hiçbir uygulamayı onaylamıyoruz. Faşizmin değil faşizme karşı özgürlük mücadelesinin meşruluğuyla hareket edeceğiz. Şartlar ne olursa olsun miting toplanma bölgesi İstasyon Alanı'nda toplanıp Cumhuriyet Meydanı'na yürüyeceğiz. Emekçi halklarımızın, işçi sınıfımızın yarattığı değerlere sahip çıkmak isteyen herkesi 1 Mayıs'ta İstasyon Alanı'na çağırıyoruz.

Basın toplantımızın ardından bütün kitle ile birlikte başvurumuzu yapmaya gittik. Devletin militarist güçleri ortak basın toplantısı düzenleyerek "1 Mayıs ile ilgili hiçbir etkinliğe müsaade etmeyeceğiz" açıklamalarına rağmen bizim ortaya koyduğumuz tavır bir kısım insanda kaygı ve korku yaratırken bir kısmında ise cesaret ve hayranlık uyandırmıştır.

1 Mayıs başvurumuzu yaptıktan sonra kitle ile birlikte sendikaya geldik. Basın yayın komitemiz 1 Mayıs ile ilgili bildiri ve afişleri getirmiş bizi bekliyordu. Tertip komitesinde yer alan kurumlara dağıtılabilecekleri oranda afiş ve bildirilerini verdikten sonra geri kalan binlerce afiş ve bildirileri biz aldık. Bu süreçte kitle meraklı gözlerle beni izliyor, neler söyleyeceğimi bekliyordu. Bunu fark ettiğimde hemen açıklamada bulundum.

—Arkadaşlar, bugün her zamankinden daha çetin bir kavgaya tutuşacağız. KAVGADAN KORKMAMALIYIZ. Çünkü korkan insan sadece kavgayı kaybetmekle kalmaz, kork-

tukça itaat etmeye başlar. İtaat ettikçe; taşıdığı bütün güzelliklerini, değerlerini yitirir. Onursuz, kişiliksiz, sefil bir yaşamı kabullenmeye başlar.

Sermaye sınıfı bu amaçla işkencelere, sokak infazlarına ve katliamlara başvurur. Buradaki amaç; halklarımızı korkutup, itaatleştirmek, ehlileştirmek, emeğini, alınterini sömürerek köleleştirmektir. Üzülerek söylüyorum; bugün halklarımıza böyle bir yaşam reva görülmüştür. Halklarımızı özgürleştirmek, emeğine, alınterine ve kendisine dayatılan bu onursuz, bu sefil yaşama karşı çıkmak istiyorsak; kendimiz ve halklarımız için her zamankinden daha cesur, daha cüretkar olmak zorundayız.

Bizimle birlikte alana inecek olanlar alana gelsin. Alana inemeyenler, işyerinde iş bıraksın. İş bırakamayanlar, iş yavaşlatsın. Bunu da yapamayanlar ailelerine, komşularına 1 Mayıs'ı anlatsın. “HERKESİN MUTLAK YAPABİLECEĞİ BİR ŞEY VAR” ilkesiyle hareket etmeliyiz.

Onurumuza, alınterimize ve geleceğimize sahip çıkalım. Sınıflar mücadelesinde faşizme geri adım attırdığımız oranda demokrasiyi kazanacağız. Unutmayalım; ne kakar mücadele, o kadar demokrasi. Sizlere güveniyorum. Bu kavgayı kazanacağımıza ve alnımızın akıyla çıkacağımıza inancım tamdır. Beni dinlediğimiz için hepinize teşekkür ediyorum. Şimdi müsaade ederseniz; tertip komitesinde yer alan arkadaşlarımızla yapacağımız çalışmalar hakkında program hazırlayacağız. Ancak toplantımız bitene kadar sendikadan kimsenin ayrılmasını rica ediyorum.

Tertip komitesiyle yalnız kalınca düşüncelerimi açıkladım.

—Sevgili mücadele arkadaşlarım. Taşıdığımız sorumluluk çok büyük. Bizlere bugünü miras bırakanların, işçi sınıfının ve emekçi halklarımızın yüzünü kara çıkarmamak ve onlara layık olduğumuzu gösterebilmek için sorumluluklarımızı eksiksiz yerine getirmeliyiz.

Tertip komitesinde yer alan arkadaşların hiçbiri, bugünden itibaren evlerinde ve yakın akrabalarında kalmayacak. Farkındayım, hepiniz şaşırdınız. Haklısınız, bu konuda tecrübeleriniz olmadığından şaşırmış bulunuyorsunuz. 1 Mayıs başvuru-muzu yaptığımız andan itibaren evlerimizin gözetim altına alındığına eminim. Evlerimize gittiğimiz an bizi gözaltına alacaklar. 1 Mayıs'ta bir kısım kitlenin İstasyon Alanı'nda toplanmasına müsaade edecekler. Ardından tertip komitesinde yer alanların yasadışı örgüt üyesi olduklarından gözaltına alındıklarını, mitingin sorumluluğunu alacak kimse olmadığından yürüyüşe izin vermeyeceklerini açıklayacaklar. Bu durumda halkın gözündeki onlar haklı çıkmış olacaklar. Heveslerini kursaklarında bırakmak için dikkatli davranmalıyız. Mümkün olduğu kadar kaldığımız evin komşularına görünmemeliyiz. Herhangi birimizin hatası çok şeylere mal olabilir. Buradan kitleyle birlikte çıkacağız. Takip edilmediğimizi belirledikten sonra kalacağımız yerlere gideceğiz. Şimdi; kimin kiminle, nasıl ve ne şekilde bağlantı kuracağını tespit edelim.

İrtibatımızı sağlayacak arkadaşlarımızı belirledikten sonra, dört yüz (400) civarında kitle ile sendikadan ayrıldık.

ÖZGÜRLÜK ÖZVERİ İSTER

Her yer işgal altında.

Ruhumuz,

Yüreğimiz,

Bedenimiz işgal altında.

Özgürlük yanı başımızda!

Bu bir düşün değil,

Bu bir rüya değil.

Biraz özveri,

Biraz alınteri,

Birazda cesaret gerek.

Tuğla, tuğla öreceğiz duvarlarımızı!

**Her barikat bir vatan,
Her vatan,
Şehitlerimizin kanıyla özgürleşecektir...**

Bulunduğum bahçe evinde saat 21.00’da komitelerimizle biraraya geldik. Bildirilerin dağıtılması ve afişlerin asılması hakkında konuştuk. Yaptığımız değerlendirme sonucunda, komitelerimiz işbaşı elbiselerini giyerek 24-08 vardiyasında çalışan arkadaşların işe gelirken, 17-01 vardiyasında çalışan arkadaşların işten çıkarken bulundukları mahalle ve köylerde ev ev bütün kapıların önüne bildirilerimizi bırakmaları ve uygun gördükleri yerlere afişlerimizi asmaları hususunda hemfikir olduk.

Arkadaşlarımızın bir kısmı balık avından dönmüş gibi balık malzemeleriyle, bisiklet ve motosikletlerle; bir kısmı ise çift sürmekten geliyor gibi traktörlerle bölgeden ayrılıyorlar.

Saat beş civarında bir arkadaşımız bulunduğum eve geldi. Panik ve korku içinde hızlı hızlı konuşarak:

—Başkanım, Hasan arkadaşım, evinizi jandarmalar bastı. Bütün mahallede arama yapıyorlar. Eşinizin sesini duydum. “eşim evde yok, bugün eve hiç gelmedi. Bu saatte neden bizi rahatsız ediyorsunuz?” diye bağırıyordu.

—Canım arkadaşım. Bunların yaşanacağını bildiğimizden dolayı buradayım. Ve seni bu amaçla gelişmeleri bana iletmek için görevlendirdik. Bunu daha önce de bütün arkadaşlara anlatmıştım. Şimdi kendini toparla ve acilen bu bölgeden uzaklaş. Kimseye görünmemeye çalış. Beni bilgilendirdiğin için sana teşekkür ediyorum.

Komitelerimiz aldığımız karar doğrultusunda bildirileri ev ev dağıttılar. Yakın ve samimiyetine inandıklarına kapıyı ça-

larak elden vermişler. Diğer evlerin giriş kapılarına bırakmışlar. Afişlerimizi uygun buldukları her yere asmışlar. Köylerde ve şehirde insanlar sabah uyandıklarında bildiri ve afişlerimizle karşılaşmışlar. Kimileri şaşkınlık içinde, kimileri de takdir dolu ifadelerle liman işçilerine duygularını dile getirmişler.

Saat 11.00 civarında M. Aslan yanıma geldi, kısa bir sohbette sonra ev hanesinden müsaade isteyerek ayrı bir odaya geçtik.

M .ASLAN:

—Vali güvenlik konseyi ile basın toplantısı düzenleyerek 1 Mayıs ile ilgili açıklamada bulundu. “1 Mayıs’ta hiçbir etkinliğe müsaade etmeyeceğimizi açıklamamıza rağmen birileri çıkmış şehirde ve köylerde afiş asmadık yer, bildiri dağıtmadık ev bırakmamışlar. Bütün bunlar yasalara aykırıdır. Güvenlik güçlerimiz bu faaliyetleri yürütenlerden iki kişiyi gözaltına aldılar. Diğerlerine de ulaşmaya çalışıyorlar. Bundan sonra bu kişilerle karşı üslubumuzu daha sertleştireceğiz” şeklinde açıklamada bulundu.

Tertip komitesinde yer alan Kristal-İş ve Tursan-İş’ten birer kişi evlerinden alınmışlar.

H.BİBER:

—Evlerine gitmemeleri için uyardığımız halde evlerine gitmiş olmaları bize inanmadıklarını veya olayları ne denli hafife aldıklarının bir göstergesidir. Bu gözaltıları örnek göstererek arkadaşları uyaralım. Bana iki motosikletli arkadaş gönderin burası deşifre oldu. Yer değiştirmem lazım.

M .ASLAN:

—Motosiklet niye? Sana araba gönderelim.

H.BİBER:

—Mehmetçiğim motosiklet daha güvenli birini önden gönderip geçeceğimiz bölgeler temiz mi, değil mi, çevirme,

kontrol olup olmadığını öğrenmemiz lazım. Tedbiri elden çıkarmamalıyız. Ayrıca halkımıza kararlılığımızı göstermek ve il güvenlik konseyine cevap vermemiz için hemen bildiri hazırlayalım. Bildirilerimizi arkadaşlarımıza dün akşamki gibi ev ev dağıtmalarını ve çok dikkat etmelerini söyleyelim. Çalışma yapacakları yerlerde resmi veya sivil polis, jandarma ekiplerin olup olmadığı bisiklet ve motosiklet ile iyice kontrol etsinler. Tamamen emin olduktan sonra bildirileri dağıtsınlar. Şimdi bildirimizi hazırlayalım.

MİTINGTE UYULACAK HUSUSLAR

İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs işçi bayramını bizlere ve emekçi halklarımıza yakışır bir biçimde kutlamamız ve miting esnasında hiçbir tartışmanın yaşanmaması için tertip komitesinin almış olduğu kararlara uyulmasını talep ediyoruz.

1)-Toplantı yeri istasyon alanıdır.

2)-Yürüyüşe saat 10.00'da başlanacaktır.

3)-Yürüyüş kolu İstasyon Alanı'ndan başlayarak, sahil yolu güzergahından Cumhuriyet Meydanı'nda son bulacaktır.

4)-Her kurum kendisini ifade edecek şekilde, pankart ve dövizleriyle katılacaktır.

5)-Yürüyüşte başta sendikalar, meslek kuruluşları, demokratik kitle örgütleri, öğrenci gençlik ve siyasi partiler alfabetik sıraya göre yerlerini alacaktır.

6)-Tertip komitesinin belirlediği sloganlar dışında slogan atılmayacaktır.

7)-Miting alanında tertip komitesinde yer alan kurumlardan birer temsilci konuşma yapacaktır. Başka bir konuşmacıya müsaade edilmeyecektir.

8)-Miting bitiminde hiçbir provokasyon ortamına düşmemek için her kurum kendi kitlesi ile dağılacaktır.

Halkımız; tekeli sermaye ve ülkemizdeki işbirlikçi-

leri siyasi iktidarları aracılığı ile keyfi bir şekilde bizlere anti-demokratik yasaları dayatıyorlar.

İstiyorlar ki; Onurumuzdan, ahlakımızdan ve değerlerimizden vazgeçelim.

İstiyorlar ki; Verdikleri ile yetinelim.

İstiyorlar ki; Uyguladıkları açlık, yoksulluk, baskı, şiddet ve katliamlarına karşı sessiz kalalım.

İstiyorlar ki; Faşist düzenlerine tepki göstermeyen köle bir halk olalım.

Hayır bin kere hayır; emperyalistlerin hiçbir isteğine evet demeyeceğiz. Baskı ve işkenceleri karşısında sessiz kalıp boyun eğmeyeceğiz. Ülkemizin bağımsızlığı ve özgürlüğü için her zaman canımızı seve seve vermeye hazırız.

**HAK ONU ALMAK İÇİN MÜCADELE EDENLERE
LAYIKTIR!**

**YAŞASIN BİRLİK, DAYANIŞMA VE
MÜCADELE GÜNÜMÜZ!**

YAŞASIN İŞÇİ BAYRAMI 1 MAYIS!

1 Mayıs Tertip Komitesi

M. Aslan bildiri metnini alıp gittikten iki saat sonra motosikletleri ile Sabahattin Düzgün(*) ve Hasan Kösedal arkadaşlarımız geldiler.

S. DÜZGÜN:

—Merhaba Hasancığım nasılsın?

H. KÖSEDAL:

—Seni özledik, Gel bir hele kucaklaşalım. Gözlerinden

(*) Sabahattin Düzgün: 11 Ağustos 2003 tarihinde kalp yetmezliğinden hayatını kaybetti.

öpeyim.

H. BİBER:

—Abilerim ben de sizleri özledim. Hoşgeldiniz.

S. DÜZGÜN:

—İşçi arkadaşlar sana hasret, mücadelemizle yaratacağımız özgür günlere hasret. İnanıyorum ki o mutlu güzel günler mutlak gelecek.

H. BİBER:

—Sizleri çok seviyorum. Bu kararlılığınızdan dolayı kutluyorum. Çevremin dikkati buraya yoğunlaşmadan yer değiştirmem gerekiyor. Sabahattin abi sen bu çevreyi iyi bildiğinden devriyelerin gezdiği yolların dışında, tarla, bahçe aralarından bir yol tespit ettikten sonra saat 21:00 civarında buraya gelirsin sonra birlikte gideceğimiz yere hareket ederiz.

S. Düzgün tam saatinde geldi. Bulunduğumuz evin ailesine zarar gelmeden ayrılmak istediğimi anlatınca, aile “Biz sizin bu inancınıza sonsuz saygı duyuyoruz. Biz de sizler gibi her türlü bedeli ödemeye hazırız. Kalın ne olursunuz” ifadesinde bulundular.

H. BİBER:

—Arkadaşlar sorun sadece sizin başınıza bir şeylerin gelip gelmemesi değil, benim yakalanmam halinde arkadaşlarda büyük bir panik yaşanacaktır, kavgada yenilmiş olacağız. Sınıflar mücadelesinde duygusallığa yer yoktur. Bana karşı gösterdiğiniz ilgiden ve emeğinizden dolayı müteşekkirim. Her şey için çok çok teşekkür ediyorum. Hoşçakalın.

S. DÜZGÜN:

—Şakir, Botros civarından giderek Hamurlu Kasabası’nın yakınındaki kanal boyundan, Adanalıoğlu Kasabası’na geç-

ceğiz. Defalarca o yoldan geçtim. En sağlam ve güvenli güzergahımız orasıdır.

Kasabamız tam bir kuşatma altında jandarma ve polislerin dışında onlarca seyyar satıcı ve dilenci dolmuş. Arkadaşlara bunların istihbarattan olduklarını ve temkinli davranmaları için öğütledik.

H. BİBER:

—Her şeyi alnımızın akıyla başarmak zorundayız. Bu zorunluluk kendimizden öte emekçi halkımızın özgürleşmesi için, bize verilen bir ödevdir. Bu inançla yola çıkabiliriz.

Kanal boyu güzergahından; Adanalıoğlu Kasabası'na geçmeden uygun bir yerde durduk. Gece saatinin henüz erken olmasına rağmen her tarafın sessiz olması beni şüphelendirdi. S. Düzgün arkadaşımızı göndererek etrafı kolaçan etmesini söyledim. S. Düzgün iki saat sonra kan ter içinde yanımıza geldi.

S. DÜZGÜN:

—Arkadaşlar kanal sonunda pusu kurmuşlar. Tam her yer temiz korkulacak bir şey yok diye geri dönmeyi düşündüğüm anda aniden onlarca sivil, resmi, jandarma ve polis aniden önüme çıktılar. Heyecan yapmamaya çalıştım. “Nereye gidiyorsun, sağlam yol varken neden bu yoldan geçiyorsun, ne iş yapıyorsun, nerede çalışıyorsun?” gibi onlarca soru sordular. Limanda çalıştığımı söyleyince etrafım daha bir kalabalıklaştı. 15-20 kişi aynı anda “Hasan Biber’i tanıyor musun?” dediklerinde H. Biber’i nasıl tanımam o bizim sendika şube başkanımız, bu köylerde ve kasabalarda hatta şehirde yaşayan herkes onu yakından tanır. Onu herkes sever ve sayar diye cevaplayınca belli ki hoşlarına gitmedi. “Tamam fazla konuşma, haydi git bizim burada olduğumuzu da sakın kimseye söyleme” diyerek beni azarladılar. Oradan geçen herkese aynı soruları sorduklarını dönerken görüştüğüm birkaç arkadaş-

tan öğrendim.

H. BİBER:

—Arkadaşlar beş yüz metre geride portakal bahçesi var. Geriye dönüp bir müddet orda bekleyelim.

Saat 03.00 te...

H. KÖSEDAL:

—Hasan arkadaşım motosikletin heybesinde balık malzemeleri var. Bir de ben bir göz atayım. Durdururlarsa balığa çıktığımı söylerim.

H. BİBER:

—Hasan abi iyi bir öneri, fakat bir saate kadar geri dönmezsen biz başka bir yere gideceğiz. Alternatiflerimiz çok bilesin.

Bir saatten az bir zaman sonra.

H. KÖSEDAL:

—Arkadaşlar yol güzergahımız üstünde defalarca dolaştım yola çıkmamızda hiçbir sakınca yoktur.

Saat 05.00'te eve ulaştığımızda aile bizi bekliyordu. Bizi görünce sevinçten havaya uçacak kadar mutlu oldular.

(.....)

—Sizi çok merak ettik, birçok arkadaşımızı telefonla arayıp, durumunuzla ilgili bilgi almaya çalıştık. Fakat hiçbir yerde sonuç alamadım. Az daha tutuklandığınıza dair kuşkularım geliyecekti.

H. BİBER:

—Arkadaşım nasıl telefonla arayıp beni sorarsın? Liman işçilerinin telefonlarının dinlenebileceğini nasıl düşünemez-

sin? Bizim buradan hemen ayrılmamız gerekir.

(.....):

—Bu kadar insanın evini nasıl dinleyebilirler? Bence telaş yapmayalım. Hem bu saatte nereye gidebilirsiniz?

H. BİBER:

—Arkadaşım bu hatayı yapmamış olsaydın bugün siz de kalacaktık. İşimizi şansa bırakmamamız gerekiyor. Haydi Allahısmarladık. Hoşçakalın.

(.....):

—Açsınızdır bari yemeğinizi yedikten sonra gidersiniz.

H. BİBER:

—Yemek için teşekkür ederiz. Fakat ilkesizliğe de tavrımızın net olduğunu biliyorsun.

Evden çıktığımız gibi ayrı bir güzergahtan Karaca İlyas Kasabası'na çok güvenilir bir dostumuzun evine gittik. Kapıya yöneldiğimizde, birden kapı açılınca şaşırdık. Lütfü Topkaya(*) arkadaşımız bizi karşıladı.

L. TOPKAYA:

—Hasancığım içime doğdu sanki, sizleri düşünerek uyuyamadım. Evin avlusunda gölgeler görünce hemen kapıya koştum. Yanılmamışım. Hoş geldiniz. Bu saatte açsınızdır. Hemen yiyecek bir şeyler hazırlayayım.

H. BİBER:

—Canım arkadaşım, yemekten ziyade biz şöyle bir kenarda uzanalım. Yenge hanım ve çocukları lütfen uyandırma. Sabahleyin onlara sürpriz yapalım.

(*) Lütfü Topkaya: 1994 yılında kanserden hayatını kaybetti.

L. Topkaya bizlere yer yatağı serdikten sonra hemen uykuya daldık. Sabahleyin eşi ve çocukları bizi görünce sevinçleri görülmeye değerdi. Güzel bir kahvaltıdan sonra gelişmeleri öğrenmek için arkadaşları sendikaya gönderdim. Arkadaşlar iki saat sonra beraberlerinde İrfan Olgaç ve Mustafa Demir ile birlikte geldiler.

M. DEMİR:

—Hasan arkadaşım merhaba nasılsın?

H.BİBER:

—İyiyim, çok iyiyim sen nasılsın?

M. DEMİR:

— (.....) Arkadaşımızın evi sizin hemen ayrılmanızdan sonra jandarma tarafından basılmış. Arkadaşımızı senin evine gelip gelmediğine dair sıkıştırmışlar. Özellikle yüzbaşı “Hasan Biber’in durumuyla ilgili neden her tarafı aradın?” diye sormuş. (.....) “Sendika başkanımı kaç gündür görmüyorum. Durumunu merak ettiğimden dolayı arkadaşlarımı aradım. Bunda bir sakınca var mı?” diye tepki gösterince çekip gitmişler.

H.BİBER:

—Kendisi nasıl? Şimdi nerede?

M. DEMİR:

—Sendikada 17:00-01:00 vardiyasında işe gidecek.

H.BİBER:

—Bildirilerimiz dağıtıldı mı? Herhangi bir sorun var mı?

M. DEMİR:

—Her şey planladığımız gibi hiçbir eksiklik yok. Komite-

lerimiz birçok mahallede polislerle köşe kapmaca oynayarak bildirileri dağıtmışlar. Ayrıca vali güvenlik konseyi ile sabahın erkeninden 09.00’da basın toplantısı düzenleyerek “Birileri kendilerini bir şey sanarak devlete kafa tutmaya çalışıyorlar. Yine şehrin ve köylerin dört bir yanını bildirilerle doldürmüşlar. Halkı devlete karşı isyana teşvik ederek 1 Mayıs’ta alana çağırıyorlar. İstasyon bölgesinde kuş bile uçurtmayacağız. Tarsus ve Adana’dan ek kuvvet talebinde bulunduk. 1 Mayıs’ta binlerce polis ve jandarma görev yapacak. Ayrıca yüz civarında eğitilmiş köpek getirtiyoruz. İstasyon Alanı’na gelenlerin hepsini gözaltına alacağız. Bu kararımız herkes tarafından bilinsin” açıklamasında bulundu.

Gazeteci arkadaşlar gelip bize haber verdiler. Ayrıca senin nerede olduğunu, düşüncelerimizin ne olduğu hakkında bilgi istediler. Onlara kararımızın net ve açık olduğunu her koşulda mutlak alana ineceğimizi söyledik.

H.BİBER:

—Bilgilerinden dolayı teşekkür ediyorum. Biz ideolojimize ve halkımıza güveniyoruz. Onlar emekçi halklarımıza karşı saygılı olmalarını öğrenene kadar kafa tutmaya devam edeceğiz. Valiye ve güvenlik konseyine tekrar bir cevap vermemiz gerekiyor. Bu tavrımız kitlemizi de çelik çekirdekten nüvelere dönüştürmemiz için bir araç olacaktır. 1 Mayıs ile ilgili son bildirimizi hazırlayalım.

GÖREVLİYE NOTLAR

İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs İşçi Bayramı’nın sevgi ve saygıya dayalı kardeşçesine kutlayabilmemiz için sorumluluklarımızın bilinci ile davranacağınıza dair inancımız tamdır. Bu gerçeklerden hareketle...

1) Bütün görevliler saat 08:00’de İstasyon Alanı’nda olacaktır.

2) İstasyon bölgesinde; toplanma alanımıza gelen in-

sanların kurumlarına ulaşmaları için yardımcı olacaktır.

3) Yürüyüş kolu boyunca kortejin iki tarafında güvenlik kordonu oluşturulacaktır.

4) Kitlenin içine sızmak isteyen provokatörlerin asla müsaade edilmeyecektir. (HEP)Halkın Emek Partisi'nin bir etkinliğinde bir provokatörün kitle içerisine girerek bilinçsiz, saf, temiz ve çoğunluğu Türkçe bilmeyen Kürt halkından insanlara "KAHROLSUN TÜRKİYE" sloganını attırıp ardından polislerin saldırmaya zemin hazırladığını ve aynı provokatörlükle gazetelerin büyük bir bölümünün ağız birliği etmişçesine "BÖLÜCÜLER, KAHROLSUN TÜRKİYE" sloganını attılar. Manşetten verdikleri haberleri unutmayalım. (Bir zaman sonra bu provokatörün polis olduğu tespit edilmiştir.)

5) Tertip komitesi tarafından belirlenen sloganlar dışında kesinlikle farklı bir slogan atılmayacaktır. Atanlar ikaz edilecek tekrarı halinde yürüyüş kolu veya miting alanından uzaklaştırılacaktır. Direnmesi halinde tertip komitesine haber verilecektir.

6) Miting alanına giren kurumların sırası ile anons edilmesi için katılımcı kurumların isimleri liste halinde sunucuya verilecektir.

7) Miting bitiminde kitle dağılana kadar bütün görevliler alanı terk etmeyecektir.

Amerika işçi sınıfının çalışma saatini 16'dan 8 saate düşürülmesi için başlattığı hak arama mücadelesinde on binlerce insan katledilmiş ve sendika önderleri asılmıştır. Buna karşın ülke çapında daha büyük eylemlilikler başlayınca tekelleşen sermaye işçilerin taleplerini kabul etmek zorunda kalmıştır. Bir yıl sonra toplanan dünya işçi sınıfının İkinci Enternasyonal' in de sendikacıların asıldığı günü 1 Mayıs'ı işçi bayramı olarak ilan etmiştir.

Baskıya, şiddete, katliamlara ve sömürüye karşı verilen mücadele meşrudur.

Hak gasbına karşı hak arama mücadelesi meşrudur.
1 Mayıs İşçi Bayramı meşrudur. İşte biz bu meşrulu-
ğumuzla 1 Mayıs'ta istasyon alanında olacağız.

YAŞASIN ONURLU MÜCADELEMİZ
YAŞASIN İŞÇİ BAYRAMI
YAŞASIN 1 MAYIS

1 Mayıs Tertip Komitesi

M. Demir ve İ. Olgaç arkadaşlarımız bildiri metnini alıp gittiler. Arkadaşlarımız aynı gün bildirilerimizi daha bir coşkuyla dağıtmışlar. Sabahleyin evlerinin önünde bildirilerimizi gören halk daha bir coşkuyla, daha bir samimiyet ile liman işçilerine güvenlerini göstermişler. Her kasabadan ve mahallelerden insanlar sendikaya gelerek duygularını ifade etmişler. Halkımız kararlılığımızı gördüğünden desteğini sunmaya başlamıştı.

DÜN KARANLIKTA BİR MUM İDİK BUGÜN
BİR MEŞALEYİZ

Saat 08.00 civarında S. Düzgün yanıma geldi.

S. DÜZGÜN:

—Hasancığım, kardeşim merhaba...

H. BİBER:

—Merhaba hoş geldin.

S. DÜZGÜN:

—Sana üzücü bir haber getirdim. Eviniz jandarma tarafından defalarca basılmış Mihriban yengem üç çocuğunu kucağına alarak yüzbaşıya “Sizler saatte bir evimizi basıp her yerini dağıtacağınıza beni çocuklarımla birlikte karakola alın da rahat edeyim” şeklinde tepki gösterince yüzbaşı asker-

leri alarak bir daha gelmemiş.

H. BİBER:

—Güzel ağabeyim bunlara neden kızayım ki. Yoldaşlarımız bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde daha ağır bedeller ödüyorlar. Hayatlarını kaybediyorlar. Bizim yaşadıklarımızın onların yanında sözü bile olmamalı. Bütün bunlar kararlılığımızın gelişmesine araç olmalı. Devrim şehitlerimize ancak böyle layık olabiliriz.

Bugün komite sözcülerimiz ile uygun bir yerde biraraya gelebilmemiz için acil bir şekilde arkadaşlarla görüşmeni rica ediyorum.

Saat 22:00'da arkadaşlarla biraraya geldiğimizde coşku ve sevinçle birbirimizle kucaklaştık. Bana duydukları güveni dile getirdiler.

—Arkadaşlar; ben tek başıma hiçbir şey değilim. İdeolojimizin ve İRADE'nin bize verdiği perspektifle kolektif çalışmanın kültürü ile hareket ediyoruz. Bu başarılarımız da hepimizin payı büyüktür. Yarın 1 Mayıs, nasıl bir yol izleyeceğimizi birlikte karara bağlayacağız bu konuda önerilerinizi bekliyorum.

K. NECEFOĞLU:

—Arkadaşlar benim önerim bugün geç saatte hepimiz sendikaya gidip, orada sabahlayalım. İstasyon sendikadan 50 metre ileride olduğundan dolayı sendikadan indiğimiz gibi alana girmiş oluruz.

M. ASLAN:

—Bu öneri ile hepimizi 5 dakika içinde gözaltına alırlar. Daha başka alternatifler üzerine duralım.

M. TAŞKIRAN:

—Valinin açıklamalarına göre Tarsus ve Adana'dan bin-

lerce polis ve jandarma takviyesinde bulundular. Bu şekilde şehrin her tarafını kuşatma altına alacaklardı. Bu şartlarda Cumhuriyet Meydanı'na ulaşmamız çok zor.

H. BİBER:

—Arkadaşlar; DEVRİMCİ İRADE YARATICIDIR. Biz günler önce bütün bunları düşünerek plan yaptık. Cumhuriyet Meydanı'na her koşulda ineceğiz.

Ülkemiz işçi sınıfı adına Taksim ne kadar önemli ise Mersin'de Cumhuriyet Meydanı bizim için bu kadar önemlidir. Bu amaç ile stratejimizi buna göre belirledik. M. Aslan arkadaşımız istasyon alanına inerek 5 dakika içinde hepimizi göz altına alırlar düşüncesi doğrudur.

İRADE'nin yol göstericiliği bize ışık tuttu. Bildirilerimizde bütün mesajlarımızla İstasyon Alanı'nı göstererek polis ve jandarmanın dikkatini o bölgeye çektik. Bugün gönderdiğimiz bildirimiz ile de bu görüşümüzü perçinlemiş olduk. Ayrıca beş arkadaşımız sendikada kalarak bütün odaların lambalarını sabaha kadar açık tutacaklardır. Herhangi bir müdahalede işyerimizin yirmi dört saat hizmet verdiğini, arkadaşlarının herhangi bir ihtiyacı olması halinde hemen karşılayabilmeleri için sendikada bulunduklarını açıklayacaklardır. Sendikanın sabaha kadar açık olması İstasyon Alanı'na ineceğimizin ihtimalini güçlendireceğinden; emniyet güçlerini İstasyon Alanı'na odaklaştırmış bulunuyoruz. Şimdi bir düşünün. Cumhuriyet Meydanı'na en yakın güvenilir alan neresidir?

Bir tarafında Atatürk Parkı açık alan olduğundan orada olamayız. Diğer bir tarafında vilayet konağı var. O bölgede de hiç olamayız. Meydanın ön cephesinin 300 metre ilerisin de ise büyükşehir belediyesinin başkanlık binası var. İşte biz bu binanın içinden çıkıp Cumhuriyet Meydanı'na ineceğiz.

M. ASLAN:

—Peki biz belediye binasına nasıl gideceğiz? Belediyenin önünde sürekli en az 2 bekçi nöbet tutuyor. Ve orası şehrin en

kalabalık bölgesidir. Belediye binasına yetişmeden bizleri yakalarlar.

H. BİBER:

— Onu da düşündük. 1 Mayıs'ta 24:00-08:00 vardiyasında iki bekçi nöbet tutuyor. Birisi ile görüşerek ikna ettik. Diğeri ise olumsuz biri olduğundan muhatap olmadık. Biz oraya sabah 05:00'de gideceğiz. Bir biçimi ile belediye binasına gireceğiz. Oradan tahakkuk servisinde bekleyerek tam saat 10:00'da çıkarak meydana doğru yürüyeceğiz.

Taşıyacağımız siyah çelenk bugün kalacağımız evde hazır durumda. Şimdi sizlerin görevi güvenilir bütün yakın çevrelere saat 09:00'da Taş Bina (Belediye Binası) çevresinde olmalarını söyleyeceksiniz. Belediye binasında olduğunuzu bizim dışımızda hiç kimse bilmeyecek. Bugün hiç kimse uyumayacak ne kadar çok insana ulaşabilirseniz bize saldırmalarını o kadar aza indirmiş olacağız. Hepinize güveniyorum. Başaracağımıza dair güven duymalısınız.

CESARETİMİZ ZAFERİMİZDİR!

BİRLİĞİMİZ ÖZGÜRLÜĞÜMÜZDÜR!

GÜN MAVİ DOĞACAK YARIN

**"Çiçek tozlarıyla,
ve ışığın tutkusuyla karılmış,
gök mavisi tıka basa.
Kuşluk vaktini,**

Bir sancı gibi,

Sokar göğsüne volkan gülleri!

**Bir kırlangıç yuvası,
Bir söğüt yaprağı,
Susuz ve erkenci...**

**Bir mermi yatağı,
derin ve pusuda..."**

Bir çekik can verirken çeliğe...
Bir orak harmanlar başakları...

Güneşini bulur her gece,
direnç ve irade ile

Zafer kilitlenmiş tetiğe!
Gün mavi doğacak yarın
kızılığında coşkunun!...

Yıldızlar mavi akar karanlığa...
Mavi bir entari giyinir gece...
Bak kanatlanmaya hazırlanıyor koza,
Bahar kokulu kırlangıç sabahlara.

Haydi koş,
Elleri kızıl,
Yanakları kızıl,
Dudakları kızıl yaşama...

— Arkadaşlar; bildirilerimizin gözaltı olmadan dağıtımını düzenli sağlayalım. Her koşulda 1 Mayıs'ta İstasyon Alanı'nda olacağımıza dair kararlığımızı bir kez daha ortaya koyalım. Bulunduğum alan şüphe çekmemesi için yarın saat 22:00 civarında bir arada olalım. Gelirken en az 4-5 motosikletli arkadaş da beraberinizde getirin.

Belirlediğimiz saatte arkadaşlarımız geldiler. 4 motosikletli arkadaşımızı çevreyi kol açan etmek için gönderdik. Yaklaşık 2 saat sonra geri geldiklerinde K. Necefoğlu hemen söze girdi.

K. NECEFOĞLU:

— Arkadaşlar Adanalıoğlu, Hamurlu, Kazanlı, Karaca İl-

yas, Kara Duvar ve şehrin girişlerinde çevirme var. E-5 Karayolundan Mersin'e geçmemiz imkansız.

H. BİBER:

—Arkadaşlar kendimizi riske atamayız. Mersin'e yayan olarak yola çıkacağız. Bekirde, Çilek güzergahından Tırmıl Tepesi'ne çıkacağız. Motosikletli arkadaşlar bizi Tırmıl Tepesi'nde bekleyecekler. Oradan motosikletlerle yeni pazara geçeceğiz. Yanımıza naylon torbalar alalım. Deli Çay'ın suyu yüksek ise karşıya yüzerek geçeceğiz.

Saat 01:00'da yola çıktık. Deli Çay'ın suyu beklediğimizin altında çıktı. Portakal, limon bahçeleri arasında saat 03:00'de Tırmıl Tepesi'ne yetiştiğimizde arkadaşlarımız bizi bekliyorlardı. Hiç oyalanmadan yola çıktık.

Evde 3 arkadaşımız bütün hazırlıkları yapmış, bizi bekliyorlardı. Elimizi, yüzümüzü yıkadıktan sonra programımızı tekrar gözden geçirdik.. Çevirme olması halinde fırıncı olduğumuzu ve işe gittiğimizi söyleyeceğimizi tavsiye ederek; saat 05:00'e doğru daha önce temin ettiğimiz fırıncı elbiselerini giyindik. Siyah çelengin üzerine asacağımız yazıyı itina ile katladıktan sonra çelengimizi beyaz un çuvalına yerleştirdik. İkişer, üçer gruplar halinde motosikletlerle ayrı ayrı güzergahlardan belediye binasına hareket ettik. Belediyeye ulaştığımızda belediye bekçisi bizi önce tanıyamadı. Adı ile hitap ettikten sonra yanımıza geldi. Bir kısım arkadaşımız 10 metre ötede bulunan diğer bir bekçi ile koyu bir sohbete daldılar.

Birkaç dakika sonra başka bir güzergah izleyen arkadaşlarımızda geldiler. Üç arkadaşımızın diğer bekçi ile sohbet içinde olmalarını fırsat bilerek belediye binasından tahakkuk servisine geçtik. Bir müddet sonra diğer arkadaşlarımızda bekçiyi atlatarak yanımıza geldiler. İstasyon Alanı'na yakın çevreden gelen arkadaşlar, binlerce polis ve jandarmanın istasyon bölgesini tam bir kuşatma altına aldıklarını ve sendika etrafında ise yüz civarında çevik kuvvetin beklediğini, sendikanın bütün odalarında lambaların yanık durumda olduğunu

söylediler.

Saat 08:30'dan sonra belediye çalışanları gelmeye başladılar. Tahakkuk servisine gelenlerin ardından hemen kapıyı kapatınca ne olduğunu anlamadan şaşkın bir halde bize bakıyorlardı. Biz hızlı bir şekilde ses çıkarmamaları halinde kendilerine zarar vermeyeceğimizi, 1 Mayıs ile ilgili burada olduğumuzu, kamu çalışanları olarak kendilerinin de birer emekçi olduklarını, kamu çalışanlarının grevli toplu iş sözleşmeli bir sendika hakkına sahip olmaları, sınıf dayanışması ile mümkün olabileceğini ve bize yardımcı olmaları gerektiğini söylüyorduk.

Mücadelemizden dolayı büyük bir bölümü bizi tanıdığını ve yanımızda yer alacaklarını söyleyerek orada oluşumuzdan memnuniyetlerini dile getiriyorlardı. Alana inecek olan on arkadaşım ile birlikte saat 10:00'a 3 dakika kala tahakkuk servisinden dışarı çıktık. Diğer servislerden geçerken bizleri görenler heyecanla "BUNLAR 1 MAYISÇILAR" diye aramızdan bağıyorlardı. Siyah çelengin üzerine 1 MAYIS'I KUTLAMAK DEĞİL, YASAKLAMAK SUÇTUR yazısını astıktan sonra iki arkadaşımız çelenki tutup öne geçti. Biz hemen arkalarından önde beş, arkada dört kişi olarak kortejimizi oluşturduk. YAŞASIN İŞÇİ BAYRAMI, YAŞASIN 1 MAYIS sloganlarımızı haykırarak yürümeye başladık. Etraftan insanlar alkışlarla arkamızdan kortej oluşturuyorlardı. Üç Yüz metrelik mesafede olan Cumhuriyet Meydanı'na ulaştığımızda üç bin (3000) civarında bir kitle oluşmuştu. Meydan anıtına çelenkimizi bıraktıktan sonra kitleye dönerek basın açıklamasında bulundum.

1 MAYIS'I KUTLAMAK DEĞİL, YASAKLAMAK SUÇTUR

Siyasi iktidarın bu yasadışı tavrını protesto ediyoruz.

İşçi arkadaşlarım, emekçi kardeşlerim bugün 1 Ma-

yıs, bugün dünya işçilerinin birlik, dayanışma ve mücadele günü. Bugün işçi ve emekçi bayramıdır.

Yüz yılı aşkın bir süredir tüm dünyada işçi ve emekçilerin günü olarak kutlanan 1 Mayıs baskıya, zulme ve sömürüye karşı bir başkaldırı günüdür. 1886 yılında Amerika işçi sınıfı ağır çalışma koşullarına başkaldırmış sendikal hak ve özgürlüklerin iyileşmesini ve özellikle çalışma saatinin 16 saatten 8 saate düşürülmesini burjuvaziden talep etmiş, aksi halde ülke çapında genel greve gidebileceklerini belirtmişler. Burjuvazinin öyle bir talebi kabul etmemesinden sonra ülke çapında genel greve gitmişlerdir.

Emeğe saygı göstermeyenlere işçileri köle gibi çalıştıranlara işçi sınıfının gücünü göstermişlerdir.

İşte her yıl burjuvaziye korkulu anlar yaşatan onu sara nöbetine tutan o tarihi günün sırrı; yani 1 Mayıs gerçeği budur. Ülkemizde de Osmanlı'dan bu yana yasal olarak kutlanan 1 Mayıs özellikle Kurtuluş Savaşı yıllarında anti-emperyalist gösterilere dönüşmüştür.

Zamanın başbakanı Adnan Menderes'in bile 1 Mayıs'ın emek bayramı olduğunu ve bu nedenle işçileri kutlayan mesajı vardır.

Zaman, zaman; çiçek ve bahar bayramı adı altında 1 Mayıs gerçeği unutturulmaya çalışılmışsa da Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkımız 1 Mayıs'a sahip çıkmaktan vazgeçmedi, vazgeçmeyecektir de.

1976 yılında DİSK önderliğinde tüm demokratik kuruluşların katılımıyla Taksim Alanı'nda gerçekleşen 1 Mayıs Cumhuriyet tarihinde ilk ve en coşkulu 1 Mayıs'ı olmuştur. Öyle ki bu coşku ve birlik Türkiye burjuvazisini ürktürmüştü ve onu sabote etme yollarını aramaya itmiştir. Hazırlanan karanlık senaryolar 1977 1 Mayıs'ında sahneye konulmuş beş yüz bin işçi ve emekçinin katıldığı ve Taksim Alanı'na sığmayan kitlenin üstüne ateş edilmiş otuz altı emekçi katledilmiştir. Aradan on

dört yıl gibi uzun bir zaman geçmesine rağmen 1977'nin katilleri ortaya çıkarılamamıştır.

KATİLLER BULUNMALI ve 1 MAYIS 1977'NİN HESABI SORULMALIDIR; SORACAĞIZ...

İşçi sınıfı bir daha 1976'lar gibi 1 Mayıslar yaratmasın diye gerçekleştirilen katliama rağmen 1978'de yüz binlerce işçi ve emekçi alanları doldurdu, meydanlara sığmadı. Taksim 1 Mayıs Alanı yeniden YAŞASIN 1 MAYIS, YAŞASIN İŞÇİ BAYRAMI 1977'NİN HESABINI SORACAĞIZ diye haykırdı.

1979'da burjuvazi; işçilerin, işçi sınıfının coşku selini durduramadı. 1980'de sokağa çıkma yasağını ilan ettiler. Ama 30 Nisan direnişleriyle işçi sınıfı yasaklara boyun eğmedi, eğmedik, eğmeyeceğiz.

Çareyi 12 Eylül'de buldular. Sendikaların, demokratik kuruluşların kapılarına kilit vurdular. Anayasa ve yasaları yeniden istedikleri gibi düzenlediler. 12 Eylül'ün gerekçesi olarak sundukları, anarşi ve terör dedikleri sınıf mücadelesini engellediklerini sandılar.

Artık 1 Mayıslar olmayacak sanıyorlardı.

Artık istedikleri gibi hareket edecek, istedikleri kadar sömürüp kar edeceklerdi.

Gülme sırası onlara gelmişti.

Ama yanılmışlardı. Yanıldılar "Evdeki Hesap Çarşıya Uymadı" 1988'de binlerce işçi TAKSİM MEYDANI'NA, 1 MAYIS ALANINA YÜRÜDÜ, YAŞASIN 1 MAYIS DİYE HAYKIRDILAR.

Yılların birikmiş coşkusuyla bayramlarına sahip çıktılar. 1988'de yine buradayız, yine alandayız dediler. "YÜREĞİNİ ALARAK ÖFKESİNİ KUŞANARAK" 1989'da 1 Mayıs alanına çıktılar. Bir kez daha aktı kanlar. Vuruldu M. AKİF DALCI daha 17'sindeydi. Yine durduramamışlardı, yine unutturamadılar 1 Mayıs'ı, 1 Mayıs gerçeğini.

1990'da 1 Mayıs yalnız Taksim'de değil tüm ülkeye yayılmıştı, yayıldı. 1 Mayıs alanı işgal etmelerine, binlerce gözaltı yapmalarına rağmen, ateş açmalarına rağmen 1 Mayıs gerçekleşti.

Bugün daha gür, daha yüksek sesle 1 Mayıs yasalaşmalı diyoruz. Çünkü 1 Mayıs haklılığını ve meşruluğunu tarihten alıyor. Bu tarihin gerçeği anayasa mahkemesi 17.06.1989 tarihli basımda çıkan kararıyla kabul etmiştir. Türkiye'nin altına imza attığı başta İLO (Dünya Çalışma Örgütü) sözleşmesi olmak üzere tüm uluslararası sözleşmelerde 1 Mayıs temel hak ve özgürlükler içinde sayılmıştır.

1982 Anayasası'nda bile hatta ona bağlı yasalarda bile 1 Mayıs'ın yasak olduğuna dair herhangi bir hüküm yoktur. 1 Mayıs İstanbul Büyükşehir'e bağlı 18 ilçe belediyesinde, bağlı dört şirket ile Zonguldak Belediyesi'ne ait sözleşmeleri tatil günü olarak geçmiştir. Halen sürmekte olan THY (Türk Hava Yolları) grevinde Hava-İş Sendikası ile İşveren Sendikası arasındaki uyuşmazlık maddelerinden birisi de 1 Mayıs'tır. Tüm bunlara rağmen ikiye bölünmüş ANAP (Anavatan Partisi) iktidarı iktidar'ı 1 Mayıs'a yasak koymaktadır.

Bir taraftan 141-142-163'ü kaldırdığını düşünce ve fikir özgürlüğünü sağladığını söyleyen siyasi iktidar; diğer taraftan 1 Mayıs gibi yasal ve meşru hakkını kullanmak isteyen işçi ve emekçilere karşı düşmanca saldırmaktadır. Anayasal ve yasal hakkını kullanarak miting başvurusunu yapan, yasal bildiri dağıtan, afiş çalan binlerce işçi ve emekçiyi gözaltına almıştır.

Ülkemizi emperyalizme peşkeş çeken, karış karış ülke topraklarını başka ülkelere satan, kendi ülke topraklarında Amerika, İngiliz, Fransız bayraklarının dalgalanmasına ses dahi çıkarmayan ANAP iktidarı, kendi işçisini, halkına aslan kesiliyor.

Biz Mersin'deki yurtsever kişi, demokratik kitle ör-

gütleri, çeşitli meslek ve kuruluşlardan işçi ve emekçiler olarak da kendi bayramımızı özüne uygun olarak miting ve yürüyüşle düzenlemek istedik. Tüm belgelerimizi ve yasanın aradığı tüm koşulları yerine getirerek anayasal ve yasal hakkımızı kullandık. Salt işçi bayramı olması nedeni ile sermayeden yana olan ANAP iktidarı tarafından bu temel hakkımız gasp edilmiştir. Siyasi iktidarın bu yasa dışı tavrını protesto ediyoruz.

Protesto ederken de YAŞASIN 1 MAYIS, 1 MAYIS YASALLAŞMALIDIR!.. demekten ONUR duyuyoruz.

Bir gün mutlaka daha coşkulu yüz binlerce emekçinin katılacağı 1 Mayıs'larımızda olacaktır. Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

YAŞASIN 1 MAYIS!

1 MAYIS YASALLAŞMALIDIR!

İŞÇİYİZ, HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ!

Açıklamamızın bitimine doğru emniyet müdür yardımcılarını, güvenlik, TEM müdürleri binlerce polisi ile geldiler. Bizze ulaştıklarında yüzlerindeki şaşkınlık görülmeye değerdi. Bizlere hiçbir müdahalede bulunmadan açıklamamı bitirmemi beklediler. Açıklamam bittikten sonra emniyet müdür yardımcısı bana dönerek yüksek sesle “TAKTİK OLARAK SİZ BİZDEN DAHA İLERİDESİNİZ” size hiçbir müdahalede bulunmayacağız. Kitlenizi alın gidin açıklamasında bulundu.

Kitleye teşekkür ettikten sonra, kitleyle birlikte alandan ayrılıp sendikaya geldik. Sendikaya ulaştığımızda birçok işyerinden, demokratik kitle örgütlerinden ve sendikalardan yüzlerce insan bizi bekliyordu. Uzun bir kucaklaşmadan sonra insanların benden bir konuşma yapmamı beklediklerinin bilinci ile söz aldım.

Arkadaşlar; sınıflar mücadelesinde, sınıflar yaşamlarını sürdürmek için kendi yöntemlerine başvururlar. SERMAYE FAŞİZM'e, bizler ise HALKIN ADALET'ine BAŞVURURUZ.

Biz baştan beri ideolojimize güveniyorduk, işçi sınıfına güveniyorduk, emekçi halklarımıza güveniyorduk. Bu güven bize cesaret veriyordu. İşçi sınıfına emekçi halklarımıza yani sizlere güvenmeyenler bizleri bırakıp kaçtılar. İşçilerin arkasına saklanarak korkularını gizlemeye çalıştılar. Başaramadılar, başaramazlardı da. Çünkü işçiler onları aşarak hak, adalet, ve özgürlükler adına kavgaya girdiler ve alanları doldurdular. Yeni aldığım bir haberde grevde olan Hava-İş Sendikası'na üye işçilerin çalıştığı HAVAŞ'tan 850 işçi işten atılmış. İşverenler işçileri özellikle 1 Mayıs'ta işten atmış olması tesadüf değildir. İşçilere kendi bayramında bu bir meydan okumadır. Ancak Hava-İş Sendikası yönetimi devrimci bir tavır ortaya koyarak ülke genelinde bir direniş örgütleyerek cevap vermiştir. Hava-İş Sendikası'nın yönetimini bu tavrından dolayı kutluyorum.

HAVAŞ işçilerinin direnişine destek amacı ile maddi, manevi dayanışmada bulunmak için bütün komitelerimizin gerekeni yapmalarını istiyorum.

Saygıdeğer mücadele arkadaşlarım. Ülkemizin bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde daha çok kavgalara gireceğiz. Her kavgada tek yürek, tek yumruk, omuz omuza olacağımızın inancıyla başka 1 Mayıslar'da buluşma dileği ile hepinize teşekkür ediyorum.

1980'den sonra ilk yasal 1 Mayıs 1992 yılında Mersin'de kutlandı. Onbeş bin civarında bir kitlenin olduğu mitingde Likat-İş pankartı altında yedi bin civarında bir kitle ile liman işçileri; işçi tulumlarıyla, eş ve çocuklarıyla alanda yerlerini aldılar.

Bu inançlarımız bizi 1992'de Liman-İş Sendikası Genel Başkanlığı'na 1993'te ITF (Dünya Ulaştırma İşçileri Sendikası)'na taşımıştır.

ÖZVERİ

İçiyoruz;
Gecenin karanlığını!..
Yara bere içinde!..

Aydınlıklarda...
Sevdalı yüreklere
Türküler söylemeye!...

Kan;
Yağmurlarıyla
Suladık
Tohumları!..

Hayat'tı...
Ömür'dü...
Can'dı...
Adadığımız!...
Türbelere değil,
Halkımıza baş eğişimiz!..

